

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ས་བཅད་
སྒྲུང་བྲེད་སྒྲོན་མེ།

ཤེར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཐུན།

དབུ་མ་ཆོས་དབྱེངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་སྣང་བྱེད་སློན་མེད་དང་། ཤེར་ཕྱིན་སྐབས་
བརྒྱད་གྱི་སྣང་ཐུན་དང་། དབུ་མ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ཆུ་བཤད།
རྩམ་པ་པོ། དཔལ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་གསུམ་པ་རང་བྱུང་དོན་རྩེ།

ཞུ་སྤྱོད་འགན་ལུང་པ། ཆོ་རིང་།
དཔེ་སྤྱོད་དང་། མདུན་ཤོག་མཛེས་རིས་པ། David ཀམ་ཆོས་འཕེལ།
སློག་ཁྲད་དུ་བཅུག་མཁན། འཇམ་དབྱངས་བཟླ་ཤིས།

༡༩༩༩ ལོའི་ཟླ་ ༩ པར་པར་གཞི་ ༡ རོ་བསྐྱོགས་ཏེ། ལྷི་ལི་ལ་པར་བྲངས་ ༡ རོ་བརྒྱབ།

Copyright © 2004 VVI All rights reserved No portion of this
re-edited book may be reproduced without permission

First edition 2004

073408

Publication data

Accession No.

Shan Prakashita Library

ISBN 81-89017-05-5

Tibetan Institute, Sarnath

Title mngon rtogs rgyan gyi sa bcad snang byed sgion me dang
skabs brgyad kyi stong thun dang dbu ma chos dbyings bstod
pa rnam bshad (The Illuminating Lamp Topics from the
Ornament of Realization and other works)

Author Rangjung Dorje

ལྷ་ན་བརྩ་བྱེད་པེ་མཛོད་ཁང་།

Vajra Vidya Institute Library

Khajurhee P O Sarnath, Varanasi, U P, India 221007

Phone: 00-91-542-2595744, 2595747, 2595748

Fax: 00-91-542-2595746

Email vajravidya@yahoo com

Printed and bound in India by Gopsons Papers Ltd , Noida

THE KANAKA

༡༩༡ | ༡༥ ལམ་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་དག་གི་བཞེས་གཉེན་མཁན་
 ཆེན་པོ་འགྲུ་མིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་མཛད་བཟང་གི་ལེགས་སྦྱང་ལས་ཉེ་བར་འོང་
 བའི་ རྒྱ་བརྒྱ་གསུང་རབ་དཔེ་བསྐྱེད་ཁང་། ཞེས་གསུང་དུ་དབུ་བརྟེན་པ་འདི་ཉིད་
 བརྒྱུད་གངས་ཅན་གྱི་ཡོངས་འཛིན་གནང་བའི་དུས་ནས་མ་ཉམས་པའི་རྟ་བླ་གཙུག་
 ལག་གི་སྒྲིལ་བཟང་རྒྱུད་མེད་རྒྱུན་འཛིན་དང་། རྒྱུད་བར་དབལ་འགོ་མགོན་བཀའ་བརྒྱུད་
 བའི་མཁས་གྲུབ་གོང་མ་དག་གི་གསུང་རབ་རྒྱ་ཆེན་ཟབ་མོའི་དབལ་ཡོན་གྱིས་ཐུག་བ
 ཀྱན་གྱིང་སྦྲར་རྒྱུལ་འཛིན་དང་། ཕྱི་རྒྱུལ་དར་སྒྲིལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡན་བདེའི་འབྱུང་
 གནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མེན་པོ་ཆེའི་ངེས་དོན་ལུང་རྟོགས་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་འཆད་ཉན་སྒོམ་
 གསུམ་གྱི་གནས་གང་ཅིར་ཞབས་འདེགས་སུ་འགོ་བའི་ཡིད་སྟོན་རྣམ་དག་བཅས་

ཀམ་འི་མཚན་འཛིན་བརྒྱ་བདུན་བས།

ནང་ལོ་ ༡༩༡༧ རབ་བྱུང་བརྒྱ་བདུན་པའི་རྩ་ཏེ་ལོའི་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༩ དང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡༩ ཆེས་ ༡༩ ལ།

༡༡། དོན་ཀྱན་གྱི་པ་པ་མཉམ་མེད་སྤྱུའི་དོན།

གང་དེས་ལེགས་གདམས་སྡེ་སྡོད་ཀྱང་སྡེ་དེ་དོན།

འགྲེལ་པའི་འཕགས་པོད་ལེགས་པ་ཡང་རྟོག་པའི་མཛོད།

བསིལ་ལྡན་ལྗོངས་དེར་དུས་རིང་བསྐྱེལ་བ་ལས།

དང་འདིར་སྐལ་ལྡན་འགྲོ་བའི་རེ་སྡོང་སྤྲད།

འཇད་མེད་དུ་མར་བཞུགས་པའི་པར་འབྲུལ་གྱིས།

ཡོངས་སུ་སྐྱེལ་འདིས་ཀྱི་མེད་ལུངས་རྟོགས་བཞུག།

ས་ཆེན་ཁྱོན་འདིར་ཡུན་རིང་གནས་པ་དང་།

བཞུན་འཛིན་ཐུགས་མཐུན་ཞབས་བརྟན་ཐུགས་བཞེད་འགྲུབ།

བཞུན་པའི་ནང་དོན་བསྐྱབ་གསུམ་ཉམས་བཞེས་འཕེལ།

བཞུན་ལ་དད་ཀྱན་ཆོས་མཐུན་བདེ་དགས་འཛོ།

བཞུན་གཞི་སྡེ་འདི་མི་ཉམས་ཡུན་དར་སྡོན།

ཞེས་ཁྱེད་ཀྱི་དོན་པོ་ཆེ་དང་། དགོན་གྱི་ཆ་གྲ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་

བཞེད་བཞེན་བརྒྱུད་ཞེས་པའི་གསུང་རབ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་རིས་མེད་ཆོས་ལུགས་

མྱེ་དང་། རྩེ་བྲག་པག་འབར་ཀྱང་གྱི་ཡིག་ཆ་དགོན་རིགས་པར་སྐྱོན་ཞུས་དང་ཁྱེད་ཀྱི་འཇར་

གྱི་འགོ་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྡོན་ཆེགས་བཅད་མཆོག་གསུམ་གྱངས་ལྡན་འདི་བཞིན་སྤྱུའི་དོན་

སྡོང་བཞུན་འཛིན་ཀྱི་མཆོས་ཀྱིས་པ་དག།

VENERABLE THRANGU RINPOCHE

སྒྲོན་བརྗོད།

༡༡། །མིད་པའི་འཛིགས་པ་ལས་སྒྲོབས་གིང་།།

རྣམ་གྲོལ་བཞོད་པའི་ལམ་གཅིག་ལ།།

ལུང་རྟོགས་གཉིས་བསྟུས་ཞི་བསིལ་ཆོས།།

གྲུས་པའི་ཐུག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟེན།།

དེ་ཡང་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ལྗོངས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བ་ནས་
བརྒྱུ་མཉམ་དུ་ཉམ་པར་དུ། མཁས་བཙུན་བཟང་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲེས་སུ་བྱུང་བར་ཅན་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་ཤོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཉམས་སྤྱོད་གི་སྟེང་
ནས་བྱུང་བའི་མན་ངག་སྣ་ཆོགས་པ་ཞིག་མ་འོངས་པའི་མི་རབས་རིམ་བྱུང་རྣམས་
ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་དགོངས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་དང་ཞལ་གདམས།
ཟིན་བྲིས་དང་། ཆོ་ག་ །ལོ་རྒྱས་དང་། རྣམ་ཐར་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་
ཞིག་ཚུམ་འབྲི་གནང་སྟེ། བཞུགས་པ་དེ་དག་བར་ལམ་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་མང་པོ་ཞིག་ཆུད་ཆོས་སུ་བྱིན་པ་ནི་བོད་བྱི་ནང་ཅམ་མ་ཡིན་པར་
འཛམ་གླིང་གི་སྤྱི་འགོ་ཡོངས་ལ་གྱུང་གུན་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། ཤིན་ཏུ་སངས་
པའི་གནས་སུ་འགྱུར་པར་མ་ཟད། ད་ལྟ་འགོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐལ་བར་
བཞུགས་པ་དག་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཤས་དཔེ་རྒྱན་དགོན་པས་མི་མངོན་པའི་དབྱིངས་

སུ་ཡེ་བས་ལ། ཉེ་བ་རྣམས་མི་ཉམས་པར་དཔེ་རྒྱུན་སྤེལ་བའི་ཆེད་དང་། ཡང་
 བྱུག་དཔེ་གིན་དུ་མཁོ་གལ་ཆེ་བ་ཁག ། ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གནང་
 མཁན། དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུ་ཉེན་དེ་ཙམ་མེད་པར་སྤོང་མེད་དུ་བཞུགས་རྒྱུར་
 ཐུགས་མཉམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་བདེའི་ཐོག་ནས་བྱུག་དཔེ་ཁག་ཐོབ་པའི་
 ཆེད། ལྷ་ཆ་བརྗོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་སྤར་བརྒྱུན་ཞུས་དང་ཞུ་འཆར་བཞིན།
 ད་ལམ་དཔལ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་གསུམ་པ་རང་བྱུང་དོན་རྗེས་མཛད་པའི་དབུ་མ་
 ཆོས་དབྱིངས་བརྟེན་པའི་རྣམ་བཤད་དང་། མདོར་དོགས་རྒྱུན་གྱི་ས་བཅད་སྤར་
 བྱེད་སྒྲོན་མེ་གཞུང་དང་བཅས་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་སྐུ་བས་བརྒྱུད་གྱི་སྤོང་ཕུན་དང་
 བཅས་པའི་གཞུང་འདི་ཉིད། ལྷ་ཆ་བརྗོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བྱུག་དཔེ་དེབ་
 གྲངས་ ༡༠༠༠ ཐམས་པ་སྤར་བཅེས་དང་པོར་སྤར་བརྒྱུན་གནང་བ་དང་། དེ་
 སྐུ་བས་དཔེ་ཆ་ཞུ་བརྒྱུག་འགན་ཁུར་བ་ཆེ་རིང་དང་། མདུན་ཤོག་མཛོས་རིས་པ་
 ཀམ་ཆོས་འཕེལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཕུར་གྱུ་འདེགས་གནང་བ་ལ་སྤྱིང་
 ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། མ་འོངས་པར་བྱུག་དཔེ་གཟིགས་
 མཁན་རྣམས་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་འདིའི་སྤོང་ནས་བསྐྱབ་སྤྱད། ཞིབ་འཇུག་ཉམས་ལེན་
 གང་གཟབ་གྱིས་རང་དོན་དུ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ། གཞན་དོན་དུ་འཆད་ཅོད་
 ཅོམ་གསུམ། གཉིས་དོན་དུ་མཁས་བརྟེན་བཟང་གསུམ་སྟེ་དམ་པའི་རང་ཚུལ་
 དགྲུ་ཡིས་དོན་གཉིས་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་སྒོར་འདུན་དང་། དེ་ལྟ་བུ་
 གནང་རོགས་ཞེས་གྲུང་ཞུ་བ་ལགས། དེ་བཞིན་མ་ཕྱི་གསལ་པོ་མ་ཐོབ་པ་དང་།
 ཞུ་དག་གནད་སྒྲིན་མ་སོང་བ་སོགས་ཀྱི་ལྟག་ཆད་དང་། རོར་འཁྲུལ་བྱུང་བ་
 ཐམས་ཅད་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བཤགས་གིང་། རོར་བཅོས་
 བཀའ་བསྐྱབ་གྲུང་ལྷག་པོར་སྦྱོལ་གནང་བཀའ་བྲིན་ཞུ།

ཁྱེད་ལྷན་སྐྱེལ་མིང་པས།

པར་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

དཔལ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་གསུམ་པ་རང་གྱུར་རྩོམ་མཁའ་པའི་མཛོན་
 རྟོགས་རྒྱལ་གྱི་ས་བཅད་སྤྱང་ཕྱེད་སྐྱོན་མེ་གཞུང་དང་བཅས་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་
 རྒྱབས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཕྱེད་དང་། དཔལ་མཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད་
 བཅས་འདི་རྣམས་ཀྱི་མ་དཔེ་ནི། སྟོན་ཆད་པོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་བྲིས་མ་རེ་
 ཟུང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་རྒྱུ་བལ་འབྲུག་ལ་སོགས་པར་དཔེ་རྒྱུན་གྱིན་ཏུ་
 དཀོན། ད་ལམ་ལྷ་རྒྱལ་ཆེ་རྩོམ་འཆང་མཁན་ཆེན་ཁྲ་འགྲུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་
 གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཕྱི་ཐབས་འཆོལ་གནང་སྟེ། དཔེ་རྩིང་བྲིས་མ་ཞིག་རྟེན་སོན་
 ཟུང་བ་དང་སྟོག་གྲངས་ནང་བཅུག་སྟེ། མ་དཔེར་ཡིག་ཅོར་ཕན་པུ་སོང་བ་རྣམས་
 ཅོར་བཅོས་ཅུང་ཟད་བཞིས་ཏེ། དེ་བྱིངས་རང་སོར་བཞག་ནས་ད་ལམ་ལྷ་རྒྱལ་
 བིཏྲ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་གསར་ཏུ་པར་སྐྱོན་ཞུས་པ་འདི་ལ་ཉམས་སྟོང་དང་ཤེས་
 རྒྱ་དམན་པའི་དབང་གིས་ཆད་ལྷག་དང་ཅོར་འབྲུལ་སོགས་མཆིས་ན། རྒྱ་ཆེར་
 ག་ཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་སྤར་བཅོད་གསོལ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་བཀའ་
 སྟོབ་ལྷག་སྟོལ་ཡོང་བར་ལུ།

ལྷ་རྒྱལ་བཟླ་བིཏྲ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༡ ལ།

དཀར་ཆག

མཛོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲོན་མེ་གཞུང་དང་བཅས་པ།

སྐབས་དང་པོ། རྣམ་མཁུན།	1
སྐབས་གཉིས་པ། ལམ་ཤེས།	25
སྐབས་གསུམ་པ། གཞི་ཤེས།	35
སྐབས་བཞི་པ། རྣམ་རྟོགས་སྒྲོར་བ།	41
སྐབས་ལྔ་པ། ཅེ་མོའི་སྒྲོར་བ།	59
སྐབས་དྲུག་པ། མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ། ..	72
སྐབས་བདུན་པ། རྒྱད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ།	73
སྐབས་བརྒྱད་པ། འབྲས་ཁྲོམ་སྒྲུ།	75

ཤེར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོང་ཐུག།

གཞི་ཤེས།	89
ལམ་ཤེས། .	90
རྣམ་མཁུན། .	94
ཡུལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་དོན།	96
ཡུལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ།	101
མཁུན་གསུམ་གྱི་བྲག་རྒྱུ་རྩོམ་འཛིན་པ།	102
ཐབས་སྒྲོར་བ་བཞི།	103
ཐབས་སྒྲོར་བ་བཞི།	107

ཆོས་སྐྱོང་སྐྱོང་བ།	114
དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་མཚམས།	115
རྣམ་མཁུན་གྱི་ཆོས་བརྒྱ།	119
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་	122
གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་དགུ།	127
རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་བའི་ཆོས་བརྒྱ་གཉིས།	130
ཕྱི་མའི་ཆོས་བརྒྱ།	134
མཐར་གྱིས་བའི་ཆོས་བརྒྱ་གསུམ།	138
སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་བཞི།	142
ཆོས་སྐྱོང་མཚན་ཉིད།	144

ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྩ་བ།	..147
----------------------------	-------

དཔུ་མ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	. 157
--	-------

གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ལྟར་གནས་པ་སྟོན་པ་ལས།
 སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ནི་ལྟར་གནས་སྟེ་ལ་གཉིས་ཏེ།

༡ ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ། 160

༢ དཔེ་དང་སྦྱར་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། 176

གཉིས་པ་རྒྱས་པཤད་དཔེ་དང་སྦྱར་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་བརྟན་ཏེ།

- ༡ མར་གྱི་དཔེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མི་སྤྱང་བ་དང་སྤྱང་བའི་ཚུལ། 176
- ༢ ལུས་ནང་གི་མར་མེའི་དཔེས་སེམས་ཅན་དང་། ལམ་དང་།
སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་སྤྱང་བའི་རིམ་བ་བསྟན་བ། 177
- ༣ སྒྱི་འགག་དང་བྲལ་ཞིང་མི་འགྱུར་བའི་དོན། 180
- ༤ སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་བར་
མེད་པར་ཞོར་བའི་དཔེས་བཤད་བ། 182
- ༥ ཁམས་དེའི་ངོ་བོ་གསེར་གྱི་དཔེས་བཤད་བ། 184
- ༦ འབྲས་བྱུན་གྱི་དཔེས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱ་སྤྱང་བའི་ཚུལ། 184
- ༧ རྒྱ་ཤིང་གི་དཔེས་རྒྱ་མཐུན་པ་རབ་ཏུ་ཟབ་པའི་ཆོས། 186

གཉིས་པ་ལམ་པའི་གནས་སྐབས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།

- ༡ དྲི་མ་སྤྱང་བ་འཐད་པའི་ཚུལ་རིམ་བ་དང་བཅས་པ་
རི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བ། . . . 189
- ༢ བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ། 217
- ༣ ཐོབ་པའི་རིམ་པའོ། . . . 245

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།

- ༡ ཆོས་སྤྱིའི་ཁམས་དེ་ཉིད་རིགས་སུ་འཐད་པའི་ཚུལ། . . . 189
- ༢ དེ་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་དོན་གྱིས་བསྟན་བ། . 193

གསུམ་པ་སྤྱང་གཉེན་གྱི་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་ལ་ལྔ་སྟེ།

- ༡ དྲི་མ་སྤྱངས་པས་རང་བཞིན་དག་བ། 195

༡ སྒྲིང་པ་ཉིད་གཉེན་པོར་བསྟན་པ།	197
༢ ཡེ་ཤེས་གྱིས་མི་སྒྲིང་པའི་ཚུལ།	198
༣ སྒྲིང་གཉེན་གྱིས་སྒྲིང་པའི་ཚུལ།	199
༤ དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།།	202

ལྷ་པ་དོན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བརྒྱད་དེ།

༡ རང་ལ་གནས་ཀྱང་མ་མཐོང་པ།	203
༢ སྒྲིབ་ཕྱིན་བསྟན་པ།	203
ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་ཚུལ།	204
༣ ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་དོན།	206
༤ གཞན་དབང་གི་དོན།	207
༥ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ།	209
༦ ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ།	212
༧ དེ་རྒྱམས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པའོ།།	215

གཉིས་པ་བསྒྲམ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་དེ།

༡ ཉམས་སུ་སྒྲིང་པའི་ཚུལ།	217
༢ རྟེན་དཀོན་མཆོག་སྒྲིང་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ།།	232

དང་པོ་ཉམས་སུ་སྒྲིང་པའི་ཚུལ་ལ་བདུན་དེ།

༡ སྒྲིང་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྗར་བསྒྲམ་པ།	217
༢ ཡིད་དང་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲམ་ཚུལ་བསྟན་པ།	222

༡ རང་གསལ་སྒྲིང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ནི།	226
༢ ལམ་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་པ་རྟོགས་མ་རྟོགས་སུ་བསྟན་པ།	227
༣ གཞུགས་ཀྱི་སྒྲིང་དོན་བཤད་པ།	229
༤ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།	230
༥ མདོའི་དོན་བསྟན་པ།	231

དང་པོ་སྒོ་ལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་ཚུལ་ལ་ལྟ་སྟེ།

༡ མིག་དང་གཞུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ།	217
༡ སྒྲ་ཡང་བསྟན་པའི་བྱིར།	219
༡ གི་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་།	220
༢ རོ་ཡང་བསྟན་པ་ནི།	220
༣ རེག་བྱ་ཡང་བསྟན་པའི་བྱིར།	221

གཉིས་པ་རྟོན་དཀོན་མཆོག་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་ལྟ་སྟེ།

༡ མདོར་བསྟན་པ།	232
༡ སངས་རྒྱལ་མི་མཐོང་བའི་ཚུལ།	233
༡ མཐོང་བའི་ཚུལ།	234
༢ བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་འཕྲིན་ལས།	240
༣ བྱང་ཆུབ་ཉི་འོད་མེད་པའི་དོན་བཤད་པའོ།	243

གསུམ་པ་ལམ་ཐོབ་ཚུལ་ལ་ལྟ་སྟེ།

༡ སྒྲུང་དོར་གྱི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱ་བ།	245
--	-----

༡ འཁོར་བའི་གཉེན་པོ།	246
༢ ཞི་བའི་གཉེན་པོ།	248
༣ ཁམས་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཆོས།	251
༤ རྩལ་ཐིམ་ལྟར་རྒྱས་པའི་རིམ་པའོ།།	261
བཞི་པ་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།	
༡ ཁམས་རྒྱས་བྱེད་གྱི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ།	251
༢ དེ་ལས་བྱང་རྩལ་འགྲུབ་པ།	255
༣ རྩལ་བས་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་བའོ།།	261
ལྔ་པ་རྩལ་ཐིམ་ལྟར་རྒྱས་པའི་རིམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ།	
༡ མོས་པས་སྟོད་པས་མཐོང་རྩལ། .	261
༢ ས་ལ་ཞུགས་པ་ཁོང་དུ་རྒྱས་པའི་དཔེ།	262
༣ མཐར་ཐུག་པར་དཔེ་མདོར་བསྟན། .	263
༤ རྒྱས་བཤད་དོ།།	264
བཞི་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཅུ་གཅིག་སྟེ།	
༡ མོས་པས་སྟོད་པའི་ས།	264
༢ རབ་རྩ་དགའ་བ།	264
༣ དྲི་མ་མེད་པ།	266
༤ འོད་བྱེད་པ།	267
༥ འོད་འཕྲོ་བ།	268

༤ ལྷ་དཀར་བ།	270
༥ མཛོན་དུ་གྱུར་བ།	271
༦ རིང་དུ་སོང་བ།	272
༧ མི་གཡོ་བ།	273
༨ ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས།	275
༩ ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་བཤད་པའོ།	276

བཞི་པ་བྱི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་སྐུ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་བཞི་སྟེ།

༡ གནས་གྱུར་པའི་ཆོས་སྐུ་རང་གི་ངོ་བོ།	280
༢ བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ།	284
༣ རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན།	286
༤ འཕྲིན་ལས་བཤད་པའོ།	297

གསུམ་པ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ།

༡ སེམས་དག་པའི་ཚུལ།	286
༢ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་རྫོགས་པ།	287
༣ དག་པའི་ཡོན་ཏན།	288
༤ ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ།	291

བཞི་པ་འཕྲིན་ལས་བཤད་པ་ལ་ལྔ་སྟེ།

༡ འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་ཕྱས་དབང་བསྐྱར་བསྟོལ་བ།	297
༢ འཁོར་བ་ན་འཕྲིན་ལས་མཛད་ཚུལ།	299

༣ ཞི་བ་རྣམས་བསྐྱེལ་བ།	300
༤ ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་དོན།	302
༥ འབད་པ་མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པའོ།	303

༡༡། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་
ས་བཅད་སྒྲུང་བྱེད་སྒྲོན་མེ་གཞུང་དང་
བཅས་པ་བཞུགས་སོ།།

སྐབས་དང་པོ། རྣམ་མཁུན།

༡༡། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྒྱུན་བ་ལ་བྱག་འཛལ་ལོ།།

ཟབ་ཅིང་སྒྲོས་བ་ཉེར་ནི་བ།།

འཕགས་གསུམ་སྒྲིན་བྱེད་རྒྱལ་བ་ཀྱན།།

སྒྱེད་མཛད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བ།།

རྒྱལ་ཡུམ་ཁྱོད་ལ་བྱག་འཛལ་ལོ།།

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། ལོ་རྩ་བས་སྒྲོས་པའི་
མཛན། གཞུང་དངོས་སོ།།

དང་པོ་ལོ་རྩ་བས་སྒྲོས་པའི་མཛན་ནི།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། (རྒྱ་གར་སྐད་དུ།¹ ཨ་ཁྱི་ས་མ་ཡ་ཨ་ལི་ཀཱ་ར་རྩ་མ་བྲུ་
ཕ་ར་མི་ཏོ་ཡུ་པ་དེ་ག་ཤུ་ཀཱ་རི་ཀཱ། བོད་སྐད་དུ། ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་

¹ ཤད་གྲུག་ནང་གི་གཞུང་འདི་ལུ་སྒྲིག་པས་ཁ་སྐོང་ཞུས་པའོ།།

2 མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱིས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྡོམ་མེ།

ཕྱིན་པའི་མན་རག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་
བྱུག་འཆལ་ལོ།) ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་གཞུང་དངོས་ལ་གསུམ། གྲང་གྱི་དོན་དང་། གཞུང་དང་།
མཐུག་གྱི་དོན་བསྟུན་རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་གྲང་གྱི་དོན་ལ་
གཉིས། མཐུན་པ་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞི་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་མཚོན་པར་
བརྗོད་པ་དང་། དགོས་འབྲེལ་དགོས་པའོ། །དང་པོ་མཐུན་པ་གསུམ་གྱིས་
འཕགས་བཞི་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་མཚོན་པར་བརྗོད་པ་ནི།

ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཆོལ་རྣམས་ཀྱན་གཤེས་ཉིད་གྱིས་ཉེར་ཞེར་

འབྲིད་མཛད་གང་ཡིན་དང་།

འགོ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་རྣམས་ལམ་གཤེས་ཉིད་གྱིས་འཇིག་རྟེན་

དོན་སྐྱབ་མཛད་པ་གང་།

གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས་སྐབ་རྣམས་རྣམ་པ་ཀྱན་ལྡན་སྣ་

ཚོགས་འདི་གསུངས་པ།

ཉན་ཐོས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཚེར་བཅས་སངས་རྒྱལ་

གྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་བྱུག་འཆལ་། ༡

ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་དགོས་འབྲེལ་དགོས་པ་ལ་བཞི། བརྗོད་བྱ་དང་། འབྲེལ་བ་
དང་། དགོས་པ་དང་། ཉིད་དགོས་སོ། །དང་པོ་བརྗོད་བྱ་ནི།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཉིད་ལམ། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ནི།

སྟོན་པས་འདི་རྣམས་བཤད་པ་གང་།

གཞན་གྱིས་སྦྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཚོས་སྦྱོད་བརྩ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། ༡

མདོ་དོན་དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས། ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི།

སྒོ་དང་ལྷན་པས་མཐོང་འགྱུར་བྱིང་། ཞེས་སོ།

བཞི་པ་ཉིད་དགོས་ནི།

བདེ་སྲག་རྩ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས།

བྱ་བ་རྩམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། ༢ ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་ལུས་རྣམ་གཞག
དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་ལུས་རྣམ་བཞག་ལ
གཉིས། མདོར་བསྟན་སྐབས་བརྒྱད་དང་། རྒྱས་བཤད་དོན་བདུན་རྩའི་མིང་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་སྐབས་བརྒྱད་ནི།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི།

དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད།

4 མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་ས་བཅད་སྤྱང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

ནམ་ཀུན་མཐུན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད།

དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ༤

ནམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་།

ཅེ་མོར་ཐུན་དང་མཐར་གྱིས་པ།

སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྟོག་བྱང་ཆུབ།

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་དེ་ནམ་བརྒྱད། ༥ ཅས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་དོན་བདུན་ཅུའི་མིང་བསྟན་པ་ལ་བརྒྱད་དེ། ནམ་
མཐུན། ལམ་ཤེས། གཞི་ཤེས། ནམ་ཀུན། ཅེ་མོ། མཐར་གྱིས་པ། སྐད་
ཅིག་མ། ཆོས་སྐྱེད་ནམ་དབྱེད་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནམ་མཐུན་ནི།

སེམས་བརྒྱུད་པ་དང་གདམས་བག་དང་།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནམ་བཞི་དང་།

སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟོན་གྱུར་པ།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། ༦

དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དང་ནི།

གོ་ཆ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་།

ཆོག་སེམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་ནམས།

སྐྱབ་པའི་ནམ་ཀུན་མཐུན་པ་ཉིད། ༧ ཅས་སོ།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ནི།

མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་།

སྒོ་བ་མ་བསེ་རུའི་ལམ་གང་དང་།

འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས།

ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་ལམ། ༥

བྱེད་བ་དང་ནི་མོས་པ་དང་།

བསྟོད་དང་བཀྱར་དང་བསྐྱགས་པ་དང་།

བསྟོད་དང་རྗེས་སྤྱི་རང་བ།

ཡིད་ལ་བྱེད་བ་སྤྲ་མེད་དག། ༧

སྒྱུ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཞེས།

བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ།

བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དབའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། ༡༠ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་ནི།

ཤེས་པས་སྤྱིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་།

སྤྱིང་རྗེས་ནི་ལ་མི་གནས་དང་།

ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་།

ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་ཉིད། ༡༡

6 མངོན་རྟོགས་རྒྱལ་གྱི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་དང་།

སྦྱར་དང་དེ་ཡི་མཉམ་ཉིད་དང་།

ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ།

དེ་འདྲ་ཀུན་གཤམ་ཉིད་ཏུ་འདོད། ༡༩ ཅེས་སོ།

བཞི་པ་རྣམ་ཀུན་ནི།

རྣམ་པ་སྦྱར་བར་བཅས་རྣམས་དང་།

ཡོན་ཏན་སྦྱོན་ནི་མཚན་ཉིད་བཅས་།

ཐར་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་།

སྒྲོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་། ༡༩

སྤྱིད་དང་ནི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་།

ཞིང་དག་སྤྲ་ན་མེད་པ་ནི།

རྣམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་སྟེ།

འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་ཡིན། ༡༩ ཅེས་སོ།

ལྔ་པ་ཕྱེ་མོ་ནི།

དེ་ཡི་རྟོགས་དང་རྣམ་འཁེལ་དང་།

བརྟན་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་པ་དང་།

མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་སྒྲིམ་པ་ཞེས།

བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། ༡༥

རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་ཞི་ཡི།

གཉེན་པོ་རྣམ་པ་པའི་དང་ནི།

བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན།

ལོག་པར་སྒྲུབ་དང་བཅས་པ་ནི། ༡༦

ཅི་མོའི་མངོན་རྟོགས་..... ཞེས་སོ།

དུག་པ་མཐར་གྱིས་པ་ནི།

.....མཐར་གྱིས་པ།

རྣམ་གསུམ་རྣམ་པ་ཅུ་..... ཞེས་སོ།

བདུན་པ་སྐད་ཅིག་མ་ནི།

.....སྐད་ཅིག་མ།

གཅིག་གིས་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ་པ།

མཚན་ཉིད་གྱིས་ནི་རྣམ་པ་པའི། ༡༧ ཞེས་སོ།

བརྟན་པ་ཚོས་སྒྲུབ་དབྱེ་དང་བཅས་པ་ནི།

8 མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱིས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་ལྡོགས་བཅས་དང་།

དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྱལ་བ་ནི།

ཆོས་སྤྱོད་མཛད་པ་དང་བཅས་པ།

རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཟྃས། ༡༥ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཡུལ་མཁྱེན་པ་གསུམ། ཐབས་
སྦྱར་བ་བཞི། འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྱོད། །དང་པོ་ཡུལ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་གསུམ་སྟེ།
འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་བཤད་པ། ལམ་གྱི་གཞི་ལམ་ཤེས། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་
གོལ་ས་དང་བཅས་པའི་གཞི་ཤེས་བཤད་པའོ།

དང་པོ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བརྟན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། གདམས་ངག་
དང་། རིས་འབྱེད་སྦྱོར་ལམ་དང་། བསྐྱབ་པའི་རྟེན་རིགས་འགལ་དང་བཅས་
པ་དང་། བསྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་བརྩ་གཅིག །ཆེད་དུ་བྱ་བ། བསྐྱབ་པའི་ངོ་
བོའོ།

དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ངོ་བོ། མདོ་དང་
སྦྱར་བ། ས་མཚམས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ནི།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར།

ཡང་དག་ལྡོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་མདོ་དང་སྦྱར་བ་ནི།

དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ།

བསྐྱུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད། ༡༩ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་དབྱེ་བ་ནི།

དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ།

གཉེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་མཚོ།

དོ་རྩེ་རི་སྒྲན་བཤེས་གཉེན་དང་།

ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་ཉི་མ་སྤྱ། ༢༠

རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ།

བཞོན་པ་བཀོད་མའི་རྒྱ་དང་ནི།

རྒྱ་བརྟན་རྒྱ་པོ་སྒྲིན་རྣམས་ཀྱིས།

རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་སོ། ༢༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་གདམས་ངག་ལ་བརྒྱད་དེ། བསྐྱུབ་པའི་ངོ་བོ། དམིགས་པའི་

ཡུལ། རྟེན། མི་མཐུན་ཚྭ་གས་སྤང་པའི་རྒྱ་གསུམ། དྲིང་མི་འཛོག་པ་སྤྱན་ལ།

ཁྱད་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཛོད་ཤེས། རྣམ་པར་དག་པ་མཐོང་

བསྐྱོམ་ལ་གདམས་བ། ཁྱད་པར་དུ་དག་འདུན་བརྟན་པའོ། །

དང་པོ་བསྐྱུབ་པའི་ངོ་བོ་ནི།

རྒྱུ་བ་དང་..... ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ནི།

10 མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

.....བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་རྟེན་ནི།

སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ། ཞེས་སོ།།

བཞི་པ་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་སྤང་བའི་རྒྱ་གསུམ་ནི།

མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་།

ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ༡༡ ཞེས་སོ།།

ལྔ་པ་དྲིང་མི་འཛོག་པ་སྒྲུབ་ལྔ་ནི།

སྒྲུབ་ལྔ་དང་ནི་..... ཞེས་སོ།།

དུག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མདོན་གེས་ནི།

.....མདོན་གེས་ཀྱི།

ཡོན་ཏན་དུག་དང་..... ཞེས་སོ།།

བདུན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་མཐོང་བསྐྱོམ་ལ་གདམས་པ་ནི།

.....མཐོང་ལམ་དང་།

སྐྱོམ་ཞེས་བྱ་ལ་གདམས་ངག་ནི།

བརྩ་ཡི་བདག་ཉིད་གེས་པར་བྱ། ཞེས་སོ།།

བརྒྱད་པ་ཁྱད་པར་བྱ་དགེ་འདུན་བརྟན་པ་ནི།

དབང་པོ་རྩལ་དང་ཚོན་པོ་དང་།
 དད་དང་མཐོང་ཐོབ་རིགས་ནས་རིགས།
 བར་ཆད་གཅིག་པར་སྐྱེས་ནས་དང་།
 བྱེད་དང་བྱེད་མིན་འོག་མིན་འགོ། ༡༤
 འཕར་གསུམ་སྤྱིད་ཅེ་འི་མཐར་ཐུག་འགོ།
 གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་མཐོང་བ་ཡི།
 ཆོས་ལ་ཞི་ལུས་མངོན་སུམ་བྱེད།
 བསེ་བྱ་དང་ནི་ཉི་ཤུའོ། ༡༥ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་ངས་འབྱེད་སྒྱུར་ལམ་ལ་བརྒྱད་དེ། ངས་འབྱེད་མདོར་བསྟན་
 པ་དང་། རྟོད་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ། ཅེ་མའི། བཟོད་པའི། ཆོས་མཆོག་གི་
 དམིགས་རྒྱུ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་བྱ་གསུམ་གསུམ་དང་། མདོ་རྒྱས་ཀྱིས་གཟུང་
 རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་བསྟན་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ལ་གདམས་པའོ། །དང་
 བོ་ངས་འབྱེད་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

དམིགས་པ་དང་ནི་རྒྱུ་པ་དང་།
 སྐྱེད་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིས།
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སྐྱོབ་པ་ཡི།
 རྟོད་སྟོགས་བདག་ཉིད་ཅི་བཞིན་བྱ། ༡༦

12 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་ས་བཅད་ལྔ་དེ་སྒྲོན་མེ།

རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྟན་བརྟེན་པ།

རྒྱུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས།

ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་།

བཅས་པ་དག་ལས་བྱད་པར་འཕགས། ༡༧ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་བྱོད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་གསུམ་ནི།

དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ།

བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་ཡི་ནི།

རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག།

ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་འཐོབ་པའི་རྒྱ། ༡༩

གཞུགས་སོགས་འདྲུ་འགོད་གནས་བྲལ་དང་།

གནས་དང་བརྟགས་དང་བརྗོད་དུ་མེད། ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་ཅེ་མའི་དམིགས་རྣམ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ནི།

གཞུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི།

དེ་ཡི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་མེད། ༢༠

དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག།

དེ་མི་རྟག་སོགས་པར་མི་གནས།

དེ་རྣམས་དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་།།

དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག། ༣༠

ཆོས་རྣམས་མི་འཛིན་གང་ཡིན་དང་།།

དེ་དག་མཆན་མར་མི་མཐོང་ཕྱིར།།

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་རྟོགས་པ།།

ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་རོ།། ༣༡ ཞེས་སོ།།

བཞི་པ་བཟོད་པའི་དམིགས་རྣམ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ནི།

གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད།།

དེ་མེད་པ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད།།

དེ་དག་སྟེ་མེད་ངེས་འབྱུང་མེད།།

དག་དང་དེ་དག་མཆན་མ་མེད།། ༣༢

དེ་ཡི་མཆན་མར་མི་བརྟེན་པས།།

མོས་མིན་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན།། ཞེས་སོ།།

ལྷ་པ་ཆོས་མཆོག་གི་དམིགས་རྣམ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ནི།

ཉིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད།།

ལུང་སྟོན་པ་དང་རྣམ་པ་བྱེད།། ༣༣

གསུམ་པོ་ལན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག།

14 མདོན་རྟོགས་རྒྱལ་གྱིས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲིལ་མེ།

ཉིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ།

དེ་ལྟར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི།

རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན། ༡༤ ཞེས་སོ།

བྱུག་པ་མདོ་རྒྱས་ཀྱིས་གཟུང་རྟོག་བསྟན་པ་ནི།

གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས།

གཟུང་བར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས།

ཚོངས་དང་མུང་སོགས་བྱེད་བྲག་གིས།

དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགྲ། ༡༥ ཞེས་སོ།

བདུན་པ་མདོ་རྒྱས་ཀྱིས་འཛིན་རྟོག་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་ས་དང་བརྟགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས།

འཛིན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད།

རང་དབང་བདག་སོགས་ངོ་བོ་དང་།

མུང་སོགས་རྟེན་ལས་དེ་བཞིན་ནོ། ༡༦ ཞེས་སོ།

བརྒྱད་པ་ཡོངས་འཛིན་བསྟན་པ་ནི།

སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས།

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད།

དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་པོར་བ།

རྣམ་པ་ཀླན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། ༡༧ ཞེས་སོ།

བཞི་བ་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་རིགས་འགལ་དང་བཅས་པ་ནི།

རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་།

གཉིན་པོ་དང་ནི་སྤྲོད་བ་དང་།

དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་དང་།

ཤེས་རབ་སྣོད་བཅུར་བཅས་པ་དང་། ༡༩

སྤོབ་མ་ཐུན་མོང་མིན་ཉིད་དང་།

གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་དང་།

ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་།

འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་རིགས་ཤེས་བྱ། ༢༠ ཞེས་དང་།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་།

རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན།

རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་།

དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། ༢༡ ཅེས་སོ།

ལྷ་པ་བསྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་ནི།

དམིགས་པ་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ།
 དེ་ཡང་དག་ལ་སོགས་པ་ཡིན།
 འཛིག་རྟོན་པ་ཡི་རྟོགས་པ་དང་།
 གང་དག་འཛིག་རྟོན་འདས་འདོད་དང་། ༧

ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཚོས་དང་།
 གང་དག་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས།
 སྟོབ་མ་སྤུན་མོང་ཚོས་རྣམས་དང་།
 གང་དག་སྤུབ་པའི་སྤུན་མོང་མིན། ༨ ཞེས་སོ།

དུག་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི།

སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་།
 སྤངས་དང་རྟོགས་དང་གསུམ་པོ་ལ།
 ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རང་བྱུང་གི།
 ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ཤེས་བྱ། ༩ ཞེས་སོ།

བདུན་པ་བསྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་དུག་ཏེ། གོ་ཆ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 དང་། འཇུག་པ་རྣམས་དགྲ་དང་། ཆོགས་བརྩུ་བདུན་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱེ་
 བྲག་རྩ་སའི་ཆོགས་དང་། གཉེན་པོ་རྣམས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོགས་དང་། རེས་
 འབྱུང་བསྐྱབ་པ་བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་གོ་ཆ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ནི།

དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས།

རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བསྐྱེས་པ་ཡིས།

གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་དེ།

དྲུག་ཚན་དྲུག་གིས་ངེ་བཞིན་བཤད། ༤༤ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་འཇུག་པ་རྣམ་པ་དགུ་ནི།

བསམ་གཏན་གཞུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང་།

ལམ་དང་བྱམས་ལ་སོགས་པ་དང་།

དམིགས་པ་མེད་དང་ལྡན་པ་དང་།

ལའོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ༤༥

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཛོན་གཤེས་དྲུག།

རྣམ་ཀུན་མཁུན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི།

འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ།

འཛེགས་པ་ཡིན་པར་གཤེས་པར་བྱ། ༤༦ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་ཆོགས་བསྐྱབ་བཅུ་བདུན་ནི།

བཅེ་དང་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དྲུག།

ནི་གནས་ལྟག་མཐོང་བཅས་པ་དང་།

ཟུང་དུ་འབྲེལ་པའི་ལམ་གང་དང་།

ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་དང་། ༤༧

ཡེ་ཤེས་དང་ནི་བསོད་ནམས་དང་།

ལམ་དང་གཟུངས་དང་ས་བཅུ་དང་།

གཉིན་པོ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡི།

ཟེམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། ༤༡ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་སའི་ཚོགས་ཀྱི་ཐུག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བཅུ་སྟེ། ས་དང་པོའི་ཡོངས་
སུ་སྒྲུབ་བ་བཅུ་དང་། གཉིས་པའི་བརྒྱད་། གསུམ་པའི་ལྔ་དང་། བཞི་པའི་
བཅུ་དང་། ལྔ་པའི་བཅུ་དང་། ཐུག་པའི་བཅུ་གཉིས་དང་། བདུན་པའི་ཉི་ལྔ་
སྒྲུབ་བ་དང་། སྒྲུབ་བ་དང་། བརྒྱད་པའི་བརྒྱད་། དགུ་པའི་བཅུ་གཉིས་དང་།
བཅུ་པ་བརྟན་པའོ།

དང་པོ་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྒྲུབ་བཅུ་ནི།

ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་བ་རྣམ་བཅུ་ཡིས།

ས་ནི་དང་པོ་འཕྲོབ་འཁྱུར་ཏེ།

བསམ་དང་ཕན་པའི་དངོས་ཉིད་དང་།

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་མཉམ་ཉིད། ༤༢

གཏོང་དང་བཤེས་གཉིན་བརྟེན་བ་དང་།

དམ་ཚིས་དམིགས་བ་ཚོལ་བ་དང་།

ཏྲག་ཏུ་ངེས་འབྱུང་སེམས་ཉིད་དང་།

སངས་རྒྱས་སྐུར་འདོད་དགའ་བ་དང་། ༤༣

ཆོས་སྟོན་པ་དང་བདེན་པ་ཡི།

ཆོག་ནི་བཙུ་བ་ཡིན་པར་འདོད།

འདི་དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པས།

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་གཤམ་པར་བྱ། ༡༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པའི་བརྒྱད་ནི།

ཚུལ་ཁྲིམས་བྱས་པ་གཞོ་དང་བཞོད།

རབ་ཏུ་དག་འདང་སྟོང་བཅེ་ཆེ།

བཀུར་སྟེ་སྒྲ་མ་ལ་གྲུས་ཉན།

བརྒྱད་པ་སྦྱོན་ལ་སོགས་ལ་བརྩོན། ༡༢ ཞེས་སོ།

གསུམ་པའི་ལྔ་ནི།

ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཉིད་དང་ནི།

ཟང་ཟེང་མེད་པར་ཆོས་སྦྱོན་དང་།

སངས་རྒྱས་ཞིང་ཀུན་སྦྱོང་བ་དང་།

འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྦྱོང་དང་། ༡༣

ངོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ།

རྣམ་མེད་བདག་ཉིད་དེ་རྣམ་ལྔ། ཞེས་སོ།

བཞི་པའི་བརྒྱད་ནི།

ནགས་གནས་འདོད་ཚུང་ཚོག་ཤེས་དང་།

སྤངས་པ་ཡང་དག་སྟོམ་བསྟེན་དང་། ༥༣

བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་།

འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྟོད་པ་དང་།

ཟུང་ན་འདས་དང་བདོག་ཀྱུན་གཏོང་།

མི་ཞུམ་པ་དང་ལྟ་བ་མེད། ༥༤ ཅེས་སོ།

ལྟ་བའི་བརྟུན།

འབྲིས་དང་བྱིམ་ལ་འབྲེན་པ་དང་།

འདྲ་འཛིན་གྱུར་པའི་གནས་དང་ནི།

བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་བརྟུན་པ་དང་།

མི་དགའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བརྟུད་དང་། ༥༥

སྟོམ་པས་ཁེངས་དང་བྱིན་ཅི་ལོག།

སྟོང་ན་དང་ནི་ཉོན་མོངས་བཟོད།

བརྟུལ་འདི་ནི་རྣམ་སྤངས་ན།

ས་ལྟ་བའི་ཡང་དག་འཕྲོབ། ༥༦ ཅེས་སོ།

དུག་པའི་བརྟུན་གཉིས་ནི།

སྤྱིན་དང་ཚུལ་སྤྱིམས་བཟོད་བཙོན་འགྲུས།

བསམ་གཏན་གཤམ་རབ་རབ་རྫོགས་པས།

སྤྱོད་མ་དང་ནི་བསེ་རུ་ལ།

དགའ་དང་སྒྲག་པའི་སེམས་སྤངས་པ། ༥༥

བསྤངས་ན་མི་ཁྱམ་བདོག་པ་ཀུན།

བཏང་ཡང་མི་དགའ་མེད་པ་དང་།

དབུལ་ཡང་སྤོང་བ་མི་སྤོང་བས།

ས་ནི་དུག་པ་ཡང་དག་འཛོལ། ༥༦ ཅེས་སོ།

བདུན་པའི་སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་ནི།

བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་དང་།

སྤོག་དང་གང་ཟག་ཆད་རྟག་དང་།

མཚན་མ་རྒྱ་དང་མུང་པོ་དང་།

ཁམས་དང་སྤྱེ་མཆེད་དག་དང་ནི། ༥༠

ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་གནས་དང་ཆགས།

སེམས་ནི་ཀུན་རྩ་ཁྱམ་པ་དང་།

དགོན་མཚན་གསུམ་དང་ཚུལ་སྤྱིམས་ལ།

དེར་ལྟ་བ་ཡི་མངོན་ཞེན་དང་། ༥༡

ནགས་གནས་འདོད་ཚུང་ཚོག་ཤེས་དང་།
 སྤྱངས་པ་ཡང་དག་སྒོམ་བསྟེན་དང་། ༥༣
 བསྐྱབ་བ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་།
 འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྒོད་པ་དང་།
 ཟུང་ན་འདས་དང་བདོག་ཀྱུན་གཏོང་།
 མི་ཞུམ་པ་དང་ལྟ་བ་མེད། ༥༤ ཅེས་སོ།

ལྷ་པའི་བརྟུན།

འདྲིས་དང་བྱིམ་ལ་འཁྲེན་པ་དང་།
 འདུ་འཛིར་གྱུར་པའི་གནས་དང་ནི།
 བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་བརྟུས་པ་དང་།
 མི་དགའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བརྟུད་དང་། ༥༥
 རྫོམ་པས་ཁེངས་དང་བྱིན་ཅི་ལོག།
 རྫོང་ན་དང་ནི་ཉོན་མོངས་བཟོད།
 བརྟུ་པོ་འདི་ནི་རྣམ་སྤངས་ན།
 ས་ལྷ་པ་ནི་ཡང་དག་འཕྱོང་། ༥༦ ཅེས་སོ།

དུག་པའི་བརྟུག་ཉིས་ནི།

སྒྱིན་དང་ཚུལ་བྲིམས་བཞོད་བཅོན་འགྲུས།
 བསམ་གཏན་གྲེས་རབ་རབ་ཚོགས་བས།
 སྒོ་བ་མ་དང་ནི་བསེ་རུ་ལ།
 དགའ་དང་སྒྲག་པའི་སེམས་སྤངས་བ། ༥༡

བསྤངས་ན་མི་ལུམ་བདོག་པ་ཀུན།
 བཏང་ཡང་མི་དགའ་མེད་པ་དང་།
 དབུལ་ཡང་སྒྲོང་བ་མི་སྒྲོང་བས།
 ས་ནི་དུག་པ་ཡང་དག་འཕྱོང་། ༥༢ ཅེས་སོ།

བདུན་པའི་སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་ནི།

བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་དང་།
 སྒོག་དང་གང་ཟག་ཆད་ཏྱག་དང་།
 མཚན་མ་རྒྱ་དང་ཕུང་པོ་དང་།
 ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དག་དང་ནི། ༥༣

ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་གནས་དང་ཆགས།
 སེམས་ནི་ཀུན་ཏུ་ལུམ་པ་དང་།
 དགོན་མཚོག་གསུམ་དང་ཚུལ་བྲིམས་ལ།
 དེར་ལྟ་བ་ཡི་མངོན་ཞེན་དང་། ༥༤

22 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་རྩོད་པ་དང་།།

དེ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ནི།།

ཉི་ཤུ་གང་ལ་རྣམ་ཆད་པ།།

དེ་ཡིས་ས་ནི་བདུན་པ་འཐོབ།། ༥༡ ཅེས་སོ།།

སྒྲང་བྱ་ཉི་ཤུ་ནི།

རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་གྱིས་པ་དང་།།

འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་།།

སྒྲིང་རྩེ་དང་ནི་སྒྲོམ་མེད་དང་།།

ཆོས་མཉམ་ཉིད་དང་རྩྱལ་གཅིག་གྱེས།། ༥༢

མི་སྒྲེ་བ་དང་བཟོད་གྱེས་དང་།།

ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོན།།

རྟོག་པ་ཀུན་ཏུ་འཛོམས་པ་དང་།།

འདུ་གྱེས་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་།། ༥༣

ནི་གནས་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་།།

ལྷག་མཐོང་ལ་ནི་མཁས་པ་དང་།།

སེམས་དུལ་བ་དང་ཐམས་ཅད་ལ།།

ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་གྱེས་དང་།། ༥༤

ཆགས་པའི་ས་མིན་གར་འདོད་པར།
 ཞིང་གཞན་དུ་ནི་མཉམ་འགྲོ་དང་།
 ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ངོ་བོ་ནི།
 རྟོན་པ་ཉིད་དང་ཉི་ཤུའོ། ༥༥ ཞེས་སོ།

བརྒྱད་པའི་བརྒྱད་ནི།

སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཤེས་པ་དང་།
 མངོན་པར་ཤེས་པས་བརྟེ་བ་དང་།
 སངས་རྒྱས་ཞིང་བཟང་སྒྲུབ་པ་དང་།
 ཡོངས་སུ་བརྟག་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བརྟེན། ༥༦

དབང་པོ་ཤེས་དང་རྒྱལ་བ་ཡི།
 ཞིང་སྦྱང་སྒྲུ་མ་ལྟར་གནས་དང་།
 བསམས་བཞིན་སྤྱིད་པ་ལེན་པ་དང་།
 ལས་ནི་རྣམ་པ་འདི་བརྒྱད་བཤད། ༥༧ ཅེས་སོ།

དགུ་པའི་བརྒྱ་གཉིས་ནི།

སྟོན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་དང་།
 ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཤེས་དང་།
 སྒྲོབས་པ་རྩ་བོ་ལྟ་བུ་དང་།
 མངལ་དུ་འཇུག་པ་མཆོག་དང་ནི། ༥༨

24 མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྦྱོན་མེ།

རིགས་དང་རྩས་དང་ཆོ་འབྲང་དང་།

ལའོར་དང་སྦྱེ་བ་དག་དང་ནི།

ངེས་འབྲུང་བྱང་ཆུབ་ཤིང་རྣམས་དང་།

ཡོན་ཏན་སྤུན་སྦྲུམ་ཚོགས་པ་ཡིན། ༥༠ ཞེས་སོ།

ས་བརྩ་བ་བསྟན་བ་ནི།

ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི།

གང་གིས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་བ།

དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས།

བརྩ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། ༥༡ ཞེས་སོ།

ལྷ་པ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་ནི།

མཐོང་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་ལ།

གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་ཏྟིག་རྣམས།

ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ། ཞེས་སོ།

དྲུག་པ་ངེས་འབྲུང་སྦྱུང་བ་ནི།

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་།

སེམས་ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་དང་།

མཐའ་ལས་འདས་པར་ངེས་འབྱུང་དང་།
 ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་འབྱུང་དང་། ༥༣

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཉིད་དང་།
 ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ངེས་འབྱུང་སྟེ།
 རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི།
 ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། ༥༤ ཞེས་སོ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
 རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་སྐབས་དང་པོའོ། །

སྐབས་གཉིས་པ། ལམ་ཤེས།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་གཞི་ལམ་ཤེས་ལ་གཉིས། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཡན་
 ལག་དང་། དངོས་སོ། །དང་པོ་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ནི།

ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་བྱིར།
 འོད་གྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་དང་།
 ཡུལ་ངེས་པ་དང་བྱབ་པ་དང་།
 རང་བཞིན་དང་ནི་དེ་ཡི་ལས། ༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་དངོས་ལ་གསུམ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་།

26 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་ས་བཅད་སྤྱང་བྱེད་སྒྲིན་མེ།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའོ། །དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་ལྷ། ལམ་གྱི་རང་
བཞིན། རྟོད། ཕྱེ་མོ། བཟོད་པ། ཚོས་མཚོག་གོ། །དང་པོ་ལམ་གྱི་རང་
བཞིན་ནི།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་ལ་ནི།
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི།
ནམ་པ་མི་དམིགས་སྒོ་ནས་ནི།
ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། ༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྟོད་ནི།

འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི།
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པའི་བྱིར།
སྟོང་པ་ཉིད་ནམས་དབྱེར་མེད་པས།
རྟོ་བ་..... ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་ཕྱེ་མོ་ནི།

.....དེ་དག་མི་དམིགས་པས། ༢
ཕྱེ་མོར་གྱུར་པ་དག་ཏུ་འདོད། ཞེས་སོ།

བཞི་པ་བཟོད་པ་ནི།

དེ་ལ་རྟག་ལ་སོགས་རྩལ་གྱིས།

གནས་པ་བཀག་པས་བཞེད་པ་རྣམས། ཞེས་སོ།

ལྷ་པ་ཚོས་མཚམ་ནི།

ས་བརྩ་དག་ལས་བརྩམས་ནས་ནི། ༤

མི་གནས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིས།

ཚོས་ཀྱི་མཚམ་ཏུ་འགྱུར་བཤད་དེ།

ཅི་ཕྱིར་ཞེན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས།

མཁུན་ནས་ཚོས་རྣམས་མ་གཟིགས་ཕྱིར། ༥ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་ལ་བཞི། ཉན་ཐོས་དང་ཁྱད་པར། སྐྱེ་མེད་པར་ཚོས་
སྟོན་ཚུལ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ། སྦྱོར་ལམ་ངེས་འབྱེད་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ཉན་
ཐོས་དང་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ནི།

རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་གྱིས་བསྟན་ཡང་མི་དགོས་ལ།

བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི།

ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མཛོན་པར་བརྟེན། ༦ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་སྐྱེ་མེད་པར་ཚོས་སྟོན་ཚུལ་ནི།

གང་གང་དོན་ནི་གང་གང་ལ།

རི་ལྟ་རི་ལྟར་ཉན་འདོད་པ།

28 མདོན་རྟོགས་ཀྱིས་བཅད་སྒྲུང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

དེ་དེ་ལ་དོན་དེ་དང་དེ།

སྒྲུ་མེད་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་། ༡ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི།

གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྒྲོང་བྱིར་དང་།

འཛིན་པ་མི་སྒྲོང་བྱིར་དང་ནི།

རྟོན་གྱིས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ།

ལང་དག་བསྐྱས་པར་གྲེས་པར་བྱ། ༢ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་སྒྲོང་ལམ་ངེས་འབྱེད་བསྟན་པ་ནི།

བདག་གས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར་།

རྟོན་པའི་རྣམ་པ་དྲོར་གྱུར་བ།

ཅེ་མོར་གྱུར་པ་གཟུགས་ལ་སོགས།

འགྲིབ་པ་མེད་ལ་སོགས་པས་བྱེ། ༣

ནང་སྒྲོང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིས།

གཟུགས་སོགས་མི་འཛིན་བྱིར་བཟོད་བ།

གཟུགས་སོགས་སྒྲེ་བ་མེད་སོགས་ཀྱི།

རྣམ་པ་ཅན་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག། ༡༠ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་བྱུང་རྒྱུ་མེས་སྐད་པའི་ལམ་ལ་གཉིས། མཐོང་ལམ་ཁྱད་

པར་ཅན་དང་། བསྐྱོམ་ལམ་མོ། །དང་པོ་མཐོང་ལམ་བྱད་པར་ཅན་ལ
གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།
དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི།

བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་།
ཤེས་པའི་སྒྲ་ཅིག་རྣམ་བཞི་ཡིས།
ལམ་ཤེས་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ།
ཕན་ཡོན་བཅས་པ་འདི་བཤད་དོ། ༡༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ནི།

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དང་།
ཕན་ཚུན་རྟེན་པ་རྟེན་མེད་ཕྱིར།
རྣམ་གྲངས་ཁས་མི་ལན་པ་དང་།
ཆེན་པོ་ཆད་མ་མེད་བཅས་དང་། ༡༢
ཆད་མེད་པ་དང་མཐའ་མེད་དང་།
དེར་གནས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ།
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་ངེས་འཛིན་དང་།
སྒྲ་མེད་དོར་བ་མེད་སོགས་དང་། ༡༣
བྱམས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་ཉིད་དང་།
སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་འཕྲོ་བ་པ་དང་།

30 མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ས་བཅད་ལྷ་བྱེད་སྟོན་མེ།

རྣམ་པར་བྱང་ཀྱན་ཡོངས་བསྐྱས་དང་།

ཉམ་ང་བ་དང་ནད་ཀྱན་སེལ། ༡༣

ཐུང་ན་ལདས་འཛིན་ཞི་ཉིད་དང་།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ལ་སོགས།

སྟོག་མི་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ།

རྣམ་པ་ཀྱན་མཁུན་ཚུལ་ལ་ནི། ༡༤

བདག་ཉིད་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་དག།

འགོད་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ།

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ། ༡༥ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་བསྒྲམ་ལམ་ལ་གཉིས། བསྒྲམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་
ཅན་གྱི་བསྒྲམ་ལམ་མོ། །དང་པོ་བསྒྲམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ནི།

ཀྱན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ།

བདུད་དང་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་དང་།

གཞོད་པས་བརྩི་བ་མེད་ཉིད་དང་།

བྱང་ཆུབ་དང་ནི་རྟོག་མཆོད་ཉིད། ༡༦ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་བསྒྲམ་ལམ་ལ་གཉིས། ཟག་བཅས་དང་།

ཟག་མེད་དོ། །དང་པོ་ཟག་བཅས་བསྐྱེད་ལམ་ལ་བཞི་སྟེ། མོས་པ་བསྐྱེད་པ་
དང་། དེ་ལ་བསྐྱེད་བཀུར་བསྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་བཅས་པ་དང་། ཡི་རང་བཅོ། །
དང་པོ་མོས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི།

མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་ནི།
རང་གཞན་དོན་དང་གཞན་དོན་དང་།
རྣམ་གསུམ་གཤམ་བྱ་དེ་ཡང་ནི།
རྒྱུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ། ༡༥

སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད།
རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས།
དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་དེ་ལྟར་ན།
རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བརྒྱན་དུ་འདོད། ༡༦ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བསྐྱེད་བཀུར་བསྐྱེད་པ་ནི།

གཤམ་རབ་ལ་ལོ་ལྷན་པ་ལ།
མོས་པ་འཇགས་སྐབས་རྣམས་ལ་ནི།
དགྲ་ཆེན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་།
བཀུར་བ་དང་ནི་བསྐྱེད་པ་རང་འདོད། ༡༧ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་དུག་ །ངོ་བོ་དང་། རྣམ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་།
ཐབས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བ་དང་། དབྱེ་བ་ལན་ལོན་

32 མཛོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱིས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྦྱོན་མེ།

དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ངོ་བོ་ནི།

ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པ་བྱུང་པར་ཅན།།

དེ་ཡི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་རྣམ་པ་ནི།

དེ་ནི་དམིགས་མེད་རྣམ་པ་ཅན།། ༡༡ ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཆོན་ཉིད་དོ།། ཅེས་སོ།།

བཞི་པ་ཐབས་དང་འབྲེལ་བ་ནི།

དཔེན་དང་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཆོག་ས།།

རང་བཞིན་བྱན་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན།།

ཐབས་བཅས་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་།།

སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་།། ༡༢ ཞེས་སོ།།

ལྔ་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བ་ནི།

ལམས་གསུམ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་དང་།། ཞེས་སོ།།

དྲུག་པ་དབྱེ་བ་ལན་ཡོན་དང་བཅས་པ་ནི།

རྒྱུད་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི།།

བསྐྱོད་བ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་པོ།

བསོད་ནམས་ཆེ་ལྷུང་བདག་ཉིད་དོ། ༡༢ ཅེས་སོ།

བཞི་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ནི།

ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས།

དག་བའི་རྩ་ལ་ཡི་རང་བ།

རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡིད་བྱེད་པ།

བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་འདིར་བརྗོད་དོ། ༡༣ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ཟག་མེད་བསྒྲུབ་ལམ་ལ་གསུམ། བསྒྲུབ་ལམ་དངོས་བསྐྱབ་
པ། དེ་ལ་མོས་མི་མོས་ཀྱི་རྒྱ། རྣམ་དག་གོ། །དང་པོ་བསྒྲུབ་ལམ་དངོས་
བསྐྱབ་པ་ནི།

དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད།

ཀྱན་ལ་མཛོན་པར་འདུ་མི་བྱེད།

ཆོས་རྣམས་དམིགས་སུ་མེད་པར་ནི།

གཏོད་པར་བྱེད་པ་དོན་ཆེན་ཉིད། ༡༤ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་མོས་མི་མོས་ཀྱི་རྒྱ།

སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་དང་སྐྱེན་སྐྱེས་དང་།

ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་པ།

34 མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ས་བཅད་སྣང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

འདི་ལ་མོས་པའི་རྒྱ་དག་ཡིན།
ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་རྒྱ་དག་ནི། ༡༥

བདུད་གྱི་ཐིབས་ཀྱིས་ནོན་པ་དང་།
ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་མ་མོས་དང་།
ཡུང་པོ་ལ་སོགས་མངོན་ཞེན་དང་།
སྤྲིག་པའི་གྲོ་ཏ་པོས་ཡོངས་ཟིན་པའོ། ༡༦ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་རྣམ་དག་ལ་བཞི་སྟེ། རྣམ་དག་སྦྱིར་བསྟན། བྱད་པར་བསྟན་
པ། ཐེག་དམན་གྱི་ཤིན་ཏུ་དག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤིན་ཏུ་དག་པའོ། །དང་
པོ་རྣམ་དག་སྦྱིར་བསྟན་པ་ནི།

འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས།
དག་པ་ཉིད་དེ་གང་གི་ཕྱིར།
དེ་གཉིས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་།
བཅད་དུ་མེད་པས་དག་པར་བརྗོད། ༡༧ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་བྱད་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི།
ཉམས་ཕྱིར་སྒོའ་མ་བསེ་བུ་དང་།
རྒྱལ་སྤྲས་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ།
སངས་རྒྱས་རྣམ་ཀུན་ཤིན་ཏུ་བ། ༡༨ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་ཐེག་དམན་གྱི་ཤིན་རྟ་དག་པ་ནི།

ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི།།

ཆེན་པོ་ལ་སོགས་དྲི་མ་ཡི།།

གཉེན་པོ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་ལ།།

སོགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན།། ༣༠ ཞེས་སོ།།

བཞི་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤིན་རྟ་དག་པ་ནི།

དེ་ལ་གྲུན་ཀ་སྤངས་པ་ཡིས།།

ལམ་ནི་འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་དང་།།

མཉམ་པ་ཉིད་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི།།

གཉེན་པོ་ཉིད་རྟ་འདོད་པ་ཡིན།། ༣༡ ཞེས་སོ།།

ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་རྟ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་

རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྐབས་གཉིས་པའོ།། །

སྐབས་གསུམ་པ། གཞི་ཤེས།

༣༢། །གསུམ་པ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གོལ་ས་དང་བཅས་པ་གཞི་ཤེས་ལ་
གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། མཆོན་པ་གསུམ་གྱི་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་དངོས་ལ་
གསུམ་སྟེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན། སྦྱར་བ། མཐོང་ལམ་མོ། །དང་པོ་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བཞི་སྟེ། རོ་བོ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པ། མཚན་

36 མཛོན་རྟོགས་རྒྱུ་མི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྟོན་མེ།

མར་འཛིན་ན་རིང་བ། ཐབས་མཁས་པ་ཉེ་བ། བྱེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་
གཉེན་པོ་འོ། །དང་པོ་དོ་བོ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པ་ནི།

ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན།།

དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་པ།།

དུས་རྒྱུས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར།།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་འདོད།། ༡ ཅེས་སོ།།

གཉིས་པ་མཚན་མར་འཛིན་ན་རིང་བ་ནི།

དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྟོན་ནས།།

ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་སྟེ། ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་ཐབས་མཁས་པ་ཉེ་བ་ནི།

དེ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས།།

ཡང་དག་ཉེ་བ་ཉིད་དུ་བཤད།། ༢ ཅེས་སོ།།

བཞི་པ་བྱེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ལ་བདུན། གཞི་ལམ་
མཚན་འཛིན་སྤང་བྱ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་
སྤང་བྱར་བཤད་པ། གཉེན་པོ་ཟབ་པའི་རྒྱལ། བསམ་གྱི་མི་བྱུང་བ། མཐུག་
བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་གཞི་ལམ་མཚན་འཛིན་སྤང་བྱ་བསྟན་པ་ནི།

གཞུགས་སོགས་སྤང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་།།

དུས་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཚེས་རྣམས་དང་།

སྤྱིན་སོགས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་རྣམས་ལ།

སྤྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས། 3 ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་དེའི་གཉེན་པོ་ནི།

སྤྱིན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད།

གཞན་དག་དེ་ལ་འཇུང་བྱེད་པ།

དེ་ནི་ཆགས་པའི་མཐའ་འགོག་པས།

རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ལྟ། 4 ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་སྤང་བྱར་བཤད་པ་ནི།

ཚེས་ཀྱི་ལམ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས།

དཔེན་པའི་སྤྱིར་ན་དེ་ཟབ་ཉིད། ཅེས་སོ།

བཞི་པ་གཉེན་པོ་ནི།

ཚེས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི།

ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྤོང་བ་ཡིན། 5 ཞེས་སོ།

ལྷ་པ་ཟབ་པའི་རྒྱལ་ནི།

མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡིས།

དེ་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་བཤད། ཅེས་སོ།

38 མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ས་བཅད་སྒྲུང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

དྲུག་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ནི།

གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མི་ཤེས་ཕྱིར།།

དེ་ནི་བསམ་མི་བྱལ་པར་འདོད།། ༤ ཅེས་སོ།།

བདུན་པ་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་རྒྱན་ཤེས་ཉིད་ལྷགས་ལ།།

མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་གི།

རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་ལུས་བ།།

ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདིར་ཤེས་བྱ།། ༥ ཅེས་སོ།།

གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་དང་གིགས་སེལ་བ་
དང་། མཉམ་པ་ཉིད་བསྦྱུང་བའོ། །དང་པོ་རང་བཞིན་ནི།

གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་།།

དེ་མ་རྟོགས་དང་རབ་རྟོགས་དང་།།

དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཉིད་ལ།།

སྦྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་།། ༦

མི་འགྱུར་བྱེད་པོ་མེད་ཉིད་དང་།།

བྱ་དཀའ་རྣམ་གསུམ་སྦྱོར་བ་དང་།།

སྐལ་བ་ཇི་བཞིན་འབྲས་ཐོབ་པས།།

འབྲས་ཡོད་འདོད་པ་དེ་དང་ནི།། ༧

གཞན་ལ་རག་ལས་མེད་གང་དང་།

སྒྲིང་བ་རྣམ་བཟུང་གིས་བྱེད་དོ། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་ནི།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་སྒྲུབ་མེད་པ་།

རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་པ་ཉིད་། ༡༠ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་ཅིག་མ་མདོར་བསྟན་
དང་། རྟོགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི།

སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ།

ཆོས་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་།

བཟོད་ཤེས་སྒྲིང་ཅིག་བདག་ཉིད་འདི།

ཀྱན་ཤེས་ཚུལ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ། ༡༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྟོགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན།

མཐའ་ལས་འདས་དང་རྣམ་དག་དང་།

མ་སྐྱེས་མ་འགགས་ལ་སོགས་དང་།

མ་ལའ་འདྲ་ཆགས་པ་སྤངས་པ་དང་། ༡༢

ཡོངས་སུ་འཛིན་ལས་གྲོལ་བ་དང་།

ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བརྗོད་མེད་དང་།
གང་ཕྱིར་འདི་དོན་བརྗོད་པ་ཡིས།
གཞན་ལ་སྦྱིན་དུ་མེད་པ་དང་། ༡༣

དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་།
ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ནད་མི་འབྱུང་།
ངན་སོང་ཆད་དང་འབྲས་བུ་ནི།
མངོན་དུ་བྱ་ལ་མི་རྟོག་ཉིད། ༡༤

མཚན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་དང་།
དངོས་དང་མིང་དང་གཉིས་པོ་ལ།
ཤེས་པ་སྦྱེ་བ་མེད་པ་ནི།
ཀྱན་ཤེས་ཉིད་གྱི་སྐད་ཅིག་མ། ༡༥ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་།
ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་རྣམ་གསུམ་པོ།
འདི་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དག།
རྟོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན། ༡༦ ཞེས་སོ།

ཤེས་རབ་གྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྐབས་གསུམ་པོ། ॥

སྐབས་བཞི་པ། རྣམ་ཐོག་སྦྱར་བ།

གཉིས་པ་ཐབས་སྦྱར་བ་བཞི་ལ་གཉིས་ཏེ། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་
 དང་། བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་སོ། །དང་པོ་དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཉིས་
 ཏེ། དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམ་ཀླན། དབང་གྱུར་ཐོབ་པ་ཅེ་མའི་སྦྱར་བའོ། །
 དང་པོ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་ཀླན་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱར་བ་སྦྱར་བ་སྟན་པ་
 དང་། ཟུང་པར་ཅན་ནོ།

དང་པོ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བ་སྟན་པ་ལ་བཞི། སྦྱར་བའི་ཡུལ་རྣམ་པ། བསྐྱེད་
 མཁན་གང་ཟག། སྦྱར་བའི་རབ་དབྱེ། རྩོན་འགྲུའི་ཆོས་སོ། །དང་པོ་སྦྱར་
 བའི་ཡུལ་རྣམ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།
 དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས།

རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ།

ཀླན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱིར།

དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། ༡ ཅས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས་མདོ་བཞིན་བདེན་
 བཞི་ལ་སྦྱར་བ་ཉི་ཤུ་ཅེ་བདུན་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་བསྟན་པ་
 དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་རྣམ་པ་འོ། །དང་པོ་གཞི་ཤེས་མདོ་བཞིན་བདེན་བཞི་ལ་
 སྦྱར་བ་ཉི་ཤུ་ཅེ་བདུན་ནི།

42 མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།

མི་གཡོ་བ་ཡི་རྣམ་པའི་བར།

བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་བཞི་དང་།

ལམ་ལ་དེ་ནི་བཙོ་ལྟར་བཤད། ༡ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་ལམ་གཤམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་ནི།

རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་།

འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམ་ས་བཞིན།

དེ་དག་བརྒྱད་དང་བདུན་དང་ནི།

ལྟ་དང་བཙུ་དྲུག་ཅེས་བསྒྲགས་སོ། ༢ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་རྣམ་མཁའ་གྱི་རྣམ་པ་ནི།

དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ།

སངས་རྒྱས་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་རྣམས།

ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེས་མཐུན་པར།

ཀུན་མཁའ་གསུམ་དུ་བྱེད་བས་ན། ༣

སྒོ་བ་མ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དང་།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་དུ།

སུམ་བུ་བདུན་དང་སུམ་བུ་བཞི།

སྤམ་ཕྱ་ཙ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད། ༥ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་བསྒྲོམ་མཁེན་གང་ཟག་ནི།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས།

དེ་ལ་དག་བའི་ཙ་བ་བསྒྲུབ།

དག་བའི་བཞེས་ཀྱི་མགོན་བཅས་པ།

འདི་མཉན་པ་ཡི་སྦྱོད་ཡིན་ནོ། ༦

སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་ཀུན་འདྲི་དང་།

སྦྱོན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྦྱོད་པས།

ལེན་དང་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཡི།

སྦྱོད་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། ༧ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་རབ་དབྱེ་ནི།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར།

དེ་ལ་སྦྱོར་བ་བཀག་བའི་ཕྱིར།

དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ༨

དེ་དག་ཚད་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་།

ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ལུང་བསྟན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཉིད་དང་།།

ངེས་འབྱུང་བར་ཆད་མེད་བཅད་དང་།། ༩

བྱང་ཆུབ་ཉི་དང་མུར་བ་དང་།།

གཞན་དོན་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་ཕྱིར་།།

ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་མཐོང་།།

གཟུགས་སོགས་བསམ་མི་བྱུང་མི་མཐོང་།། ༡༠

གཟུགས་སོགས་དེ་ཡི་མཚན་མ་དང་།།

དེ་ཡི་ངོ་བོར་ནམ་མི་རྟོག་།།

འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་དང་།།

དེ་ནི་དག་པ་མཚམས་དང་བཅས་།། ༡༡ ཞེས་སོ།།

བཞི་པ་སྟོན་འགྲེའི་ཆོས་ལ་བཞི། སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་
ལུས་པ་མཚན་ཉིད། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་ཡོན་ཏན་ནི།

བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཙོམ་ལ་སོགས་པ་།།

ཡོན་ཏན་ནམ་པ་བརྩ་བཞི་དོ།། ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་སྦྱོན་ནི།

སྦྱོན་ནི་བརྩ་ཚན་བཞིར་བཅས་པ་།།

དུག་ཏུ་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱ།། ༡༢ ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་རྒྱས་པ་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་
དོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི།

གང་གི་མཚན་ཉིད་མཚན་ཉིད་དུ།

ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ།

ཤེས་པ་བྱད་པར་བྱེད་པ་སྟེ།

ངོ་བོ་ཉིད་གང་མཚན་བྱ་ཡང་། ༡༣ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་དུག །ཤེས་པ་ལེ་རྣམ་པ་ལེ་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་
གིས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ལེ་མཚན་ཉིད། ཤེས་རྣམ་བཅུ་དྲུག་གིས་ལམ་ཤེས་
གྱི་མཚན་ཉིད། ཤེས་རྣམ་བཅུ་དྲུག་གིས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། བྱད་
པར་བཅུ་དྲུག་གི་མཚན་ཉིད། བྱེད་པ་ལེ་མཚན་ཉིད། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་མཚན་
ཉིད་དོ། །དང་པོ་ཤེས་པ་ལེ་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་
མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་།

འཇིག་རྟེན་འཇིག་མེད་བདག་ཉིད་དང་།

སེམས་ཅན་སེམས་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་།

དེ་བསྐྱས་པ་དང་བྱིར་ལྟས་དང་། ༡༤

མི་བཟང་པ་ཡི་རྣམ་པ་དང་།

ཆགས་བཅས་སོགས་དང་རྒྱ་ཆེན་དང་།

ཆེན་པོར་གྱུར་དང་ཚད་མེད་དང་།།

རྣམ་ཤེས་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་།། ༡༥

སེམས་བལྟར་མེད་དང་ཤེས་པ་དེ།།

གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཤེས་བྱ་དང་།།

དེ་ལས་གཞན་ཡང་དེ་དགའི།།

དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས།། ༡༦

ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ།།

གཞན་ལ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་འདི།།

ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་སྒྲུབས་ཀྱི།།

ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན།། ༡༧ ཅེས་སོ།།

གཉིས་པ་ཤེས་རྣམ་བཅུ་དྲུག་གིས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི།

སྟོང་ཉིད་མཆན་མེད་བཅས་པ་དང་།།

སྟོན་པ་རྣམ་པར་སྦྱངས་པ་དང་།།

སྦྱེ་མེད་འགག་པ་མེད་སོགས་དང་།།

ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྲུག་མེད་དང་།། ༡༨

འདུ་མི་བྱེད་དང་རྣམ་མི་རྟོག།

རབ་དབྱེ་མཆན་ཉིད་མེད་ཉིད་ལ།།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་ནི།

ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་བཞེད། ༡༩ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་ཤེས་རྣམ་བཅུ་དྲུག་གིས་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་བསྟན་ནས།

གནས་དང་གྲས་པར་བྱ་བ་དང་།

སྒྲུ་མ་ཉིད་དང་མཉེས་པ་དང་།

དེ་ལ་མཚན་དང་བྱེད་མེད་དང་། ༢༠

ཀྱན་ཏུ་འཇུག་མཁྱེན་གང་ཡིན་དང་།

མ་མཐོང་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་།

འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པ་དང་།

བརྗོད་དང་ཤེས་མཛད་མངོན་སུམ་མཛད། ༢༡

བསམ་མི་བྱུང་དང་ནི་ཉིད་སྟོན།

འཇིག་རྟེན་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ལ།

རྣམ་པ་ཀྱན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ནི།

ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། ༢༢ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་བྱུང་པར་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པ་ལ། མདོར་བསྟན་
དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

48 མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་རྒྱུ་མེ།

བསམ་མི་བྱེད་སོགས་བྱེད་པར་གྱིས།

བྱེད་ཞུགས་བདེན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན།

སྤྱོད་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་གིས།

བྱེད་པར་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན། ༡༣ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

བསམ་མི་བྱེད་དང་མི་མཉམ་དང་།

གཞུང་དང་བཟང་ལས་ཡང་དག་འདས།

འཕགས་པ་ཀུན་བསྐྱེད་མཁས་པ་ཡིས།

དེག་བྱ་བྱེད་མོང་མེན་གྱིས་ཉིད། ༡༤

གཞུང་ལྟར་བྱེད་དང་གང་མེད་དང་།

རྒྱུ་དང་ཡང་དག་འབྱུང་པ་དང་།

དམིགས་པ་བརྟེན་དང་བཅས་པ་དང་།

མཐའ་དག་པ་དང་ཡོངས་འཛིན་དང་། ༡༥

རོ་བྱང་མེད་དང་བྱེད་པར་ནི།

བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ།

གང་གིས་ལམ་ནི་གཞན་དག་ལས།

བྱེད་དུ་འཕགས་པས་བྱེད་པར་ལམ། ༡༦ ཅེས་སོ།

ལྷ་པ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི།

ཡན་དང་བདེ་དང་སྒྱུ་བ་པ་དང་།
 མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྒྱུ་བས་དག་དང་།
 གནས་དང་དཔུང་གཉེན་གླིང་དང་ནི།
 ཡོངས་འབྲེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ༡༧

ལྷན་གྱིས་གྲུབ་དང་ཐེག་གསུམ་གྱིས།
 འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་མི་བྱེད་དག།
 ཐ་མ་རྟེན་གྱི་མཛད་པ་སྟེ།
 འདི་ནི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ༡༨ ཅེས་སོ།

བྱུག་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི།

ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་།
 མི་མཐུན་སྒྲོགས་དང་གཉེན་པོ་དག།
 དབེན་དང་དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་།
 ཆེད་དུ་བྱ་དང་མི་དམིགས་དང་། ༡༩

མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང་།
 དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང་།
 མི་མཐུན་ཐོགས་པ་མེད་དང་དེ།

50 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་སྣང་བྱེད་སྒྲིན་མེ།

གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྒྲིན་མེད་དང་། ༣༠

དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་དང་།

ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད།

མཚོན་བྱ་ལྟ་བུར་མཚོན་བས་ན།

མཚན་ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་ཡིན། ༣༡ ཅེས་སོ།

བཞི་པ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་
དོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི།

མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྒྲིན་ལ་སོགས།

ཡང་དག་སྒྲུབ་ལ་མཁས་པ་ནི།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་འདི་ལ།

ཐར་པ་འི་ཆ་དང་མཐུན་པར་འདོད། ༣༢ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་།

སྒྲིན་སོགས་སྒྲིན་ཡུལ་བརྩོན་འགྲུས་དང་།

བསམ་པ་ལུན་ཚོགས་དྲན་པ་དང་།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཉིད་འཛིན་དང་། ༣༣

ཚོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ།

ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དང་རྣམ་ལུ།

རྒྱུ་སྒྲུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་ཡིས།

རྒྱུ་སྒྲུབ་སྤྱི་ལ་པོས་རྒྱུ་དཀར་བཞེད། ༣༤ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་གསུམ། གྲོད་ཅེ་བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་གི་
བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས། གང་ཟག། བསྐྱེད་པའི་བྱུང་པར་ཅན་ནོ། །དང་
པོ་གྲོད་ཅེ་བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་གི་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ནི།

དྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བསྒྲགས།

དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས་མཉམ་སོགས།

རྣམ་པ་དག་ནི་བཅུར་བཤད་དོ། ༣༥

བདག་ཉིད་སྤྲིག་པ་ལས་ལྡོག་ཅིང་།

སྤྲིན་ལ་སོགས་ལ་གནས་པས་གཞན།

དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང་།

བསྒྲགས་པ་བརྗོད་དང་མཐུན་པ་ཉིད། ༣༦

ཅེར་གྱུར་དེ་བཞིན་བཟོད་པ་ནི།

རང་གཞན་རྟེན་ཅན་བདེན་ཤེས་པ།

ཆོས་མཆོག་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས།

སྤྲིན་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། ༣༧ ཞེས་སོ།

གཞན་དག་དེ་ལ་འགོད་པ་དང་། ༤༠

གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་སྒྲིན་སོགས་དང་།

ཟབ་མོའི་དོན་ལ་འང་སོམ་ཉི་མེད།

བྱམས་ལུས་སོགས་དང་སྒྲིབ་པ་ནི།

རྣམ་པ་ལྔ་དང་མི་འགོགས་དང་། ༤༡

བག་ལ་ཉ་ལ་ཀྱན་འཛོམས་པ་དང་།

དྲན་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་དང་།

གོས་ལ་སོགས་པ་གཙང་པ་དང་།

ལུས་ལ་སྒྲིན་སྒྲུབ་རྣམས་མི་འབྱུང་། ༤༢

གྲུ་གྲུ་མེད་སེམས་སྒྱུངས་པ་ནི།

ལེན་དང་སེར་སྒྲུ་མེད་སོགས་དང་།

ཚོས་ཉིད་ལྡན་པར་འགོ་ཉིད་དང་།

སེམས་ཅན་དོན་དུ་དབྱེ་ཆོལ་དང་། ༤༣

གཞན་གྱིས་བགྱི་བར་མི་བརྟུབ་དང་།

ལམ་གཞན་ཉི་བར་སྒྲོན་བདུད་ལ།

བདུད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་པ་དང་།

སངས་རྒྱས་དབྱེས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། ༤༤

54 མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

རྟགས་ནི་ཉི་ཤུ་དེ་དག་གིས།

དྲོད་དང་ཅེ་མོ་བཟོད་བཅས་དང་།

ཆོས་མཆོག་རྣམས་ལ་གནས་པ་ནི།

རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལས་མི་ལྡོག། ༥༥ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་བཅུ་དྲུག་ལ་གཉིས།
མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི།

མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་།

ཤེས་པའི་སྒྲིད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མི་ལྡོག་པའི།

མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། ༥༦ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ནི།

ག་ཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་དང་།

སེམས་བརྟེན་ཐེག་པ་དམན་དག་ལས།

རྣམ་ལོག་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི།

ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟེད་པ་དང་། ༥༧

ལྷས་སེམས་ཡང་བ་ཉིད་དང་ནི།

འདོད་ལ་སྒྲིད་ལ་ཐབས་མཁུས་དང་།

རྟག་ཏུ་ཚངས་པར་སྦྱོང་ཉིད་དང་།
འཛོལ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་། ༤༩

ཡུང་སོགས་པར་ཆད་བྱེད་རྣམས་དང་།
ཚོགས་དང་དབང་སོགས་བཅས་པ་ཡི།
གཡུལ་འབྱེད་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་ལ།
སྦྱོར་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ཡི། ༥༠

གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་།
ཚོས་ནི་རྒྱལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཉིད།
རང་གི་ས་ལ་ངེས་པ་ཉིད།
ས་གསུམ་ལ་ནི་གནས་པ་དང་། ༥༡

ཚོས་གྱི་དོན་དུ་སྒྲིག་གཏོང་བ།
དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི།
སྒོ་ལྷན་མཐོང་བའི་ལམ་གནས་པའི།
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དག་ཡིན། ༥༢ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་བསྒྲམ་ལམ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྒྱད་དེ། བསྒྲམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར།
ཁྱད་པར་གྱི་གཞི། དབྱེ་བ། གྲངས་མེད་པ་བསྟན་པ་མི་འགལ་བ། བསྒྲམ་
ལམ་གྱི་བྱེད་པ། འབྲས་བུ་ལ་ཚོད་པ་དགོད་པ། ལན་དཔེ་དང་བཅས་པ།
ཟབ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་རྟགས་ཉིད་བསྟན་པའོ། །དང་བོ་བསྒྲམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་

56 མངོན་རྟོགས་རྒྱལ་གྱི་ས་བཅད་སྤངས་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

པར་བསྟན་པ་ནི།

སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་རྟེ།

ཟབ་མོ་སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས།

ཟབ་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དང་།

སྒྲུང་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། ༥༢ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་བྱེད་གཞི་བསྟན་པ་ནི།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི།

ལམ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཉིད་ལ།

ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་།

འཇལ་དང་ངེས་རྟོག་སྒྲོམ་པའི་ལམ། ༥༣ ཇེས་སོ།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ནི།

དེ་ནི་རྒྱལ་ཆགས་ཡིན་པའི་བྱིར།

རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས།

རྒྱང་དུའི་རྒྱང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས།

རྣམ་པས་རྣམ་པ་དགྲུང་བཞེད་དོ། ༥༤ ཅེས་སོ།

བཞི་པ་གྲངས་མེད་པ་བསྟན་པ་མི་འགལ་བ་ནི།

གྲངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས།

དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་ཡིན།

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐུགས་བརྩེ་བས།

ཐུ་མཐུན་དེ་དག་ཐུབ་པ་བཞེད། ༥༥ ཅེས་སོ།

ལྷ་པ་བསྐྱོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ། བརྟལ་བ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་
བརྟལ་བ་ནི།

དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ།།

ཉམས་པ་དང་ནི་འཕེལ་མི་རུང་།།

སྒོམ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི།

ཅི་ཞིག་ཉམས་ཤིང་ཅི་ཞིག་འཕྲོང་། ༥༥ ཅེས་སོ།།

གཉིས་པ་ལན་ནི།

བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ།།

འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཅུང་།

བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆོན་ཉིད་॥

དེ་ཡང་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་བཞེད། ༥༥༥ ཅེས་སོ།

རྟུག་པ་འབྲས་བུ་ལ་ཚུད་པ་དགོད་པ་ནི།

སེམས་ནི་སྒྲ་མས་བྱང་ཆུབ་པར།།

རིག་ས་མིན་ཕྱི་མས་ཀྱང་ནི་མིན།། ཞེས་སོ།།

བདུན་པ་ལན་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི།

58 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལྟར་ལྟ་བུ་སྒྲིལ་མེ།

མར་མེད་དཔ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི།

ཟབ་མེད་ཚུལ་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། ༥༥ ཅེས་སོ།

བརྒྱད་པ་ཟབ་མོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྟོགས་ཉིད་བསྟན་པ་ནི།

སྒྲིལ་དང་ནི་འགག་པ་དང་།

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཤེས་བྱ་དང་།

ཤེས་དང་སྒྲིལ་དང་གཉིས་མེད་དང་།

ཐབས་མཁས་པ་ལ་ཟབ་པ་ཉིད། ༥༦ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་བསྟོམ་རིམ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་གསུམ། སྒྲིལ་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་
སྒྲིལ་བ། ཞིང་དག་པའི་སྒྲིལ་བ། ཐབས་མཁས་པའི་སྒྲིལ་བ་བཅུ་བསྟོམ་
པའོ། །དང་པོ་སྒྲིལ་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིལ་བ་ནི།

ཚུལ་རྣམས་སྒྲིལ་ལམ་འདྲ་བའི་བྱིར།

སྒྲིལ་དང་ནི་བར་མི་རྟོག་པ།

ལས་མེད་ལ་སོགས་གྲུན་ཀ་ཡི།

ལན་ནི་ཇི་སྒྲིལ་བཤད་པར་ཟད། ༥༧ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་ཞིང་དག་པའི་སྒྲིལ་བ་ནི།

སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་དེ་བཞིན་བྱུ།

སྒྲིལ་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་མ་དག་པ།

དེ་ལ་དག་པར་སྦྱབ་པ་ཡིས།།

མངས་ཀྱས་ཞིང་ནི་དག་པ་ཉིད།། ༤༡ ཅེས་སོ།།

གསུམ་པ་ཐབས་མཁས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི།

ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི།།

དག་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་དང་།།

མི་ཤེས་ཇི་བཞིན་བྱགས་དང་ནི།།

སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་མཚན་ཉིད་དང་།། ༤༢

མ་ཆགས་པ་དང་མི་དམིགས་དང་།།

མཚན་མ་སྦྱོན་ལམ་ཟད་པ་དང་།།

དེ་ཡི་རྟགས་དང་ཚད་མེད་པ།།

ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བརྩ།། ༤༣ ཞེས་སོ།།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་རྟུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་

རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྐབས་བཞི་པའོ། །

སྐབས་ལྔ་པ། ཕེ་མོའི་སྦྱོར་བ།

གཉིས་པ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པ་ཕེ་མོའི་སྦྱོར་བ་ལ་གཉིས། གཉིན་པོ་ཕེ་མོ།

སྤང་བྱ་ལོག་སྦྱབ་པོ། །དང་པོ་གཉིན་པོ་ཕེ་མོ་ལ་བཞི། སྦྱོར་ལམ། མཐོང་

60 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་ས་བཅད་སྣང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

ལམ། བསྐྱེམ་ལམ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཅེ་མོའོ། །དང་པོ་སྦྱར་ལམ་ལ་བཞི།
དྲོད་གྱི་ཅེ་མོ་རྟགས་གྱི་མཚོན་པ། ཅེ་མོའི་ཅེ་མོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བཟོད་
པའི་ཅེ་མོ་བསྟན་པ། ཆོས་མཚོག་གི་ཅེ་མོ་སེམས་ཀྱུན་ཏུ་གནས་པའོ། །དང་
པོ་དྲོད་གྱི་ཅེ་སྦྱར་རྟགས་གྱིས་མཚོན་པ་ནི།

མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱུན།

མི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་ལ་སོགས།

ཅེ་མོར་བྱིན་པར་སྦྱར་བའི་རྟགས།

རྣམ་པ་བརྩུག་གིས་དག་ཏུ་བཞེད། ༡ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་ཅེ་མོའི་ཅེ་མོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ནི།

འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྤྱེ་བོ་རྟེན།

སངས་རྒྱས་མཚོད་པའི་དགེ་ལ་སོགས།

རྣམ་མང་དུ་ནི་དཔེར་མཛད་ནས།

རྣམ་འཕེལ་བརྩུ་བྱས་བདག་ཉིད་དོ། ༢ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་བཟོད་པའི་ཅེ་མོ་བསྟན་པ་ནི།

ཀྱན་མཁུན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་གྱི།

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བླ་མེད་པ།

སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་མི་གཏོང་བ།

བརྟན་པ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་བརྫོད། ༣ ཅེས་སོ།

བཞི་པ་ཚོས་མཚོག་གི་ཅེ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ནི།

སྒྲིང་བཞི་པ་དང་སྒྲོང་དག་དང་།

སྒྲོང་གཉིས་གསུམ་དག་དཔེར་མཛད་ནས།

བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི།

ཉིང་འཛིན་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན། ༤ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་མོ་ལ་བྱུག །སྒྲང་བྱ་ལྷན་རྟོག །སྒྲེ་བའི་རྒྱ་
གོགས། འབྲས་ལུ་བྱང་ཆུབ། ཅེ་མའི་བྱེད་པ། རོ་བོ། །དེའི་བསྒྲུལ་བའོ།

དང་པོ་ལྷན་རྟོག་ལ་བཞི་སྟེ། གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན། འཛིན་རྟོག་
མདོར་བསྟན། གཟུང་བ་དང་འཛིན་བའི་ངེས་པ། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་
གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

འབྲུག་པ་དང་ནི་ལྷན་པ་ལ།

གཟུང་བའི་ལྷན་རྟོག་སོ་སོར་དེ།

དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་ཡུལ།

མིན་པའི་བདག་ཉིད་དག་གེས་བྱ། ༥ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་ནི།

སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས།

སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཟགས་ཡོད་པར།

ལྷན་རྟོག་འཛིན་པ་དག་ཏུ་འདོད།

དེ་དག་སོ་སོར་དགྲ་བདག་ཉིད། ༥ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ངེས་པ་ནི།

གལ་ཏེ་གཟུང་དོན་དེ་བཞིན་མེད།

དེ་དག་གང་གི་འཛིན་པར་འདོད།

དེ་ལྟར་དེ་དག་འཛིན་པ་ཡི།

ངོ་བོས་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ༦ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། འཇུག་པའི་གཟུང་རྟོག་དགུ། འོག་
པའི་གཟུང་རྟོག་དགུ། རྒྱུས་ལྷན་པའི་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དགུ། བཏགས་འཛིན་
གྱི་རྟོག་པ་དགུ་ལོ། འདར་བོ་འཇུག་པའི་གཟུང་རྟོག་དགུ་ནི།

ངོ་བོ་ཉིད་དང་རིགས་དང་ནི།

ལམ་ནི་ཡང་དག་འགྲུབ་པ་དང་།

གཤམ་པའི་དམིགས་པ་མ་འབྲུལ་དང་།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་། ༧

རང་གིས་རྟོགས་དང་བྱེད་པ་དང་།

དེ་ཡི་ལས་བྱའི་འབྲས་བུ་ལ།

འཇུག་པའི་ཕྱོགས་གྱི་རྟོན་ཅན་གྱི།

རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་རྣམ་དགུར་འདོད། ༨ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་ལྷོག་པའི་གཟུང་རྟོག་དགུ་ནི།

སྤྱིད་དང་ནི་བར་ལྷུང་བའི་བྱིར།

རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་ནི།

ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་།

ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཚད་དང་། ༡༠

གཞན་གྱི་རྟོན་གྱིས་འགོ་བ་དང་།

ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་།

ཉི་ཆེ་བ་དང་སྣ་ཚོགས་ཉིད།

གནས་དང་འཇུག་ལ་སྐྱོངས་པ་དང་། ༡༡

རྗེས་ལ་འགོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ།

རྣམ་རྟོག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་འདི།

ལྷོག་པའི་སྒྲོགས་གྱི་རྟོན་ཅན་ཏེ།

ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཡིད་ལ་འབྱུང་། ༡༢ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་སྒྲིམ་བྱ་རྣམས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དགུ་ནི།

འཛིན་པ་དང་ནི་འདོར་བ་དང་།

ཡིད་ལ་བྱེད་དང་ཁམས་རྣམས་ནི།

གསུམ་པོ་དག་དང་ཉི་འབྲེལ་དང་།

གནས་དང་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ༡༣

ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྟགས་པ་དང་།

ཆགས་པ་དང་ནི་གཉེན་པོ་དང་།

རི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲོ་ཉམས་ལ།

འཛིན་པ་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ། ༡༤ ཞེས་སོ།

བཞི་བ་སྦྱེས་བུ་བརྟགས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དགུ་ནི།

ཆེད་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་།

ལམ་ལ་ལམ་མིན་ངེས་འཛིན་དང་།

འགག་དང་བཅས་པའི་སྦྱེ་བ་དང་།

དངོས་པོ་ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང་། ༡༥

གནས་དང་རིགས་ནི་འཛིན་པ་དང་།

དོན་དུ་གཉེར་དང་རྒྱ་མེད་དང་།

ཕྱིར་སྐོལ་བ་ནི་དམིགས་པ་ལ།

འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཞན་ཡིན་ནོ། ༡༦ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་གྲོགས་ནི།

བྱང་རྩལ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་།

དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོང་དང་།

དེ་ཐོབ་པར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ།

བསོད་ནམས་མང་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། ༡༧ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ནི།

དེ་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི།

ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅས་བརྗོད་དོ།

ཟད་མེད་སྐྱེ་མེད་ཕྱིར་དེ་དག།

གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། ༡༨

འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ།

མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི།

རྣམ་པར་རྟོག་རིགས་ཅི་ཞིག་ཟད།

སྐྱེ་མེད་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་འཐོབ། ༡༩

གཞན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ།

ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྟོན་པ་ཡི།

སྐྱིབ་པ་ཟད་པར་བརྗོད་པ་གང་།

དེ་ལ་ཁོ་བོས་མཚར་དུ་བརྟེན། ༢༠ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་ཅེ་མའི་བྱེད་པ་ནི།

66 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་སྣང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

འདི་ལས་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད།།

གཞག་པར་བྱ་བ་རྩུང་བྱེད་མེད།།

ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ།།

ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ།། ༡༡ ཞེས་སོ།།

ལྷ་བ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྒྲུང་ངོ་བོ་ནི།

སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི།།

དེ་དག་ལན་རྩུན་བསྐྱུས་པ་གང་།།

སྐད་ཅིག་གཅིག་པའི་བཟོད་པ་ཡིས།།

བསྐྱུས་པ་དེ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ།། ༡༢ ཞེས་སོ།།

དུག་པ་དེའི་བསྒྲོམ་པ་ནི།

དེ་ནས་སང་གེ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་པའི།།

ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམ་ས་ཁྱགས་ནས།།

རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལྷགས་མཐུན་དང་།།

ལྷགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པར་བྱེད།། ༡༣ ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་བསྒྲོམ་ལམ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟོན་སྒྲོམ་པའི་ལམ། སྤང་བྱ་རྣམ་
རྟོག། རྟོན་པ་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་རྟོན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི།

འགོག་དང་བཅས་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་དགྲུང་།
 རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་འོངས་ནས།
 ཐོད་ཀྱི་ཏུ་ཁྱི་སྒྲོམས་འཇུག་པ།
 འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། ༡༤

མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཚམས་བཟུང་སྟེ།
 གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ།
 དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ནས།
 འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགོ། ༡༥ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་སྒྲང་བྱ་རྣམ་རྟོག་ལ་གཉིས་ཏེ། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་
 ལོ། དང་པོ་གཟུང་རྟོག་ལ་གཉིས་ཏེ། འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། ལྷོག་པ་
 གཟུང་རྟོག །དང་པོ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ནི།

མདོར་བསྡུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི།
 བཏང་བས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་དང་།
 དུས་གསུམ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་།
 ལེགས་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། ༡༦

བཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་སྟེ།
 སྒྱུར་བའི་རྣམ་པའི་སྒྱུར་ཡུལ་ཅན། ཞེས་སོ།

68 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་རྒྱུ་མེ།

གཉིས་པ་ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་ནི།

གཉིས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས།
འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བཞེད་དེ། ༡༥

སེམས་མི་སྐྱེ་དང་བྱུང་རྒྱུ་གྱི།
སྤྲིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དང་།
ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་།
རྫོགས་པའི་བྱུང་རྒྱུ་ཡིད་མི་བྱེད། ༡༦

སྦྱོམ་དང་སྦྱོམ་པ་མེད་པ་དང་།
དེ་དག་ལས་ནི་བསྐྱེད་ཉིད་དང་།
རི་བཞིན་དོན་མིན་རྣམ་རྟོག་པ།
སྦྱོམ་པའི་ལམ་ལ་གཤེས་པར་བྱ། ༡༧ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱོར་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་རྟོག་
དགུ། འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་རྟོག་དགུ་འོ། །དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་འཛིན་རྟོག་དགུ་ནི།

སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་དང་།
ཆོས་བཏགས་པ་དང་སྦྱོང་མིན་ཉིད།
ཆགས་དང་རབ་འབྱེད་བདག་ཉིད་དང་།
དངོས་པོར་བྱེད་དང་ཐེག་གསུམ་དང་། ༡༨

ཡོན་ནི་དག་པ་མ་ཡིན་དང་།

སྒྲོད་པ་རྣམ་པར་འབྲུག་པ་ལ།

འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་པོར་ཉི།

གཤམ་པར་བྱ་བ་བསྒྲགས་པ་ཡིན། ༣༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་ཉོག་དགྲུ་ལ་གཉིས། མདོར
བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་ནི།

སེམས་ཅན་བཏགས་དང་དེའི་རྒྱ་ཡི།

ཡུལ་ཅན་དེ་ཡིས་རྣམ་འཛོམས་བས།

སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡི།

མི་མཐུན་སྒྲོགས་གཞན་རྣམ་པ་དགྲ། ༣༢ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་ཀྱན་མཁུན་ནི།

གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་གསུམ་དང་།

ཞི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དང་།

མཚུངས་པར་ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང་། ༣༣

མི་མཉམ་སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་སོགས་དང་།

ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་།

70 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་སྣང་བྱེད་སྟོན་མེ།

གཉིས་སུ་མེད་དང་ཀུན་སྒྲིངས་ལ།

རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མར་བཞེད། ༡༤ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་རྟེན་པ་ཡོན་ཏན་ནི།

ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི།

ཡུན་རིང་ལོན་ནས་དབུགས་ཕྱིན་ལྟར།

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་ཡི།

བདེ་སྤྱབ་ཡོན་ཏན་ཕྱན་ཚོགས་ཀུན། ༡༥

རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་རྒྱ་བོ་བཞིན།

འབྲས་སུ་མཚོག་གིས་སྤྲ་བ་ཡིས།

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི།

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྟེན་པར་བྱེད། ༡༦ ཅས་སོ།

བཞི་པ་བར་ཆད་མེད་པ་རྩེ་མོ་ལ་གསུམ། དཔེ་དང་། རང་ལྷོག་ངོས་
གཟུང་བ་དང་། དམིགས་པ་བདག་པོ་རྣམ་པར་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་དཔེ་ནི།

སྟོང་གསུམ་སྟེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་།

བསེ་བུའི་རྟོགས་པ་ཕྱན་ཚོགས་དང་།

བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྟོན་མེད་ལ།

བཀོད་པའི་དགོ་བ་དཔེར་མཛད་ནས། ༡༧

བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི།

སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བར་མེད་དེ། ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་རང་ལོག་ངོས་བཟུང་བ་ནི།

བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན།

དེ་ནི་རྣམ་པ་ཀླན་མཁྱེན་ཉིད། ༣༥ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་དམིགས་པ་བདག་པོ་རྣམ་པར་བསྟན་པ་ནི།

འདི་ཡི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ།

བདག་པོ་དྲན་པ་ཡིན་པར་བཞེད།

རྣམ་པ་ནི་ཉིད་..... ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་སྤང་བྱ་ལོག་བསྐྱབ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

.....འདི་ལ་ནི།

རབ་ཏུ་སྒྲིན་རྣམས་བརྒྱད་མར་ཤོལ། ༣༩ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི།

ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་བཟུང་བ་དང་།

ནམ་ཀྱན་མཁུན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་།
དམ་པའི་དོན་དང་ཀྱན་རྫོབ་དང་། ༤༠

སྒྱུར་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དང་།
ཐབས་བཅས་སྤྱབ་པའི་རྟོགས་པ་དང་།
ཐུན་ཅི་ལོག་ནི་ལམ་བཅས་དང་།
གཉེན་པོ་མི་མཐུན་སྦྱོགས་དག་དང་། ༤༡

མཆོན་ཉིད་དང་ནི་སྒྲོམ་པ་ལ།
སྒྲུ་བ་ནམས་གྱིས་ལོག་རྟོག་པ།
ནམ་པ་ཀྱན་མཁུན་ཉིད་རྟེན་ཅན།
ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་དག་ཏུ་བཞེད། ༤༢ ཅེས་སོ།

ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཐུན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྐབས་ལྔ་བའོ། ॥

སྐབས་དྲུག་པ། མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བ།

གཉིས་པ་བརྟན་བ་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་མཐར་གྱིས་པ་དང་།
འབྲས་ལྷན་དུ་ཅིག་མའོ། །དང་པོ་རྒྱ་མཐར་གྱིས་པ་ལ་གཉིས་ལྟེ། ལམ་
གང་ལ་བརྟེན་ནས། གང་འབྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ནི།

སྦྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་།
སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་བྱན་དང་ཚོས།
དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་གང་འགྲུབ་པ་ནི།

མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བར་བཞེད། ༡ ཅེས་སོ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྐབས་དྲུག་པའོ། ॥

སྐབས་བདུན་པ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བཞེསྟེ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པ་
དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཉིས་སྤྱུ་མེད་པའི་
སྐད་ཅིག་མའོ། །དང་པོ་རྣམ་སྦྱིན་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་གཉིས་ཏེ།
དོན་དགོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་དབུས་སྦྱབ་པའོ། །དང་པོ་དོན་དགོད་པ་ནི།

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་།
ཟག་མེད་ཚོས་ཀྱན་བསྟུས་པའི་བྱིར།
ཐུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་ཡིས།
རྟོགས་པ་འདི་ནི་ཤེས་པར་བྱ། ༡ ཞེས་སོ།

74 མཛོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱིས་བཅད་ལྷ་འཁྱེད་སྒྲོན་མེ།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་དཔེས་སྒྲུབ་པ་ནི།

ཇི་ལྟར་སྒྲུས་བྱས་ཐོ་ཚུན་རྒྱུད།

དོག་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་པ་ན།

ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འགྲུལ་བ་ལྟར།

སྐད་ཅིག་གཅིག་ཤེས་དེ་བཞིན་ནོ། ༡ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི།

གང་ཆོ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི།

རང་བཞིན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན།

རྣམ་སྒྲིན་ཆོས་ཉིད་གནས་སྐབས་སྒྲེས།

དེ་ཆོ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡེ་ཤེས། ༢ ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི།

སྒྲིན་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོད་པ་ཡིས།

ཆོས་ཀྱན་མི་ལམ་འདྲར་གནས་ནས།

ཆོས་རྣམས་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད།

སྐད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་གིས་རྟོགས། ༣ ཞེས་སོ།

བཞི་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་གཅིག་མ་ནི།

མི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད།

གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་ལྟར།

ཆོས་རྒྱམས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡི།

དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཐོང་། ༥ ཞེས་སོ།

གཤམ་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྐབས་བདུན་པའོ། །

སྐབས་བརྒྱད་པ། འབྲས་སུ་ཆོས་སྒྲུ།

༡། །གསུམ་པ་འབྲས་སུ་ཆོས་སྒྲུ་ལ་ལྟ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད། ཆོས་དང་། ལོངས་
སྤྱད་རྫོགས་པ་དང་། སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་དང་། ཆོས་སྒྲུའི་མཛད་པའོ། །དང་བོ་རོ་
བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ནི།

ཐུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི།

ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག།

ཐོབ་སྒྲུར་རྒྱུ་ཀྱན་རྒྱུ་དག་པ།

དེ་དག་རང་བཞིན་མཛོམ་ཉིད་ཅན། ༥ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ཆོས་སྒྲུ་ལ་དུག །ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་རྒྱམ་པ་བཤད་པ། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལས་བྱུང་པར། སྟོན་ནས་མཁྱེན་པའི་བྱུང་པར།
ཐིན་ལས་འཇུག་པའི་ཚུལ། མ་ངེས་པ་སྤང་པ། བྱུང་པ་དང་རྟག་པའི་དོན་
ནོ། །དང་བོ་ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་རྒྱམ་པ་བཤད་པ་ནི།

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང་།
 རྣམ་པར་ཐར་དང་མཐར་གྱིས་ནི།
 སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་།
 ཟད་པར་བརྩ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། ༡

ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད་ནི།
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་བརྒྱད་དང་།
 ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་མཁྱེན་དང་།
 མདོན་ཤེས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག། ༢

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་བཞི་དང་།
 དབང་བརྩ་དང་ནི་སྟོབས་བརྩ་དང་།
 མི་འཛིགས་པ་ནི་བཞི་དག་དང་།
 བསྐྱེད་བ་མེད་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། ༣

དྲན་པ་ཉིད་གཞག་རྣམ་གསུམ་དང་།
 བསྐྱེལ་བ་མི་མངའི་ཆོས་ཉིད་དང་།
 བག་ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་།
 སྒྲེ་ལ་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། ༤

ཐུབ་པ་ཁོ་ནའི་མ་འདྲེས་ཆོས།

བཙོ་བརྒྱད་བཤད་པ་གང་ཡིན་དང་།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་།

ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ༤ ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉན་མོངས་པ་མེད་པ་ལས་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཉན་ཐོས་ཉན་མོངས་མེད་པའི་ལྟ།

ཉན་ཐོས་ཉན་མོངས་ཡོངས་སྤྱོད་ཉིད།

གྲོང་སོགས་སུ་དེའི་ཉན་མོངས་རྣམས།

རྒྱུན་གཙོད་རྒྱལ་བའི་ཉན་མོངས་མེད། ༥ ཅེས་སོ།

གསུམ་པ་སྟོན་ནས་མཁྱེན་པའི་ཁྱད་པར་ནི།

སངས་རྒྱས་སྟོན་ནས་མཁྱེན་པ་ནི།

ལྟོན་གྱིས་བྱུང་དང་ཆགས་སྤངས་དང་།

ཐོགས་པ་མེད་དང་རྟག་གནས་དང་།

དྲི་བ་ཀྱུན་ལན་འདེབས་པར་བཞེད། ༦ ཅེས་སོ།

བཞི་པ་ཐོན་ལས་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི།

རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྟོན་གྱུར་ནས།

གང་དང་གང་ལ་གང་དང་ནི།

78 མདོན་རྟོགས་རྒྱལ་གྱི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

གང་ཆེ་བྱ་བ་ཕན་གྱུར་བ།།

དེ་དང་དེ་ལ་དེ་སྤང་ངོ་།། ༩ ཅེས་སོ།།

ལྷ་བ་མ་ངེས་བ་སྤང་བ་ནི།

ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་ལབ་ཀྱང་།།

ས་བོན་མི་རུང་མི་ལ་བྱུངས་ལྟར།།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་།།

སྐལ་བ་མེད་པས་བཟང་མི་ཐོང་།། ༡༠ ཅེས་སོ།།

རྒྱག་པ་བྱབ་པ་དང་རྟག་པའི་དོན་ནི།

དེ་ལྟར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཐྱིར།།

སངས་རྒྱས་བྱབ་པར་ངེས་པར་བཟོད།།

དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཐྱིར།།

རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བཟོད་པ་ཡིན།། ༡༡ ཅེས་སོ།།

གསུམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ལྷ་སྟེ། མདོར་བསྟན་པ། མཚན་བཟང་པོ་བཤད་
པ། རི་ལྟར་ལྷག་པ། རྒྱ་མདོ་ལ་སྤྱར་པ། དཔེ་བྱད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
མདོར་བསྟན་པ་ནི།

མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་དང་།།

དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་འདི།།

ཐེག་ཆེན་ཉི་པར་ལོངས་སྟོང་ཕྱིར།

ཐུབ་པའི་ལོངས་སྟོང་རྫོང་སྒྲུབ་བཞེད། ༡༢ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་མཚན་བཟང་པོ་བཤད་པ་ནི།

ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལའི་མཚན་དང་རུས་སྒྲུལ་ཞབས།

ཕྱག་དང་ཞབས་སོར་བྲ་བས་འབྲེལ་བ་དང་།

ཕྱག་ནི་ཞབས་བཅས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་གཞགས།

འདི་ཡི་སྒྲ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་། ༡༣

སོར་མོ་རིང་དང་རྟིང་ཡངས་སྒྲ་ཆེ་དང་།

ཞབས་འཁུར་མི་མདོན་སྒྲ་ནི་བྱེན་དུ་ཕྱོགས།

བྱིན་པ་ཨེན་ཡའི་འདྲ་ཕྱག་རིང་མཛེས།

མདོམས་ཀྱི་སྒྲ་བ་སྒྲུབས་སུ་རྒྱབ་པའི་མཚོག། ༡༤

བགས་པ་གསེར་མདོག་བགས་པ་སྒྲུབ་པ་དང་།

སྒྲ་ནི་རེ་རེ་ནས་གཡས་ལེགས་འབྲུངས་དང་།

ཞལ་མཛོད་སྒྲས་བརྒྱན་རོ་སྟོང་སེང་གེ་འདྲ།

འདི་ཡི་དབྱང་པའི་མགོ་རྒྱུ་ཐལ་གོང་རྒྱས། ༡༥

འདི་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པ་རོ་མཚོག་སྒྲུང་།

སྒྲ་ནི་བྱ་གོ་རྩ་ལྟར་རྒྱ་ཞེང་གཤམ།

གོམ་སྟོམས་པ་དང་སྒྱུན་གཉིས་ནི།

དག་དང་གཞོན་གཅན་ཉིད་དང་།

སྒྱུ་ལྷུང་མེད་དང་རྒྱས་པ་དང་།

ཤིན་ཏུ་གྲིམས་པའི་སྒྱུ་ཉིད་དང་། ༡༤

ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་འབྱས་དང་།

གཟིགས་པ་སྒྲིབ་མེད་དག་པ་དང་།

དཀྱུ་རྒྱུ་སྒྲུབས་ཕྱིན་མ་རྟོངས་དང་།

ཕྱང་ངེ་བ་དང་ལྷོ་བ་ནི། ༡༥

ཟབ་དང་གཡས་སྟོགས་འབྱིལ་བ་དང་།

ཀྱན་ནས་བཏྲ་ན་སྒྲུག་པ་དང་།

ཀྱན་སྒྲོད་གཙང་དང་སྒྲུ་ལ་ནི།

སྒྲེ་བ་གནག་བག་མེད་པ་དང་། ༡༦

ཕྱག་ནི་ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་དང་།

ཕྱག་རིས་མདངས་ཡོད་ཟབ་རིང་དང་།

ཞལ་ནི་ཏུ་ཅང་མི་རིང་དང་།

མཆུ་ནི་བིསྒྲུ་ལྟར་དམར་དང་། ༡༧

ལྷགས་མཉེན་པ་དང་སྒྲུབ་པ་དང་།
 དམར་དང་འབྲུག་གི་སྒྲ་ཉིད་དང་།
 གསུང་མཉེན་འཇམ་དང་མཆེ་བ་རྒྱུམ།
 རྫོ་དང་དཀར་དང་མཉམ་པ་དང་། ༢༩

ཕྱིན་གྱིས་སྒྲ་དང་གངས་མཐོ་དང་།
 མཆོག་རྒྱ་དག་པ་དག་དང་ནི།
 སྒྱུན་ཡངས་པ་དང་རྩི་མ་སྒྲུག།
 བསྐྱའི་འདབ་མ་འབྲ་བ་དང་། ༣༠

སྒྲིན་ཚུགས་རིང་དང་འཇམ་པ་དང་།
 སྒྲུམ་དང་སྒྲུ་ནི་མཉམ་པ་དང་།
 ཐུག་རིང་རྒྱས་དང་སྒྲན་མཉམ་དང་།
 ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྦྲངས་པ་དང་། ༣༡

དབྱལ་བ་ལེགས་པར་འབྲེས་པ་དང་།
 དབྲེས་ཆེ་བ་དང་དབྲུ་རྒྱས་དང་།
 དབྲུ་སྒྲུ་བྱང་བ་ལྟར་གནག་དང་།
 སྒྲུག་དང་འཇམ་དང་མ་འཇོངས་དང་། ༣༢

84 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ས་བཅད་སྤང་བྱེད་སྒྲོན་མེ།

མི་བཤོར་བྱི་ཞིམ་སྒྲེས་བུ་ཡི།

ཡིད་ནི་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་དང་།

དཔལ་གྱི་བེའུ་དང་བཟ་གིས་ནི།

གཡུང་རྒྱུ་འཁྱིལ་བས་བརྒྱན་པ་སྟེ།

སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོར་བཞེད། ༡༡ ཅས་སོ།

བཞི་པ་སྐུ་ལ་སྐུ་ལ་གསུམ། རྣམ་དང་། གང་གི་དོན་དང་། རྒྱུ་མི
ཆད་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་རྣམ་ནི།

གང་གི་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་པར། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་གང་གི་དོན་མཛད་པ་ནི།

འགོ་ལ་ཕན་པ་སྣ་ཚོགས་དག།

མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་དེ་ནི། ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་རྒྱུ་མི་ཆད་པའི་རྒྱལ་ནི།

ཐུབ་པའི་སྐུ་ལ་སྐུ་རྒྱུན་མི་འཆད། ༡༢ ཅས་སོ།

ལྔ་པ་ཚོས་སྐུ་འཛིན་པ་ནི་གསུམ། དང་པོ་འཇུག་ཡུལ་རྒྱུ་མི་འཆད་
པ། ཐེན་ལས་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱན་བཤད་པ། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་འཇུག་
ཡུལ་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་ནི།

དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྤྱིད་འདིའི།

ལས་ནི་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འདོད། ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་སྤྱིན་ལས་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་བཤད་པ་ནི།

འགོ་རྣམ་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི།

བསྐྱེད་རྣམ་བཞི་ལ་འགོད་པ་དང་། ༣༤

ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བཅས་པ་ཡི།

རྣམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་པ་དང་།

སེམས་ཅན་རྣམས་དོན་ཇི་བཞིན་གྱི།

དོན་དང་པ་རོལ་བྱིན་བྱུག་དང་། ༣༥

སངས་རྒྱས་ལམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས།

སྟོང་བ་ཉིད་དང་གཉིས་ཟད་དང་།

བརྟན་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་།

ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་དང་། ༣༦

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་ནི།

མཛོན་པར་ཞེན་པ་རྟོགས་པ་དང་།

བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་སངས་རྒྱས་ཞིང་།

རྣམ་པར་དག་དང་ངེས་པ་དང་། ༣༧

སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཚད་མེད་དང་།
 སངས་རྒྱས་རྟེན་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་།
 བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ལས་རྣམས་ནི།
 རུད་མི་ཟ་དང་བདེན་མཐོང་དང་། ༣༩

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྤངས་པ་དང་།
 དེ་གཞི་མེད་པའི་ཚུལ་དང་ནི།
 རྣམ་པར་བྱང་དང་ཚོགས་དང་ནི།
 འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་པ་ལ། ༤༠

ཐ་དད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་དང་།
 བྱ་ངན་འདས་ལ་འགོད་པ་སྟེ།
 ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་ཕྱིན་ལས་ནི།
 རྣམ་པ་ནི་བྱ་བ་དུན་དུ་བཞེད། ༤༡ ཅེས་སོ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་
 རྟོགས་པའི་རྒྱུན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། རྣམས་བརྒྱད་པའོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་གི་དོན། བསྟན་དོན་རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་པ་ལ་
 གཉིས། རྒྱལ་ཏུ་བཤད་པ། གསུམ་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་རྒྱལ་ཏུ་བཤད་པ་ནི།

མཚན་ནིད་དེ་ཡི་སྒྲོར་བ་དང་།
 དེ་རབ་དེ་ཡི་གོ་རིམས་དང་།

དེ་མཐའ་དེ་ཡི་རྣམ་སྤྲིན་ནི།

དོན་བསྐྱུས་གཞན་དེ་རྣམ་པ་དུག། ༡ ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་གངས་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བ་ནི།

ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ།

སྦྱར་བ་བཞི་ཡི་བདག་ཉིད་དང་།

ཚེས་སྐྱེ་ཐོན་ལས་འབྲས་བུ་ནི།

དོན་བསྐྱུས་གཞན་དེ་རྣམ་པ་གསུམ། ༡ ཅེས་སོ།

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྐྱེད་བཙུགས་
མདོན་པར་རྟོག་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པ་
རྩོགས་སོ། ॥

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བྱེད་ཀ་ར་བྱ་བ་དང་། ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ལྟ་བུ་བན་རྟེ་
དབལ་བཅེགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ།

སྤྲད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དབལ་གོ་མི་འཆི་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་།
ལོ་ལྟ་བུ་དགོ་སྤོང་སྤོང་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་
པའོ། ॥

རྒྱལ་ཡུམ་ཕ་རོལ་ཐྱིན་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱུན།

རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ཐམ་པ་ཡིས་བརྒྱན་བྱས་པ།

རྒྱལ་བའི་མདོ་བཞིན་མཁས་བླུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེ།

བོད་འདིར་སྤྱི་རབས་འདས་པའི་མཁས་རྣམས་ཀྱིས།

སློབ་གྲོགས་ལྟན་པའི་རྒྱས་བསྐྱེད་དུ་མ་བྱས།

ཕྱི་དུས་ཚིག་ཏུ་རྣམ་བཤད་མང་བྱས་པས།

བདག་གི་དོན་བསྐྱེད་དགོས་མེད་མ་ཡིན་ནམ།

འོན་ཀྱང་ལུང་ཅམ་དག་བའི་བཤེས་ལས་ཐོས།

ཕྱི་དུས་ལྟ་སྟངས་དབེན་པ་བྱེད་པའི་ཆེ།

རབ་རིབ་ལུལ་པའི་གཉིད་ཀྱི་མི་ལམ་ནང་།

སྟངས་ཕྱོགས་མཉམ་པ་ས་ཡི་དབུས་ན་ནི།

ཁང་བཅེགས་མཛེས་ན་རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་བྱང་།

དག་བའི་བཤེས་བཞུར་གསུམ་གྱིས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ།

ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་གཞུང་འདི་གསུངས་པ་ཐོས།

སད་ཆེ་སློབ་ལ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་སྤང་།

དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་མོས་པ་རྒྱ་ཆེར་སྦྱེས།

རྣམ་བཤད་བྱས་ཀྱང་འཇུག་པར་བྱེད་མེད་པས།

མདོན་རྟོགས་སྣང་བྱེད་དོན་བསྐྱེད་ཚིག་འདི་དང་།

སྐབས་བརྒྱད་སྟོང་ཐུན་གཉིས་(ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྗེས་)སྦྱར་དག་བ་
ཡིས། ལྷུང་དུ་རྒྱལ་ཡུམ་མདོན་དུ་སྟོན་པར་ཤོག།

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཐུན་བཞུགས་སོ།།

༡༢། །ཞི་ལྷོ་སྐྱོ་སྐྱོ་སྐྱོ།

སྐྱོ་མ་དང་ནི་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི།
ཞབས་ལ་གྲུས་པར་ཐུག་འཚལ་ཏེ།
ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡི།
བསྐྱེད་དོན་ཟེན་རིས་ཅུང་ཟད་ཐི།

དེ་ཡང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།

ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི།
དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད།
མ་གཏུན་མཐུན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད།
དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད།

མ་གཏུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་།
ཅེ་མོར་ཕྱིན་དང་མཐར་ཐུགས་པ།
སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ།
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་དེ་ནས་བརྒྱད།

ཅེས་གསུངས་པས།

ལུལ་མཁུན་གསུམ། ཐབས་སྒྱུར་བཞི། འབས་བཅོས་ཀྱི་སྒྲིང་བརྒྱུད་
དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་མཁུན་གསུམ་དོས་འཛིན་པ་ལའང་། མཁུན་གསུམ་ཅམ་པོ་
དང་། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་མཁུན་གསུམ་གཉིས་ཡིན། དང་
པོ་ལའང་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་བྱ་སྒྲིབ་དང་། མཚན་གཞིའི་
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས།

གཞི་ཤེས།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཞི་ཐམས་ཅད་སྒྲེབ་མེད་པར་རྟོགས་པའོ། །
དེ་ལ་ཡང་ཤེས་སྒྲུའི་གཞི་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་དང་། སྒྲོ་དེས་གཞི་དེ་རི་ལྟར་
ཤེས་སྒྲུལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས།

༡) ཤེས་སྒྲུའི་གཞི་ནི། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ།
དེའང་བསྐྱུན་བདེན་པ་བཞིར་འདུས་ཏེ། སྐྱལ་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་དང་།
ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་
པའོ། །

དེ་རྣམས་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་པའི་ཆོས་བཞི་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་སྐྱལ་
བསྐྱལ་བདེན་པའི་བཞི་ནི། སྐྱལ་བསྐྱལ་བ་དང་། མི་རྟག་པ། སྒྲིང་པ།
བདག་མེད་པའོ། །ཀྱན་འབྱུང་གི་བཞི་ནི། རྒྱ། ཀྱན་འབྱུང་བ། རབ་ཏུ་སྒྲེབ་
སྒྲིབ་གྱིས་རྣམ་པའོ། །འགོག་པའི་བདེན་པའི་བཞི་ནི། འགོག་པ། ཞི་བ། ལྷ་

ནོམ་པ། དེས་པར་འབྱུང་བའོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པའི་བཞིན། ལམ། རིགས་
པ། སྐྱབ་པ། དེས་པར་འབྱེན་པའོ།

དེ་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ནད་དང་འདྲ་བར་གྲུག་གི་
བདེན་པ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་དང་འདྲ་བར་སྤངས་ཀྱང་། འགོག་བདེན་ནད་མེད་པ་དང་
འདྲ་བར་ཐོབ་ཀྱང་། ལམ་བདེན་སྐྱེད་བཟང་པོ་དང་འདྲ་བར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་བྱ་
ཡིན་པ་ལ། ལྷ་སྐྱེགས་པ་དང་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒོ་མ་བསྐྱར་བའི་སོ་སྐྱེ་ཐ་
མལ་པ་རྒྱམས་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་གྲུག་སོ།

དེ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ནི། ད་ལྟའི་རང་གི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་
པོ་འདི་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་པས་འདྲ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་
པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས། སྐྱུག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྤང་པོ་ཡིན་
ཞེང་། མི་གཙང་བ་སྐྱ་ཚོགས་ལས་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་མ་གྲུག་ནས། རྟག་པ།
གཙང་བ། བདེ་བ། བདག་དང་བདག་གི་བར་བདེན་པར་ཞེན། བདེན་ཞེན་
དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་པོར་ཉན་རང་ལ་
སོགས་གྱིས་སོ་སོའི་སྐྱེ་སྒྲོན་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་ནས། མི་རྟག་པར་འདྲ་གྲུག་
པར་བྱས་ཤིང་། རྟག་པ་གཙང་བ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡང་མེད་པར་གྲུག་
པར་བྱས་ཤིང་། སྐྱར་གྱི་བདེན་ཞེན་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།

ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ནི། རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་འདི་
ཉིད་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་ཟག་
བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཀྱན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་ལ། ལྷ་
སྐྱེགས་ལ་སོགས་པ་རང་དེས་དེ་ལྟར་མ་གྲུག་ནས། རྟག་པ། གཙང་བ་བདེ་
བ་བདག་དང་བདག་གི་བའི་རྒྱུའམ། སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་

བསྐྱུ་ནས། སྐྱུ་བསྐྱུ་ལྟེ་བདེན་པ་དང་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་འཁོར་བ་
ཡིན་ཏེ། འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ།།

༡) དེ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནི། ལས་དང་པོ་བའི་ཐོས་བསམ་ནས་བཟུང་སྟེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་གྱི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་རྣམས་ཡིན།

༢) སྒྲོ་དེས་གཞི་དེ་རི་ལྟར་ཤེས་ཚུལ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་
འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་སམ། བདེན་པ་བཞི་ཡི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་
བཅུ་དྲུག་དང་བཅས་པ་དེ་བྱེད་པ་པོ་བདག་གམ་མུ་དང་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་
ཀྱིས་སྟོང་སྟེ་ཀྱན་རྫོང་ཙམ་དུ་ཡང་མེད། རང་གིས་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་
གི་བདག་རྟག་པ་གཅིག་ཕུ་རང་དབང་ཅན་གཙོ་བོ་དང་ཤེས་རིག་གི་སྒྲེས་ཕུ་
ནི་ཀྱན་རྫོང་ཙམ་དུ་ཡང་མེད་པ་བྱི་སྟོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་སྒྲེས་ཕུའི་ལུས་
རགས་པར་སྒྲུང་བ་རྣམས་དང་། གཟུགས་སྒྲི་རི་རིག་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་
ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲུ་སྒྲུང་བ་འདི་རྣམས་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་
བརྟན་ནམ་མེ་ལམ་གྱི་ཡུལ་ལྟར་རྟུན་པ་ཡིན་ནོ།།

རགས་པ་འདི་རྣམས་ཚུམ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཆ་ཤས་མེད་པ་
གཅིག་དོན་དམ་པར་བདེན། ཤེས་པ་ཡང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་
ལྟའི་བར་རམ། སེམས་ཅན་རྒྱུང་དུ་བཅས་མ་ཐག་ནས་མ་གྱི་ཡི་བར་དུ་རྒྱུན་
མ་ཆད་པའི་ཐི་མེ་སྒྲུང་བ་འདི་རྟུན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུན་དེ་བརྩམ་པར་བྱེད་པའི་
ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མའི་སྤང་བ་སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་ལྟར་སྤྲུམ་འགག་པ་
དང་བྱི་མ་སྒྲེ་བ་དུས་མཉམ་པའི་སྐྱད་ཅིག་ཆ་ཤས་མེད་པ་གཅིག་བདེན་པར་
འདོད།

དེས་ན་གཞི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ། བདེན་པ་བཞི་

ལ་རྟག་པ་གཅིག་ཕུ་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་ལ།
 ཆོས་ཀྱི་བདག་ཕྱི་གཞུང་བརྟུལ་ཕྱ་རབ་ཆ་མེད་དང་། བར་འཛིན་པ་སྐད་ཅིག་
 ཆ་མེད་ཡིན་པ་ཐོས་བསམ་བསྒོམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་ལུགས་དེའི་སྟེང་དུ། ཕྱི་
 གཞུང་བའི་ཡུལ་རྟུལ་ཕྱ་རགས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ན་བདེན་པར་བྱུང་བ་མེད།
 བར་འཛིན་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་ནས་ཐོས་
 བསམ་བསྒོམ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
 ཡིན། ཐེག་ཆེན་པས་ཤེས་ལུགས་དེའི་སྟེང་དུ་བར་འཛིན་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་
 ཀྱང་། ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད། སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་ཐོས་བསམ་
 བསྒོམ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་
 བླམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཞི་ཤེས་ངོས་བཞུང་བ་ཡིན་ནོ།།

ལམ་ཤེས།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ལམ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
 རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་རྟོགས་རྒྱུའི་ལམ་དང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་དང་།
 སྒྲོ་དེས་ལམ་དེ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ངོས་འཛིན་པ་ལས།

༡) དེ་ལ་རྟོགས་རྒྱུའི་ལམ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་ཉན་རང་དང་། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་དེ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་
 བ་ནས་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བའི་བར་རོ།།

དེ་ཡང་ལམ་དེ་གསུམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཡུལ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་ཡོན་

ཏྲག་ཡར་ལྷན་དུ་ཚང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གཅིག་གིས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་བཞི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏྲག་པ་གཅིག་ལུ་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་འདྲ་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་ཕྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་རྒྱལ་ཕྱ་རྒྱལ་ས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་འདྲ་ཞིང་། དེའི་སྟེང་དུ་ནང་འཛིན་པའང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

རྟོག་ཚུལ་དེ་གསུམ་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་སྟེང་དུ་ཅི་ན། སློང་པོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པས་སྟེ་བའི་ཐ་དད་གསུམ་ཡིན་གྱི་ཇུས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ཤེས་རྒྱའི་ལམ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་སྟེང་དུ་ཚང་བའི་གཞི་ཤེས་གསུམ་པོ་ཡིན་ལ།

༡) ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སློ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཁོ་རང་གི་གཞི་ཤེས་དེ་ཡིན།

༢) སློ་དེས་ལམ་དེ་རི་ལྷན་ཤེས་ཚུལ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གཅིག་གི་རྒྱུད་སྟེང་གི་གཞི་ཤེས་གསུམ་པོ་འཁོར་བ་ནས་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པའི་སར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་ལམ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ལ། ལམ་དེ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱུགས་ལ་ཤེས་པའི་ངོས་ནས་ལམ་ཤེས་ཞེས་ཟེར།

ལམ་ཤེས་འདི་ཉན་རང་ལ་མེད་དེ། གཞི་བདེན་པ་གཉིས་ལམ་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་སྟེང་དང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་། གཞི་ཤེས་ཁོ་རང་གི་

ཁོ་རང་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལམ་ཤེས་ནི་
ཐེག་ཆེན་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ།།

རྣམ་མཁྱེན།

གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་
པར་རྟོགས་པ་ཡིན། དེ་ལ་ཡང་རྟོགས་རྒྱུའི་རྣམ་པ་དང་། རྟོགས་ཐེད་ཀྱི་སྒྲོ་
དང་། སྒྲོ་དེས་རྣམ་པ་དེ་རྗེ་ལྟར་རྟོགས་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས།

༡) རྟོགས་རྒྱུའི་རྣམ་པ་ནི། གཞི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་མི་
རྟག་པ་ལ་སོགས་བརྒྱ་དྲུག་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་སམ། མཐོང་ལམ་
ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དྲུག་ཡིན།

དེ་ལ་ཡང་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་
གནས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས།

དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་བརྒྱ་དྲུག་པོ་བྲག་གཉིས་པོ་ཡང་དག་པར་ན་སྒྲོས་པ་
དང་བྲལ་བར་གནས་པ་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཅམ་མོ།།

ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་མི་རྟག་ལ་
སོགས་བརྒྱ་དྲུག་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་ལམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དྲུག་ཡིན།
དེ་ལ་དང་པོ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་ལྟོས་ནས་ཡུལ་
ཅན་སྒོ་ཚས་བཟོད་ཚས་ཤེས་རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་ཏེ་བཞི་བཞི་ཡོད་པས་
བརྒྱ་དྲུག་ཡིན།

དེ་ལ་དང་པོ་སྐྱུ་ག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ཡི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་

ཤེས་ངོས་འཛིན་ན། རྟུག་བསྐྱེད་པ་ལ། རྟུག་བསྐྱེད་པ། མི་རྟག་པ།
སྟོང་པ། བདག་མེད་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། རྟུག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་། ཡང་དག་
བར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོག་པའི་སྟོ་ལ་རྟུག་བསྐྱེད་གྱི་
བདེན་པ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་ཟེར།

ཡང་རྟུག་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པ་འདི་ཉིད་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་དག་
བར་ན་མི་རྟག་པ་འང་ཁྱབ་པ་མེད་བར་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་རྟུག་བསྐྱེད་གྱི་
བདེན་པ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཟེར།

ཡང་རྟུག་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་བྱེད་པ་པོ་བདག་གསུམ། སྤྱད་
དབང་རྟུག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀྱབ་རྫོབ་ཏུ་འང་མེད་པས་དེས་སྟོང་ཞིང་། ཡང་
དག་བར་ན་དེས་སྟོང་པའི་ཟག་བཅས་འབྲས་སུ་འབྱུང་བའི་སྤྱད་པོ་འདི་འང་
སྟོས་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་རྟུག་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པ་ལ་རྗེས་
སྤྱེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཡང་ཟག་བཅས་འབྲས་སུ་འབྱུང་བའི་སྤྱད་པོ་འདི་ལ་རང་གིས་ངོ་པོར་
སྤྱད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་པ་གཅིག་སྤྱད་པ་དབང་ཅན་ནི་ཀྱབ་རྫོབ་ཏུ་
ཡང་མེད་ཅིང་ཚོས་གྱི་བདག་རྟུལ་སྤྱད་པས་དང་། ཤེས་པ་སྤྱད་ཅིག་གི་
ཚོགས་སུ་སྤྱད་པ་འདི་ཡང་དག་བར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བར་
རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་རྟུག་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པ་ལ་རྗེས་སྤྱེས་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཞེས་མིང་འདོགས་པ་སྟེ། ཡུལ་རྟུག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་
སྤྱད་ཅིག་མ་བཞིའོ།

ཀྱབ་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་སྤྱད་ཅིག་མ་བཞི་ནི། ད་
སྟེ་ཟག་བཅས་གྱི་སྤྱད་པོ་འདི་ཉིད། ཀྱབ་རྫོབ་ཏུ་སྟེ་བ་བྱི་མའི་ལས་དང་

ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་ཡང་དག་པར་ན་དེའི་རྒྱར་གྲུབ་པ་མེད། གློས་པ་
དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྟོ་དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་ཅེས་ཟེར།

ཡང་ད་ལྟའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བ་བྱི་མའི་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་འབྱུང་ལ། ཡང་དག་པར་ན་འབྱུང་མི་འབྱུང་གང་
དུ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་གློས་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྟོ་དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་གི་
བདེན་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཟེར།

ཡང་ད་ལྟའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བ་བྱི་མའི་
ལས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་སྟུག་བསྐྱེད་ཀུན་རབ་ཏུ་སྟེ་ཞིང་། ཡང་དག་
པར་ན་སྟེ་མི་སྟེ་ལ་སོགས་གང་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་གློས་པ་དང་བྲལ་བར་
རྟོགས་པའི་སྟོ་དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
ཞེས་ཟེར།

ཡང་ད་ལྟའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་འདི་ཉིད་སྟེ་བ་བྱི་མའི་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་བསྟེན་པའི་
རྒྱུན་ཡིན་ཞིང་ཡང་དག་པར་ན་རྒྱུན་ཡིན་མིན་གང་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད། གློས་
པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྟོ་དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
བཞིའོ།

འགོག་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ནི། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
ཟག་མེད་རྣམ་བུ་གི་སྤང་པོ་ལ་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་བཀག་སྟེ་སྤངས་
པས། འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་འཕྲ་བདེན་པ་བཀག་སྟེ་སྤངས་པར་

རྟོགས་ཅིང་། ཡང་དག་པར་ན་བཀག་མ་བཀག་གང་དུ་འང་གྲུབ་པ་མེད་པ་
སྟོན་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྟོ་དེ་ལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་ཞེས་ཟེར།

ཡང་ནམ་བུར་ཟག་མེད་གྱི་སྤང་པོ་ལ་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཞི་སྟེ་
སྤངས་པས། འབྲས་བུ་སྟག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ཞི་སྟེ་སྤངས་བར་རྟོགས་
ཤིང་། ཡང་དག་པར་ན་ཞི་མ་ཞི་གང་དུ་འང་གྲུབ་པ་མེད་སྟོན་པ་དང་བྲལ་
བར་རྟོག་པའི་སྟོ་དེ་ལ་འགོག་བདེན་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཟེར།

ཡང་ནམ་བུར་ཟག་མེད་གྱི་སྤང་པོ་འདི་ཉིད་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་
དང་འབྲས་བུ་སྟག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས།
བདེ་བ་གྲུ་ཞོམ་པ་དང་། བདེན་པར་རྟོག་ཅིང་། ཡང་དག་པར་ན་གྲུ་ཞོམ་མ་
ཞོམ་གང་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་སྟོན་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྟོ་དེ་ལ་
འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཅེས་ཟེར།

ཡང་ནམ་བུར་ཟག་མེད་གྱི་སྤང་པོ་འདི་ཉིད་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་
དང་། འབྲས་བུ་སྟག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའི་དྲི་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
སྤངས་པས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྟག་བསྐལ་ལས་ངེས་པར་ཐར་ནས་ཕྱ་
ངན་ལས་འདས་པའི་སར་ངེས་པར་འབྱུང་བར་རྟོགས་ཤིང་། ཡང་དག་པར་
ན་ངེས་པར་འབྱུང་མ་འབྱུང་གང་དུ་འང་གྲུབ་པ་མེད་སྟོན་པ་དང་བྲལ་བར་
རྟོགས་པའི་སྟོ་དེ་ལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་
ཟེར། དེ་སྟར་ན་འགོག་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་རྟོག་ཅིག་མ་བཞིན།

ལམ་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་རྟོག་ཅིག་མ་བཞིན། ལམ་ཐར་ཕྱིན་
དུག་གམ་བསྐབ་པ་གསུམ་སྟན་བཟང་པོ་དང་འདྲ་བར་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱུང་

ཤེས་ཤིང་། ཡང་དག་པར་ན་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་བྱུང་གྲུབ་པ་མེད་སྒྲོས་པ་དང་
བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
ཅིས་ཟེར་རོ།

ཡང་བསྐབ་པ་གསུམ་མམ་ཡར་ཁྱིན་དུག་རང་གིས་བསྐབ་རྒྱུར་ཤེས་ལ་
ཡང་དག་པར་ན་བསྐབ་རྒྱུ་ཡིན་མིན་གང་དུའང་གྲུབ་པ་མེད། རང་གིས་རྒྱུད་
ལ་བརྟེན་ཅིང་གྲུབ་པ་ཡོད་མེད་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ལ་
ལམ་བདེན་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཡང་བསྐབ་པ་གསུམ་མམ་ཡར་ཁྱིན་དུག་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ཅིང་
ཉམས་སུ་བྲལ་ནས་ཉམས་གསུམ་ལོའོ་བའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་ལས་དེས་པར་
འབྱིན་ཅིང་མུ་རན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ས་ལམ་ཡིན་པར་ཤེས་
ཤིང་ཡང་དག་པར་ན་དེས་པར་འབྱིན་མི་འབྱིན་གང་དུའང་གྲུབ་པ་མེད་སྒྲོས་
པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཟེར་རྟེ། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ཅིག་མ་བཞིའོ།

དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བརྩ་
དུག་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་ཤེས་ལ་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
བརྩ་དུག་ལྷག་གཉིས་སོ།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྩ་དུག་པོ་འདི་ཡང་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་ལྟོས་ནས་
ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པར་ཟད་ཀྱི་ཡུལ་ཚོས་དེའི་ཡུལ་ཅན་དང་།
ཡུལ་ཅན་དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་ཤེས་ལ་སོགས་པ་བརྩ་དུག་
ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་སྐྱེམས་ཅོམ་པའི་ལྷགས་ཡིན་པས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདི་ནི་དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ཡིན་པས་ལས་དང་པོ་པས་གོ་བདེ་བའི་ཕྱིར་
འདིར་བཀོད་བ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉམས་སྦྱོར་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ལུ་ལ་ལུ་ཅན་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆུ་མ་པ་བཅུ་དྲུག་པུག་གཉིས་པོ་ལ་སོགས་འཁོར་
འདས་གྱི་ཆོས་རྣམས་མ་ལུས་བ་ཡིན།

༡) ཉམས་ཕྱེད་ཀྱི་སློན་ལྟར་བཤད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་
ཡིན།

༡) སློན་ལྟར་བཤད་པའི་ཉམས་སྦྱོར་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གསུམ་སྟེ་
མེད་དུ་ཉམས་པའི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སློན་ལྟར་བཤད་པའི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་
གྱིས་རྣམ་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་ན་ཅི་ཡི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་སྟོན་པ་དང་
བྲལ་བར་ཉམས་པའི་སློན་ལྟར་ཉམས་མཁུན་ཅེས་ཟེར་ཏེ། དེ་རྣམས་གྱིས་
རྣམ་མཁུན་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ།

ལུ་ལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་སློན་དོན།

གཉིས་པ་མཆོན་བྱ་སློན་ལ་གསུམ་ལས།

གཞི་ཤེས་ནི། གཞི་འཁོར་འདས་གྱི་ཆོས་ཉིད་དམ་པ་བདེན་པ་བཞི་སྟེ་
བ་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ན་གཞི་ཤེས་སོ།

ལམ་ཤེས་ནི། ཉན་རང་གཉིས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དང་གསུམ་སྟེ་བ་
མེད་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ན་ལམ་ཤེས་སོ།

རྣམ་མཁུན་ནི། ལུ་ལ་ཅན་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་འཁོར་འདས་གྱི་ཆོས་རྣམ་

བ་སྒྲིབ་ཅམ་པའང་ཡང་དག་པར་ན་སྒྲིབ་པ་མེད་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བར་མཆིན་
པའི་མྱིར་ན་རྣམ་མཆིན་ཅམ་ཟེར་རོ།

ཡུལ་མཆིན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ་ལྔ་ལས། ༡) དབྱེ་གཞི་ནི་མཆིན་གསུམ་ཅམ་ཡིན་
ལ། ༢) དབྱེ་བའི་ངོ་བོ་ནི་གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཆིན་གསུམ་ཡིན།

༣) གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དམིགས་ཡུལ་བཞི། བདེན་པ་
བཞི་དང་། ལམ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་ཏེ་ཡུལ་གསུམ་ཡོད་པས་ཡུལ་དེ་
གསུམ་སྒྲིབ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་གསུམ་དུ་བྱའོ།

༤) དབྱེ་དོན་ནི། སྒྲིབ་ཤིགས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷན་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཐོས་པས་མ་བསྒྲོམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་
ནས་གཞི་བདེན་པ་བཞི་འཕེལ། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡང་དག་པར་ན་
ཅིའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་པ་སྒྲོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་གཞི་ཤེས་ཞེས་
ཟེར་ལ། གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་ཁོ་
རང་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་ལམ་
ཤེས་ཅམ་ཟེར་ཞིང་།

ཡང་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྒྲར་བཤད་པའི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པ་
ཅམ་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་མཆིན་པའི་ངོས་
ནས་རྣམ་མཆིན་ཅམ་ཟེར་རོ།

དེས་ན་མཆིན་གསུམ་འདི་ནི་མཆིན་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་ཤིགས་ཡིན་པས་ལས་

དང་པོ་པའི་ཚོགས་ལམ་ནས་བཟུང་ཞེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །འབྲེལ་བའི་ཐ་དད་དེ་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་གི་རྒྱུ་ལ་ཡོད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པས། གང་ཟག་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་མཁུན་གསུམ་གྱི་བྲག་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་སྐབས་ཡིན་པས་འོག་རྒྱུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

༡) ལྟ་བུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་གངས་རེས་ནི། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གངས་རེས་ཏེ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་སྒར་བཞིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་མདོར་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་མཁུན་གསུམ་ཙམ་གྱི་སྒྲི་ལྟོག་གཅིག་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ།།

མཁུན་གསུམ་གྱི་བྲག་རྒྱུ་རྒྱུ་འཛིན་པ།

ཡང་མཁུན་གསུམ་གྱི་བྲག་རྒྱུ་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་དང་བཅས་ཏེ་ངོས་འཛིན་ན་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་རྣམ་མཁུན་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་རྒྱལ་གཉིས་ཡིན། དང་པོ་ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས།

༡) མཁུན་གསུམ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲི་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཁྱད་པར་ཅན་དང་།

༢) རི་ལྟ་བུ་མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་མདོར་སྡུས་དུ་རྟོགས་པ་དང་།

༡) རི་སྡེ་དཔལ་མཁའ་པའི་རྣམ་མཁའ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་པོ་ལ་བྱད་པར་ཅན་བྱས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱེད་
ཆོས་ནི། སྤོན་ལས་དང་། རྟོགས་པ་དང་། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་པས་བྱད་
པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་བཤད་པའི་རྣམ་མཁའ་དེ་ནི་སངས་
རྒྱལ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བར་ཡོད་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མེད་དོ།

གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་རྩལ་ནི། ཐམས་ཅད་སྦྱེ་བ་མེད་པར་
རྟོགས་པར་བྱས་པས་ཤེར་བྱིན་མ་ཡིན་པ་བཅད་ནས་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་ལ།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བྱས་པས་ལྷག་མ་བདུན་མ་ཡིན་པ་བསལ་ཅིང་། བྱད་
པར་ཅན་བྱས་པས་རྒྱན་མཐའ་མན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་རྗེས་མཐུན་པ་བསལ་
ནས་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་དུ་བསྒྲུབ་པོ། ཆོས་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པར་བྱས་པས་ཅི་སྡེ་དཔལ་མཁའ་པའི་རྣམ་མཁའ་སེལ་ཁིང་།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རང་ལྷོག་ངོས་བཟུང་
བ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་རྩལ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས།

༡) ལམ་ཤེས་ཅམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ལམ་གསུམ་མི་དམིགས་པར་
རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན།

༡) རི་ལྷ་བ་མཁའ་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་གསུམ་སྤང་བ་
གསུམ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་།

༡) རི་སྡེ་དཔལ་མཁའ་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་གསུམ་སྤང་
ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་པོའི་བྱད་པར་ཅན་བྱས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་

ནི། ཡུལ་ལམ་གསུམ་ཡུལ་ཅན་ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་བྱེད་
 གྱི་སྒོ་གཉིས་བྱས་པས་མི་རྟག་ལྟར་བདག་གཅིག་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་རང་
 བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་
 བསྐྱངས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཐབས་མཁས་པའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། མི་དམིགས་པར་རྟོགས་བྱས་
 པས་སྤྱིར་ཡུལ་ཤར་བྱིན་མ་ཡིན་པ་བསལ་ནས་དེ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་ཅིང་།
 ལམ་བྱས་པས་གཞན་བདུན་བསལ་ལ། བྱད་པར་ཅན་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་
 དང་། སོ་སོ་སྤྱོད་པོས་ལམ་ཤེས་སེལ་ལོ།།

དེས་ན་ལམ་ཤེས་འདི་མཐོང་ལམ་ནས་བཟུང་ཞེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་གྱི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱི་དེ་རྣམས་ལས་གཞན་ལ་
 མེད་དོ། །རྣམ་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་རྟོགས་བྱས་པས་དེ་སྟེད་པ་མཁའ་
 པའི་ལམ་ཤེས་སེལ་ཞིང་། སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་
 བྱས་པས་ཅི་ལྟ་བ་མཁའ་པའི་ཡེ་ཤེས་སེལ་ལོ།།

དེ་ལ་གལ་ཏེ་ལམ་གསུམ་རྟོགས་ཅེས་སྒྲོས་པས་སྤྱོད་པ་བཞི་དང་ཆོས་
 སྤྱོད་སེལ་མི་ལུས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་
 རོལ་ན། ལམ་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་ངོས་ནས་བསལ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
 ལྟོས་ནས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཞི་དང་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་
 པའི་ངོས་ནས་ལམ་ཀྱང་ཅམ་ལ་དམིགས་པ་སེལ་ལུས་པ་ཡིན་ནོ། །མཁའ་པ་
 སྤྱི་གཉིས་ལ་ཡང་རྩྱུང་ལན་དེས་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་ལའང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་རང་ལྟོག་ངོས་བཟུང་

བ་དང་། དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡིན། དང་པོ་ལ་ཡང་གཞི་
 ཤེས་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་མཐུན་ཚྭ་གས་གྱི་གཞི་ཤེས་དང་། གཉེན་
 པོའི་ཚྭ་གས་གྱི་གཞི་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི།
 གཞི་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། གཉིས་པ་ནི།
 གཞི་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་མཚན་མར་འཛིན་པ་གཉེན་པོ་
 དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱས་
 པས། ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཚེས་ནི་བདག་ཏུ་སྤོངས་པའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་དང་།
 སྤང་གཉེན་གང་ཡང་རུང་བས་ཁྱད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞི་ཤེས་
 དངོས་འདི་ནི་ཉན་རང་གཉིས་དང་། གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 རྒྱུད་ལ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་
 རྟོགས་བྱས་པས་སྒྲིབ་ཡུམ་ཤེར་བྱིན་མ་ཡིན་པ་བསལ་ནས་དེར་བསྐྱབས་ལ།
 གཞི་ཐམས་ཅད་བྱས་པས་སྤྲ་མ་གཉིས་དང་བྱི་མ་ལྷ་སེལ་ཞིང་། མཚན་མར་
 འཛིན་བྱས་པས་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་བསལ་ནས་དེའི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཉན་
 རང་གི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་བསྐྱབ་བོ། །གཉེན་པོ་བྱས་པས་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་
 ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་བསལ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་སུ་བསྐྱབ་བོ། །

དེས་ན་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་གྱི་གཞི་ཤེས་ནི། ཉན་རང་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
 ལ། གཉེན་པོའི་གཞི་ཤེས་ནི་ཐེག་ཆེན་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། དེ་རྣམས་ཁྱད་
 པར་གྱི་སྒྲོ་ནས་གང་ཟག་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱེ་བྲག་མཁྱེན་གསུམ་ངོས་
 བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཐབས་སྒྲུབ་བ་བཞི།

གཉིས་པ་ཐབས་སྒྲུབ་བ་བཞི་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་རང་ལྷོག་ངོས་
བཟུང་བ་དང་། དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡིན། དང་པོ་ལ་ཡང
རྣམ་ཀླན་དང་། ཅེ་མོ་དང་། མཐར་གྱིས་བ་དང་། སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲུབ་བའི་
མཚན་ཉིད་བཞི་ཡོད་པ་ལས།

དང་པོ་རྣམ་ཀླན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཁུན་གསུམ་བསྐྱེད་ནས་བསྒྲོམ་པ་སྟེ།
དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱིས་གཞི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ལམ་ར་
འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོས་བསམ་བསྒྲོམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ནས་སྒྲེ་མེད་དུ་
གཏན་ལ་ཐབ་ནས་རྟོགས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་དེ་གཞི་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་
ལམ་ཡང་ཡིན་པས་ལམ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་
བྱས་པའི་ངོས་ནས་ལམ་ཤེས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་།

ལམ་ཤེས་སམ་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་
རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རི་སྟེང་ཡོད་པ་དང་། ལམ་དེ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་
རྣམ་པ་རྗེས་ཤེས་རྗེས་བཟོད་ལ་སོགས་ཅི་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའི་ངོས་ནས་རྣམ་མཁུན་ཡིན་པས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཁུན་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཡང་
དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་།
རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྒྲུབ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་དེ་ཡིན་ནོ།

མཉམ་པར་གཞག་པའི་རྣམ་ཀླན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བའི་མཚན་ཉིད།
རི་ལྟ་བུའི་མཁུན་གསུམ་བསྐྱེད་ནས་བསྒྲོམ་པ་སྟེ། མཁུན་གསུམ་བསྐྱེད་ནས་

བསྐྱེམ་ལུགས་སྤར་བཤད་པ་དེ་ཡིན། རི་ལྟ་བུ་ཅས་པ་ནི་གཞི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་སྒྱུ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་གི་མཆིན་པ་གསུམ་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད། རི་སྟེང་པའི་མཆིན་གསུམ་བསྐྱེམ་ནས་བསྐྱེམ་པ་སྟེ། མཆིན་གསུམ་བསྐྱེམ་ལུགས་སྤར་དང་ལྟ་བུ་ལ། རི་སྟེང་པ་མཆིན་ཅས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་གིས་གཞི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་བརྩུ་བྱས་དང་བཅས་པ་སྤར་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ཉིད་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ།

དེ་ཉིད་ལམ་ཡང་ཡིན་པས་གཞི་ཤེས་སམ། ལམ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་སྤར་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ཁིང་། གཞི་ཤེས་སམ་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་སྟེང་ཡོད་པ་དང་། ལམ་མམ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་ཤེས་རྗེས་བཟོད་ལ་སོགས་རྣམ་པ་ཅི་སྟེང་ཡོད་པ་རྣམས་སྤར་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་བྱགས་ལ་མཆིན་པའི་ངོས་ནས་རྣམ་མཆིན་ཡིན་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པས་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་རྣམ་མཆིན་གསུམ་རྗེས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཡིན་ལ། ལྷག་པ་ཐ་དད་གསུམ་ཡིན།

དེས་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་མཆིན་པ་གསུམ་ཡང་

དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་སྒྲུབ་ལ་རང་
བཞིན་མེད་པ་སྒྲུམ་ལྟ་བུར་གྲེས་ནས་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གོང་ནས་
གོང་ཏུ་གོམ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཙམ་གཅིག་ལ་རི་སྟེང་པའི་མཁའ་གསུམ་བསྐྱུས་
ནས་བསྒྲོམ་ཞེས་མིང་བཏགས་ཏེ་ལྷ་མ་གཉིས་ལའང་དེས་འགྲེ་བར་གྲེས་
པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། མཁའ་གསུམ་བྱས་པས་སྒྲིབ་
ལུས་གེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པ་བཅད་ནས་དེར་བསྐྱབ་ཅིང་། བསྐྱུས་བྱས་པས་རེ་
རེ་བ་བསལ་ཞིང་། བསྒྲོམ་བྱས་པས་ཚོས་སྐྱ་སེལ་ལོ། །རི་ལྷ་བ་བྱས་པས་
རྗེས་སྐོབ་ཀྱི་མཁའ་གསུམ་བསྒྲོམ་པ་སེལ་ཞིང་། རི་སྟེང་བ་བྱས་པས་མཉམ་
བཞག་གི་མཁའ་གསུམ་བསྒྲོམ་པ་སེལ་ལོ།།

གཉིས་པ་ཅེ་མོའི་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རང་ལྟོག་རྩལ་
བཟུང་བ་དང་། དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡིན། དང་པོ་ལའང་
གསུམ་ཡོད་པ་ལས།

༡) ཅེ་སྒྲུབ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཁའ་གསུམ་ལ་དབང་གྱུར་སྐོབ་པའི་
ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམ་པ་སྟེ། མཁའ་གསུམ་བསྒྲོམ་ལུགས་ནམ་ཀྱན་གྱི་སྐྱབས་དང་
འདྲ། དབང་གྱུར་སྐོབ་པའི་ཚུལ་ཅེས་པ་ནི་ལྷ་རྩལ་ཀྱན་གྱི་སྐྱབས་སུ་མཁའ་གསུམ་
ལང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོམ་པ་བྲལ་བར་མཉམ་བཞག་ཏུ་
བསྒྲོམ་ཞིང་། རྗེས་སྐོབ་ཏུ་མཁའ་གསུམ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུ་
མ་ལྟ་བུར་གོམས་པར་བྱས་པས། དེ་ཅི་ཞིག་ལྷ་རྩལ་ནིང་རེ་འཛིན་ལ་གསལ་
སྒྲུབ་ཚུང་ཏུ་སྒྲུབ་ལ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐྱབས་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་མོའི་སྒྲུབ་པ་སྐོབ་
པའམ་རྟོགས་པ་སྐོབ་ཟེར་བས། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་གསལ་སྒྲུབ་

ཆུང་ཅུ་དེ་ཉིད་མི་ཉམས་ཤིང་གོང་ནས་གོང་དུ་མཁུན་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་གསལ་ལ་སྤང་ཆེར་འགོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྤར་བཞིན་དུ་
བསྐྱོམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་མཁུན་གསུམ་ལ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་
ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན།

༡) མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱི་སྒྲིང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། རི་ལྟ་བུའི་མཚན་
ཉིད་ཅི་ལྟ་བུའི་མཁུན་གསུམ་ལ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ།
གཞན་སྤར་དང་འབྲེལ། རི་ལྟ་བུའི་མཁུན་གསུམ་ཅེས་པ་ནི། མཉམ་པར་
གཞག་དུས་ཀྱི་གཞི་སྒྲིང་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་སྒྲིང་མེད་དུ་
རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས། རྣམ་པ་སྒྲིང་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་གསུམ།
ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲིང་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་གསལ་སྤང་ཆུང་ཅུ་དང་པོར་ཐོབ་པ་སྟེ། གོང་ནས་གོང་དུ་བོགས་
དབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཅི་ལྟ་བུའི་མཁུན་གསུམ་ལ་
དབང་གྱུར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་ཞེས་ཟེར་རོ།

༡) རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཕྱི་སྒྲིང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། རི་སྒྲིང་བའི་མཁུན་གསུམ་
ལ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་གཞན་སྤར་དང་
འབྲེལ།

རི་སྒྲིང་བའི་མཁུན་གསུམ་ཅེས་པ་དེ་ནི་ཐོག་ཆེན་བའི་གང་ཟག་གཅིག་
གིས་རྗེས་ཐོབ་དུ་གཞི་བདེན་པ་བཞི་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུམ་ལྟ་བུར་
རྟོགས་པས་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལམ་ཡང་ཡིན་པས་
གཞི་ཤེས་སམ་ལམ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་
ཀྱང་། ཀྱན་རྫོང་ལ་སྤང་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུམ་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་བྱས་

པའི་ངོས་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཡིན་ཞིང་། གཞི་གཤམ་སམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
གཞི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་གྱི་མི་རྟག་ལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་སྟེད་
ཡོད་པ་དང་། ལམ་མཐའ་ལམ་གྱིས་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་གཤམ་རྗེས་བཟོད་ལ་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་རང་
བཞིན་མེད་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ།

ཡང་ཀླན་རྫོབ་རྒྱ་མ་ལུ་བྱུང་རྟོགས་པའི་ངོས་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྣམ་
མཁུན་ཡིན་པས། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ལ་
ལྟོས་པའི་གཞི་གཤམ་ལམ་གྱིས་རྣམ་མཁུན་གསུམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཅིང་།
ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ལམ་
རྣམ་གསུམ་ལ་མ་ལྟོས་ཡང་། ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོམ་པ་དང་
བྲལ་ཡང་། ཀླན་རྫོབ་རྒྱ་མ་ལུ་བྱུང་རྟོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསལ་སྤང་
རྒྱུ་དང་པོར་ཐོབ་པ་དེ་དག་གོང་ནས་གོང་དུ་བོགས་དབྱུང་བར་བྱ་བའི་
ཆེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་དེ་ལ་ཅི་སྟེད་པའི་མཁུན་གསུམ་ལ་དབང་བསྒྲུབ་ཐོབ་པའི་
རྒྱལ་གྱིས་བསྒྲུབ་ཞེས་ཟེར།

(གཉིས་པ་) རིགས་མི་མཐུན་སེལ་རྒྱལ་ནི། སྤྱིར་ཡུམ་གེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་
པ་བཅད་ནས་དེར་བསྒྲུབ་ལ། བསྒྲུབ་བྱས་པས་སྒྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་བཅད་
ཅིང་། དབང་བསྒྲུབ་ཐོབ་བྱས་པས་གཞན་གསུམ་གྱི་ལྟོག་པ་སེལ་ལོ། །རི་ལྟ་
པའི་མཁུན་གསུམ་བྱས་པས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་མཁུན་གསུམ་བསྒྲུབ་པ་སེལ་ཞིང་།
རི་སྟེད་པའི་མཁུན་གསུམ་བསྒྲུབ་བྱས་པས་མཉམ་གཞག་གི་མཁུན་གསུམ་
སེལ་ལོ། །

གསུམ་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྱུར་བ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རང་

རྩོམ་པོས་བཟང་བ་དང་། དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་རྒྱལ་གཞིས་ཡིན། དང་
 རྩོམ་ཡང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོར་པ་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། མཁའ་ནགས་མཁའ་
 གྱིས་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། དེ་ལ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་ལུགས་ནི། ཐེག་ཚེན་གྱི་
 གང་ཟག་གཅིག་གཞི་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་ལའོར་འདས་གྱི་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད། གུན་ཚྫོབ་ཏུ་སྐྱུ་མ་ལྟ་ཐོས་
 བསམ་ལ་སོགས་གྱིས་གཏན་ལ་པབས་ནས། དེའི་སྒྲོ་ནས་རང་བཞིན་མེད་
 པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ལ། གཞི་དེ་ཉིད་དང་པོར་རང་བཞིན་
 མེད་པར་གཏན་ལ་པབས་ནས་བསྐྱོམ་ནས། དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
 པ་དེ་ལམ་ཤེས་ཡིན་ཁིང་། ལམ་ཤེས་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་རང་བཞིན་མེད་
 པར་གཏན་ལ་པབས་ནས་བསྐྱོམ་པས། དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་གུན་ཚྫོབ་ཏུ་
 རྟོགས་ཅོམ་ན། གཞི་ཤེས་སམ་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་གྱི་གཞི་བདེན་པ་བཞི་ལ་
 ཡོད་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་གྱི་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། ལམ་མམ་ལམ་ཤེས་
 དེ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་ཤེས་རྗེས་བཟོད་ལ་སོགས་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ཅི་
 རྟེན་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོས་པ་བྲལ།
 གུན་ཚྫོབ་ཏུ་སྐྱུ་མ་ལྟ་ཐུང་མཁའ་ནགས་པ་དེ་རྣམས་རྣམ་མཁའ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱང་ཡང་
 དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད། གུན་ཚྫོབ་ཏུ་སྐྱུ་མ་ལྟ་ཐུང་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་
 བོད་ནས་བོད་དུ་གོམ་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་ནམ་གུན་མདོན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོལ་པའི་དུས་སུ་མཁའན་གསུམ་ཐོས་
བསམ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གངན་ལ་ཡབས་ནས་བསྐྱོམ་བསམ། ཕེ་མའི་
དུས་སུ་འཛིག་རྟེན་པའི་བསྐྱོམ་འབྱུང་གི་ཤེས་རབ་གྱིས་མཁའན་གསུམ་རང་

བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསལ་སྒྲུང་ཆུང་དུ་དང་པོར་ཐོབ་པ་
ལ་རྟོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་བོགས་དབྱུང་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ཕྱེ་མོའི་སྒྲོར་བས། མཁུན་གསུམ་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་
ཀྱན་རྫོང་དུ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་ལ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་
བསྐྱོམ་པས། མཐར་གྱིས་པའི་རྟོགས་པ་དང་པོར་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པའི་གནས་
སྐབས་ནི་མཁུན་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
གསལ་སྒྲུང་སྒྲུར་བས་ཀྱང་ཆེར་སྐྱེས་མ་ཐག་དེ་ཡིན་ལ། ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཉིད་
དེ་བས་ཀྱང་གསལ་སྒྲུང་གོང་ནས་གོང་དུ་བོགས་དབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲུར་
བཤད་པ་བཞིན་དུ་མཁུན་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལམ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོར་བའི་མཚན་
ཉིད་ནི། ཇི་ལྟ་བུའི་མཁུན་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་གཞན་སྒྲུར་དང་འདྲ་
ལ། ཇི་ལྟ་བུའི་མཁུན་གསུམ་ནི་མཉམ་བཞག་གི་དུས་ཀྱི་གཞི་ལམ་རྣམ་
གསུམ་དང་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་མཁུན་གསུམ་ཡིན་ནོ།།

(གསུམ་པ་) རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི།
ཇི་སྟེད་པའི་མཁུན་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་ལ་བསྐྱོམ་ལུགས་སྒྲུར་དང་
འདྲ། ཇི་སྟེད་པའི་མཁུན་གསུམ་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ལམ་
རྣམ་གསུམ་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་

མེད་པ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་སྐོ་ནས་མཁུན་གསུམ་དེ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། མཁུན་གསུམ་བསྐྱོམ་བྱས་
པས་ཡུམ་ཤར་བྱིན་གྱི་སྒྲོར་བ་མ་ཡིན་པ་བསལ་ནས། དེ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་བྱས་པས་སྒྲོར་བ་གཞན་གསུམ་གྱི་ལྷག་པ་སེལ་ལོ།།

བཞི་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོང་བ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་ལྟོག་
ངོས་བརྒྱད་བ་དང་། དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡིན།

དང་པོ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོང་བ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། མཐར་ཐུག་པའི
གནས་སྐབས་ན་མཁུན་གསུམ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བསྒྲོམ་པ་སྟེ། དེ་ལ་མཁུན་
གསུམ་བསྒྲོམ་པ་ནི་ཅུམ་ཀུན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཆ་གས་དང་འབྲེལ། བསྒྲོམ་པ་
མཐར་ཐུག་ཅེས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་གི་སྒྲོང་བ་ལུ་བྱིན་ནས་བསྒྲོམ་པ་འི་གནས་
སྐབས་ཏེ། མདོར་ན་དོ་རྩལ་ལུ་འཁོར་ཏེ་རང་འཛིན་ལ་ཟེར།

(གཉིས་པ་) མཉམ་པར་གཞག་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོང་བའི་མཚན་
ཉིད་ནི། རི་ལྟ་བུའི་མཁུན་གསུམ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བསྒྲོམ་པ་དང་།

(གསུམ་པ་) རྗེས་སྟོན་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཅི་
སྟེད་པའི་མཁུན་གསུམ་སྐད་ཅིག་མར་བསྒྲོམ་པ་འོ།

གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། མཁུན་གསུམ་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་བསྒྲོམ་བྱས་པས་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོང་བ་མ་ཡིན་པ་བསལ་ནས་དེར་
བརྒྱུབ་ཅིང་བསྒྲོམ་པ་མཐར་ཐུག་བྱས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་གིས་བྱས་པས་སྒྲོང་
བ་གཞན་གསུམ་གྱི་ལྟོག་པ་ཡིན་པ་སེལ་ལོ།

དེ་ཅུམ་ས་ཀྱིས་ཐབས་སྒྲོང་བ་བཞི་ངོས་བརྒྱད་བ་ཡིན་ནོ།

ཆོས་སྐྱོང་ངོས་བརྒྱད་བ།

གསུམ་པ་ཆོས་སྐྱོང་ངོས་བརྒྱད་བ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་ལྟོག་
ངོས་བརྒྱད་བ་དང་། དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡིན། དེ་ལ་དང་

པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན། དེ་ཡང་བྱུང་
མཐའ་སོ་སོའི་འདོད་ལུགས་ཀྱིས་མ་སྤྱེ་བས་སྤྱི་སྒོམ་གྱིས་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་
ནོ།།

གཉིས་པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ཚུལ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་བྱས་པས་སྤྱིར་
ཡུམ་གཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པ་བསལ་ནས་དེ་ཡིན་པ་བསྟུང་ཅིང་། གསུམ་བྱས་
པས་ཉན་རང་གི་གཞི་གཤེས་ལ་སོགས་རེ་རེ་བསལ་ལ། རྣམ་པར་བྱས་པས་
སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གཞི་མཐུན་པ་བསལ་ནས། སངས་
རྒྱུ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མཁྱེན་གསུམ་དུ་བསྟུང་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྤྱོད་པ་བཟུང་སྟེ་དེ་ཡན་ཆད་གཅིག་ཏུ་རྒྱུ་བ་ལ་
མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་
བརྒྱད་དམ་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་རྒྱུ་བ་འདྲེ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ།།

དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་མཚམས།

འོ་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ས་མཚམས་གང་ན་ཡོད་སྟེ་ན། མཁྱེན་གསུམ་ཅུམ་
པོའི་ས་མཚམས་ནི། ལས་དང་པོ་པའི་ཚོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་ས་ཡི་བར་དུ་ཡོད་ལ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
རྣམ་མཁྱེན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་རྣམས་སུ་ཡོད་ཅིང་རྒྱན་མཐའ་མན་ཆད་
ན་མེད་དེ། དེ་མཐར་ཐུག་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདིའི་ལམ་གཤེས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ན་ཡོད་
ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་ན་མེད་དོ། །དེ་ལའང་སངས་རྒྱུས་ས་ན་མེད་དེ་འདིའི་ལམ་

ཤེས་གོང་ནས་གོང་དུ་བོགས་དབྱུང་དགོས་པ་ལ་སངས་རྒྱལ་ལ་བོགས་དབྱུང་
 ཟེན་པས་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོའི་སྒྱུ་པོ་ལ་ཡང་ལམ་ཤེས་
 འདི་མེད་དེ་ལམ་ཤེས་འདི་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་གསུམ་དུ་རྟོགས་པ་
 ཡིན་པ་ལ། སོ་སྒྱུ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིའི་གཞི་ཤེས་ནི་ཉན་རང་གི་ལམ་གསུམ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 མཐོང་བསྒྲམས་གཉིས་ན་ཡོད་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་ན་མེད་དོ། །གཞི་ཤེས་འདི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཡིན་པ་ལ་སངས་རྒྱལ་
 ལ་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི་མཚན་མར་འཛིན་
 པ་དང་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་མར་འཛིན་པ་
 གནས་ངན་ལེན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉེན་པོ་
 གཞི་ཤེས་ཀྱང་མེད་དེ་གཉེན་པོ་ནི་མཚན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་
 ལ། སྤང་བུ་མཚན་མར་འཛིན་པ་གཏན་ནས་མེད་པས་ན་དེའི་གཉེན་པོ་
 བསྟེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབེར་ན་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གྱི་ནད་རྩ་བ་
 ཅས་བྱང་ན། དེའི་སྒྲན་བསྟེན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །བྱིས་པ་ལས་ཀྱང་འདི་
 མེད་དེ། གཞི་ཤེས་འདིས་གཞི་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་མངོན་གསུམ་དུ་
 རྟོགས་པ་ཡིན་པ་ལ་བྱིས་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྦྱར་བ་བཞི་ས་མཚམས་གང་ལ་ཡོད་པ་ལ་འང་བཞི་ལས།

དང་པོ་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྦྱར་བ་ནི། ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ལ་
 ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའ་བའི་སྦྱར་བ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱར་
 བའི་བར་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱར་བ་བཅུ་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 རི་རྒྱད་དུ། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཤེས་

རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ཐོས་ནས་སྤངསྤྱེ། ལོག་པར་ལྷུང་བའི་ལས་
བསགས་པ་དེ་ཚོགས་ཆེན་པོས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་
གནས་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཆེ་མོའི་ས་མཚམས་ནི། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ནས་བཟུང་ནས་རྒྱན་
མཐའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །དྲོད་དུ་ཅེ་སྦྱོར་བྱིན་པའི་སྦྱོར་བའི་རྟགས་རྣམ་པ་བཅུ་
གཉིས་དག་ཏུ་བཞེད་ཅེས་པ་དང་། ཡང་རྒྱན་མཐར་སངས་རྒྱས་གཉིས་གྱི་
བར་ན་མེད་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་མཐར་གྱིས་པའི་ས་མཚམས་ནི། སྦྱོབ་དཔོན་འཕགས་པ་རྣམ་
གྲོལ་ལྟུང་ན། ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ལ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས།
ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་མཐར་གྱིས་པ་ལ་མཐར་གྱིས་པའི་
བྱ་བ་དང་མཐར་གྱིས་པའི་བསྐྱབ་པ་དང་། མཐར་བྱིན་པའི་ནན་ཏན་གྱིས་
རྒྱབ་པ་ནི་མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དེའི་ཐད་ཀའི་འགྲེལ་པ་ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་ལས། མཐར་གྱིས་
པའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཚོགས་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །མཐར་
གྱིས་པའི་བསྐྱབ་པ་ནི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །
ཐར་གྱིས་པའི་ནན་ཏན་གྱིས་རྒྱབ་པ་ནི་མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་
རྟགས་པ་ནི་ལས་དང་པོའི་ས་ནས་བཟུངསྤྱེ། མཐར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྦྱིར་རོ། །

སྦྱོབ་དཔོན་མེད་བཟང་ལྟར་ན་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
དང་། མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་ཞེས་གསུངས་

པས་སྐྱོར་མཐོང་བསྐྱོམ་གསུམ་ན་ཡོད་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ན་མཐར་གྱིས་པའི་
སྐྱོར་བ་མེད་དེ། རྒྱ་ཅེ་སྐྱོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་པའི་ས་མཚམས་ནི། རྒྱ་ན་མཐའ་ཁོ་ན་ན་
ཡོད་དེ། དེའི་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པར་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གི་ཚོས་ཀྱི་
སྐྱོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྟགས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་
ཚོས་སྐྱོ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་ནི་ཞེས་དང་།

སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ་།

ཚོས་ཀྱི་སྐྱོ་དང་.....།

ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་པོ།

དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོར་བ་བཞིའི་ས་མཚམས་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱའི་ས་མཚམས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སྒོ་བ་
པའི་ལམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ་དེ་ཉིད་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ནི་ཞེས་པ་
དང་། ཚོས་སྐྱའི་ཐོན་ལས་འབྲས་བུ་ནི། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདིར་
བཤད་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡང་རྒྱ་ན་མཐའ་མན་ཆད་ན་མེད་དོ། །འདིར་མཐར་
ཐུག་གི་ཚོས་སྐྱ་ཡིན་པས་དེ་མན་ཆད་ན་དངོས་རྒྱ་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡན་ཆད་བཟོམ་པས་སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་གིས་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་བརྒྱད་དམ་མངོན་
རྟོགས་བརྒྱད། ལུས་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།

ནམ་མཁེན་གྱི་ཚེས་བཅུ།

དེ་ནམས་དོན་བདུན་ཅུ་འོ་སྒོ་ནས་ངོས་བཟུང་སྟེ་བཤད་ན། ནམ་མཁེན་ལ་ཚེས་བཅུ། ལམ་ཤེས་ལ་ཚེས་བཅུ་གཅིག་གཞི་ཤེས་ལ་ཚེས་དགུ་སྟེ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ། ནམ་ཀུན་གྱི་ཚེས་བཅུ་གཅིག་ཅེ་མེ་འི་བརྒྱད་དང་བཅུ་དགུ། མཐར་གྱིས་པའི་བཅུ་གསུམ། སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས། རྒྱ་དེ་ཅིག་མའི་བཞི་སྟེ། སྦྱར་བ་བཞིས་བསྐྱས་པའི་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་དང་། ཚེས་སྦྱུང་བཞི་སྟེ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ། སྦྱར་གྱི་སུམ་ཅུ་དང་བདུན་ཅུ་ཐམ་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནམ་མཁེན་གྱི་བཅུ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་དང་། གདམས་ངག་དང་། དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་དང་། སྦྱབ་པའི་རྟེན་དང་། དམིགས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། གོ་ཆའི་སྦྱབ་པ་དང་། འཇུག་པའི་སྦྱབ་པ་དང་། ཚོགས་གྱི་སྦྱབ་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྦྱབ་པ་སྟེ་བཅུ་ཐམ་པ། དེ་བཅུ་ཡང་བསྐྱེད་ན། ནམ་མཁེན་གྱི་ལམ་དང་། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་ལ་དབྱེ་ན་ཚོགས་ལམ་དང་། སྦྱར་ལམ་གཉིས་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་ནས། ཐོས་བསམ་གྱི་སྒོ་ནས་གདམས་ངག་ཉན་པའི་དུས་ཡིན།

(དང་པོ་)དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་དེ་དག་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་པས། གཞན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདུན་པས་བསྐྱར་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོམ་པ་སྒྲུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་དག་བསྐྱངས་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པར་གཞན་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
ཐབས་དང་བཅས་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་རིགས་ཅན་རང་ཉིད་ལ་གདམས་ངག་ཉན་འདོད་པའི་གང་ཟག་ལ།
འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཚོས་ཉིད་དམ། སྒྲུང་དོར་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ཡང་དག་པར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་
ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་ཀྱིས་ཤིག་ལ་ཐབས་སྟོང་རྩེ་
ཆེན་པོའི་ཀྱུན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱབས་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་མཁ་པར་བྱིན་དུག་རེ་རེའི་ནང་ན་པར་བྱིན་དུག་དུག་ཆང་བའི་ཚུལ་
ཀྱིས་ཉམས་སུ་ཡོང་ཞེས་དེ་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་ལུགས་དང་བཅས་པ་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་ཡིན།

(གསུམ་པ་)སྟོར་ལམ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། འཛིག་རྟེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོད། ཟེ་མོ། བཟོད་པ། ཚོས་
མཚན་བཞིར་དབྱེ་བས་བྱང་པར་ཅན་ཅེས་པའི་བྱང་པར་དུ་བྱེད་ཚོས་ནི།
དམིགས་པའི་ཡུལ་བཞི། བདེན་པ་བཞི། ཡོད་པའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་ལ་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རིག་པས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་རྟོགས་པ་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་
དུ་ཆང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱང་པར་བྱིའི་ཡོངས་འཛིན་སེམས་
གསུམ་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དང་། བར་གི་

ཡོངས་འཛིན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཉམ་བཞག་ཏུ
དགག་རྟོག་བཞི་ཚང་བར་ལྷན་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བསྐྱབ་རྟོག་བཞིར་སྤང
བྱར་ལྷན་པ་དེས་བྱད་པར་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་གི་ངེས་འབྱེད་ཆ
མཐུན་བཞི་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱད་པར་ཏུ་བྱེད་ཚེས་དག་མེད་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ངེས་འབྱེད་ལ་ཡོད་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པོ་ཐེག་དམན་
གྱི་ངེས་འབྱེད་ལས་བྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་སྐྱབ་པ་ལ། སྐྱབ་པའི་རྟེན་དང་། དམིགས་
པ་དང་། ཆེད་ཏུ་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ནོ།།

དེ་ལ་(དང་པོ་)སྐྱབ་པའི་རྟེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཚེས་གྱི་དབྱིངས་སྐྱབ་
པའི་གཞིར་གྱུར་པ་སྟེ། ཅུ་སྐྱར་དོད་ཀྱི་ནུལ་འབྱོར་སྐྱེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གང་
ཟག་གི་སེམས་རྒྱུད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱོས་པ་དང་བྲལ་བ་
དེ་ཡིན།

གཉིས་པ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཚེས་གང་ཡང་བསྐྱབ་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྟེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚེས་
ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་མཉམ་བཞག་གིས་ཡང་དག་པར་ན་
རང་བཞིན་མེད་སྐྱོས་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་གིང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྤང་
ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱེས་ལྟ་བུར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ཡིན།

གསུམ་པ་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། བསྐྱབ་པའི་ཆེད་ཏུ་གཉེར་བྱ་
མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། བསྐྱབ་པ་པོ་ཡི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་སུ་དོན་
ཏུ་གཉེར་བྱ་ཆེན་པོ་གསུམ་མམ་སྐྱེ་གསུམ་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན།

བཞི་པ་སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པའི་

མཚན་ཉིད། ཡར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པ་སྟེ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྐྱེ་གསུམ་མཐའ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡར་ཕྱིན་
དྲུག་རེ་རེའི་ནང་དུ་དྲུག་དྲུག་ཆང་བར་ཉམས་སུ་བྲངས་སྟེ་དུ་སེམས་ཀྱི་གོ་
ཆ་ཆེན་པོ་བགོ་བ་དེ་ཡིན།

གཉིས་པ་འཇུག་པའི་བསྐྱབས་པའི་མཚན་ཉིད། བྱང་ཆེན་ལ་སྦྱོར་བའི་
བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་
ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ། ཡར་ཕྱིན་དྲུག་རེ་རེའི་ནང་དུ་དྲུག་དྲུག་ཆང་བར་ཉམས་སུ་
ལེན་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩོན་པ་དེ་ཡིན།

གསུམ་པ་ཚོགས་བསྐྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པ་སྟེ། མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་
ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡར་ཕྱིན་དྲུག་
སྤར་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པ་དེ་ཡིན།

བཞི་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད། མཐར་གྱི་བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པ་སྟེ། ས་བཙུ་རྒྱུན་མཐར་
མྱིན་པ་ཐ་མའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡར་ཕྱིན་
དྲུག་སྤར་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པ་དེ་ཡིན། དེ་
རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ས་མཚམས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་བརྩ་གཅིག

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་བརྩ་གཅིག་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་

དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་
དང་། བསྐྱེད་ལམ་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། མོས་པ་དང་། ཡན་ཡོན་དང་། བསྐྱོ་བ་
དང་། རྗེས་སྤྱི་ཡི་རང་བ་དང་། བསྐྱེད་པ་བསྐྱོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་བསྐྱོམ་
ལམ་དང་བཅུ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་བསྐྱེད་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་
དང་། འབྲས་བུ་ལམ་ཤེས་གཉིས་སུ་འདུ།

དེ་ལ་འདྲ་དང་པོ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། གོགས་དང་
བྲལ་ཁེང་མཐུན་རྒྱུན་ཚད་བ་འབྲས་བུ་ལམ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་རུང་བར་བྱེད་པ་
སྟེ། འདོད་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་འི་སྤྱ་རྣམས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེད་ན་ཉན་པའི་དུས་སུ་ཁོང་རྣམས་ལ་སྤྱར་ཀྱི་ལས་
ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་དོ།

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ར་རྒྱལ་ཡོད། ར་རྒྱལ་དེས་གོགས་བྱས་པས་རྒྱུད་ལ་
ལམ་ཤེས་མི་སྦྱེ་བར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་རང་བཞིན་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་ལྷ་འི་སྤྱ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཀྱི་
འོད་དེ་དག་ཟེལ་ཀྱིས་མཐུན་ཏེ། རྒྱ་བའི་འོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཉི་མ་ཤར་བ་བཞིན་
དུ་མོག་མོག་པོར་བཏང་ནས་ལྷ་འི་སྤྱ་རྣམས་ར་རྒྱལ་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ། དེ་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་སྦྱེ་རུང་བར་བྱས་པ་ལྷ་སྤྱ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ལམ་ཤེས་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཞི་བདེན་པ་བཞི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་
བཅུ་དྲུག་དང་བཅས་པ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་
དུ་ཤེས་པ་སྟེ། གཞི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱེས་
པའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་བཅས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་

རྟག་པ་གཅིག་ལྟ་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཤེས་རིག་ལ་སོགས་དང་། བྱེད་པ་པོའི་བདག་ཕྱ་དང་དབང་ལྷན་ལ་སོགས་ནི་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་ཡང་མེད་པར་མངོན་དུ་རྟོགས་ལ། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ལ་སོགས་རིམ་པར་སྤང་བ་འདི་དང་། ཤེས་རྒྱན་དུ་སྤང་བ་འདི་ཀྱན་རྫོང་རྒྱན་སྤང་ཡིན་ཞིང་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མའི་ཐེང་བའི་རྟག་པ་དང་བརྩམ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐ་རྟགས་ཆ་གསལ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྤར་གྱི་དམིགས་པ་ལ་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་མི་དམིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རྟོགས་རྒྱལ་གྱི་སྟོང་དུ་ཕྱི་རྒྱལ་ཐུན་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་ལའང་ཡང་དག་མཐོང་ལམ་དང་། བསྐྱོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།

དང་པོ་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བདེན་པ་བཞི་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་དུ་མཐོང་བ་ཐར་པ་བསྐྱོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་སྟེ། གཞི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་བཞིར་འདུས་པ་དེ། འཛིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་དུ་དང་པོ་ཐོས་པས་མ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་བསྐྱོམ་པས་མཐོང་ལམ་དུ་བདེན་པ་བཞི་ཡི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱོས་པ་དང་བྲལ་བར་གསལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་མ་ཐག་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་བསྒྲོམ་ལམ་ལ་ཡང་། བསྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་
ཅན་གྱི་བསྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།

དང་པོ་བསྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་
བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། རྒྱ་ར་མཐོང་ལམ་དུ་བདེན་བཞི་ཡི་ཚཱུམ་ཉིད་མཐོང་
ཟིན་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྒྲོམ་པས་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་ཡིན།

གཉིས་པ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་བསྒྲོམ་ལམ་ལ། ཟག་བཅས། ཟག་མེད་གཉིས་
ཡིན། དེ་ལ་དང་པོ་བསྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ལ་ཡང་། མོས་པ། བསྐྱོ་བ།
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ལའང་མོས་པ་དངོས་
དང་། དེའི་ཕན་ཡོན་གཉིས་ཡིན།

དེ་ལ་དང་པོ་མོས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡུམ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་ངེས་པ་སྟེ།
ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ཐོས་བསམ་བསྒྲོམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་པ་
ཉམས་སུ་ལེན་སྐྱབས་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་འབྱུང་ངེས་སྟེས་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། བསྐྱོད་པ་དང་། བཀྱར་པ་དང་།
བསྐྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། མོས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བསྒྲོམ་པ་པོ་
སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མོས་པའི་བསོད་ནམས་བརྗོད་པ་
སྟེ། རང་གི་དོན་དུ་ཡུམ་ལ་མོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒྲོམ་ན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
རང་ལ་བསྐྱོད་པ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་དགུ་ཐོབ། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་
དོན་དུ་མོས་པ་བསྒྲོམ་ན་དེའི་སྟེང་དུ་འང་བཀྱར་བ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་དགུ་ཐོབ།
རང་ཉིད་ཡལ་བར་དོར་ཏེ་གཞན་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཡུམ་ལ་མོས་པ་བསྒྲོམ་ན་སྔ་

མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིང་དུའང་བསྐྱུགས་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དགུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་
པས་དེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།

གཉིས་པ་བསྐྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་མི་
དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་བསྐྱུར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
བདག་གཞན་གྱི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་
བ་ཅི་སྟེད་མཆིས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་དང་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུར་ལྟུང་ཅིག་ཅེས་དམིགས་
མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་བསྐྱོད་པ་གཅིག་ཡིན།

གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། མི་དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་
དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཁྱུང་པར་ཅན་བསྒྲོམ་པ་སྟེ།
བདག་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་དགེ་བའི་
རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རེ་ལེགས་སྒྲུལ་དུ་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་
པར་བྱས་ནས་ཆགས་སྒྲུང་དང་ཕྲག་དོག་མེད་པར་དགའ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་
པར་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་བསྒྲོམ་ལམ་ཟག་མེད་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྐྱབ་པ་བསྒྲོམ་
ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱིངས་སུ་མཛོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བ་གོམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྒྲུང་མཐོང་ལམ་དུ་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱུས་
པའི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྟོན་
པ་བྱལ་བར་མཐོང་ཟིན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་བསྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། གཉེན་པོའི་

སྒྲིབ་པ་དག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། མཉམ་བཞག་ཏུ་ཚུལ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་
བས་སྒྲིབ་པ་ཉིད་སྟོང་བར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་དགུ

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་དགུ་ནི། ཤེས་པ་དང་སྟོང་རྗེས་འཁོར་
འདས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པ་དང་། བདག་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་
སྟོང་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྟོང་རྗེ་དང་བྲལ་བར་མཐའ་གཉིས་ལ་གནས་པ་དང་།
ཐོག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་སམ་རྒྱ་མ་ཡིན་པས། འབྲས་
ཐུའི་ཡུམ་ལ་རེད་བ་དང་། ཐོག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཐབས་སམ་རྒྱ་ཡིན་པས་
འབྲས་ཐུའི་ཡུམ་ལ་ཉེ་བ་དང་། དམན་པའི་གཞི་ཤེས་ཐོག་ཆེན་གྱི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཡིན། ཐོག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་དམན་པ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་
པོ་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་བ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་དགུའོ། །དེ་དགུ་ཡང་བསྟན་གསུམ་ཏུ་
འདུས་ཏེ། གཞི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དང་། སྟོར་བ་དང་། མཐོང་ལམ་མོ། །
དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་དང་། རྒྱས་པ་དང་། བྱེད་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ལ་ཐོག་ཆེན་གཞི་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཤེས་རབ་དང་སྟོང་རྗེས་
འཁོར་འདས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པ་སྟེ། གཞི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚུལ་
ཐམས་ཅད་བདེན་པ་བཞིས་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་ཡང་ཡང་དག་པར་ན་རང་
བཞིན་མེད་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པས་ཟུང་ན་
ལས་འདས་པ་ཐོབ་པས་སྤྱིད་པ་འཁོར་བར་མི་གནས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མི་ཤེས་

པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པའི་སྡིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་ཐབས་
མཁས་པའི་སྒྲོན་མ། འཁོར་བ་མ་སྒྲིང་གི་བར་དུ་ཕྱིན་ལས་སྒྲོ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ།།

ཐེག་པ་དམན་པའི་གཞི་ཤེས་པ་ནི། བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱེས་པའི་འཁོར་
འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་གི་བདག་རྟག་པ་གཅིག་ལུ་རང་
དབང་ཅན་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་གཟུང་པའི་ཡུལ་རྒྱལ་སྐྱེ་རབ་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པས་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པས་
འཁོར་བར་མི་གནས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པའི་སྡིང་རྩེ་ཆེན་
པོ་དང་བྲལ་ཞིང་འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་
པས་འཁོར་བ་དོར་བུ་མཐའ་གཅིག་དུ་བདེན་པར་ཞེན་ནས་ཟུང་ན་ལས་
འདས་པ་ཆད་པ་ཡི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་བརྒྱས་པ་ལ། ཐེག་དམན་གཞི་ཤེས་ནི། འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཡུམ་ཤར་ཕྱིན་ལས་རིང་ནས་མི་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་འདས་ཐ་
དད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་ཅིང་འཁོར་བ་ལ་དོར་བུ་དང་། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་
ཐོབ་བུར་མཆོད་མར་འཛིན་ཅིང་སྡིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་ཀྱང་ནས་བསྐྱེད་པའི་
ཐབས་མཁས་པ་དང་བྲལ་བས་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡུམ་ཤར་ཕྱིན་
ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞི་ཤེས་ནི། འབྲས་བུའི་ཡུམ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
ཤེས་རབ་ལ་ཕྱིན་ལ་ཉེ་ནས་སྐྱེད་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་འདས་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཞིང་། སྡིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ནས་

བསྐྱེད་པ་ལ་ཐབས་མཁས་པ་དང་བཅས་པས་འབྲས་ལུ་ཡུམ་དེའི་ཐབས་སམ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་པའི་བྱེད་པ་ལ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོའི་བྱེད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སམ་སྤངས་བྱ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཞི་ཤེས་པའི་སྒྱུར་བ་ལ་ཡང་ཡུལ་ཅན་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དང་། ཡུལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་གཞི་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱེས་པའི་ལམ་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲིམ་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་ནས་བསྒྲོམ་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་ཡུལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ནི། དམིགས་ཡུལ་འབྲས་ལུ་ཐོབ་བྱལ་སྤང་བྱ་དང་། དམིགས་བྱ་རང་ཐོབ་བྱེད་དམ་སྤང་སེམས་རྣམས་ཡང་དག་པར་ན་མཉམ་པ་ཉིད་ཅིའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཡིན།

གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞི་ཤེས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་མཛོན་སུམ་དུ་གསལ་དུ་མཐོང་བས་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་བྱེད་པ་འདི་ལས་བསྐྱོག་པ་ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ་ཡང་ཤུགས་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །གང་གིས་ཡུལ་ཅན་

རང་བཞིན་མེད་པར་རྫོགས་ནས་བསྐྱོམ་པ། གཞི་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱུས་
པའི་ལམ་འདས་ཀྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྱུས་
པ་བྲལ་པར་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་མཉམ་བཞག་གིས་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་ཅིང་།
རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གྱེས་པར་བྱས་ནས་
ཞེན་པ་མེད་པར་སྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པར་བྱིན་ནམས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་
པ་གཅིག་ཡིན།

བཞི་པ་སྔོན་འགྲོའི་ཚེས་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་ལ། དང་པོ་ཡོན་ཏན་གྱི་
མཚན་ཉིད་སྒྱུར་བ། བསྐྱོམ་པ་དངོས། བསྐྱོམ་བྱའི་འབྲས་ལུགས་ཡིན་པ་དེ་
རྒྱ་སྒྱུར་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་པས་ལར་བྱིན་དུག་ཉམས་སུ་
བྲངས་པ་ལས་འབྲས་ལུགས་མམ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་སྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚེས་གང་གིས་ཡུམ་གྱི་ཚེས་སྒྱུད་གྱི་བར་
ཆད་བྱེད་བསྟེ། བདུད་རྒྱུག་ཅན་གྱིས་ལ་མ་དང་། གོགས་པོ་དང་། མཁན་པོ་
དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ལ་སོགས་ཀྱི་ཆ་བྱད་དུ་སྒྲུལ་ནས་ཡུམ་གྱིར་བྱིན་ཐོས་
བསམ་བསྐྱོམ་ལ་སོགས་བྱེད་པའི་བྱང་དུ་འོང་སྟེ། ཁྱོད་གེས་རབ་གྱི་ལ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་འདི་བྲི་བ་དང་། སྒྲོག་པ་དང་། མཉན་པ་དང་། བཤད་པ་དང་།
བསྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ། དཔག་ཏུ་མེད་པའི་མགོ་དང་རྒྱང་ལག་
ལ་སོགས་པ་བཏང་ནས་སྒྲུག་བསྐྱུལ་བས། ཉན་ཐོས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིག་
ཅེས་པ་ལ་སོགས་ཐེག་ཆེན་ཚེས་བྲངས་སུ་བཅུག་ནས། ཐེག་དམན་ལ་
སོགས་ལམ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོ་ལ་བ། ཐེག་ཆེན་ལྟར་བཅོས་པའི་ཚེས་བྱིན་ཅི་
ལོག་སྒྲོན་ཅིང་འདི་དག་ཉམས་སུ་ལོང་དང་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཡུན་རིང་དུ་མི་
དགོས་པར་བྲལ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཅེས་པ་ཡིན།

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲོར་བ་ནམས་རྒྱ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དང་
མཚན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་ཀྱན་མངོན་འཛུགས་ལ་སོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་
བ་འདི་ནམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་ཉན་ཐོས་
གྱི་སྒྲོར་བ་ནམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

བཞི་པ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལ། འདི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡིན་པས་དེའི་མཚན་
ཉིད། ལས་དང་པོ་པས་སྒྲིན་སོགས་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བསྐྱབ་པ་སྟེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་གིས་བྱང་ཆུབ་མཚན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
དམིགས་མེད་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། ཞེན་པ་མེད་པར་སྒྲིན་སོགས་པར་སྒྲིན་
ནམས་ཉམས་སུ་བྱངས་ནས་རྗེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་འཛུགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་བསྐྱོར་བར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་བསྒྲོམ་རིམ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཡང་། བསྒྲོམ་པའི་གནས་སྐབས་
དང་། གང་ཟག་དང་། བསྒྲོམ་རིམ་ཁྱད་པར་ཅན་དངོས་དང་གསུམ་ཡོད་པ་
ལས། དང་པོ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡིན་པས་
དེའི་མཚན་ཉིད། མོས་སྒྲོད་ཀྱི་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
ནས་བསམ་སྒྲོར་ལྷན་སུམ་ཚོགས་པས་བསྐྱབ་པ་སྟེ། དོད་ཆུང་དུའི་གནས་
སྐབས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ལ་རྟེན་པ་དུག་ཉམས་
སུ་ལེན་པའི་བསམ་པ་ལྷན་སུམ་ཚོགས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་སྟེ། ཅེ་མོ་ཡན་
ཆད་དུ་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྒྲོར་བ་ལྷན་སུམ་ཚོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་བསྒྲོམ་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་འདུན་ཡིན་
པས་དེའི་མཚན་ཉིད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐེག་ཆེན་ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྟང་
ཞིང་བཞི་ཡན་ཆད་ཆང་བ་ཡིན་ཅེས་ཟེར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་

དམན་དུ་གཏན་ནས་མི་ལྟར་བར་ཐེག་ཆེན་པ་གཅིག་ཡན་ཆད་གང་གིས་ཀྱང་
བསྒྲུབ་པས་ཆོག་།

གསུམ་པ་བསྒྲུབ་རིམ་བྱུང་བར་ཅན་དངོས་ལ་ཡང་། གསུམ་ལས་དང་
པོ་སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་
བྱང་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་གཤམ་སད་པ་ན་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་ནས་བསྒྲུབ་
པས་དེ་དག་ལ་སྤང་དོར་དུ་འཛོལ་བའི་རྟོག་པ་སྤང་བ་སྟེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྟོང་ཉིད་སྒྲིམ་པ་དང་བྲལ།
ཀྱན་རྫོབ་དུ་སྤང་བའི་མི་ལམ་དང་སྒྲུ་མ་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བ་
ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཤམ་པར་བྱས་པས་འཁོར་བ་ལ་དོར་བྱ། བྱང་ན་ལས་
འདས་པ་ལ་ཐོབ་བྱའམ་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱུང་བ་དེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་
ཞེན་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབྱིངས་སུ་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་ཞིང་དག་པ་སྒྲིབ་བའི་མཆོན་ཉིད་ལ། མ་དག་པའི་ཞིང་མཐོང་
ན་དེའི་གཉེན་པོར་དགེ་བ་སྒྲིབ་ཅིང་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པས་ཞིང་རྣམ་དག་
བསྒྲིབ་པ་སྟེ། ས་གཞི་བ་ཆ་ཅན་དང་། གཙོང་རོང་དང་། ཆོར་མ་དང་། ལྷན་
ལྷན་ཅན་མཐོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཆོ་སྤང་བ་དང་། བད་མང་བ་དང་།
གཤམ་རབ་རྒྱུད་ཞིང་། ཆོས་ལ་མི་མོས་པ་མཐོང་ན་དེའི་གཉེན་པོར་དགེ་བ་
སྒྲིབ་ན། བདག་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་དེ། གསེར་གྱི་
ས་གཞི་བེ་རྒྱུའི་མིག་མང་རིས་སུ་བྱིས་པ་འཇམ། བེ་རྒྱུའི་ས་གཞི་ལ་གསེར་
གྱི་མིག་མང་པོས་རིས་སུ་བྱིས་པ་ལག་མཐིལ་ལྟར་མཉམ་པ། ཀན་ཅ་ལི་དི་
ལྟར་འཇམ་པ་ལ་སོགས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅིས་པ་དང་། བདག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

གདུལ་བྱ་དེ་ཚོ་དང་གཟུགས་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཡོངས་སྒྲིང་ཐུན་སུམ་
 ཚོགས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ལ་མོས་ཤིང་ཡོངས་སྒྲིང་དང་
 ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཏབས་པ་
 གཅིག་ཡིན།

གསུམ་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད། རྣམ་ཐར་སྒོ་
 གསུམ་ལ་སོགས་ལ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་རབ་སྒྲིང་རྗེ་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་བསྒོམ་པ་
 ཟེ། གཞི་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱས་པའི་ལའོར་འདས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དམ་སོ་སོ་
 རང་གི་རྒྱ་མ་གྲུབ་པས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཡིན། རོ་བོ་མ་གྲུབ་
 པས་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན། འབྲས་བུ་མ་གྲུབ་པས་རྣམ་ཐར་
 ཀྱི་སྒོ་སྒྲོན་པ་མེད་པ་ཟེ། ཡང་དག་པར་ན་སྒྲོང་པ་ཉིད་སྒྲོས་པ་དང་བུལ་བ་
 ཡིན་ལ། ཀྱན་རྫོང་རྒྱ་མ་བཏགས་མ་དབྱེད་པའི་རོན་ལའོར་འདས་ཐ་དད་ལ་
 སོགས་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྒྲུང་བ་འདི་མི་ལམ་དང་རྒྱ་མ་ལྟ་བུར་རྒྱན་སྒྲུང་ཡིན་
 པས། རྒྱ་མར་སྒོམ་པ་པའི་གང་ཟག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་
 བས། རང་ཉིད་ལའོར་བར་མི་གནས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་
 ལ་བྱུང་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱར་པའི་ཐབས་མཁས་པ་ཆགས་
 ཞེན་མེད་པར་གཞན་དོན་དུ་པར་བྱིན་དུག་ཉམས་སུ་བྲངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་
 མཉམ་རྗེས་གཉིས་དང་མ་བུལ་བར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

ཅེ་མེའི་ཚོས་བདུན།

ཅེ་མེའི་ཚོས་བདུན་ནི། རྟོད་ཀྱི་ཅེ་མོ་དང་། ཅེ་མེའི་ཅེ་མོ་དང་། བཟོད་

པའི་ཕྱི་མོ་དང་། ཆོས་མཚན་གྱི་ཕྱི་མོ་དང་། མཐོང་ལམ་ཕྱི་མོ་དང་། བསྐྱོམ་
ལམ་ཕྱི་མོ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱི་མོ་སྟེ་བདུན་ཡིན། དེ་བདུན་ཡང་
བསྐྱུས་ན་སྦྱར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། བསྐྱོམ་ལམ་གྱི་ཕྱི་མོའི་སྦྱར་བ་
དང་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ལས།

དང་པོ་ལ་ཡང་དབྱེན་བཞི་ལས། དང་པོ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་མཚོན་པ་དྲོད་
གྱི་ཕྱི་མོའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཁྱེན་གསུམ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པ་གསལ་སྤང་ཐོབ་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་ན་ཡང་
དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྟོང་པ་དང་བྲལ་བར་བསྐྱོམ་པས། ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་བསྐྱོམ་འབྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསལ་སྤང་ཆུང་དུ་དང་པོར་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་ནམ་འཕེལ་གྱིས་མཚོན་པ་ཕྱི་མོའི་ཕྱི་མོ་ཡི་མཚན་ཉིད་ནི།
སྤང་བ་མཆེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ། སྤང་གྱི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ལ་གསལ་སྤང་ཆུང་དུ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པར་འབད་ནས་བསྐྱོམ་
པས། མཉམ་བཞག་ཏུ་མཁྱེན་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གསལ་སྤང་སྤང་བས་ཆེར་སོང་བ་ལ། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བདེན་ཞེན་ཆུང་
དུར་སོང་བ་གཅིག་ཡིན།

(གསུམ་པ་) བརྟན་པས་མཚོན་པ་བཟོད་པའི་ཕྱི་མོའི་མཚན་ཉིད་ནི།
རྟོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ།
སྤང་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གསལ་སྤང་དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་བས་
ཀྱང་གསལ་སྤང་ཆེར་སོང་བས་མཉམ་བཞག་ཏུ་མཁྱེན་གསུམ་རང་བཞིན་

མེད་པ་ལ་སྒྲིག་པ་མི་སྤྱེ་ཞིང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མ་ཁྱེན་གསུམ་སྒྲིམ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲིག་པ་མི་སྤྱེ་བས་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་སྒྲིབ་ཉིད་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡིན།

(བཞི་པ་) སེམས་གནས་པས་མཚོན་པ་ཆོས་མཚོག་ཅེ་མོའི་མཚོན་ཉིད་ནི། དེ་མ་ཐག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་སྟེ། སྤྱར་གྱི་མ་ཁྱེན་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གསལ་སྤྱང་དེ་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་བས་གསལ་སྤྱང་ཆེར་སོང་བས་དུས་གསུམ་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་ལའོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་སྤྱར་མ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྒྲིམ་པ་ལ་སྒྲིབ་ཅིག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་མོའི་མཚོན་ཉིད་ནི། ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་དུག་ལའོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་དབང་གྱུར་ཐོབ་ཅིང་མཐོང་སྤང་གི་རྣམ་རྟོག་བཞི་ཡི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་སྟེ། ཆོས་མཚོག་མན་ཆད་དུ་ཕར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་ཆོང་བ་ཆགས་ཞེན་དང་བྲལ་བར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་སྤངས་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་བསྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གསལ་དུ་ཐོབ་པའི་དུས་སུ། ཕར་ཕྱིན་དུག་རེ་རེ་ལའང་དུག་དུག་སུམ་ཅུ་སོ་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་འབད་ཚོལ་མེད་པར་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ལའོར་འདས་སྤང་དོར་ལ་སོགས་གཟུང་འཛིན་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྤྱང་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལའོར་འདས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྤང་བ་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྤྱང་བའི་ཤེས་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། གང་ཟག་གཅིག་གི་བདག་རྟོག་པ་གཅིག་སུར་རང་དབང་ཅན་དང་། གཙང་བ་ལ་སོགས་སུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་

བདག་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིམ་སུ་བདག་ས་ཙམ་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཚུལ་རྟོག་བཞི་བཞི་པོ་སྤངས་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་
གཅིག་ཡིན།

(གསུམ་པ་) བསྐྱོམ་ལམ་ཅེ་མོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བསྐྱོམ་ལམ་ཅེ་
མོ་ལ། དངོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲིམ་ས་འཇུག་ལ་དབང་གྱུར་འཕྲོལ་བ་སྐྱོམ་
སྤང་གི་ཚུལ་རྟོག་བཞི་ཡི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་སྟེ། སྤང་བསྐྱོམ་ལམ་ས་གཉིས་
པ་ལ་སོགས་སུ་སྐྱོམ་ས་འཇུག་དགྲུ་ཡི་ཉིང་དེ་འཛིན་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱོམ་
པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་གོམ་པ་ཆེར་བྱས་ཤིང་།
རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལྟ་སུ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟ་སུའི་
མཉམ་རྗེས་གཉིས་དང་མ་བྲལ་བར་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། བསྐྱོམ་ལམ་སོ་
སོའི་སྤང་བྱ་ཚུལ་རྟོག་ཚུམས་རེ་སྤང་ལ་སོང་ཞིང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་རེ་གསལ་དུ་
སོང་བས། བསྐྱོམ་ལམ་ཅེ་མོར་ཕྱིན་པའི་སྐྱབས་འདིར་སྤང་བྱ་ཚུལ་རྟོག་དང་
བྲལ་ཞིང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་རེ་གསལ་དུ་སོང་བས་བསྐྱོམ་པ་ཅེ་མོ་མཐར་ཕྱིན་
པའི་སྐྱབས་འདིར་སྤང་བྱ་ཚུལ་རྟོག་དང་བྲལ་ཞིང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་ནས་
སྐྱོམ་ས་འཇུག་དགྲུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་པས་འབད་ཚུ་ལ་མེད་པར་
ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་མོའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཁྱེན་གསུམ་ལ་
དབང་གྱུར་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བར་མ་ཆད་པ་སྟེ། ས་བཙུ་མན་ཆད་དུ་
མཁྱེན་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བཙུ་རྒྱན་མཐར་མཁྱེན་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་སྟོམས་པ་
དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པ་མཉམ་རྗེས་མེད་པ་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་པོ་ཐོབ་

པས་དུས་གཉིས་པར་སངས་རྒྱུས་པ་ལ་སྒྲོང་གཅིག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་
པ་གཅིག་ཡིན།

མཐར་གྱིས་པའི་ཆོས་བརྒྱ་གསུམ།

དུག་པ་མཐར་གྱིས་པའི་ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་ནི། ལམ་གྱི་གཞི་པར་སྤྱོད་
དུག་ལ་སྒྲོར་པའི་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པ་དང་དུག་སྒྲུབས་གནས་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་རྗེས་སུ་དབྱེ་བ་བསྒྲོམ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་གསུམ་དང་དགྲ་
སྟེ། ལམ་གྱི་གཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་དབྱེ་བ་བརྩོན་འགྲུས་
བརྩམ་པ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱ་གཅིག་། ལམ་གྱི་དཔང་པོ་རྩ་རྗེས་སུ་དབྱེ་བ་བསྒྲོམ་
པ་ལ་སྒྲོར་བ་ཏེ་བརྒྱ་གཉིས། ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་
མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྒྲོམ་པའི་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོར་བ་ཏེ་བརྒྱ་གསུམ་མོ།

བརྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་།
ལམ་གྱི་གོགས་སེལ་གཉིས་མོ།

ལམ་གྱི་རང་བཞིན་པར་སྤྱོད་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་པས། སྤྱོད་པ་
ནས་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་བར་གྱི་པར་སྤྱོད་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོར་བའི་མཆོན་ཉིད། འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་
སྤྱོད་པ་གཏོང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སྤངས་བ་དང་། བཟོད་པ་བསྒྲོམ་པ་
དང་། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པ་དང་། བསམ་གཏན་བསྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་
རབ་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པར་སྤྱོད་རྣམས་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་དུས་སུ་ཡང་དག་པར་ན་སྤྱོད་སྤྱི་དངོས་པོ་དང་། ལེན་པ་པོ་དང་།

གཏོང་མཁན་བདག་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མདོར་ན་པར་ཕྱིན་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་
མཁན་བདག་ལེན་རྒྱུ་པར་ཕྱིན་དུག་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཕན་
ཡོན་དམིགས་ཡུལ་ལ་སོགས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཅིའི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ན་
སྒྲོས་པ་དང་བལ་ན་ཡང་། གྲུན་རྫོང་ཏུ་མ་བཟླས་མ་དཔུང་བའི་ངོས་ནས་སྤང་
ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་མ་ལྟར་དེ་རྣམས་ཡོད་པས་དེ་མ་གཤམ་པའི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བདག་གཞན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཞེན་པ་མེད་
པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ་སྒྲོས་པས་ཚོག་གོ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་གོགས་སེལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་ཞེན་
པ་སྤངས་པ་ལ་གསུམ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤངས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡང་སྒྲུབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་མཚན་ཉིད་
ནི། དོན་དམ་པར་བྱན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་།
དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་བཤད་པའི་ཚོས་
དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་
དཀོན་མཆོག་རྗེས་སུ་བྱན་པ་སྒྲོམ་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ན་སྒྲུབས་གནས་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཅིའི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་གཤམ་པར་བྱས་ནས། གྲུན་
རྫོང་ཏུ་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོན་པ། ཚོས་ལ་ལམ། མི་
ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་ལམ་བཤོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱའི་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོན་པར་འཛིན་པ་སྟོན་འབྱུང་ཤུགས་པ་ལ་
ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་བྱས་པ་སྟེ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུ་མི་མིད། རྩོན་ནམ་
མི་བྱེད། དེས་ན་ཅི་ལྟར་གསུངས་པའི་བཀའ་བསྒྲུབ་སྒྲུམ་པ་དང་། འབྲས་
བུའི་སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲུབས་གནས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི། རང་ཉིད་ཕྱིན་ལས་

ལུན་སྐྱུ་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ཐོབ་པར་བྱས་ལ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་སྐྱུ་པ་དང་། ཚོས་ལ་ལམ་དུ་བྱེད་རྒྱུའི་ཚོས་ལ་ལམ་དུ་
 བྱེད་པ་ཡང་སྐྱུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཉན་བཤད་བྱས་ལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་ཉམས་སྒྲུབ་བྱ་དག་
 བ་མཐའ་དག་ནི་ཉམས་སྒྲུབ་ལེན། སྐྱུ་མི་དག་བ་མཐའ་དག་ནི་སྐྱུ་སྐྱུ་
 ལུང་མ་བསྟན་བཏང་སྒྲོམས་སྒྲུབ་ཞག་པའམ་དག་བར་བསྐྱུར་བར་བྱ་སྐྱུ་
 བས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན། འབྲས་བུའི་ཚོས་ལ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ནི། དེ་
 ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་ག་པ་མི་དག་བ་མཐའ་དག་ནི་སྐྱུ་སྐྱུ་
 ཉམས་སྒྲུབ་བྱ་དག་བ་མཐའ་དག་ནི་ཉམས་སྒྲུབ་ལེན། ལུང་མ་བསྟན་བཏང་
 སྒྲོམས་སྒྲུབ་ཞག་པའི་དག་བར་བསྐྱུར་བར་བྱེད་པ་སྟེ།

མདོར་ན་དུག་གསུམ་པ་གསུམ་ཉམས་སྒྲུབ་ལེན་པ་དང་མ་བྱུ་བར་
 བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན། སྐྱུ་བས་གནས་དག་འདུན་ཡང་རྒྱུའི་སྐྱུ་བས་གནས་ནི་
 སྒྲོན་བྱུང་ཟེན་པའི་འཇམ་དབྱངས་ལ་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ཅི་ལྟར་ཉམས་སྒྲུབ་
 པ་བཞིན་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཉམས་སྒྲུབ་ལེན་སྐྱུ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཡིད་ཆེས་པའི་
 གནས་སྐྱུ་འབྲས་བུའི་དག་འདུན་ནི་རང་ཉིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྐྱུར་བ་གསུམ་
 མམ་རིག་གྲོལ་གཉིས་དང་ལྟན་པར་བྱས་ཏེ། ཐེག་དམན་དུ་གཏན་ནས་མི་
 ལྟར་བར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་གཞི་ལ་ཞེན་པ་སྐྱངས་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སྐྱུ་བྱ་
 པ་དང་། གཏོར་བརྗེས་སྐྱུ་བྱ་བ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་
 པར་ན་བྱ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུར་བ་དང་། སྐྱུ་བ་གཏོར་བར་བྱེད་
 པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱུངས་མཁན་བདག་བསྐྱུར་རྒྱ་ཚུལ་

ཁྲིམས། དེས་སྤངས་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་དམིགས་ཡུལ་སངས་རྒྱས་
ལ་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པ་ལ་ཡང་།
སྦྱིན་མཁན་བདག་སྦྱིན་སྟུ། ལེན་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
མེད་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་ཆགས་
ཞེན་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་དཔང་པོ་ལ་ཞེན་པ་སྤང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཚན་
ཉིད། རོན་དམ་པར་ན་དྲན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱི་ན་འདོད་གཞུགས་གྱི་ལྟ་བུར་
རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། རོན་དམ་པར་ན་ཁྲེལ་
བ་བདག་ཁྲེལ་མཁན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ། དེས་ཁྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་
ཅིའི་ངོ་བོར་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་ཞེན་པ་
མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་གིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡི་སྤང་བྱ་མི་དགེ་བ་
མཐའ་དག་སྤངས་པར་དེ་ཉམས་སུ་མ་སྤང་ན། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་འདོད་
ཁམས་དང་གཞུགས་ཁམས་གྱི་ལྟ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱིས་
ཁྲེལ། ང་རང་ངོ་ཚ། དེ་རྣམས་གྱིས་དུས་དྲག་དུ་མཛོན་སུ་དུ་གཟིགས་ཤིང་
དཔང་པོར་ཡོད་པས། དེས་ན་མི་དགེ་བ་གཏན་ནས་མི་བྱ་སྟམ་དུ་དྲན་པ་
བསྐྱོམ་པ་གཅིག་ཡིན།

བཞི་པ་ལམ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་
བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པའི་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་པའི་མཚན་ཉིད། གཞུགས་ལ་
སོགས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནས་རིམ་
གྱིས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་འདས་གྱི་བསྐྱུས་པའི་
ཚོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ན་འཁོར་འདས་སྤང་དོར་དང་། ཡུལ་ཡིད་དུ་

འོང་མི་འོང་གི་དངོས་པོ་ཅིའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐོས་བསམ་ལ་སོགས་
 ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཐིམ་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་
 བསྐྱོམ། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ནང་གི་ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱོམ། རྣམ་
 མཁྱེན་དེའི་རྣམ་པའང་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱོམ། རྣམ་ཀྱུན་གྱི་སྒྲུང་བ་ལ་
 སོགས་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་གསུམ་རང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ནས་
 བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་བཞི།

བདུན་པ་སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་བཞི་ནི། རྣམ་པར་སློན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་
 ཅིག་མ་དང་། རྣམ་པར་སློན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་
 སྐད་ཅིག་མ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་བཞི་འོ།

དེ་བཞི་ཡང་བསྐྱུ་ན་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། ཤེས་
 བྱ་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་རྣམ་པར་སློན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་མཚན་ཉིད་ནི། རྒྱུན་
 མཐའ་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གིས་དུས་སྐད་ཅིག་གཅིག་རྣམ་པར་སློན་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ།
 སྤངས་རྟོགས་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱུས་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། སྤངས་རྟོགས་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་མཐའ་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་སྤངས་རྟོགས་རྣམ་པར་དག་
 པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་རྒྱུ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུ་མཐའི་ཡེ་
ཤེས་གཅིག་དུས་གཅིག་སྐད་ཅིག་གཅིག་རྒྱུ་པར་སྒྲིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
ཟག་པ་མེད་པའི་ཚེས་ཐམས་ཅད་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཐའི་ཡེ་ཤེས་
གཅིག་གིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་བཅས་པ་དུས་སྐད་ཅིག་
གཅིག་ལ་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་དག་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡང་གཉིས་ལས། དང་པོ་
མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུ་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་
གིས་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྒྱུ་མཐའི་གི་
ཚེས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཐའི་ཡེ་
ཤེས་སྐད་ཅིག་གིས་དུས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ལམོར་བ་དོར་
བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར། རྒྱུ་པར་བྱང་བ་བྱང་ལས་འདས་པ་
དང་སྐྱང་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོན་པ་དང་བྲལ་
པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་མཚན་ཉིད་ནི། རྒྱུ་མཐའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐད་ཅིག་མ་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཚེས་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་
སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ལམོར་འདས་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་དང་། བདག་གཞན་
གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་
འཛིན་ཀྱི་རྒྱུ་རྟོག་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྐྱངས་ནས། ཚེས་ཐམས་ཅད་
ཚེས་དབྱིངས་སུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་གཅིག་ཡིན། ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་
མ་དེ་ཡང་རྒྱུ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་ངོ་པོ་

དབྱེར་མེད་ཅིང་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་ལྷོག་པས་བྱེ་བའི་བཞི་ཡིན་གྱི་རྩམ་ཐ་
དད་པ་བཞི་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཆོས་སྐྱའི་མཚན་ཉིད།

བརྒྱད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ། ལོངས་སྤྱོད་
རྟོགས་པའི་སྐྱ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཐོན་ལས་དང་བཅས་པའོ། །དེ་བཞི་ཡང་
བསྟན་དོན་དམ་པའི་སྐྱ་དང་། གྲུག་རྫོབ་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་ཡིན།

དང་པོ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་ནི། སངས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྤང་
བ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད། སངས་བརྒྱུད་ཀྱི་རི་ལྷ་བ་
དང་། རི་སྟོད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ན་རང་བཞིན་མེད་སྒྲོས་པ་
དང་བྲལ་བ་གཅིག་ཡིན། དེ་ལ་དབྱུ་མ་ཐལ་འཁྱུར་པས་ཆོས་སྐྱ་ཟེར།

གཉིས་པ་གྲུག་རྫོབ་པའི་སྐྱ་ལ་རྟེན་གཟུགས་སྐྱ། བརྟེན་པ་ཆོས་སྐྱ།
མཛད་པ་ཐོན་ལས་གསུམ་ཡིན། དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལོངས་
སྤྱོད་རྟོགས་པའི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་ནི། རོ་བོ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་འབར་བ།
ཡུལ་ལ་སར་གནས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་སྤང་བ། ཆོས་ཐེག་ཆེན་
འབའ་ཞིག་སྟོན་པ་སྟེ། མཚན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་
བརྒྱན་ཅིང་། འཁོར་སར་གནས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འབའ་ཞིག་གིས་
བསྐྱོར་ནས། གནས་ལོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་ཁྲིང་ཁམས་སུ། ཆོས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ནའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཞིང་། ཏུས་ཅི་སྟོད་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་
བར་ཏུ་བཞུགས་པའི་ངེས་པ་ལྟ་དང་ལྟན་པ་གཅིག་ཡིན།

གཉིས་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་མཚན་ཉིད། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་གིས་དག་
 པ་དང་མ་དག་པའི་ཞིང་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པ་དང་། འཕགས་པ་མངོན་མཐོང་ས་
 ལེགས་སྒྲུབ་པ་སྟེ། སྤྱའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་མཚོག་གི་སྒྲུབ་པ་དང་། བི་ཤ་ཀམ་
 ལྟ་བུ་བཟོ་ཡི་སྒྲུབ་པ་དང་། རི་དྲགས་རུ་རུ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་སྟེ། སྒྲུབ་པ་
 ལྟ་ཆོག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱུ་
 ལས།

བཟོ་དང་སྒྲུབ་པ་བྱང་རྒྱུ་ཆེ།

ལྷ་དང་འདས་པ་རྟག་སྟོན་པ།

སངས་རྒྱལ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་ནི།

རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་པོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་མཚན་ཉིད་ནི། གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། བྱེད་ལས་
 བྱི་གཟུགས་སྒྲུབ་པ་དག་རྒྱུན་བྱེད་ནས་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་སེམས་ཅན་
 གྱི་དོན་བྱེད་པ་གཅིག་ཡིན།

གསུམ་པ་ཐིན་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཆོས་སྒྲུབ་པ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་
 ལམ་གྱི་རྟེན་དང་། ལམ་དང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་སྟེ། གདུལ་བྱ་མ་
 སྟོན་པ་སྟོན་པར་བྱེད། སྟོན་པ་གྲོལ་བར་བྱེད། གྲོལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་
 པ་གཅིག་ཡིན།

རྒྱལ་ཡུམ་སྟོན་པའི་རྒྱལ་བཤད་ལ།

རྣམ་པར་སྒྲུབ་ཆོག་སྒྲུབ་པ་ཅན་པ་ཡིས།

146 ལྒྱབས་བརྟུན་གྱི་སྒོར་ལུན།

སྒོར་ལུན་བསྐྱས་པ་གསལ་བྱེད་འདི།།

འགྲོ་བའི་དོན་ཏུ་འབྲུག་པར་གྱོག།

ཆོས་ཀྱི་རྩེ་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་དོ་རྩེས་མཛད་པའོ།།

༡༣། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ།

༡༣། །ཀྱུ་གར་སྐད་དུ། རྣམ་རྒྱུ་ཉུག་པོ། བོད་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ
བསྟོད་པ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལྷུང་གྱུར་པ་ལ་བྱག་མཚལ་ལོ།།

གང་ཞིག་ཀྱན་དུ་མ་ཤེས་ན། །ཐིག་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་བ། །སེམས་
ཅན་ཀྱན་ལ་དེས་གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བྱག་འཚལ་འདུད། །གང་
ཞིག་འཁོར་བའི་རྒྱར་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་སྤང་བ་བྱས་པ་ལས། །དག་པ་དེ་ཉིད་
ཟུང་ན་འདས། །ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །རི་ལྷར་འོ་མ་དང་འདྲེས་པས། །
མར་གྱི་སྒྲིང་པོ་མི་སྒྲུང་བ། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་དང་འདྲེས་པས། །ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ་། །རི་ལྷར་འོ་མ་རྣམས་སྤངས་པས། །མར་གྱི་སྒྲིང་པོ་
དྲི་མེད་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤངས་པས། །ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་
ཏུ་དྲི་མེད་འགྱུར། །རི་ལྷར་མར་མེ་བུམ་ནང་གནས། །ཅུང་ཞིག་སྤང་བར་མི་
འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་བུམ་ནང་གནས། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མི་
མཐོང་ངོ་། །ཁྱོགས་ནི་གང་དང་གང་དག་ནས། །བུམ་པ་བུ་ག་བཏོད་གྱུར་པ།།
དེ་དང་དེ་ཡི་ཁྱོགས་ཉིད་ནས། །འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །གང་
ཆེ་ཉིང་འཛིན་རྟོ་རྟེ་ཡིས། །བུམ་པ་དེ་ནི་བཅག་གྱུར་པ། །དེ་ཆེ་དེ་ནི་ནམ་
མཁའ་ཡི། །མཐར་ཐུག་བར་དུ་སྤང་བར་བྱེད། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སྒྲུ་མ་
ཡིན། །ནམ་ཡང་འགག་པར་འགྱུར་བ་མེད། །དུས་རྣམས་ཀྱན་དུ་ཉོན་མོངས་
མེད། །ཐོག་མ་བར་མཐར་དྲི་མ་བྲལ། །རི་ལྷར་རིན་ཆེན་བེ་རྩུ། །དུས་
རྣམས་ཀྱན་དུ་འོད་གསལ་ཡང་། །རྟོ་ཡི་ནང་ན་གནས་གྱུར་ན། །དེ་ཡི་འོད་ནི་

གསལ་མ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པའི། ཆོས་དབྱིངས་
 ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་པའང། །འཁོར་བར་འོད་ནི་གསལ་མ་ཡིན། །མྱ་ངན་འདས་
 ན་འོད་གསལ་འགྱུར། །ཁམས་ཡོད་ན་ནི་ལས་བྱས་པས། །ས་ལེ་སྐྱམ་དག
 མཐོང་བར་འགྱུར། །ཁམས་མེད་ན་ནི་ལས་བྱས་ན། །ཉོན་མོངས་འབའ་ཞིག
 བསྐྱེད་པར་ཟད། །རི་ལྟར་སྐྱབ་པས་གཡོགས་གྱུར་པས། །སོ་བ་འབྲས་ལུར་
 མི་འདོད་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཡོགས་པས། །དེ་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཞེས་མི་བརྟག། །རི་ལྟར་སྐྱབ་པ་ལས་གྲོལ་ན། །འབྲས་ཉིད་སྣང་བར་
 འགྱུར་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་ན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་རབ་ཏུ་
 གསལ། །རྒྱ་ཤིང་སྟིང་པོ་མེད་དོ་ཞེས། །འཛིག་རྟེན་ན་ནི་དཔེར་བྱེད་ཀྱང། །
 དེ་ཡི་འབྲས་སུ་སྟིང་པོ་ཉིད། །མངར་པོ་ཟ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །སྟིང་པོ་མེད་
 པའི་འཁོར་བ་ལས། །ཉོན་མོངས་གཟེབ་དང་བྲལ་གྱུར་ན། །དེ་ཡི་འབྲས་སུ་
 སངས་རྒྱས་ཉིད། །ལུས་ཅན་ཀྱན་གྱི་བདུད་ཅིར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ས་བོན་
 ཐམས་ཅད་ལས། །རྒྱ་དང་འབྲ་བའི་འབྲས་སུ་འབྱུང་། །ས་བོན་མེད་པར་
 འབྲས་ཡོད་པར། །ཤེས་ལྡན་གང་གིས་སྐྱབ་པར་རུས། །ས་བོན་གྱུར་པ་
 ཁམས་དེ་ཉིད། ཆོས་ནམས་ཀྱན་གྱི་རྟེན་ཏུ་འདོད། །རིམ་གྱིས་སྐྱབས་པར་
 གྱུར་པ་ལས། །སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དྲི་མེད་ཉི་མ་རྒླ་བ་
 ཡང། །སྦྱིན་དང་ཁྱག་ན་ཏུ་བ་དང། །སྦྱི་གཙན་གདོང་དང་རྩལ་ལ་སོགས། །
 སྦྱིབ་པ་ལྟ་ཡིས་བསྐྱིབས་པར་གྱུར། །དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །
 འདོད་དང་གཞོད་སེམས་ལེ་ལོ་དང། །ཞོད་པ་དང་ནི་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །སྦྱིབ་པ་ལྟ་
 ཡིས་བསྐྱིབས་པར་གྱུར། །རི་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས། །སྤྲ་ཚོགས་དྲི་མས་
 དྲི་མ་ཅན། །རི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བརྟན་ན། །དྲི་མ་ཚིག་འགྱུར་གོས་མིན་ལྟར། །

དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་དྲི་མ་ཅན། །ཡི་
 ཤེས་མེ་ཡིས་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད། །དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྲོད་པ་
 ཉིད་ནི་སྤྲོན་པའི་མདོ། །རྒྱལ་བས་ཇི་སྟེད་གསུངས་པ་གང་། །དེ་དག་ཀུན་
 གྱིས་ཉོན་མོངས་ལྟོག། །ཁམས་དེ་ཉམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན། །སེམས་དེ་གྱི་ལན་
 ཡོད་པའི་ཆུ། །དྲི་མ་མེད་པར་གནས་པ་ལྟར། །ཉོན་མོངས་ནང་ན་ཡོད་ཤེས་
 གྲང་། །དེ་བཞིན་དྲི་མ་མེད་པར་གནས། །ཆོས་དབྱིངས་གང་ཕྱིར་བདག་མ་
 ཡིན། །འབྱུང་མེད་མ་ཡིན་སྐྱེས་པའང་མིན། །གཟུང་བ་ཀུན་ལས་རྣམས་གྲོལ་
 བ། །རི་ལྟར་བདག་ཅེས་བརྟག་པར་བྱ། །ཆགས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀུན་ལ། །
 འབྱུང་མེད་སྐྱེས་པ་དམིགས་མ་ཡིན། །འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྤོངས་གཏུལ་བྱའི་
 ཕྱིར། །འབྱུང་མེད་སྐྱེས་པ་ཞེས་རབ་བརྟན། །མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེད་པ་
 ཞེས། །བྱ་བ་གསུམ་པོས་སེམས་སྤྲོད་བྱེད། །མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྤྲོད་བྱེད་
 པའི། །ཆོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན། །རི་ལྟར་སྐྱུ་མའི་ལྟོན་ལ། །ཡོད་
 གྲང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཏོགས་པའི། །ཆོས་
 ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མཐོང་མ་ཡིན། །བདག་དང་བདག་གི་རྣམ་རྟོག་དང་། །མིང་
 གི་འདུ་ཤེས་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་འབྱུང་བ་ཡང་། །འབྱུང་དང་
 འབྱུང་ལས་ཐུང་པས་སོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ཡང་། །སྤྲོད་པ་
 མེད་ཅིང་མཚན་ཉིད་མེད། །སོ་སོར་རང་རིག་སྒྲུབ་ལུན་ཉིད། །སངས་རྒྱས་
 རྟག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅན། །རི་ལྟར་རི་པོང་མགོ་ཡི་རྩ། །བརྟགས་པ་ཉིད་དེ་
 མེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །བརྟགས་པ་ཉིད་དེ་
 ཡོད་མ་ཡིན། །སྤྲོད་པ་རྒྱལ་གྱི་རོ་བོ་ཡིས། །སྤྲོད་པ་རྒྱལ་གྱི་རོ་བོ་ཡིས། །
 རི་ལྟར་སྒྲོན་བཞིན་བྱིས་དེ་བཞིན། །དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བརྟག་པར་བྱ། །བརྟན་

བསའ་ལྷུང་བར་གྱུར་པ་དང་། །བརྟེན་ནས་འགག་པར་འགྱུར་བས་ན། །
 གཅིག་གྱུར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བྱིས་པ་རི་ལྷར་རྟོག་པར་བྱེད། །རི་བོར་བ
 གྱུར་པ་ཡི་དཔེས། །རི་ལྷར་བདེ་གཤེགས་ཆོས་རྣམས་ཉིད། །དཔུམ་ཉིད་ཏུ་
 གྱུབ་པར་བྱེད། །རི་ལྷར་ཉི་ཟླ་སྐར་མའི་གཟུགས། །དང་བའི་སྟོང་གི་ཆུ་བར
 ཏུ། །གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ལྟར། །མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་འདར་དེ
 དང་འདྲ། །ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དགེ་བ། །བསྐྱུ་བ་མེད་ཅིང་བརྟན་པ
 ཡི། །གང་ཞིག་དེ་ལྷར་བདག་མེད་པ་འདར། །རི་ལྷར་བདག་དང་བདག་གིར
 བརྟག། །རི་ལྷར་སོ་གའི་དུས་སུ་སྐྱུ། །འོ་ཞེས་ནི་རྫོང་པར་བྱེད། །དེ་ཉིད
 གང་བའི་དུས་སུ་ནི། །གང་འོ་ཞེས་ནི་བརྫོང་པ་ཡིན། །ཉོན་མོངས་དྲ་བས་
 གཡོགས་པ་ནི། །སེམས་ཅན་ཞེས་ནི་བརྫོང་པར་བྱ། །དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་
 བྲལ་གྱུར་ན། །སངས་རྒྱས་ཞེས་ནི་བརྫོང་པར་བྱ། །མིག་དང་གཟུགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་ནི། །བྱི་མ་མེད་པའི་སྤང་བ་འཕྱུང་། །སྤྱེ་མེད་འགག་པ་མེད་ཉིད
 ལས། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རབ་ཏུ་ཤེས། །སྐྱེ་དང་ན་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །རྣམ་
 བར་དག་པའི་ཤེས་པ་གསུམ། །མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །རྟོག་
 དང་བཅས་པས་ཐོས་པར་འགྱུར། །སྤྱད་དྲི་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོམ། །དེ་ནི་
 གཟུགས་སུ་མེད་པའི་དཔེས། །དེ་བཞིན་སྦྱ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས། །ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ལ་རྟོག་པར་བྱེད། །ལྟེ་ཡི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། །རོ་ཡི་ཁམས་
 གྱུར་དཔེན་པ་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་
 མེད་པ། །དག་པའི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། །རེག་བྱའི་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། །
 རྒྱུན་དག་ལས་ནི་གྲོལ་གྱུར་པ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བརྫོང་པར་བྱ། །ཡིད་
 གཙོར་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། །རྟོག་དང་བརྟག་པ་རྣམ་སྤངས་ནས། །ཆོས་

རྒྱལ་མ་ར་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། ཁོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱེད་པར་བྱ། མཐོང་
 དང་ཐོས་དང་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱུངས་དང་རིག་པར་གྱུར་པ་དང་། ཁོས་
 རྒྱལ་མ་ར་ལྟར་རྒྱལ་ལ་འབྱོར་བས། ཤེས་ན་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན། ཤིག་
 དང་ན་བསྐྱེད་དག་དང་། ལྟེ་དང་ལུས་དང་དེ་བཞིན་ཡིད། སྤྱི་མཆོད་དུག་པོ་
 རྒྱལ་དག་པ། འདི་ཉིད་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་དོ། ཤེས་ཉིད་རྒྱལ་པ་གཉིས་སུ་
 མཐོང་། ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་འདས། བདག་ཏུ་འཇིག་ལས་
 འཁོར་བ་སྟེ། སོ་སོར་རིག་ན་དེ་ཉིད་དོ། འདོད་ཆགས་ཟད་པས་བྱུང་ན་
 འདས། ཞེ་སྤངས་གཏི་མུག་ཟད་པ་དང་། ཉེ་དག་འགགས་པ་སངས་རྒྱས་
 ཉིད། ལུས་ཅན་ཀྱང་གྱི་སྦྱབས་ཉིད་དོ། ཤེས་དང་མི་ཤེས་པ་དག་ལས། ལུས་
 འདི་ཉིད་ལ་ཐམས་ཅད་དེ། རང་གི་རྒྱལ་པར་རྟོག་པས་བཅིངས། བདག་
 ཉིད་ཤེས་ན་གྲོ་ལ་བར་འགྱུར། བྱང་ཆུབ་རིང་མིན་ཉེ་བ་མིན། འགྲོ་
 མིན་འོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཉོན་མོངས་གཟེབ་གྱུར་འདི་ཉིད་ལ། མཐོང་བ་
 དང་ནི་མ་མཐོང་ཡིན། ཤེས་རབ་མར་མེ་ལ་གནས་ནས། མཆོག་ཏུ་ཞི་བར་
 གྱུར་པ་ཡིས། བདག་ལ་བརྟགས་པས་གནས་བྱ་ཞེས། མདོ་སྡེ་འཇོགས་
 ལས་གསུངས་པ་ལགས། སྟོབས་བརྩེ་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིས་པ་རྒྱལས། བྱིན་
 རྒྱལས་སྐྱབ་པ་ཆོས་པ་བཞིན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས། ཉེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་མི་མཐོང་ངོ་། ཇི་ལྟར་ཡི་དྲུགས་རྒྱལས་ཀྱིས་ནི། རྒྱ་མཚོ་
 སྐམས་པར་མཐོང་བ་ལྟར། ཉེ་བཞིན་མི་ཤེས་པས་བསྐྱིབས་པས། སངས་
 རྒྱས་རྒྱལས་ནི་མེད་པར་བརྟགས། དམན་དང་བསོད་ནམས་དམན་པ་ལ། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅི་བགྱིར་མཆིས། ཇི་ལྟར་དམུས་ལོང་ལག་པ་རྩ། རིན་
 ཆེན་མཆོག་མཆོག་ནི་བཞག་པ་འདྲ། ཤེས་ཅན་བསོད་ནམས་བྱས་རྒྱལས་

ལ། །འོད་གྱིས་གསལ་ཞིང་དཔལ་ལྡན་པའི། །སུམ་རྩ་ཅུ་གཉིས་མཚན་
 འབར་བ། །སངས་རྒྱུས་དེ་ཡི་མདུན་ན་གནས། །མགོན་པོ་དེ་ཡི་གཟུགས་ཀྱི་
 སྒྲིམ། །བསྐྱལ་པ་མང་པོར་བཞུགས་ནས་ཀྱང་། །གཏུལ་བྱ་རྣམས་ནི་གཏུལ་
 བའི་ཕྱིར། །དབྱིངས་ནི་ད་ཐ་དད་གྱུར་པ་ལགས། །སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ངེས་
 རྟོགས་ནས། །དེར་ནི་ཤེས་པ་འཇུག་པར་གྱུར། །སོ་སོ་རང་རིག་རྣམ་དག་
 བ། །ས་རྣམས་དེ་ཡི་བདག་ནི་ད་གནས། །དབང་ལྷག་ཆེན་པོའི་གནས་མཚོག་
 དང་། །འོག་མིན་ནི་དེ་རྣམ་མཛེས་པ། །ཤེས་པ་གསུམ་པོ་གཅིག་ནི་དུ། །
 འདྲེས་པར་གྱུར་ལ་བདག་སྒྲུའོ། །བྱིས་པའི་ནང་ན་ཡོངས་མཁྱེན་དང་། །
 འཕགས་པའི་ནང་ན་སྣ་ཚོགས་ནི་ད། །དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་ཆེ་དཔག་མེད། །
 བསྐྱལ་པའི་ཆེ་ཡི་རྒྱ་གང་ཡིན། །ཕྱི་རོལ་སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱི་ཡང་། །
 དཔག་རྩ་མེད་པའི་བསྐྱལ་པར་ནི། །ཆེ་ཡང་གང་གིས་བསྐྱངས་གྱུར་ཅིང་། །
 རྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་གནས་པའི། །རྒྱ་གང་མི་ཟད་པ་དེ་ནི་ད། །གང་གི་
 འབྲས་ལུ་མི་ཟད་གང་། །སྒྲུང་བ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། །ཤེས་རབ་དོན་རྩ་
 རབ་རྩ་འཇུག་བྱང་རྩུབ་རིང་བར་མི་བསམ་ཞིང་། །ནེ་བར་ཡང་ནི་བསམ་མི་
 བྱ། །ཡུལ་དུག་སྒྲུང་བ་མེད་པར་ནི། །ཡང་དག་ཇི་བཞིན་རིག་གྱུར་པའོ། །རི་
 ལྟར་འོ་མ་དང་འདྲེས་ཀྱ། །སྟོད་གཅིག་ན་ནི་གནས་པ་ལས། །རང་པ་འོ་མ་
 འཇུང་བྱེད་ཅིང་། །རྩ་ནི་མ་ཡིན་དེ་བཞིན་གནས། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་
 གཡོགས་ནས། །ཡེ་ཤེས་ལུས་འདིར་གཅིག་གནས་ཀྱང་། །རྣལ་འབྱོར་པ་
 ཡིས་ཡེ་ཤེས་ལེན། །མི་ཤེས་པ་ནི་འདོར་བར་བྱེད། །བདག་དང་བདག་གི་
 ཞེས་འཛིན་པས། །རི་སྟོད་ཕྱི་རོལ་རྣམ་བཏགས་པ། །བདག་མེད་རྣམ་པ་
 གཉིས་མཐོང་ན། །སྟོན་པའི་ས་པོན་འགག་བར་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་སངས་

རྒྱལ་ཕྱུང་བ་དང་ས། གཙང་པ་རྟག་པ་དག་པའི་གཞི། གང་ཕྱིར་གཉིས་ནི་
 བྱིས་པས་བརྟགས། ཉེ་ཡི་གཉིས་མེད་རྣལ་འབྱོར་གནས། ཉག་འཕྱོད་སྒྲ་
 ཚོགས་སྒྱུན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་སེམས་ཅན་དོན་སྤྱད་དང་། སེམས་ཅན་
 གན་བྱེད་བཟོད་པ་སྟེ། གསུམ་པོ་འདིས་ནི་ཁམས་རྒྱས་འགྱུར། ཚོས་
 རྣམས་ཀྱི་ལ་བཙོན་འགྱུས་དང་། བསམ་གཏན་ལ་སེམས་འཇུག་པ་དང་།
 ཏག་ཏུ་ཤེས་རབ་བསྟེན་པ་སྟེ། འདི་ཡང་བྱང་ཆུབ་རྒྱས་བྱེད་ཡིན། ཐབས་
 དང་བཅས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྟོན་ལམ་རྣམ་པར་སྦྱངས་པ་དང་།
 སྟོབས་ལ་ངེས་ནས་ཤེས་ཤིང་། ཁམས་རྒྱས་བྱེད་པའི་ཚོས་བཞིའོ། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་བྱུག་མི་བྱ་ཞེས། སྒྲ་བ་དན་པར་སྒྲ་བ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་མ་བྱུང་བར། ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་འབྱུང་མ་ཡིན། བྱར་གིང་ས་བོན་ལ་སྤང
 གང་། ཁ་ར་སྤྱད་པར་འདོད་པ་དེས། བྱར་གིང་ས་བོན་མེད་པར་ནི། ཁ་ར་
 འབྱུང་བར་འབྱུང་མ་ཡིན། བྱར་གིང་ས་བོན་གང་བསྐྱངས་ནས། ཉེ་བར་
 གནས་གིང་བསྐྱབས་པ་ལས། བྱ་རམ་ཁ་ར་དུགས་རྣམས་ནི། ཉེ་ལས་
 འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རབ་བསྐྱངས་ནས། ཉེ་བར་
 གནས་གིང་བསྐྱབས་པ་ལས། ཉག་བཙོམ་སྒྱེན་རྟོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས།
 ཉེ་ལས་སྒྱེ་ཞིང་འབྱུང་བར་འབྱུར། རི་ལྟར་སྒྲ་ལུའི་ས་བོན་སྟགས། ཞིང་
 བས་སྤྱང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། ཉེ་བཞིན་སྟག་མཚོག་མོས་རྣམས་ལའང་།
 འདྲོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱང་བར་མཐོང་། རི་ལྟར་མར་ཐོད་པ་ཆུ་བཞི་ལ། ལྷ་
 བ་ཆུང་ཟད་མཐོང་བ་ལྟར། ཉེ་བཞིན་སྟག་མཚོག་མོས་རྣམས་ལའང་།
 སངས་རྒྱས་སྒྲ་ནི་ཆུང་ཟད་མཐོང་། རི་ལྟར་ཚེས་པའི་ལྷ་བ་ལ། ལྷ་དུམ་
 ལྷ་དུམ་རྒྱས་པར་མཐོང་། ཉེ་བཞིན་ས་ལ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱང་། རི་ལྟར་

དེམ་གྱིས་འཕེལ་བར་མཐོང་། རིལ་རྩེ་ཡར་ངོའི་བཙོ་ལུ་ལ། རྒྱུ་བརྗོད་གས་
 བར་འབྱུར་བ་ལྟར། རྟེན་གཞི་ནས་ཡི་མཐར་ཐུག་ན། ཚུལ་གྱི་སྒྲུ་ཡར་རྗོད་གས་
 ཤིང་གསལ། སངས་རྒྱུས་ཚུས་དང་དགེ་འདུན་ལ། རྟག་ཏུ་མོས་པ་བརྟན་
 བོ་ཡིས། ཁེམས་དེ་ཡང་དག་སྦྱེད་བྱས་ནས། སྦྱིར་མི་ལྟོག་པར་ཡང་ཡང་
 འབྱུང་། རྟག་པོའི་གཞི་ནི་ཡོངས་སྤངས་ནས། དཀར་པོའི་གཞི་ནི་རབ་
 བརྐུང་བས། རྟེན་ཆེད་ནི་དེས་རྟོགས་པ། དཀར་པོ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་
 བརྗོད། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་སྣ་ཚོགས་པའི། གྲི་མས་རྟག་ཏུ་དྲི་མ་ཅན།
 གྲི་མ་མེད་པར་གང་དག་པ། གྲི་མ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། རྟོན་མོངས་ཏེ་
 བ་རབ་འགགས་ནས། གྲི་མེད་ཤེས་རབ་རབ་གསལ་བས། ཚེད་མེད་པ་ཡི་
 ལུན་པ་དག། ཁེལ་བར་བྱེད་པས་འོད་བྱེད་པའོ། རྟག་ཏུ་དག་པའི་འོད་གྱིས་
 གསལ། འདུ་འཛིན་མ་པར་སྤངས་པ་ཡི། ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས་རབ་བསྐྱོར་
 བས། སྐད་འོད་འཕྲོ་ཅན་ཏུ་འདོད། རིག་དང་སྒྲུ་རྩལ་བཟོ་གནས་ཀྱན། རས་མ་
 གཏན་ནམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཉིད། རྟོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་སྦྱང་དགའ་ལས། རམ་པར་
 རྒྱལ་བས་སྦྱང་དགའ་འདོད། བྱང་རྩལ་རམ་པ་གསུམ་པོ་དང་། ལུན་སུམ་
 ཚོགས་ཀྱན་བསྐྱུ་བ་དང་། སྦྱོང་ངའི་ག་པ་ཟད་པ་ལ། སྐད་མངོན་ཏུ་
 འབྱུར་བར་འདོད། འཁོར་ལོའི་བཀོད་པ་རམ་ཀྱན་ཏུ། འོད་གྱི་ཏེ་
 བས་རྩེ་བ་དང་། འཁོར་བའི་མཚོ་ཡི་འདམ་ཀླལ་བས། རྟེ་ལ་རིང་ཏུ་སོང་
 ཞེས་བྱ། སངས་རྒྱུས་གྱིས་དེས་འདི་བརྐུང་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་
 པ་དང་། འབད་མེད་ལུན་གྱིས་གྲུབ་གྲུབ་པ། བདུད་གྱི་འཁོར་གྱིས་མི་
 གཡོས་པའོ། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ཀྱན་ལ། ཚུལ་སྟོན་པ་ཡི་འཕེལ་བའི་
 གཏམ། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་མཐར་སོན་པས། སྐད་འགགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་

འདོད། །ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་འདི་ཡི་སྒྲུ། །དྲི་མེད་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ། །
 སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལས། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་ནི་ཀུན་དུ་འབྱུང་། །
 སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་གནས། །སྦྱོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་འཛིན་པ། །
 གནས་ནི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དེ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །བག་ཆགས་
 ལས་གྲོལ་བསམ་མི་བྱུང་། །འཁོར་བའི་བག་ཆགས་བསམ་དུ་ཡོད། །ཁྱོད་ནི་
 ཀུན་དུ་བསམ་མི་བྱུང་། །གང་གིས་ཁྱོད་ནི་ཤེས་པར་བྱས། །ངག་གི་སྦྱོད་ལུལ་
 ཀུན་ལས་འདས། །དབང་པོ་ཀུན་གྱི་སྦྱོད་ལུལ་མིན། །ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་
 རྟོགས་བྱ་བ། །གང་ཡང་རུང་ལ་བྱག་འཆལ་བརྟོད། །རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་
 ལུགས་ཉིད་ཀྱིས། །སངས་རྒྱལ་སྤྱོད་པོ་གྲགས་ཆེན་རྣམས། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། །གང་ཆོ་སེམས་ནི་རབ་
 བརྒྱས་པས། །འཁོར་བའི་གཟེབ་ལས་འདས་གྱུར་ནས། །བརྒྱ་ཆེན་པོའི་རང་
 བཞིན་གྱི། །སྟན་ལ་དེ་ནི་རབ་གནས་འབྱུང་། །འདབ་མ་རིན་ཆེན་དུ་མའི་
 འོད། །འདོད་པར་བྱ་བའི་ཟེ་འབྱུ་ཅན། །བརྒྱ་བྱེ་བ་དུ་མ་ཡིས། །རྣམ་པ་ཀུན་
 དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོར། །སྟོབས་བརྒྱ་པོ་ཡིས་ཡོངས་སུ་གང་། །མི་འཛིགས་པ་
 ཡིས་གང་དག་རོམས། །བསམ་མི་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱལ་ཆོས། །སྦྱོས་མེད་
 རྣམས་ལས་ཉམས་མི་མངལ། །ལེགས་པར་སྦྱད་པའི་ལམ་ཀུན་གྱིས། །
 བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རབ་བསམས་པའི། །རྒྱ་བ་ཉ་ལ་སྐར་མ་ཡིས། །
 འཁོར་དུ་རྣམ་པ་ཀུན་གྱིས་བསྟོར། །སངས་རྒྱལ་བྱག་གི་ཉི་མ་དེར། །དྲི་མེད་
 རིན་ཆེན་འབར་གྱུར་ཏེ། །སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་པོར་དབང་བསྐྱར་བས། །དབང་བསྐྱར་
 བའི་ཀུན་དུ་སྦྱོལ། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དེར་གནས་ནས། །མྱོངས་པས་དཔལ་
 པའི་འཛིག་རྟེན་རྣམས། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཡངས་འཛིགས་པ་ལ། །ལྟ་ཡི་

ལྷན་གྱིས་གཟིགས་གྱུར་ནས། །དེ་ཡི་སྐྱེ་ལས་འོད་ཟེར་རྣམས། །འབད་པ་
 མེད་པར་འབྱུང་འབྱུར་ཏེ། །སྒོངས་པའི་མུན་པར་ཞུགས་དེ་ཡི། །སྒོ་རྣམས་
 འབྱེད་པར་མཛད་པ་ཡིན། །ལྷག་བཅས་བྱ་ངན་འདས་པ་རྣམས། །ལྷག་མེད་
 བྱ་ངན་འདས་པར་འདོད། །འདིར་ནི་བྱ་ངན་འདས་པ་ཉིད། །དྲི་མ་མེད་པར་
 སེམས་གྱུར་པའོ། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དངོས་མེད་པའི། །ངོ་བོ་དེ་ཡང་དེ་
 ལྟོད་ལུལ། །དེ་མཐོང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་པོ། །ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ།
 དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོས་སྐྱེ་ལ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་གནས་གྱུར་ནས། །སྤྱོད་ཆོག་ས་
 བོར་བྱ་ཇི་བཞིན་དུ། །དེ་ལས་སེམས་ཅན་དོན་རབ་མཛད།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གྲུ་རྒྱུབ་གྱིས་མཛད་པ་
 རྟོགས་སོ། ། །རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གྲིལ་པ་རྩི་ཏ་དང་། །ལོ་རྒྱུ་པ་རྒྱལ་བེམས་
 རྒྱལ་བས་བསྐྱར་བའོ། །

༡༡། །དབུ་མ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ ནམ་པར་བཤད་པ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །ཐུ་མ་དང་སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུག་
འཚལ་ལོ།།

སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྟོག་པ་རབ་ཞི་ཞིང་།།
ཇི་ལྟ་ནི་སྟེན་གཟིགས་པ་མཐར་སོན་པ།།
བྱང་ཆུབ་ཡོན་ཏན་འཕྱིན་ལས་རང་བཞིན་ཅན།།
དཔལ་ལྷན་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་ཐུག་འཚལ།།

རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྲས་གྱི་ཐུ་བོ་དང་།།
ཡང་དག་དོན་གཟིགས་དྲེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་།།
མ་ནོར་སྟོན་མཛད་འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན།།
ཁྲ་སྒྲུབ་སྟིང་པོའི་ཞབས་ལ་ཐུག་འཚལ་ནས།།

སྟོད་ལུལ་མིན་ཡང་མོས་པ་ཆེར་སྟེས་ཏེ།།
ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ཅུང་ཟད་ནམ་པར་དབྱེ།།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཁྲ་སྒྲུབ་མི་འཕྲོག་པའི་མཁྱེན་པ་དང་
ཐུགས་རྗེ་མྱོང་བྱ་བྱུང་བ་མངའ་བ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་

ཀྱིས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པ། རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་རུབ་ནས་ལོ་བཞི་
བརྒྱུན་སྒྲུབ་ལྟམས་ཤིང་། ལོ་དུག་བརྒྱའི་བར་དུ་བསྟན་པ་གསལ་བར་
མཛད་ནས། བདེ་བ་ཅན་དུ་གཤེགས་ཤིང་། རབ་རྒྱུད་དང་བའི་འོད་ཅེས་བྱ་
བའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡེ་
ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅེས་བྱ་བར་འབྱུང་བ་འདི་ཡིས་སྟོན་ལམ་ལྟར་བསྟན་
པ་ཡུན་རིང་དུ་གསལ་བར་བྱ་བ་དང་། འགྲོ་བའི་མ་རིག་པའི་སློབ་པ་བསལ་
ནས་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ཚུལ་སྣང་བར་མཛད་པའི་དོན་དུ་བསྟན་བཅོས་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་མཛད་པ་རྣམས་ལས་བྱུང་བར་དུ་མདོ་སྟེའི་དོན་འགྲེལ་བར་མཛད་
པ་རྣམས་རིགས་གསུམ་དུ་མཛད་དོ།

དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དོན་འབྲུབ་པར་བྱེད་པ།
སྣང་བྱ་དང་སྣང་བྱ་ངེས་པར་འབྱེད་པ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་བཏགས་པ་རྣམ་པར་
བཞག་པ་དང་མི་འགལ་བར་མཛད་པ་རྣམས་ནི་གཏམ་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་རབ་རྒྱ་
བྱེ་བ་རྣམས་སོ། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ལྷུག་དང་། སྒྲིམ་བྱ་དང་། གཉིས་
ཀ་དང་། (མ་དཔེ་ཤོག་གངས་གཅིག་ཚང་མེད་མཚན།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། རྣམ་རྒྱ་ཏུ་སྟེ་ལྟོ། བོད་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་
བསྟོད་པ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།)

གང་ཞིག་ཀྱན་དུ་མ་ཤེས་ན།

སྟིང་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་བ།

སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ངེས་གནས་པའི།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་བསྟན་པའི་དོན་བསྟན་ཏེ། གང་ལ་
ལས་རང་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་པོ། མ་ཤེས་ན་དེ་ནི་མ་རིག་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ལའོར་ལོར་རྒྱན་ཆད་མེད་
པར་ལའོར་བས་སྤྱིད་པ་གསུམ་དུ་ལའོར་བ་དང་། རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་མཆན་ཉིད་མི་
ལམ་དང་། རྒྱ་མ་ལུ་ལུ་འབྱུང་བར་མ་ཤེས་པས་འདྲ་བྱེད་དང་སེམས་པ་ལ་
སོགས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་རྟོག་ལས་གྱུར་
པ་དེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་དབྱིངས་ལ་ངའོ་ཞེས་འཛིན་ཅིང་བག་
ཆགས་ཐམས་ཅད་འཛོག་པར་བྱེད་པས། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱའི་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པས་ན་སེམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་།
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་བསྐྱུབ་པའི་སྤྱིད་པ་འཛིན་
པ་ན་ལུས་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པས་སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། རྒྱེ་མཆོད་ཀྱི་
བྱེད་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལྟར་བྱུང་བ་ནི། སེམས་དེས་བསྐྱུབ་པ་འཇམ། དེ་
དང་ལྡན་པས་ན་སེམས་ཞེས་བྱའོ།

སྤྱིབ་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཀྱན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་དྲི་མ་མེད་པར་
བཞུགས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ནི་དེ་ཡིན་པས་ཐུག་འཆའ་
པོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཇགས་པ་གྲུ་རྒྱུབ་གྱིས་མཛད་
དུ་བྱུང་བའི་གནས་སུ་གཟིགས་ནས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་ཐུག་འཆའ་
ཞིང་བཏུད་ནས། འདིའི་དོན་གསལ་བར་མཛད་པའོ།

འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མ་དག་པ་དང་། དྲི་མ་
སེལ་བཞིན་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་
བསྟན་བཅོས་འདི་ཡིས་བསྟན་པའི་དོན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ལུ་འདི་

བརྟོད་པས། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གནས་སྐབས་གསུམ་དང་
འབྲེལ་བ་གོ་བར་བྱེད་ཅིང་། གཞུང་གི་དོན་ལ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་
དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཞུགས་པས། སྒྲ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡུལ་
རྟོགས་གིང་བསྐྱབ་པས། ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་དགོས་པ་ཡི་ཡང་དགོས་པ་ཞེས་
བྱའོ།།

དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་བཤད་ནས། ད་ནི་གནས་སྐབས་
གསུམ་དུ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཅི་ལྟར་གནས་པ་སྟོན་པ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་
གནས་སྐབས་ན་ཅི་ལྟར་གནས་པའི་སྒྲུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། རོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་
དང་། དཔེ་དང་སྒྱུར་ཏེ་རྒྱུས་པར་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ནི།

གང་ཞིག་འཁོར་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ།།

དེ་ཉིད་སྒྱུར་བ་བྱས་པ་ལས།།

དག་པ་དེ་ཉིད་བྱ་ངན་འདས།།

ཚོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཞིག་གང་དུ་འཁོར་བ་ནི། སེམས་སྒྱུར་བོ་དང་།
ཁམས་དང་། སྒྱུ་མཆེད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པས་
ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱིས་རྣམ་པར་སྒྱུར་
པ་ལས། རིམས་ཀྱིས་དག་པར་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ལ་མི་གནས་པའི་བྱ་ངན་ལས་

འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་དེ་ཉིད་
ཡིན་ནོ།

ཅི་འོན་འདིར་འཁོར་བའི་རྒྱ་དེ་དག་པས་མུ་རན་ལས་འདས་པའི་འབྲས་
བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་འདི་རི་ལྟར་རུང་། འདི་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་
གནས་པའི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནམ། གཞན་ཡང་འདིར་འཁོར་བ་དང་མུ་རན་
ལས་འདས་པ་ཡོད་པར་ཅི་ལྟར་རུང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
རིགས་པའི་ཆོགས་ལས། རྣམ་གྲངས་དུ་མར་བཀག་པར་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེན། འདིར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འདི་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་མཐོང་བ་
ལ་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་བ་ནི། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། བདག་
ཏུ་ལྟ་བའི་སྐྱེ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱལ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་བཞི་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐོང་བ་ལ་སྐྱིབ་པ་གང་ཡིན་ཞེན།
བྱིས་པ་ལོག་སྟེད་ཅན་རྣམས་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྣང་བ་དང་། གཉིས་
པ་སྐྱེ་སྟེགས་རྣམས་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། གསུམ་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་
འཁོར་བ་ལ་འཛིགས་པ་དང་། བཞི་པ་རང་སངས་རྒྱལ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྟོགས་པ་རྣམ་པ་འདི་བཞི་ཡོད་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ཆེན་
པོ་སྟེ། རྒྱད་བྲམ་ལས།

162 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

ཚོས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བདག་ལྟ་དང་།

ལ་ཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཛིགས་དང་།

སེམས་ཅན་དོན་ལ་ལྟོས་མེད་པ།

འདོད་ཆེན་མུ་སྟེགས་ཉན་ཐོས་དང་།

རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་རྣམ་བཞི།

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།

དེའི་གཉེན་པོ་ཡང་དག་པའི་རྒྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ལ་མོས་པ་དང་།
ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། བཅས་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟོན་པ་དང་། ལ་ཁོར་བ་རི་མིན་དུ་འཇུག་པའི་སྟིང་རྩེ་
ཆེན་པོ་སྟེ།

དག་རྒྱ་ལྟག་པར་མོས་པ་ལ།

སོགས་པའི་ཚོས་ནི་རྣམ་བཞི་ཉིད།

ཅེས་བྱའོ།

འདི་རྣམས་ནི་ས་བོན་དང་། མ་དང་མངལ་གྱི་གནས་བདེ་བ་དང་། འཚོ་
སྟོང་བྱེད་པའི་མ་མ་ལྟ་བུར་རྒྱ་མཐུན་པའི་རབ་དུ་ཟབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་བརྒྱབ་
པར་བྱེད་པ་སྟེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས།

ཚོས་ལ་མོས་པ་ས་བོན་དང་།

ལ་རོལ་ཕྱིན་མཚོག་མ་ལས་སྟེས།

བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་བ་དེ་བ་མང་ལ།

སྒྲིང་རྗེས་བསྐྱེད་བ་མ་མཐོ།

ཞེས་གསུངས་སོ།

བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་འབྲས་ལུ
རྟོགས་པའི་མཚན་མས་མ་དག་པ་ས་བདུན་པ་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི
སྐབས་སུ་སྒྲིབས་ཏེ། དེ་ནས་ཀྱི་གང་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་དེ་སྒྲུང་བའི
ཕྱིར། སྒྲུང་བྱ་དང་གཉིན་པོའི་ནུས་པར་བཞག་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།

འདི་ཡང་སྒྲུ་མ་པ་ཚབ་ལོ་ལྷ་བའི་དབུ་མའི་སྒྲིང་པོ་བསྐྱེས་པ་ལས།

བདེན་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་ཡུལ་ནི་ཤེས་བྱ་དང་།

ཡུལ་ཅན་ཚོགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་ལམ་དང་ནི།

སྐྱུ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་འབྲས་ལུའི་དབུ་མ་སྟེ།

འཕགས་དགོངས་གསལ་མཛད་སྒྲུ་གཤམ་གཞུང་ལ་གནས།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུལ་བདེན་པ་གཉིས་ནི་ཤེས་བྱའི་གཞིའོ། །ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་སྒོ་ཡང་དག་པ་ས་འཇལ་བ་ནི་ཐ་སྙད་ལ་རག་ལས་པས། ཐ་སྙད་
པའི་བདེན་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་ཏེ།
དེས་སྒྲུང་བྱ་དང་སྒྲུང་བྱ་རྟོགས་ནས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
མཐར་ཕྱིན་པས། འབྲས་ལུ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མ་མེད་པའི་ཚོས་སྐྱུ་དང་།
དེའི་རྒྱ་མཐུན་པ་རབ་ཏུ་ཟབ་པའི་ཚོས་སྐྱུ་སྟེ། གཞུགས་སྐྱུ་གཉིས་འབྲུབ་པ་
ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཀྱུ་སྐྱུ་ཀྱི་དགོངས་པ་གཞི་ལམ་འབྲས་
ལུའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཤེས་བྱའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་ཀུན་རྫོབ་

164 དབུམ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་རང་ངོ་ཕྱ་སྒྲུང་སྒྲུང་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་
ལ། སྒྲུང་བ་ཙམ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་
བཞུགས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ལས་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབུམ་རྩ་བ་ལས།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གང་ཡིན་པ།

དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད།

དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གང་གས་པ་སྟེ།

དེ་ཉིད་དབུམ་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ།

གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི།

ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི།

ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲེ་
བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པར་གནས་པ་ཉིད་དོ།

དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་བ་དང་ཟུ་
རན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་སྒྲུང་བ་ཙམ་ལས་གཞན་སྒྲོམ་པའི་མཐའ་
བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདི་ལ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་བ་ལས།

འདུ་བྱེད་ཁམས་དང་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་ནི།

གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ།

ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་།

ཀུན་རྫོབ་ནི་གཉིས་སུ་སྤང་བའོ། །བདེན་པ་ནི་ཚུ་ལྷ་ལྟ་བུའོ།།

དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་

ཏེ། དེའི་གནས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་བཙུང་བའོ།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

འདི་ནི་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་།

འདི་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་

ཕྱིར། ཐ་སྙད་པའི་བདེན་གཉིས་ནི། དབུ་མ་རྩ་བ་ལས།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ།།

བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན།།

འཛིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་།།

དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པའོ།།

གང་དག་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི།།

རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པས།།

དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡི།།

ཟབ་མའི་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་ཤེས།།

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ག་ལས་འཛིགས་མེད་ནས། འཛིག་

རྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་

པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་རྟོགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲེ་བར་

མཐོང་བ་གང་ཡིན་པས་ཏེ། དེ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པ་ཉིད་
ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ།

དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ག་ཟིགས་པ་གང་ཡིན་པ་
སྟེ། དེ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། དོན་དམ་པར་བདེན་པ་ཉིད་ཡིན་པས། དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

འདི་ནི་འཕགས་པ་བྱམས་པས་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པར།
གཉིས་དང་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་བརྟེན་པ་ན་ཡང་དག་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཟུང་
བ་དང་། འཛིན་པ་དང་། བརྟེན་པར་བྱ་བ་དང་། རྟོན་པར་
བྱེད་པ་བྱེད་པར་མེད་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཏེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དོ།

ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་བརྟེན་
ལ། རོ་པོས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དམ་པའི་
དོན་ནི་གཅིག་པུ་ལོ། །ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོས་ཀྱང་།

ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་འདི་ཁོ་ན།

ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་གཅིག་ཤོས་ཡིན།

ཞེས་བསྟན་ཏོ།

ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐ་སྙད་ཀྱང་བཤད་ལ། དོན་དམ་པར་ཐ་དང་ཏུ་

བྱར་མེད་པའི་དོན་ཉིད་འགལ་ལོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་ན་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ལ་ནི་བྱ་བ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གང་བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་དང་། བདག་མ་དམིགས་པས་བདག་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་སྟེ། བདག་
 བརྗོད་པ་ནི་མེད་པ་དང་། འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྟོབ་
 དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་།

གཅིག་དང་དུ་མ་སྤང་པ་ཡི།
 དངོས་པོ་གང་ཡང་མི་གནས་ཏེ།
 ཡན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་ཕྱིར་རོ།
 མངོན་སུམ་ལ་སོགས་འགལ་ཞེ་ན།
 མ་ཡིན་མ་བརྟགས་ཉམས་དགའ་བ།
 དེ་ནི་བདག་གིས་བཀག་པ་མེད།

ཞེས་བཤད་དོ།

འདི་ལྟར་དོན་དམ་པར་གནས་པ་དང་། དེའི་རྒྱལ་མཐོང་བས་དོན་དམ་
 པ་དང་། བསྐྱབ་པས་དོན་དམ་པ་དང་། དེམ་དང་བུལ་བས་དོན་དམ་པ་ཞེས་
 གཞུང་འདིར་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་ཅིང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།

ལའོར་བ་དང་ནི་ཕྱ་ངན་འདས།
 ཟུང་པར་རྩུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པས་ཏེ་དོན་དམ་པ་འོ།

ཞེས་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་གསུངས་པས་རིགས་པ་ལས་གྲགས་པ་དང་།
འཛིག་རྟེན་ལས་གྲགས་པའི་དོན་དམ་ཡང་བསྟན་ཏེ། འདི་རྣམས་ནི་དོན་གྱི་
རྣམ་གྲངས་རྣམས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་དབྱས་མཐའ་ལས་ཀྱང་།

དོན་དང་ཐོབ་དང་སྒྲུབ་པས་ནི།

དོན་དམ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བརྗོད།

འགྲུར་མེད་ཐུན་ཅི་མ་ལོག་པ།

ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས།

གཅིག་གིས་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པ་སྟེ།

གསུམ་གྱིས་རིགས་པའི་གྲགས་པ་འོ།

རྣམ་དག་སྟོད་ཡུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ།

གཅིག་ཏུ་ཁོ་ནར་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་རྣམས་ཀྱང་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་
གསུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དང་པོ་གསུམ་མོ། །བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་འགྲུར་བ་མེད་པ་དང་ཐུན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཉིས་སོ། །

འཛིག་རྟེན་པ་དང་རིགས་པའི་གྲགས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་བྱེ་
བྲག་སྟེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས།

སྒྲུབ་དུ་འབྲེལ་དོན་བྱེད་དག།

ལུས་པའི་ཐུར་དང་དོན་བྱེད་དག།

ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི།

ཀྱན་ཚོའི་ཀྱི་ནི་དབྱེ་བ་བྱས།

ཞེས་བདེན་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། རོན་བྱེད་རྣམས་པ་ནི་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཤེས་
པའོ། རོན་བྱེད་མི་རྣམས་པ་ནི་བསྐྱུ་བར་བྱེད་པའོ། །འདི་ལས་ནི་བསྐྱུ་བ་དང་
མི་བསྐྱུ་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྟག་པ་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང་སྟོན་ལ། བདེན་པ་དང་མི་བདེན་པ་དང་། དངོས་པོ་
དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ཞེན་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་བྱེད་པ་ནི། དབུམ་འི་
དོན་ཡིན་ནོ། །བདེན་པ་བསྟན་པའི་གོ་རིམ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས།

ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཡོད་པ་དང་།

འགོ་བ་དག་ཀྱང་གིན་ཏུ་བརྟེན།

དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་དང་།

རྣམ་པར་དབེན་པ་དག་ཀྱང་བསྟན།

ཞེས་གསུངས་སོ།

འདི་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་གོ་
རིམ་ཁོང་དུ་མ་ཚུད་པར་སྟོགས་གཅིག་དག་ཏུ་བརྟེན་པས་སྐོལ་བ་དང་ཕྱིར་
སྐོལ་བ་དག་ནི་བ་སྐྱང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱུ་ལ་མི་སྐྱན་པོ་དག་བདག་ཏུ་བཟུང་ནས་
ཁོ་བར་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅིག དེ་ལྟར་ཡུལ་
དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པ་དེ་ཡང་ལམ་བསྐྱུ་བ་པ་ནི་ཚོགས་གཉིས་
ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་ཀྱན་ཚོའི་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་ནི་དོན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཤེས་
རབ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཏེ། བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་
གསུམ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཟུང་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསོད་ནམས་ཀྱི།

ཚོགས་ཡིན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི།

གསུམ་པོ་གཞན་ནི་གཉིས་ཀས་ཏེ།

ལྷ་ཆར་ཡང་ནི་ཡེ་ཤེས་ཚོགས།

ཞེས་བཤད་དོ།

འདི་རྣམས་རྒྱས་པར་ནི་དབུ་མ་ཅེན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བ་དང་། སློབ་དཔོན་
དཔའ་བོས་པ་རོལ་ཏུ་ཐིན་པ་བསྐྱས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཐིན་
པའི་སྐབས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་ནས་མདོ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་གཞི་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འབྲས་བུ་སྤྱི་གཉིས་
ཟུང་འབྲེལ་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རང་གི་
རོ་བོས་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི་ཚོས་སྤྱི་ཡོན་
ལ། དེ་ནི་དེ་གྱི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་རི་སྟོད་པ་མཐའི་པ་
ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི་གཟུགས་སྤྱི་ཞེས་
དབུ་མའི་གཞུང་ལས་གྲགས་ཏེ།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱི་འདི།

བསོད་ནམས་ཚོགས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ།

172 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

ཚོས་གྱི་སྒྲིན་མདོར་བསྐྱས་ན།

རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལས་འབྱུངས།

དེ་ལྟ་བུས་ན་ཚོགས་འདི་གཉིས།

སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཐོབ་པའི་རྒྱ།

ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྒྱ་ཆེར་རྒྱད་ལྔ་མ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལྔ་བ་གྲགས་པས་
ཀྱང་། དབུམ་འཕུག་པར་བསྟན་ཏེ། རྒྱལ་འདིས་ཀྱན་རྒྱུ་བཞི་བརྒྱན་པ་མི་
ཏྲག་པ། སྒྲི་བར་བྱེད་པ་སྒྲི་མ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཚོགས་བརྒྱད་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་གནས་
དང་དོན་དང་ལུས་སྒྲི་བྱང་བ་རྣམས་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་
པ་ཅམ་མོ། །འདི་ནི་དབུམ་མཐའ་ལས་ཀྱང་།

ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱན་རྟོག་ནི།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་པ།

དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས།

དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་།

གཅིག་ནི་ཤྱེན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས།

གཉིས་པ་ནི་བར་སྟོད་པ་ཅན།

ཉི་བར་སྟོད་དང་ཡོངས་གཅོད་དང་།

དེ་ཡི་འཕུག་བྱེད་སེམས་ལས་བྱུང་།

ཞེས་གསུངས་མོ།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་བདེན་པ་མ་ཡིན་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
ཞིང་སྤྱང་བའི་སྤྱིར་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་གཞན་དབང་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་བརྗོད་པའི་དོན་དང་། དེའི་འདུ་ཤེས་དང་། བག་ཆགས་
དང་། དོན་ལྟར་སྤྱང་བ་སྤྲིག་སྤྲུལ་བྱ་རྣམས་འབྱུང་བ་ནི་ཀུན་བརྟགས་ཞེས་བྱ་
སྟེ། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་བརྟགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་འབྲུལ་བའི་རྩ་བ་
ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཚུལ་དབྱིངས་རང་གིས་རང་མ་རིག་པ་ཙམ་ལས་བདེན་པར་
གྲུབ་པ་བྱུང་བཅད་ཀྱང་མེད་པའི་སྤྱིར་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས།

མ་རིག་འགག་པར་གྱུར་ན་ནི།
གང་རྣམས་འགག་པར་འགྱུར་ན་ནི།
དེ་དག་མི་ཤེས་ཀུན་བརྟགས་པར།
ཅིའི་སྤྱིར་ན་གསལ་མི་འགྱུར།

ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།

ཀུན་བརྟགས་དང་ནི་གཞན་དབང་དང་།
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་འདི་ཉིད་ནི།
སྟོང་ཉིད་བདག་ཉིད་གཅིག་སུ་ཡི།
ངོ་བོ་སེམས་ལ་གདགས་པ་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་ངོ་།

འོ་ན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་རི་ལྟར་སེམས་ལ་བརྗོད་ཅིན།

174 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

ཚོས་ལ་བདག་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད།

སེམས་ནི་གདོད་ནས་མ་སྐྱེས་ཏེ།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་མདོར་བསྐྱེས་གསུངས།

ཞེས་པ་དང་།

དོན་དང་སེམས་ཅན་བདག་རྣམ་རིག།

སྤང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི།

རབ་ཏུ་སྐྱེ་བོ་དེ་དོན་མེད།

དེ་མེད་པས་ན་དེ་དོན་མེད།

ཀྱུན་བརྟགས་དང་ནི་གཞན་དབང་དང་།

ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་ཉིད་ཀྱང་ནི།

དོན་ཕྱིར་ཡང་དག་མིན་རྟོག་ཕྱིར།

གཉིས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ།

ཞེས་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་གཞུང་ལས་ཀྱང་བརྟན་པས། གང་གི་ཆེ་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གཞུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དག་
ཅིང་ཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྤང་བར་མཛད་དོ། །བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་བར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་།

དེས་ན་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་།

དེ་ཉིད་སྟོང་པར་ཁྱོད་བཞེད་ལགས།

དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས།
 ཆོས་དབྱིངས་དེ་ནི་དོན་དམ་དང་།
 དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་བཞེད།
 དེ་ནི་ཡང་དག་མི་བསྐྱེད།
 དེ་རྟོགས་པ་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱུ་བཟོད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་དག་པས། ལྷ་པོ་ལས་འདས་པའི་
 སྐར་བཟོད་པ་འདི་འགལ་བ་མེད་དོ།

རིགས་པའི་ཆོག་ལས། མཚན་མར་ཞེན་པ་འགོག་པར་མཛད་ཀྱི་
 སངས་རྒྱུ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམས་རྗེ་ཆེན་
 བོ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཛད་ཏུ་བྱུང་བ་དག་གི་པ་མི་མཛད་མོད་
 ཀྱི། སྐྱེ་སྤྱི་སྐྱེ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་ལྟོངས་པ་གཞན་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ།

འཁོར་བའི་གནས་ལུགས་འཁོར་བ་དང་། གང་ཏུ་འཁོར་བ་དང་། དེ་
 ཉིད་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་
 རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཡན་ཚུན་རྟོག་འབྲེལ་ཆེན་པོར་བསྟན་པ་དག་པ་དང་
 བཅས་པ་རྣམས་ནི། འཕགས་པ་ཀྱུ་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྟོག་འབྲེལ་
 བཤད་པ་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པས་འདིར་མ་གྲིས་པས་དེ་ཉིད་ལས་རྟོགས་
 པར་གྱིས་ཤིག །འདིར་ནི་གཞུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དྲི་མ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་དག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། མདོར་བསྟན་པའི་
 ཆོག་སུ་བཅད་པ་འདིའི་སྒྲི་དོན་བཟོད་ཟིན་ཏོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དཔེ་དང་སྒྱུར་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་བདུན་ཏེ།
དང་པོ་མར་གྱི་དཔེས་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་མི་སྣང་བ་དང་། སྣང་བའི་ཚུལ་ནི་
ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཏེ།

རི་ལྷ་འོ་མ་དང་འདྲེས་པས།།

མར་གྱི་སྒྲིང་པོ་མི་སྣང་བ།།

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་དང་འདྲེས་པས།།

ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ་།།

ཞེས་སེམས་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་ཚུ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ནི་འོ་མ་ལྷ་སུ་
སྟེ། ཚུ་ཡིས་གོས་པ་མེད་པའི་མར་ནི་མ་དམིགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི། འོ་མ་ལ་
མར་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བཞོད་པའི་
སངས་རྒྱས་ཉིད་མ་དམིགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངེས་པ་ནི་ལལ་ཆེན་ལས།

གང་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་དག་རྗེས་སུ་མ་
ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ན་འགའ་ཡང་མེད་ངོ། །འོན་
ཀྱང་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
མི་མཐོང་ངོ། །འདྲ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བས་ནི་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པ་
རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ། །ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ།

ཞེས་སྟོང་གསུམ་དར་ཡུག་ཆེན་པོའི་དཔེས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།།

དེའི་ཕྱིར།

ཇི་ལྟར་འོ་མ་རྣམས་སྤངས་པས།

མར་གྱི་སྤྲིང་པོ་དྲི་མེད་འགྱུར།

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤངས་པས།

ཆོས་དབྱིངས་གིན་ཏུ་དྲི་མེད་འགྱུར།

ཞེས་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་དང་མར་སོ་སོར་སྤང་བ་བཞིན་དུ།
ལམ་རྣམ་པར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱུན་ལས་བསྐྱེད་པ་བསལ་བས། སངས་རྒྱས་སུ་
སྤང་བར་བརྟུང་གྱི། བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་། རྒྱ་མེད་པ་ལས་
བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།

རྒྱས་བཤད་གཉིས་པ་བུམ་ནང་གི་མར་མེད་དཔེས་སེམས་ཅན་དང་།
ལམ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ནི། ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ནི།

ཇི་ལྟར་མར་མེ་བུམ་ནང་ན།

རྒྱང་ཞིག་སྤང་བར་མི་འགྱུར་བར།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་བརྟུང་པའོ།

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་བུམ་ནང་ན།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ་།

ཞེས་དོན་བསྟན་ཏེ།

178 དབུམ་ཚུལ་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

འདི་ལ། ཁ་ཅིག་ཚུལ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲུ་འདིས་སྟོང་བ་རྒྱུད་དུ་རྟོགས་པར་
སླིད་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་རིལ་བ་དང་། རི་སྟེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་
ཀ་ལ་ཚུལ་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་དགོངས་སོ། །འདིའི་ངེས་པ་ནི།

མདོར་ན་ཟག་མེད་དབྱིངས་ལ་ནི།

དོན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཞི།

ཚུལ་གྱི་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་འདི།

རྣམ་གྲངས་བཞིར་ནི་རིག་པར་བྱ།

སངས་རྒྱས་ཚུལ་དབྱེར་མེད་པ་དང་།

དེ་རིག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐོབ་དང་།

བརྟན་མེད་བསྐྱེད་མེད་ཚུལ་ཉིད་དང་།

གདོད་ནས་རང་བཞིན་ཞི་ཉིད་དོ།

ཞེས་རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཆ་ནས། སངས་རྒྱས་ཚུལ་དང་
དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་། རྒྱུའི་ཆ་ནས་རང་བཞིན་དང་། རྒྱས་འབྱུར་གྱི་རིགས་
དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ནས། མི་བརྟན་མི་བསྐྱེད་པའི་ཆ་དམ་དང་།
སྒྲངས་པའི་ཆ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་དང་། སྟོ་བུར་གྱིས་ཞི་བ་ཞེས་
བརྟན་གྱི། རོ་བོ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་ནི་འགྲིབ་པ་མེད་པ་དང་།
འཕེལ་བ་མེད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །

ལམ་པའི་གནས་སྐབས་བརྟན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱོགས་ནི་གང་དང་གང་དུ་གནས།
 བུམ་པར་བྱ་ག་བཏོད་གྱུར་པའི།
 དེ་དང་དེ་ཡི་ཕྱོགས་ཉིད་ནས།
 འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྱུང་བར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རི་ལྟར་བུམ་པའི་ནང་གི་མར་མེ་བྱ་གའི་བྱེ་བྲག་གིས་འོད་
 ཀྱི་སྒྲང་བ་རྒྱུང་དུ་དང་། འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྒྲང་བ་ལྟར། མཐོང་ལམ་མ་
 དག་ས་བདུན་དང་། དག་པའི་ས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། སྒྱུ་མ་ལྟ་
 བུའི་ཉིང་འཛིན་གྱིས་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འོད་ཟེར་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ
 གཉིས་ཚད་མེད་པའི་བར་དུ་རྗེ་ཆེར་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འོག་ནས་བཤད་
 པ་བཞིན་ནོ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ནི།

གང་ཆེ་ཉིང་འཛིན་དོ་རྗེ་ཡིས།
 བུམ་པ་དེ་ཉིད་བཅག་གྱུར་པ།
 དེ་ཆེ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ཡིས།
 མཐར་ཐུག་བར་དུ་སྒྲང་བར་བྱེད།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཆེ་ས་བརྒྱའི་རྒྱན་གྱི་ཐ་མར་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་གྱིས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྟག་མ་མ་རིག་པ་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱ་བ་
 ལས། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་འདུ་བྱེད་པའི་ལས་དང་། སྒྲིབ་པ་བརྒྱུད་ནས་
 འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བུམ་པ་བཅག་པར་གྱུར་པའི་ཆེ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་

180 དབུམ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འོད་འཕྲོ་བ་ནམ་མཁའི་མཐར་
གཏུགས་པ་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་།

དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན།།

རྟོག་པས་མི་ཤིག་ཐོབ་ནས་ནི།།

གནས་གཞན་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པ།།

སྦྱིབ་པ་ཀྱུན་གྱི་དྲི་མེད་དང་།།

གང་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་དོན།།

ཕན་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་བྱེད་པ།།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡི།།

གོ་འཕང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཐོབ།།

ཞེས་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྦྱི་འགག་དང་བྲལ་ཞིང་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ནི། དེ་ལྟར་གནས་
སྐབས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྤང་བ་ལས། ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
གསར་དུ་སྦྱི་བར་འགྱུར་རམ་སྦྱུང་བའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སྦྱི་མ་ཡིན།།

ནམ་ཡང་འགག་པར་འགྱུར་བ་མེད།།

དུས་རྣམས་ཀྱུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་མེད།།

ཐོག་མ་བར་མཐའ་དྲི་མ་མེད།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོ་ནི་གསར་
དུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མ་དམིགས་ཤིང་དབེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་ཡང་
འགག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་རྒྱུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པས་གོས་པ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གཉེན་པོར་སྒྱུར་ཅིང་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་གསུམ་ཀར་རང་བཞིན་གྱིས་
དག་སྟེ། གཙང་བ་དམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་བཞི་པོ་འདིས་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་
གྱིས་དག་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་མ་མེད་པས་དག་པ་ནི། གཙང་བ་
དམ་པ་དང་། བདག་རྟོགས་པ་དང་། བདག་མེད་པར་རྟོག་པ་སྟེ་སྟགས་དང་།
ཉན་རང་གི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་བདག་དམ་པ་དང་། སྟག་བསྐྱལ་དང་།
ཀྱན་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་དམ་
པ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་འགག་མེད་ཅིང་རོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
རྒྱན་ཆད་མེད་པས་རྟག་པ་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕ་རོལ་རྟུ་ཕྱིན་པ་བཞི་དང་
ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
(ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་)འཁོར་བ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་ལ། གཙང་བ་དང་།
བདག་དང་། བདེ་བ་དང་། རྟག་པར་འཛིན་པ་བཞི་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་མི་
སྟག་པ་དང་། བདག་མེད་དང་། སྟག་བསྐྱལ་བ་དང་། མི་རྟག་བསྐྱོམ་པའི་
མཚན་མ་བཞི་དང་། བརྒྱད་པོ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་སྐྱད་ཅིག་པ་
(མ་)མི་བདེན་པས་ན། འདི་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར།

བདེན་པ་བརྒྱད་རྟོགས་པས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྲུབ་པར་དཔལ་འབྲེང་གི་
མདོར་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་བསྟུས་ནས།

182 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་ཉིད་གྱི།

ཡོན་ཏན་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་འབྲས།།

ཞེས་པ་དང་།

རི་ལྷ་ར་སྤར་བཞིན་ཕྱིས་དེ་བཞིན།།

འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་དོ།།

ཞེས་སྐད་བྲམ་མར་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྷ་བྱ་དེ་དབེས་བསྐྱབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་སེམས་ཅན་དང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་བར་མེད་པར་ནོར་བུའི་དབེས་བཤད་པ་
ནི། ཚེགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ལས་དཔེ་ཉིད་ནི།

རི་ལྷ་ར་རིན་ཆེན་བེ་རྒྱུ།།

དུས་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་འོད་གསལ་ཡང་།།

རྩོ་ཡི་ནང་ན་གནས་གྱུར་ན།།

དེ་ཡི་འོད་ནི་གསལ་མ་ཡིན།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བེ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་འོད་དང་། ཁ་དོག་དང་། དགོས་འདོད་
སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་རྩོའི་ནང་ན་གནས་པ་དང་རྩོ་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་སྦྱང་ཞིང་
ཕྱིས་པ་གཉིས། རོ་བོ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་། རྩོ་བའི་ནང་ན་གནས་པའི་ཆོ་
འོད་དང་། ཡོན་ཏན་མི་སྣང་ངོ་།།

དཔེ་དེ་བཞིན་བྱ།

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི།

ཆོས་དབྱིངས་དྲི་མ་མེད་པའང་།

ལའོར་བར་འོད་ནི་གསལ་མ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དྲུས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་བྱེ་བ་མཐའ་
ཡས་པས་སྒྲིབ་པའི་བྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དྲི་མས་ངོ་བོ་ལ་མ་གོས་ཀྱང་མི་
སྣང་ལ། ཡོན་ཏན་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འོད་ཀྱང་མི་གསལ་ལོ། །གང་གི་ཆོ་
སྤངས་པ་མཐར་ཐྱིན་པ་ལས་སྣང་ཞིང་གསལ་བའི་བྱིར།

ཟྱ་ངན་འདས་ན་འོད་གསལ་འགྱུར།

ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པའི་ཆོ་ཤིན་ཏུ་
དག་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས།

བྲག་གི་དབུས་སུ་གནས་པའི་རྣམ་ཐུང་དཔེས། ས་དང་།
དུལ་དང་། གསེར་དང་། ཇིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་པ་ལྟ་བུའི་རྩོ་
བ་རྣམས་བསལ་ནས་བེ་རྩུ་འབྱུང་བ་ལྟར། སྤང་བྱ་དང་།
གཉེན་པོ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། འབྲས་སུ་རྟོག་པའི་
མཆོན་མ་བཞི་དག་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་
པར་གསུངས་སོ།

དེ་བཞིན་དུ་ས་བུ་པ་ལས་ཁམས་སྤྱིང་བ་བེ་རྩུའི་དཔེས། སངས་རྒྱུ་
གྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ།

184 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

ལུ་པ་ཁམས་དེའི་ངོ་བོ་གསེར་གྱི་དཔེས་བཤད་པ་ནི།

ཁམས་ཡོད་པས་ནི་ལས་བྱས་པས།།

ས་ལེ་སྒྲུམ་དག་མཐོང་བར་འགྱུར།།

ཁམས་མེད་པས་ནི་ལས་བྱས་ཀྱང་།།

ཉོན་མོངས་འབའ་ཞིག་སྟེ་བར་ཟད།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རི་ལྟར་ས་སྒྲུམ་གང་ན་གསེར་གྱི་ཁམས་ཡོད་པ་དེར་
ལས་བྱས་པས་ས་ལེ་སྒྲུམ་དག་མཐོང་བར་འགྱུར་གྱི། གསེར་མེད་པའི་ས་ལ་
ཀྟོས་ཀྱང་སྒྲུག་བསྐལ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་སའི་ནང་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟིང་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡོད་པས་སྤང་བར་འགྱུར་གྱི་མེད་ན་
ཉོན་མོངས་པ་བསལ་ཀྱང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །དོན་ལ་མདོ་ལས་ཀྱང་།

རི་ལྟར་དོ་ཡི་བྱེ་མ་ལ།།

ས་ལེ་སྒྲུམ་ནི་མི་མཐོང་བ།།

ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པས་དེ་མཐོང་བཞིན།།

འཇིག་རྟེན་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

དུག་པ་འབྲས་ཤུན་གྱི་དཔེས་ཚོས་ཀྱི་སྒྲུ་སྤང་བའི་ཚུལ་ནི། ཚོགས་སུ་
བཅད་པ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་དཔེ་ཉིད་ནི།

རི་ལྟར་སྒྲུབ་པས་གཡོགས་གྱུར་པར།

སོ་བ་འབྲས་སུ་མི་འདོད་ལྟར།

ཞེས་སྒྲུབ་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་ལ་འདི་ནི་འབྲས་སོ་བའོ། །ཞེས་མིང་དུ་
བརྗོད་པ་ལྟར།

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཡོགས་པས།

དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཞེས་མི་བརྟག།

ཞེས་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲུབས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བཞུགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་
ཞེས་འདོགས་སོ། །གང་གི་ཆོ།

རི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལས་གྲོལ་བས།

འབྲས་ཉིད་སྣང་བར་འགྱུར་བ་ལྟར།

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་ན།

ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་བྲལ་
བས་དག་པའི་འབྲས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ། ཡོན་ཏན་སྟོབས་བརྩ་དང་། མི་འཛིགས་
པ་བཞི་དང་། མ་འབྲས་པའི་ཆོས་བཙུང་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར་རོ།
དེ་ལྟར་ཡང་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉོན་

186 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པ་གད།

མོངས་ལ། སེམས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱིར་ནི་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་
དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོར་གསུངས་གིང་། དབུམ་མཐའ་ལས་ཀྱང་།

གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་དེ་མ་གྱུར།

ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བར་འགྱུར།

གལ་ཏེ་རྣམ་དག་དེ་མ་གྱུར།

འབད་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་དང་།
ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ཏེ་རྒྱས་པར་རྒྱུད་སྒྲུབ་ལས་
རྟོགས་པར་བྱའོ།

བདུན་པ་རྒྱ་གིང་གི་དཔེས་རྒྱུ་མཐུན་པ་རབ་རྩ་ཟབ་པའི་ཚོས་ནི། ཚེགས་
སྲ་བཅད་པ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་དཔེ་ནི།

རྒྱ་གིང་སྒྲིང་པོ་མེད་དོ་ཞེས།

འཇིག་རྟེན་ན་ནི་དཔེར་བྱེད་ཀྱང་།

དེ་ཡི་འབྲས་བུ་སྒྲིང་པོ་ཉིད།

དང་པོར་ཟ་བར་བྱེད་པ་ལྟར།

ཞེས་བསྟན་ནས། དོན་ནི།

སྒྲིང་པོ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ལས།

ཉོན་མོངས་གཟེབ་དང་བྲལ་གྱུར་ན།

དེ་ཡི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད།

ལུས་ཅན་ཀྱང་གི་བདུད་ཅིར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་གང་དང་བྲལ་བས་གང་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
བཅས་པ་བསྟན་ཏེ། རི་ལྟར་རྒྱ་ཤིང་སྤྱིང་པོ་བྱེན་མེད་ཀྱང་། དེའི་འབྲས་བུ་
དང་པོ་སྤྱིན་ནས་ཟ་བ་ལྟར། བརྟགས་ན་སྤྱིང་པོ་རྩེད་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ནི་
འཁོར་བ་ཡིན་ལ། འཁོར་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་
ལས།

མ་རིག་རྒྱུན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ཞེས།

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུང་།

དེ་མྱིར་འཛིག་རྟེན་འདི་དག་ཀྱང་།

རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅིས་མི་འཐད།

ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སྤྱིང་པོ་མེད་པ་སྦྱུ་མ་དང་། སྤྱི་གཞུ་ལྟ་
བུ་ཡིན་མོད་གྱི། དེ་ཉིད་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པའི་གཞུགས་གྱི་སྦྱུ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་མྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་་
པ་ཉོན་མོངས་པའི་བྲ་བས་འབྲས་པ་འཁོར་བ་ཞེས་བྲ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དང་
བྲལ་བས་བྲ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་བདུད་་
ཅིར་འགྱུར་རོ།

དེ་ལྟར་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དཔེ་རྣམས་གྱིས་བསྟན་་
པའི་རིམ་པ་འདི་ཡང་མར་གྱི་དཔེས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་འོ་མ་ལ་རྒྱ་དང་

མར་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་སྒྲུང་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཉིད་སྒྲུང་གིས། སངས་
 རྒྱུ་ནི་མི་སྒྲུང་ལ། སངས་རྒྱུས་པར་གྱུར་པ་ན་དྲི་མ་དང་འབྲེས་པ་མེད་དེ།
 མར་རྒྱལ་གཏན་མི་འབྲེ་བར་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་བསྟན་པའོ། །མར་མེད་
 དཔེས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་འོད་ལ་མ་དག་པ་དང་། དག་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
 བྱད་མེད་ཀྱང་། སྒྲིབ་གཡོག་གི་རྒྱུན་གྱིས་ཆེ་བ་དང་རྒྱུང་བ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལ་
 འགལ་བ་མེད་པའི་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཏོ། །ཞོར་བུའི་དཔེས་ནི་ཆོས་
 སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་བསྟན་ནོ། །གསེར་གྱི་
 དཔེས་ནི། བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དག་བ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་ཡིད་གྱི་
 རང་བཞིན་ལོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་སྟོན་ཏོ། །འབྲས་ལྷན་གྱི་དཔེས་
 མ་རིག་པ་བག་ཆགས་གྱིས་མ་གྲོལ་གྱི་བར་ལ་སྒྲོས་མི་མཐོང་བར་བསྟན་ནོ། །
 རྒྱ་གིང་གི་དཔེས་འཛིན་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གནས་གྱུར་པའི་རྒྱལ་པའི་
 སྒྱའི་འབྲས་བུའི་དཔེ་སྟེ།

མདོར་བསྟན་པས་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་
 པ་ཉིད་དང་། སོ་སོར་རྟོགས་པ་དང་། བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ། མར་དང་། འོ་
 མ་དང་། ཞོར་བུ་དང་། གསེར་དང་། འབྲས་དང་། རྒྱ་གིང་གི་འབྲས་བུས་
 བསྟན་ལ། དེ་རྣམས་སྒྲིབ་པ་ཡང་། རྒྱ་འབྲས་པ་དང་། ལུས་པས་བསྒྲིབ་པ་
 དང་། ལྷན་པས་གཡོགས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་། རྒྱ་གིང་རྣམས་ནི།
 རིམ་པ་ལྟར། ཉོན་སྒྲིབ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་དང་། སེམས་དང་། ཡིད་དང་།
 འཛིན་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སྒྱུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འདི་རྣམས་ལ་
 མདོ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱི་ལུང་མང་དུ་ཡོད་མོད་གྱི་མ་སྒྲོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལམ་པའི་གནས་སྐབས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གྲིམ་སྦྱང་བ་
འཐད་པའི་ཚུལ་རིམ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ལྟར་གཤམ་པར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱོམ་
པའི་ཚུལ་དང་། ཐོབ་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཚོས་སྦྱའི་
ཁམས་དེ་ཉིད་རིགས་སུ་འཐད་པའི་ཚུལ་ནི། ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཏེ།
ནི་ལྟར་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་བསྟན་པའི་རོ་བོ་ལ་གྲིམ་སེལ་བར་བྱེད་
པའི་ཐ་སྟོད་ལ་བརྟེན་ནས་གྲིམ་དང་བཅས་པ་ནི་རྒྱ་དང་། གྲིམ་མེད་པའི་
འབྲས་བུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ལས།།

རྒྱ་དང་འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་།།

ས་བོན་མེད་པར་འབྲས་ཡོད་པར།།

གཤམ་ལྟན་གང་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱས།།

ཞེས་བསྟན་ཏོ།།

འདི་ལ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་སོ་སོར་དམིགས་
སོ། །འདིར་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། འཁོར་བའི་རྒྱ་དང་ས་བོན་ནི་ཀྱན་གཞིའི་
རྣམ་པར་གཤམ་པ་སྟེ། དེས་རྒྱའི་རྒྱེན་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པར་གཤམ་པའི་ཚོགས་
གཞན་བདུན་པོ་འབྲས་བུར་འབྱུང་བ་དེ་ལས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ལས་སྟུག་
བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་འབྲས་བུ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ཉིད་དེ། འདི་ལ་ནི་ཐོག་བསྡུས་ལས། རོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་
ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟུག་པ་དང་མི་སྟུག་

པ་འབྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། འདི་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲིབ་
 པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་མ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ་རབ་ཏུ་ཟབ་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་དང་འཕྲིན་ལས་འབྱུང་སྟེ། དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མེ་ལོང་
 ལྷ་བུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་སྟེ། སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འབྱུང་བས།
 འདིར་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་པར་དཀར་
 བ་ཟག་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ་རྣམས་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 ཆོས་དཀར་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་བྱུང་བའོ། །འདི་ལྟར་འཁོར་བ་དང་
 ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ངོ་བོས་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་སོ་སོར་ཐ་དད་པ་སྤངས་གཉེན་
 ཏུ་སྐྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་ཐེག་པ་སྐྱུས་ལས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཐོས་པའི་བག་
 ཆགས་ཀྱུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྟེན་ཅིང་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་ཚུལ་བསྟན་
 པའི་རྗེས་ལ་འོན་ཀྱང་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། ཉན་མོངས་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 བ། དེའི་གཉེན་པོ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གང་ལས་
 བྱུང་བ་བརྗོད་དགོས་སོ་ཞེན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་
 མཐུན་པའི་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ས་བོན་པ་ལས་དེ་བྱུང་ངོ་།།

དེའི་གཉེན་པོའི་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། ཅི་ཀྱན་
 གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཀྱན་
 གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ན། ཇི་ལྟར་འདིའི་གཉེན་པོའི་ས་
 བོན་ཏུ་རུང་། ཇི་སྟེ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ནི། དེས་ན་ཐོས་པའི་བག་
 ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་དེའི་གནས་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་ལྟ་ཞེན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་
 ཚུབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་སུ་སྐྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ། གནས་

གང་ལ་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ཅིག་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། རྒྱུ་དང་འོ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཉེན་པོའི་ས་བོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་
བག་ཆགས་རྒྱུད་དུ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་འགྱུར་བས། ཆོས་ཀྱི་
སྒྲིའི་ས་བོན་དུ་བལྟ་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་ཡིན་
ཀྱང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་
རྒྱ་མཐུན་པ་ཡིན་པས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་དུ་གྱུར་
པའོ།།

དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་མ་གྱུར་དུ་ཟེན་ཀྱང་། ཉོན་
མོངས་བས་ཀུན་ནས་དགྲིས་པའི་གཉེན་པོ་དང་། རན་སོང་གི་འགྲོ་བའི་
གཉེན་པོ་དང་། ཉེས་པར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་དེངས་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་
ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་ཐུད་པའི་རྗེས་
སྤྱོད་མཐུན་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་
པ་ཡིན་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུར་བསྐྱས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལུས་སྤྱོད་མཐུས་པར་ཡང་བལྟ་འོ།།

དེ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་ལུས་སྤྱོད་མཐུས་ཏེ། རྒྱུ་དང་དང་། འབྲིང་པོ་དང་། ཆེན་པོ་རྗེ་ལྟ་བུར་
རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་འབྲི་
ཞིང་གནས་ཀྱང་འགྱུར་རོ། །གནས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཡང་། ས་བོན་

192 དབུ་མ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱི་ཐ་སྟོད་བསྟན་པའི་གྱིར།

ས་བོན་གྱུར་པ་ཉིད་དེ་ཁམས།།

ཚེས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་རྟེན་དུ་འདོད།།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། ས་བོན་དང་ཁམས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པར། འདིར་དབྱིངས་ཀྱི་དོན་ནི་རྒྱའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐབས་ནས།

དེ་ལྟར་རྒྱ་མིན་ནམ་མཁའ་ནི།།

གཟུགས་མཐོང་བ་དང་སྒྲིད་དྲི།།

རོ་དང་རེག་བྱ་ཚེས་རྣམས་ཀྱི།།

ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལྟར།།

དེ་བཞིན་སྒྲིག་ཉིས་སྒྲིབ་མེད་པའི།།

སྒྲོར་བ་བསྟན་པའི་དབང་དོན་ལ།།

ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དག།

སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཀྱི་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་པ་
དེམ་གྱིས་དག་པ་ལས་རང་གི་གྲིམ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲུང་བས། བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོ་ཐོབ་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེམ་གྱིས་སྒྲུངས་པར་གྱུར་པ་ལས།།

སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར།།

ཞེས་བསྟན་གྱི། འོགས་གཅིག་ནས་གསར་དུ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། རང་གི་
འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་གཞན་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤང་དུ་མེད་པས། འདུ་ཤེས་
རང་གི་ངོ་བོ་སྤྲིག་སྒྱུ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་གནས་ལུགས་
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཤིང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི། བྱིས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོས་གཞལ་བར་མི་ལུས་པས། བརྡེལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། སྒྲོབ་
དཔོན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་ལས།

འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད།།

བཞག་པར་བྱ་བ་རྩུང་ཟད་མེད།།

ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ།།

ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ།།

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་དང་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ནི།

194 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

ཚོགས་མུ་བཅད་པ་འདི་གཉིས་ཏེ། དེ་ལས་ཀྱང་ཐོག་མར་དཔེ་ནི། དག་པའི་
སེམས་འོད་མཚོན་པའི་བྱིར།

དྲི་མེད་ཉི་མ་ལྷ་བ་ཡང་།།

ཞེས་པ་ཉི་ལྷ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ཞིང་། མུན་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྐྱིབ་པ་དང་ལྷན་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ་ཡིན་ཀྱང་། མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་
སྟོ་བྱར་གྱི་སྐྱིབ་པ་བསྟན་པའི་བྱིར།

སྤྱིན་དང་དུ་བ་ཁྱུ་སྤྱང་།།

སྤྱི་གཅན་གཤོང་དང་དུ་ལ་ལ་སོགས།།

སྤྱི་བ་བ་ལྷ་ཡིས་བསྤྱི་བ་བར་འགྱུར།།

ཞེས་བསྟན་ཅིང་། རོན་ནི།

དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས།།

འདོད་དང་གཞོད་སེམས་ལེ་ལོ་དང་།།

གོད་པ་དང་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཏེ།།

སྤྱི་བ་བ་ལྷ་ཡིས་བསྤྱི་བ་བར་འགྱུར།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ལ་
ཡང་། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྤིང་བར་རྒྱན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིན་ལྷ་བྱ་དང་།
ཞེ་སྤང་གི་མེ་ཡིས་བསྤྱེད་པའི་གཞོད་སེམས་དུ་བ་ལྷ་བྱ་དང་། གཏི་ལྷག་གིས་
མི་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཁྱུ་སྤྱང་ལེ་ལོ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱིས་སྤྱང་བ་

བསྐྱེད་པ་སེམས་ཀྟོད་པ་ར་རྒྱལ་དང་བཅས་པ་སྒྲུག་ཅན་གཤོར་ལྟ་བུ་དང་།
ལྟ་བུ་སྒྲུ་ཆོག་པ་པའི་འཕྲོད་མས་བསྐྱེད་པ་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། རྣམ་པ་ལྟ་
ཡིས་རང་གི་རང་བཞིན་མི་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
འོད་གསལ་བ་མཐོང་བར་མ་སྒྲུར་རྟོ། །འདི་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་ཚུལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་།
བསྐྱོམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་འདི་མན་ཆད་ཀྱིས་སྟོན་པར་མཛད་
དོ། །

དེ་ནས་གསུམ་པ་སྒྲུང་གཉིན་གྱི་ཚུལ་མཐོང་བ་སྟན་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། གྲི་མ་
སྒྲུངས་པས་རང་བཞིན་དག་པ་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་གཉིན་ཐོར་བསྟན་པ་དང་།
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟོང་པའི་ཚུལ་དང་། སྒྲུང་གཉིན་གྱིས་རྟོང་པའི་ཚུལ་དང་།
དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཆོག་པ་སྐབས་ཅན་པ་གཉིས་ལས། དཔེ་
ནི།

རི་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས།

སྒྲུ་ཆོག་པ་གྲི་མས་གྲི་མ་ཅན།

རི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན།

གྲི་མ་འཆོག་གྲུང་གོས་མིན་ལྟར།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེས་བུས་པའི་རས་སམ། རྟོ་རྒྱས་ལས་བྱས་པའི་གོས་གྲི་མ་
རྣམས་ཀྱིས་གོས་པ་དེ། མེའི་ནང་དུ་བཅུག་པས་གྲི་མ་འཆོག་ཅིང་གོས་དག་
ནས་སྒྲུ་མ་ལྟར་འོད་གསལ་བར་འབྱུང་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དོན་ནི།

དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས།

འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་ཏི་མ་ཅན།།

ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་དྲི་མ་བསྟེན།

དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ཅོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་མུས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་
 མེམས་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་རྟོག་པས་ར་དང་ར་ཡི་ཞེས་བརྟག་ནས་འདྲ་
 བྱེད་པས་སྒྲུང་བ་དང་དོར་བའི་རྟོག་པས་གནས་ལ་ཆགས་ཤིང་ཡུལ་རྣམས་
 འདོད་པ་མུ་དེས་འཛིན་པ་ཅན། མུད་རྫོངས་པར་མུར་བ་སྟེ། དེ་མ་ནི་དེ་ཡིན་
 པས་དེ་ཉིད་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡང་། གང་ལ་ཆགས་དང་། གང་གིས་ཆགས་པ་
 དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟགས་ཤིང་། ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོས་
 མ་སྟེས་པ། མ་འགག་པ། སྒྲོང་པ། དཔེན་པ། ཞི་པ། འོད་གསལ་ལ་བར་
 རྟོགས་པར་འཕྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་མེ་ཡིན་ལོ།།

རྟོགས་པའི་སྐོད་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་
 དག་པའི་རྟོགས་པ་ལ་སྟོགས་པ་འབགས་པའི་ལམ་ཏུ་བཞག་མོད་ཀྱི། དེ་
 ཉིད་མཚན་མ་ཡང་བྲལ་པའི་ཆེ་འོད་གསལ་པའི་སངས་རྒྱས་མཛོན་ཏུ་སྐྱུར་བ་
 རྟེ། དེ་མ་དང་མེ་ཞིབར་སྐྱུར་བ་ན་གོས་གསལ་པར་སྐྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །
 གཞན་ཡང་དེ་མ་རི་མེད་མོད་ཀྱི་བར་ཏུ་མེ་འབར་བ་ལྟར་སྐྱུར་བའི་རྟོག་པ་

ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་གཉེན་པོའི་རྟོག་པ་འབར་བར་གྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀ་ནི་བས་འོད་
གསལ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གཉེན་པོར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤང་བྱ་དང་
གཉེན་པོ་གཉིས་ཀ་ནི་བར་གྱུར་ན། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་
ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེན།

སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པའི་མདོ།།

རྒྱལ་བས་ཇི་སྟེད་གསུངས་པ་དེ།།

དེ་དག་ཀྱང་གྱིས་ཉོན་མོངས་ལྟོག།

ཁམས་དེ་ཉམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་གཟུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་དོན་ནི།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱོག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། གང་དག་རང་བཞིན་དང་། སྤྱིས་བྱ་དང་། རུས་དང་། དབང་ལྷན་
དང་། རྒྱལ་ལྷན་དང་། ཆད་པར་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དུ་མ་རྣམས་བསྐྱོག་པའི་བྱིར་
ལུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྤྱི་མཆེད་དང་། འཇགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་
སོགས་པ་རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། འཁོར་བ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་
བསྟན་པ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བསྟན་ནས། དེ་ཡང་འཁོར་བ་
སྤང་བྱར་བརྟག། གཉེན་པོའི་ཆོས་རྣམས་སྤང་བྱར་བདེན་པར་རྟོག་པས།
ཆོས་ལ་བདག་འཛིན་པར་གྱུར་པ་དེ་གཞོན་པའི་བྱིར་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་

198 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པ་གདང་།

ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པས་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་དགོས་
པ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ།།

སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་འོད་གསལ་ལ་བའི་ཁམས་སྟོང་པ་དང་། དངོས་པོ་
དང་གཉིས་ཡིན་དང་གཉིས་མ་ཡིན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
ཉམས་པ་སྟེ། མེད་པར་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ཉི་ཤུ་པ་ལས་ཀྱང་།

བདག་དང་བདག་མེད་བདེན་མིན་ཏེ།

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་བརྟགས་པ་ཡིན།།

བདེ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལྟོས་པ་སྟེ།

ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་གྲོལ་ཏེ་བཞིན།།

ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།

ཡོད་པས་རྣམ་པར་མི་གྲོལ་ཏེ།

མེད་པས་སྤྱིད་པ་འདི་ལ་མིན།།

དངོས་དང་དངོས་མིན་ཡོངས་ཤེས་པས།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་གྲོལ།།

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།

ས་ཡི་དགྱིལ་ན་ཡོད་པའི་ཚུ།

དྲི་མ་མེད་པར་གནས་པ་ལྟར།།

ཉོན་མོངས་ནང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་།།

དེ་བཞིན་དྲི་མ་མེད་པར་གནས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་སའི་དགྲིལ་ན་རྒྱུ་འོ་བོ་དེ་རྒྱན་པ་དང་། དྲངས་
པ་དང་། དྲི་མ་མེད་པར་གནས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་ས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ།
སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། དྲི་མ་
མེད་པར་གནས་ཤིང་ཡོད་ཀྱང་མ་དམིགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། རྒྱུན་དང་བྲལ་
བས་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུང་བ་འབྱུང་ངོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་སྟོང་བར་
རྟོགས་པ་ས་དང་འབྲ་བ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། རྟོག་མ་ཞི་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་མདོ་
སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

ཇི་ལྟར་རྒྱ་རྟོག་པ་ལས་དྲངས་པ་ནི།།

དྲངས་པ་ཉིད་དེ་དེ་ལས་སྟེ་མིན་ཏེ།།

དེ་ནི་དེ་ལས་དྲི་མ་བྲལ་བར་ཟད།།

དེ་བཞིན་རང་སེམས་དག་ལ་རྒྱལ་དེ་བཞིན།།

སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་འདོད།།

དེ་ནི་སྒོ་བར་ཉེས་པས་མ་རུངས་བྱས།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་སྤང་གཉེན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། ཆོགས་སྤང་བཅད་པ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་བདག་
མེད་པར་བསྟན་པའི་ཐྱིད།

ཆོས་དབྱིངས་གང་ཕྱིར་བདག་མ་ཡིན།།

བྱད་མེད་མ་ཡིན་སྐྱེས་པའང་མིན།།

བཟུང་བ་ཀུན་ལས་རྣམ་གྲོལ་བ།།

ཅི་ལྟར་བདག་ཅེས་བརྟག་པར་བྱ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་ཡོད་ན། སྤྱི་
སྤྱེགས་པའི་བདག་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ།
འོད་གསལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་བདག་མ་ཡིན། བྱད་མེད་མ་ཡིན་སྐྱེས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །གང་གཟུང་འཛིན་དུ་མ་གྱུབ་པ་ལ་བདག་ཅེས་ཅི་ལྟར་དུ་བརྟག་པར་བྱ་
སྟེ། བྱད་པར་དུ་བྱ་བ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལྟར་ན་སེམས་འོད་གསལ་བ་དང་ལྡན་པའི་འགྲོ་བ་འདི་རྣམས་ཅི་
ལྟར་དོན་ལ་བདེན་པར་མ་གྱུབ་བཞིན་དུ། སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ལ་སོགས་
པ་བཟང་འགྲོ་དང་། ངན་འགྲོ་རྣམས་ཅི་ལྟར་སྣང་ཞིང་གདགས་པར་བྱ་ཞེ་ན།

ཆགས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀུན་ལ།།

བྱད་མེད་སྐྱེས་པ་དམིགས་མ་ཡིན།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་འགོག་པ་
དང་། གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལམ་གྱི་བདེན་པས་བསྐྱེས་ཏེ། འདི་
གཉིས་ཀྱི་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་དག་པ། གསལ་བ་གཉིན་པོར་གྱུར་བ་སྟེ། རྩ་
འདི་གསུམ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གོས་པ་དང་། སྐྱིབ་པའི་ཐུན་

པ་འཛིམས་པ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཉིན་པོར་གྱུར་པའི་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ལ།
སྒྲིམ་པ་དང་བྱུང་མེད་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པར་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མོད་གྱིས་
དོན་མཐོང་བ་ལ་བྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་བྱིས་པ་འདྲུ་གཤམ་གྱིས་འཆིང་བས་
བཅིངས་པ་རྒྱམས་ལ་ཆགས་པ་དང་། དེ་ཡོད་ན་བྲལ་བའི་ཐ་སྙད་བསྟན་པའི་
བྱིར་དུ།

འདོད་ཆགས་གྱིས་གཏུང་འདུལ་བྱའི་བྱིར།།

བྱུང་མེད་སྒྲིམ་པ་ཞེས་རབ་བསྟན།།

ཞེས་ཀྱུན་རྫོབ་གྱི་ཐ་སྙད་རྟོག་པ་རི་ལྟ་བར་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །འདི་ལ་སྤང་
བྱའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ། རང་
བཞིན་གྱིས་སྤང་དོར་དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་ནི་མ་དེག་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལ་སྤིང་པའི་འདོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། བདག་ལ་རྟོག་
ཅིང་ཆགས་པས་གཞན་དུ་རྟོག་ཅིང་ལེན་པར་གྱུར་བ་སྟེ། འདི་ནི་མདོ་ལས་
ཀྱང་། བྱིས་སུ་འདྲུ་གཤམ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་ཅིང་ཆགས་པ་གནས་ལ་དགའ་
བ། ཡུལ་འདོད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡིན་ནོ། །མཚན་མ་དེ་དག་གི་ཞོས་པའི་
བྱིར།

མི་རྟག་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤང་པ་ཞེས།།

བྱ་བ་གསུམ་པོས་སེམས་སྤྱོད་བྱེད།།

མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྦྱོང་བྱེད་པའི།།

ཆོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན།།

ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོས་ཏེ། རྒྱལ་བས་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ། སྤྱིད་པར་སོང་བ་ཐམས་ཅད་ནི་སྟག་བསྐལ་
པའོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ། རྩ་རན་ལས་འདས་པ་ཐམས་
ཅད་ནི་ནི་བའོ། ཞེས་བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་དུ་
གསུངས་ཏེ། དེས་ན་མི་རྟག་པ། སྟག་བསྐལ་སྐད་ཅིག་མ། འཛིག་པ་མི་
བདེན་པས་སྦྱོང་ལ། བདག་མེད་ཞི་བས་སྦྱོས་པ་དང་བྲལ་བས་ཏེ། འདིར་
སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་པོའི་མཚན་མ་འགའ་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྟིང་པོ་ལ་མ་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་
པའི་འོད་གསལ་བའི་རོ་བོ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་བཞུགས་ཏེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་
མདོ་ལས།

སངས་རྒྱས་རྣམས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཡང་རུང་། མ་བྱོན་ཡང་

རུང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཉིད་དོ།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལྟ་བུ་དོན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་བརྒྱད་དེ། རང་ལ་གནས་ཀྱང་
མ་མཐོང་བ་དང་། སྤྱི་བ་བྱེད་བསྟན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་དང་།
ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་དོན་དང་། གཞན་དབང་གི་དོན་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་

འབྱུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བའོ། །
དང་པོ་ནི།

རི་ལྟར་སྤྱུམ་མའི་ལྟོ་ན་སུ།
ཡོད་ཀྱང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེས་བསྟན་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དོན་ནི།
དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཡོགས་པས།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མཐོང་མ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་ལས་
ཀྱང་།

རི་ལྟར་དབུལ་མོ་མགོན་མེད་པའི་ལྟོ་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་
ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་ལྟར། རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་
པའི་སྤྱབས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཡོད་ཀྱང་མ་ཤེས་ཏེ་
ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་ཏོ།

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།
དེ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་བསྟན་བ་ནི།
བདག་དང་བདག་གི་རྣམ་རྟོག་དང་།
མིང་གི་འདུ་ཤེས་སྤྱུ་མཚན་གྱིས།

རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་འབྱུང་བ་ཡང་།།

འབྱུང་དང་འབྱུང་ལས་གྱུར་བས་སོ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་ལ་ཡོད་པ་མ་རྟོགས་པ་ཡང་སྤར་གོང་དུ་བསྟན་པ་
ལྟར། སྤང་བ་དང་སྟོང་བ་དབྱེར་མེད་པའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་བ་ལ་འགག་པ་མེད་པའི་ཡིད་གཡོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ལ་བདག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་བདག་གི་
བར་རྟོག་པས། འདུ་བྱེད་གྱིས་འཕེན་པ་དང་འདུ་ཤེས་གྱིས་མཚན་མར་
འཛིན་པ་དང་། ཚོར་བས་བདེ་སྟུག་ཏུ་དབྱོད་ཅིང་གཅོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། མིང་
བཞིའི་རྒྱ་མཚན་མ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་གོ་སྟུམ་པ་
དང་། སྟུག་བསྟུལ་བ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་
དངོས་པོར་འཛིན་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་རྟོག་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གི་རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་འབྱུང་བ་ཡང་རྒྱའི་ཆ་ནས་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། འབྲས་
བུའི་ཆ་ནས་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མ་
རྟོགས་པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་སྟེ།

སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ཡང་།།

སྤང་བ་མེད་ཅིང་མཚན་ཉིད་མེད།།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་དག་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་
དང་། དེ་ལ་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་དང་། འགོག་པས་བསྟུས་པ་ཡང་སྟུག་

བསྐྱལ་དང་། གྲུག་འབྱུང་བ་སྒྲུང་བ་མེད། རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུག་རྒྱ་
བརྟགས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་དབང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མཁུན་ནས།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་མེད་པའི་བྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་འཇུག་སྟེ། དེའི་སྤྱིར་
སངས་རྒྱས་གྱིས་ཐབས་དང་སྒྲོན་ལམ་ཡང་འདི་ལྟར་འཇུག་སྟེ།

སོ་སོར་རང་རིག་སྒྲོར་ལྟན་ཉིད།།

སངས་རྒྱས་རྟག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅན།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་མཚན་མ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་གྱི་
འཕྲིང་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས། སོ་སོར་རིག་རིག་པ་ལ་སྒྲོར་བར་
མཛད་པ་དང་ལྟན་པ་ཉིད་དེ། འདིར་རིག་པར་བྱ་བ་དེ་ཡང་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་
རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ། དེའི་རྒྱ་མཐུན་པ་རབ་རྒྱ་ཐབ་པའི་རྣམ་པར་
དཀར་པའི་ཆོས་གྱི་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བས་སྒྲོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་སེལ་བ་ཅན་ཉིད་རྒྱ་
ཐོག་མར་མཁུན་ཅིང་བར་རྒྱ་མཛོན་རྒྱ་ཐུར་ནས། མཐར་དྲི་མ་མེད་པར་ཡི་
ཤེས་དང་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ལ་བཞུགས་པ་ནི། རང་བཞིན་
དང་རྒྱན་དང་རྒྱན་ཆད་མེད་པའི་རྟག་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་འོ། །དེ་
ལྟར་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

སྒྱ་གསུམ་དག་གི་སངས་རྒྱས་གྱི།།

སྒྱ་བསྐྱེས་པར་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ།།

སྒྱ་གསུམ་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི།།

དོན་ནི་རྟོན་དང་བཅས་པར་བསྟན།།

དེ་ལྟར་མ་དག་པའི་ཀྱན་གཞིའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་སྟེ།
 གཟུང་བ་དང་འཛིན་བ་རྗེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ནི། གཏན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་རྟོག་པས་འབྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་རྩེད་ཟད་ཡོད་ན་
 འབྲུལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཀྱན་ཏུ་བརྟག་པ་ནི་གཏན་མེད་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཏུ་བརྟོད་དོ།

གཞན་དབང་གི་དོན་ནི།

སྤར་བ་རྩལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིས།།

སྤང་གི་རྩ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོན་པར་བརྟགས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མེད་ཀྱང་། སྤང་གི་རྩ་
 ཡོད་པར་སྤང་བ་ལྟར། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤང་བ་
 ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་གས་པའི་ཚོགས་ལས་ཀྱང་། སྤང་བ་ཅམ་འགོག་
 བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་གིས་ཚོས་ནི་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །མེད་
 ན་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཡང་མེད་པར་ཁས་སྤངས་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྤང་དང་རྩ་ལྟར་སྤང་བ་ཏུ་ཆུག་མོད་ཀྱང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཤམ་
 བ་དང་། བཅ་པོར་བྱས་ན་བཅ་པོའི་རྩ་ཡང་རྩལ་སྤར་བ་ལྟར་བྱས་ལ། དེ་
 ཡང་ཕྱོགས་གྱི་དབྱེ་བས་ཆ་མེད་པར་འགྱུར་ལ་བཅ་པོ་མེད་པའི་གཤམ་པ་རྩ་
 ལྟར་སྤང་བ་ཡང་རྩའི་དོན་ཏུ་རྗེ་ལྟར་རུང་། གཞན་ཡང་མགོ་བོར་གནས་པ་རྩ་
 རུ་མི་རུང་སྟེ། སྤང་ཡང་རྩར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དབྱིབས་ཀྱང་རྩར་མི་རུང་
 སྟེ། ཤིང་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་འདྲ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་དོག་དང་

སྒྲ་བ་དག་ལ་ཡང་རུང་མི་རུང་སྟེ། མིག་པ་དང་དོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་རུ
འདྲ་བར་སྒྲ་བ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་སྒྲ་བ་ལ་ཡང་མི་ལམ་ལྟར་མི་བདེན་
པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པར་བརྟགས་ན་སྒྲ་བ་གི་རུ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་རྒྱ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མཆན་ཉིད་
དབང་པོ་དང་། ཤེས་པ་དང་། ཡུལ་གསུམ་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་བ་ཡོད་མོད་
ཀྱང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །འདི་ནི་འཕགས་པ་ལྟའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་
ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་།

ཆ་གས་ཅན་ཞེས་བྱར་མེད་ཅིང་།།

ཕྱ་རབ་རྒྱལ་རྣམས་མེད་པ་དང་།།

སོ་སོར་སྒྲ་བ་དམིགས་སུ་མེད།།

ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མི་ལམ་འདྲ།།

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་སོ།།

ཚུལ་དེས་ན། ཀྱན་བརྟགས་ནི་དོན་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་ནི་སྒྲ་
ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་དང་
བདག་གི་བ་མེད་པས་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བཤད་དེ། འདི་ནི་གདོད་མ་
ནས་དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་ཕྱིར།

རི་ལྟར་སྟོན་བཞིན་ཕྱིས་དེ་བཞིན།།

དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བརྟག་པར་བྱ།།

ཞེས་སྟོན་མ་སྟེས་པ་མི་སྟེ་ལ་སྟེས་པ་ནི་སྟེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་མི་སྟེ་ཏེ། དེ་

བཞིན་དུ་འགག་པ་འད་དེ་དང་མཚུངས་པའི་བྱིར། སྒྲེ་འགག་གནས་གསུམ་
དང་བྲལ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད། རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲུང་བ་དང་སྟོང་བ་དབྱེར
མེད་པར་བཞུགས་པ་ལ། སྒྲེ་བ་དང་འགག་པར་རྟག་པ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ནི་ཚིག་ཀྱང་བདུན་ཏེ།
ཐོག་མར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་བསྟན་པའི་བྱིར།

རྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་དང་།།

རྟེན་ནས་འགག་པར་འབྱུང་བས་ན།།

ཞེས་བསྟན་པ་ནི། རང་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྟོད་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཇི་ལྟར་
བརྟགས་པ་དེ་ལྟར་བྲི་མ་ཡོད་ན། དེ་མ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་ལ་བྲི་མ་ཞེས་
བརྟགས་སུ་རུང་བ་ལྟ་བུར་ངོ་བོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། འདི་
ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་ཞེས་སྟག་པ་དང་མི་སྟག་པ་འབྱེད་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཡོད་ན་འཁོར་བ་
འབྱུང་ལ། དེ་འགག་ན་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་ཆད་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་
ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ལ། གསལ་
བ་ཉིད་དུ་མ་རིག་པའི་རྟོག་པ་གཡོ་བ་སྐྱད་ཅིག་མར་སྒྲེ་བ་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་
ལས་བདེན་པའི་རྩ་བ་གཞན་མེད་ཅིང་། རྟོག་པ་དེ་ཡང་བདག་དང་གཞན་
དང་། གཉིས་ཀ་དང་། རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྒྲེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མ་སྒྲེས་པས་མི་
འགག་མི་འགག་པས་མི་གནས་པ་ཏེ། དཔེར་ན་སོས་ཀའི་དུས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲུ་ལ་

ཅུར་རྟོག་པ། འབྲུལ་བ་འཇུག་ཅིང་ཅུར་མཐོང་ཡོད། སྤྱི་བ་དང་། འགག་པ་
དང་། གནས་པ་མེད་དེ། གཏན་ནས་ཅུར་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །མེད་ཀྱང་
སྤང་བ་ཡང་དབང་པོ་དང་གེས་པ་འབྲུལ་བ་དང་། ཉི་མའི་འོད་དང་། ས་
རྒྱུངས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བས་སྤྲིག་སྤྲུ་སྤྲོང་ངོ། །དེ་ལྟར་ཚུལ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཚུངས་ཏེ།

གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན།

བྱིས་པས་ངེ་ལྟར་རྟོག་པར་བྱེད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་འགག་གནས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་རྣམས་བྱིས་པ་འབྲུལ་
བས་སྤྱི་བ་དང་འགག་པ་དང་། གནས་པ་ཅི་ལྟ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། འདི་
ལ་ངེ་སྤྲིད་རྟོག་པའི་དེ་ལྟར་གཅོད་པར་བྱེད། དབྱུང་ནས་སྤྲིད་རྒྱ་དེས་ལེན་
པར་བྱེད་པས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་བྱིས་མཐར་འཛིན་པར་འགྱུར་ངོ། །

དེས་ན་སྤྲོད་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ།

རི་བོང་བ་སྤྱང་རྩ་ཡི་དཔེས།

ངེ་ལྟར་བདེར་གཤེགས་ཚུལ་རྣམས་ཉིད།

དུམ་མ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་རི་བོང་ལ་རྩ་མེད་པར་ཞེན་པ་དང་། བ་
སྤྱང་ལ་རྩ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་ལ་གནས་ནས། འདི་ནི་བདེན་གྱི། གཞན་ནི་
བརྟུན་པའོ། །ཞེས་རྟོག་ཅིང་མཚན་མར་འཛིན་ཀྱང་བརྟག་ན་གཉིས་ཀ་ཡང་
བདེན་པ་མེད་པར་མཚུངས་ལ། ཡོད་མེད་གཉིས་རྟོག་པ་ཅམ་དུ་སྤང་བ་ཡང་

མཚུངས་ན། རྟོག་པས་མཐར་འཛིན་པ་དང་། ཞེན་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། མཁས་པས་རི་ལྟ་བུར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བརྟན་པའི་ཚོས་
 དང་མཐུན་པར་སྒྲུབ་ཆུང་སྟེ་མཐར་འཛིན་པ་དོར་ནས། དབུ་མ་ཉིད་དུ་
 བསྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། སྒྲུབ་གཉེན་དུ་རྟོག་པ་ཀྱུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་
 དག་རྟོག་པ་ཅམ་དུ་སྒྲུབ་བཞི་ཡིན་ལ། བདེན་པར་མི་སྒྲུ་སྟེ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་
 བར་འབྲུང་བ་ནི་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །འདི
 ལྟར་དབུས་མཐའ་ལས་ཀྱང་།

ཐ་དད་པ་དང་གཅིག་མཐའ་དང་།
 མུ་སྟེགས་ཉན་ཐོས་གཉིས་ཀ་དང་།
 གང་ཟག་ཚོས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་དང་།
 སྒྲུར་འདེབས་མཐའ་ནི་གཉིས་གཉིས་དང་།

བཟུང་དང་འཛིན་དང་ཀྱུན་ཉོན་མོངས་།
 རྣམ་པར་བྱང་ལ་གཉིས་དང་གསུམ་།
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་།
 དེ་ནི་རྣམ་པ་བདུན་དུ་འདོད་།

དངོས་ཡོད་དངོས་མེད་ཞི་བྱ་དང་།
 ཞི་བྱེད་སྒྲག་བྱ་དེ་ལ་འཛིག་།
 བཟུང་དང་འཛིན་དང་ཡང་དག་མིན་།
 ལོག་པ་ཉིད་དང་བྱེད་པ་མིན་།

212 དབུམ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

སྒྲིབ་མེད་དང་མཉམ་དང་དུས།
རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ།

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

འདི་ལྟར་མཐའ་འཛིན་པ་ཉི་ཤུ་སྟངས་ནས་དབུམ་ལ་འབྲུག་ཏེ། རིགས་
པ་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །དཔལ་ས་ར་ཏ་པས་ཀྱང་།

ཐུང་ན་འདས་པ་བསྟོམ་བྱེད་བ།
དེ་དག་འགགས་ཀྱང་དོན་དམ་ནི།
གཅིག་ཤོས་བྱུང་པར་མི་འགྱུར་རོ།

ཞེས་གསུངས་སོ།

ད་ནི་ཡོངས་སུ་བྱུང་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། ཚེགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་
ལས། ཐོག་མར་དཔེ་བསྟན་པ་ནི།

རི་ལྟར་ཉི་མ་སྐར་མའི་གཟུགས།
དྲུངས་པའི་སྟོད་ཀྱི་ཚུ་བད་དུ།
གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བར་བྱུར་པ་ལྟར།

ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་མཐར་མ་ལྟར་
བ་ཉིད་བརྟོག་ནས།

མཚན་ཉིད་བརྟོག་པའང་དེ་དང་འདྲ།

ཞེས་བསྟན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་ཀྱན་རྫོང་གཉིས་སུ་སྒྲུང་པ་འབྲུག་པ་ཡིན་

ཀྱང་གཉིས་སུ་སྒྲུང་ལ་ཚུ་སྒྲུ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ནི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་
མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ཐིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བདེན་པ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

རྒྱལ་བས་གང་དག་སྒྲུང་ན་འདས་པ་ཀུན་།

ཐམས་ཅད་ཚུ་སྒྲུ་ལྟ་བུར་གཟིགས་པས་ནི།

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།

མིད་པ་སྒྲིག་སྒྲུ་སྒྲུ་འདྲ་ལ།

སྒྲོ་ཡིས་མཐོང་བར་གྱུར་པས་ནི།

སྒྲོན་གྱི་མཐའ་ཡི་ཕྱི་མའི་མཐར་།

ལྟ་བས་གཡོགས་སུ་འཕྲོག་མི་འགྱུར་།

གང་དག་གིས་ནི་འདུས་བྱས་རྣམས་།

སྒྲེ་དང་འགག་པར་རྟོག་བྱེད་པ།

དེ་དག་རྟོན་འབྱུང་འཁོར་ལོ་ཡིས་།

འགོ་བ་ཤིན་ཏུ་མི་ཤེས་སོ།

དེ་དང་དེ་རྟོན་གང་གྱུར་བ།

རང་གི་ངོ་བོས་དེ་མ་སྒྲེས་།

དེ་ནི་སྒྲེས་ཞེས་ངེ་ལྟར་བཞོད་།

སྒྲུ་ཐད་པ་ཡི་སྒྲེ་བ་ནི།

ཟད་ཞེས་མངོན་པར་བརྟེན་པ་སྟེ།

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གང་མ་ཟད།

དེ་ནི་ཟད་ཅེས་ཅི་ལྟར་བརྟེན།

དེ་ལྟར་གང་ཡང་སྟེ་བ་མེད།

གང་ཡང་འགག་པར་མི་འགྱུར་རོ།

ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ལ། ཐ་སྟད་ཙམ་དུ་བརྟེན་པ་ལས། དོན་དུ་
སྟེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དཀར་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་
མ་ཐུན་པ་ནི་སོ་སོའི་སྟེ་བ་རྣམས་དང་འདྲེས་པ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་། དོན་ནི་མ་
འདྲེས་པར་དགོ་བར་བཞུགས་ཏེ། དེས་ན།

ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དགོ་བ།

བསྐྱུ་བ་མེད་ཅིང་རྟག་པ་ཡི།

གང་ཞིག་དེ་ལྟར་བདག་མེད་ལ།

དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གིར་བརྟག།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐོག་མ་ནས་དགོ་བ་ལ། བར་དུ་དེའི་རང་བཞིན་གཤམ་གྱིས་
སྒྲིབ་པ་འཛོམ་པའི་གཞེན་པོ་ལྟར་སྒྲུང་བས་ན་བར་དུ་དགོ་བ་དང་། མཐར་
གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་མིང་ཅན་ཡེ་གཤམ་འཁྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་འཁོར་
བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་འཇུག་པས་མཐར་དགོ་བ་སྟེ། དོན་འདི་ནི་མི་བསྐྱུ་
པའི་མཚན་གྱིས་ཚད་མར་གྱུར་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བརྟན་པའོ། །རྟོག་
པའི་དྲ་བས་སྟོ་གདགས་སུ་མི་རུང་བས་བདག་མེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་

གི་བར་སྒྲོས་གདགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན། རྟོག་པས་བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་
པར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོས་
ནི་དཔེ་དང་། བྱི་མས་ནི་བརྗོད་པ་སྟེ།

ཇི་ལྟར་སོས་གའི་དུས་སུ་ཆུ།

དྲོའ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ།

དེ་ཉིད་གང་པའི་དུས་སུ་ནི།

གང་ངོ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཉོན་མོངས་དྲ་བས་གཡོགས་པ་ན།

སེམས་ཅན་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ།

དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་བྲལ་གྱུར་ན།

སངས་རྒྱས་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་དང་། ལཱོར་བ་དང་ལྷ་ངན་
ལས་འདས་པ་དང་། སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད། གྲུག་
རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་རྣམས་ནི། མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་རིག་
པར་བྱའོ། །དོན་འདི་ནི།

རྣམ་དབྱེར་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན།

སྒྲོ་བྱུང་དག་གི་ཁམས་སྒྲོང་གིས།

རྣམ་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན།།

སྒྲ་མེད་ཚེས་གྱིས་སྟོང་བ་མིན།།

ཞེས་རྒྱུད་སྒྲ་མར་གསུངས་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། འདིས་ནི་སྟོང་འདོགས་
བ་དང་བསྐྱར་བ་འདེབས་པའི་མཐའ་དང་བུལ་བའི་བྱིར་། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་གང་དག་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
རྒྱལ་འདི་ལས་སེམས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་གཡེངས་གིང་རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་
ལ་མཉམ་པར་མི་འཛོག་ཅིང་རྩ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དེས་ན། སྟོང་བ་ཉིད་
ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།

དོན་དམ་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་མེད་པའི་
དབྱིངས་ཤེས་གིང་མངོན་དུ་བྱ་བར་མི་རྒྱས་སོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་
གསུངས་པ་ནི།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཡང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲར་མ་མཐོང་མ་རྟོགས་པའོ།།

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱལ་པོ་བ་དང་གང་བའི་ཐ་སྟོད་སོ་སོར་བརྟགས་
བ་ཙམ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་དཀྱུགས་པས་སེམས་ཅན་དང་། རྟོག་བ་དང་
བུལ་བའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ལ། སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་
བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱི་མ་དང་བཅས་པའི་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ངོ་བོ་ལ་སྒྲིབ་
བས་མ་གོས་ཀྱང་སྟོང་བ་མི་འགལ་བའི་རྒྱལ་བཤད་ནས།

དེ་ནས་སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་ཚོགས་སྤྱོད་བཤུགས་པ་ནས་བཟུང་།
བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉམས་སུ་སྤང་བའི་ཚུལ་དང་། རྒྱུན་
དགོན་མཚོགས་སྤང་བའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བརྟན་ལས། སྒྲོ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ནི། ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི་
མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་ནི།

མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི།

དྲི་མ་མེད་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་།

སྤྱི་མེད་འགག་པ་མེད་ཉིད་ལས།

ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རབ་ཏུ་ཤེས།

ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྤྱི་མ་བྱ་དེ་གང་དག་སྤང་བསྟན་པའི་ཚོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་
ཀྱིས་འོད་གསལ་བ་ཐེག་པ་སྤང་ན་མེད་པ་བསྟན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
དད་ནས་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། བསྐྱེད་པ་ལ་གཞིལ་བ་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་
སྤང་བྱ་དང་། དེའི་གཉིན་པོ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་མཚན་མ་དང་བཅས་པས།
བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་། དབྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཚད་
མེད་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་སྤྱོད་ལེན་དུ་བྱ་བ་རྣམས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་ལྟར་
ལེགས་པར་སྤངས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ནས། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་བཟོད་པ་དེ་བཞིན་
ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་གཏན་ལྟར་ལྟག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་མཐོན་སུམ་དུ་བྱེད་
པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་འདི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་ན། བསམ་གཏན་དང་
འདྲེས་པ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་ཞིང་། དེ་ལས་ལངས་

ནས་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པའི་དུས་ནི། བརྟག་ཅིང་དབྱང་ནས་དྲན་པ་དང་ལུན་པས་
བསྟོམ་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་ཐོག་མར་མིག་གི་དབང་པོ་ཟར་མའི་མེ་རྟོག་ལྟ་བུ་གཟུགས་ཅན་
དང་བས་བདག་རྟེན་བྱས། སེམས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤང་བ་
ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྤང་བས་དམིགས་པའི་རྟེན་བྱས། སེམས་ལ་གནས་པའི་ཡིད་
གཡོ་བ་སྐད་ཅིག་མས་དེ་མ་ཐག་པའི་རྟེན་བྱས་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
སྐྱེ་བར་སྤང་ངོ་། །དེ་ལས་དྲི་མ་མེད་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་སྟེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་
ཞིང་མ་འབྱུལ་པའི་མངོན་སུམ་འབྱུང་ངོ་། །དྲི་མ་ནི་འབྱུལ་བ་སྟེ། ཤེས་པ་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། འདྲེར་རུང་བ་སྤང་བ་ཞེས་བྱའོ། །གང་གཟུགས་སྤང་ལ་སྐྱོ་
བརྟགས་པའི་རྟོག་པ་མ་ཞུགས་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོས་སྤང་བ་ཡང་ཡིན། རྟོང་
པ་ཡང་ཡིན། དེ་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་རྣམ་
པར་རིག་པ་ཙམ་སྟེ། འདི་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཞེས་ཀྱང་
བྱ་སྟེ། མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན་ལ། ཆད་མ་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར་ངོ་།།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིས་དོན་འདི་སྤང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་བྱིར། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡིད་
ཀྱིས་སྐྱོ་འདོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། འདི་ནི་ཀ་བའོ། །བུམ་པའོ། །དཀར་འོ། །
ནག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་དང་། ཁ་དོག་དང་། ཕྱི་དང་ནང་
དུ་རྟོག་པར་བྱེད། ཞེན་པར་བྱེད། རྒྱ་དེས་ལེན་པར་བྱེད་པས་སྐྱེ་བ་དང་།
འགག་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱའི་ཐ་སྙད་དང་། འབྲས་ལཱའི་ཐ་
སྙད། དུས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་སོགས་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཀུན་ནས་ལྷང་
བས་བསྐྱེད་པ་སྟོང་ཞིང་ཕྱི་མའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པར་
བྱེད་པས་འབྱུལ་པར་བྱེད་དོ།།

གང་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་དང་ལྟན་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མ་འབྲུལ་
 པ་ཉིད་དུ་གཟིགས་ཤིང་རྟོག་པའི་དྲ་བ་མི་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་པའི་
 དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །འཕགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བ་རྣམས་ནི། ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དམིགས་པའི་རྣམ་རིག་མ་འབྲུལ་བ་
 བྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དང་
 འབྲུག་པ་དེ་ཉིད་དེའི་ཚད་མ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་དོན་རྟོགས་པར་རབ་རྒྱུ་བ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དོན་ནི་རང་གསལ་པའི་ཤེས་
 པའི་ཆ་སྟེ། ཕྱི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཙམ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣལ་ལྟ་རབ་
 ལ་སོགས་པར་བདེན་པ་མེད་པས། རང་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ལ་སྦྱེ་འགག་
 མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་
 གཞུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཤེས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོ་དང་རྒྱས་པར་
 ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲུ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲུ་དང་རྣ་བ་ལ་བརྟེན་ནས།

རྣམ་པར་དག་པའི་ཤེས་པ་གསུམ།

མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས།

རྟེན་དང་བཅས་པ་ཐོས་པར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རྣ་བའི་དབང་པོ་གོ་གའི་མངོར་སྤྱ་ལྟ་སྤྱ་གཞུགས་ཅན་
 དང་བས་བདག་ཀྱིན་བྱས་ནས། ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་གཉིས་ཀ་ལྟར་སྒྲུང་
 པའི་སྒྲུ་ཡིས་དམིགས་ཀྱིན་བྱས་ཤིང་དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་དང་གསུམ་ལས་

རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་པ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་ལུལ་པ་སྦྱེས་ཏེ། དེ་ཡང་
རང་གི་ངོ་བོས་མཚན་ཉིད་མེད་པ། སྦྱེ་ལག་ག་ནས་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །སྦྱེ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་
བཅས་པ་ནི་ལུལ་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པ་ས་ཐོས་པར་འགྱུར་ཏེ།
འདི་ནི་དེ་མ་དང་བཅས་པའོ།

དེ་ལྟར་དྲི་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་།

སྦྱ་དང་དྲི་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོམ།

དེ་ནི་གཞུགས་སུ་མེད་པའི་དཔེ།

དེ་བཞིན་སྦྱ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱའི་དབང་པོ་ཟངས་ཁབ་གཤིབ་པ་ལྟ་བུ། གཞུགས་ཅན་
དང་བས་བདག་སྟེན་བྱས་ཤིང་ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པ་དང་གྱུར་པ་ལས་གྱུར་བའི་དྲི་
ཡིས་དམིགས་སྟེན་བྱས་ནས། དེ་མ་ཐག་པ་དང་བཅས་པ་ལས་སྦྱའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་མ་ལུལ་པ་སྦྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་
གཞུགས་རང་བཞིན་མེད་པ་བརྟན་པའི་དཔེ། དེ་ལྟར་སྦྱེ་བ་མེད་ཅིང་ལག་ག་
པ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་རྩ་ཡང་བརྟན་པ་ནི།

སྦྱེ་ཡི་རང་བཞིན་སྦྱོང་བ་ཉིད།

རྩ་ཡི་ཁམས་ཀྱང་དབེན་པ་སྟེ།

ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིས།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་མེད་པའོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྗེ་འི་དབང་པོ་སྒྲ་བ་ལྟེན་པ་ལྟ་བུ་གཟུགས་ཅན་དང་བས་
བདག་རྒྱུན་བྱས་དམིགས་པའི་རྒྱུན་མངར་སྒྱུར་ལ་སོགས་པའི་རོ་དྲུག་གིས་
བྱས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་པས་བསྐྱེད་ནས། ལྗེ་འི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་པ་སྦྱེས་ཏེ།
དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། དཔེན་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་
བོ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པར་
བྱའོ།

དེ་ལྟར་རེག་བྱ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དག་པའི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི།

རེག་བྱའི་རྒྱུན་གྱིས་མཚན་ཉིད་དག།

རྒྱུན་དག་ལས་ནི་གོ་ལ་གྱུར་བ།

ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་བྱ་རེག་འཇམ་གྱི་ལྷགས་པ་ལྟ་བུ་
གཟུགས་ཅན་དང་བས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས། འཇམ་རྩལ་གྲང་དྲོ་ལ་སོགས་
པའི་རེག་བྱ་དམིགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་པ་དང་གསུམ་ལས་ལུས་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་ངོ་བོས་རྒྱ་དང་། རྒྱུན་གྱིས་རང་བཞིན་
ལས་རྣམ་པར་གོ་ལ་བ། སྒྲ་བ་དང་སྟོང་པ་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱི་དོན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་སྟོ་ལྟའི་རྒྱུན་གསུམ་པོ་ཡང་རྒྱའི་རྒྱུན་སེམས་ཉིད་ཡིན་མོད་གྱི།
 སྒྲར་བརྟན་པ་ལྟར་རྣམ་པར་གྲེས་པས་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱའི་རྒྱུན་དུ་གྱུར་
 བས་ཡན་ཚུན་དུ་མཁུང་ཁྱིམ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པའི་རྣམ་པས། ལུལ་དང་།
 དབང་པོ་དང་། ཡིད་དེ་མ་ཐག་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལྟར་དུ་སྒྲར་མོད་
 གྱི། དོན་དམ་པ་འདི་ལ་སུས་ཀྱང་སྟེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་སྒྲུ་
 མའི་སྟེས་བུ་ཅུ་མ་ལ་ལ་ནི་སྟེ། ལ་ལ་ནི་འཆི། ལ་ལ་ནི་འགོ། ལ་ལ་ནི་འོང་
 བར་བྱེད་པ་སྒྲར་ཡང་། དེ་ལྟར་བདེན་པའི་སྟེ་འགག་དང་འགོ་འོང་མེད་དེ།
 སྟེས་བུ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྒྲགས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གཞན་
 བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱུན་སྒྲར་མོད་གྱི།
 དེའི་འོད་གསལ་བའི་ངོ་བོ་སྟེ་འགག་མེད་པར་གྲེས་གིང་རྟོགས་པས་ཡང་
 དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་འགྱུར་རོ།།

ད་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཡིད་ཚོས་ལ་བརྟེན་ནས་
 བསྟོམ་པ་བརྟན་པ་ནི།

ཡིད་གཙོར་གྱུར་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ།།

རྟོག་དང་བརྟག་པ་རྣམས་སྒྲར་ནས།།

ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད།།

ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོམ་པར་བྱ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཡིད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གྲུན་གཞི་ལ་གནས་པ་དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་བ་དང་། ཁ་ནང་དུ་བལྟས་ནས་བདག་དུ་རྟོག་པ་ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དོ། །དེ་ལ་འདི་ནི་སྒྲ་མ་རྣམ་པར་གྲེས་པ་སྟེ་བ་དང་།

འགག་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། བདག་པོའི་སྐྱེན་ཡིན་ནོ།

དམིགས་པའི་སྐྱེན་ནི་ཆོས་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ལས། འདུས་བྱས་ནི་བསྐྱེད་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་། མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་བཟོ་ལས་བྱུང་བ་དང་། གྲུན་བརྟགས་པ་དང་། དབང་འབྱོར་བ་དང་། ཆོར་བའི་ཡུང་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཏེ་བརྒྱད་པོའོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི། ཆོས་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད། བཅས་མཁའ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། སོ་སོར་བརྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོམས་འཇུག་སྟེ། བརྒྱད་དང་། བཞི་དང་གསུམ་དུ་འང་འདུ་བ་རྣམས་སོ། །

དེ་མ་ཐག་པ་ནི། ཡིད་དང་ཆོས་སྒྲིམ་མ་འགག་ནས། བྱི་མ་འབྱུང་བ། དེ་མ་ཐག་སྟེ། དེ་ལྟར་སྐྱེན་གསུམ་ལས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་སྟེ། འོན་ཀྱང་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཆོགས་དུག་གི་ཡ་བོར་གྱུར་པ་ཉིད་ནི། འདུ་ཤེས་རྒྱུ་བ་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་གནས་པའི་དུས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཞུགས་ཟིན་པ་དང་། བཅས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་། གཉིད་འབྱུག་པོ་དང་། བརྒྱལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འབྱུང་སྟེ། སུམ་རྩ་བ་ལས།

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི།

རྟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་།

སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཆུ་གཉིས་དང་།

སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་ལས་སྒྲེའོ། །གང་གིས་འགོག་པ་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན། ཆུ་བར་གཤེས་པ་སྒྲེ་བ་འགག་པའི་ཉེན་དང་།
གནས་གྲུ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གཞི་ལ་གནས་པ་ཡོད་དོ། དེས་ན།

དུག་པོ་འགག་མ་ཐག་པ་ཡི།

ཆུ་གཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ།

ཞེས་བྱ་བ་བཤད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པས་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་ཅེས་བྱ་
བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་རང་བཞིན་འཛིན་པས་ན། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་།
ཆུ་བར་གཤེས་པའི་སྟོན་བྱེད་པས་ན་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཅེས་བཤད་པར་བྱའོ།།
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་ནི། གང་གིས་ཡིད་ནི་མ་རྟོགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་
ནས་རྒྱུད་པས། མ་རིག་པ་དང་། ང་རུ་འཛིན་པ་ནས་བདག་ཏུ་རྟོག་པ།
བདག་ལ་ཆགས་པ། མེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། བསྐྱེད་པ་ལ་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་འདི་ཡིན་པས་ཀྱན་བརྟགས་དང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་སྟེ།
དེའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་རྟོག་ཅེས་གྲུང་བཤད་དོ། །འདི་ལས་
ཉོན་མོངས་པ་བསྟོམས་པས་སྤང་བ་འབྱུང་དོ། །འདིའི་རྒྱུན་གྱིས་ཚོགས་དུག་
གྲང་དྲི་མ་ཅན་དུ་བྱས་པས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་གྲང་
འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ།།

རྒྱ་མཚན་འདིས་ཡིད་ལ་ཆ་གསུམ་སྟེ། དྲི་མའི་ཆ་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་

བ་དང་། ཡུལ་ཚོས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དམིགས་པ་བྱལ་བ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་།
རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་སྦྱི་བ་དང་། འགག་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་སྐད་ཅིག་མ
དེ་མ་ཐག་པའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ཀུན་བརྟགས་དེ་གཏན་ནས་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་སྒོ་ལྷ་
དང་མཚུངས་ཏེ་སྒྲུང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྒྲུང་བྱ་
དང་། གཉེན་པོའི་ཤེས་པ་གཡོ་བའི་ཆ་ཙམ་སྟེ། རོ་བོ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པའི
རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་པས། ཡིད་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གཙོ་བོ
ཡང་ཡིན་པས་ན། འདི་ལྟར་རྟོགས་ནས། མཚན་མས་རྟོག་པ་དང་། བརྟག་
པར་བྱ་བ་བྱི་དང་ནང་དུ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྒྲུངས་ལ་ཡིད་རང
བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བྱིར། ཚོས་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དཀར་བ་
དང་། བཀ་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་སུ
རྟོག་པར་བྱའོ། །མོས་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །མཛོན་སུམ་དུ་སྟེ་འདི་ནི་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནོ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།

གང་ཆོ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་དཀར་བཀ་ཚོས།།

ཤེས་རབ་རྣམ་པར་བཞིག་ནས་རྟུལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཆོ།།

འཛིག་རྟོན་དག་ན་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་བྱིན་གངས་འགོ།།

ཞེས་སྒྲུང་བ་ལས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱས་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལས་
གསུངས་སོ།།

འདི་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་ཚུལ་བསྟུས་ནས། ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་ལས་ཀྱང་།

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་རྒྱ་རྟོག་པ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་
མེད་པ་གཉིས་སྒྲུང་བའི་རྒྱ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་གཞན་དེ
བཞིན་ཉིད་མ་ཤེས་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཐྱིར་རྒྱ་དང་བཅས་
པའི་འབྲས་བུ་ནི། སྒྲུང་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི
སྒྲུང་བ་ལས་ཚེས་ཉིད་མི་སྒྲུང་ཞིང་། འདི་མི་སྒྲུང་བ་ལས་ནི་
ཚེས་ཉིད་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཕགས་པ་བྱམས་པས་གསུངས་སོ། །

རང་གསལ་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཏེ།

མཐོང་དང་ཐོས་དང་བསྒྲུལ་བ་དང་།

ལྟང་དང་རེག་པར་གྱུར་བ་དང་།

ཚེས་རྣམས་དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་བས།

ཤེས་ནས་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན་།

ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལུལ་དུག་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲུར་བསྟན་པ་ལྟར་རང་གི་
ངོ་བོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྒྲུང་བ་ཙམ་སྟེ་འགག་དང་བྲལ་བར་
རྟོགས་པའི་ཚོ། རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འབྲུལ་པའི་
མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ།

མིག་དང་ན་བ་སྒྲ་དག་དང་།
ལྗེ་དང་ལུས་དང་དེ་བཞིན་ཡིད།
སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་རྣམ་དག་པ།
འདི་ཉིད་དེ་ཉིད་མཆན་ཉིད་དོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བར་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲང་ལ་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྣམ་པར་དག་པའི་མཆན་ཉིད་འདི་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟར་
དཔལ་ས་ར་ཉ་ཡིས་ཀྱང་།

མདུན་དང་རྒྱབ་དང་ཕྱོགས་བཅུ་བྱ།
གང་དག་མཐོང་བ་དེ་དེ་ཉིད།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་རྟོགས་མ་རྟོགས་སུ་བསྟན་པ་ནི།
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཏེ།

སེམས་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་མཐོང་།
ཅི་ལྟར་འཛིག་རྟོན་འཛིག་རྟོན་འདས།

ཞེས་མདོར་བསྟན་པ་སྟེ། སེམས་ལ་ལྷང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བག་
ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པས་ན། འཁོར་བ་འཛིག་རྟོན་པ་ཡིན་ལ། བག་ཆགས་ཀྱི་
དྲི་མ་དག་ན་བྱ་ངོ་ལས་འདས་པ་སྟེ། འདི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

བདག་ཏུ་འཛིན་པས་འཁོར་བ་སྟེ།

སོ་སོར་རིག་ན་དེ་ཉིད་དེ།

འདོད་ཆགས་ཟད་པས་མྱ་ངན་འདས།

ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་ཟད་པ་དང་།

དེ་དག་འགག་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད།

ལུས་ཅན་ཀྱན་གྱི་སྐྱབས་ཉིད་དོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་དག་སེམས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡོད་ན། ལུས་དྲུག་
ཏུ་གཞན་དུ་འཛིན་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་དབང་གིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་
ཀྱན་བསྐྱེད་པས་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་ངོ་།

རྒྱ་དེས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་གི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་
སྤང་། གཏི་མུག་དག་པས་མཐོང་བའི་ལམ་མངོན་དུ་འཐོབ་ཅིང་། དག་པའི་
ཡིད་དང་ཀྱན་གཞི་ལ་སྦྱིབ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཟད་པ་ན། བཟོད་
པ་ཆེན་པོ་འཐོབ་ལ། ཀྱན་གཞི་ཉིད་སྤངས་ཤིང་དག་པ་ན། ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་དམ་
པར་འགྱུར་ངོ་། །འདི་ལྟར་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

སེམས་ནི་གཉིས་སུ་སྤྲང་བས་ཏེ།

ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྤྲང་བ་དང་།

དད་ལ་སོགས་པར་སྤྲང་བར་འདོད།

ཉོན་མོངས་དག་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན།

སེམས་ནི་སྒྲ་ཚོགས་སྒྲ་བ་དང་།

ནམ་བུ་སྒྲ་ཚོགས་ཅན་དུ་འབྱུག།

དེ་ལ་སྒྲ་བ་དེ་ཡོད་དང་མེད།

དེ་སྤྱིར་ཚོས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་གསུངས་སོ།

གཟུགས་ཀྱི་སྤྱིའི་དོན་བཤད་པ་ནི།

ཤེས་དང་མི་ཤེས་པ་དག་ལས།

ལུས་འདི་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དེ།

རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བཅིངས།

བདག་ཉིད་ཤེས་ན་གོ་ལ་བར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་པས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་
བར་རིགས་ཀྱི་ཐོག་པ་ཐུན་མོང་ལས། ལུས་ནི་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་
བྱུང་བ་མི་གཙང་བ་འདིག་པ་སྟེ། དེས་ན་སྒྲ་བ་ཀྱི་དྲི་མ་པས་གཟུགས་ཀྱི་
ལྷུང་པོ་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་དག་པ་མེད་དོ་སྟེ། པའི་འབྲུལ་པ་བསལ་བའི་
སྤྱིར། གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་། ཤེས་
པ་དང་མི་ཤེས་པའི་བྱུང་བར་ཅམ་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་དང་། དྲི་མ་མེད་
པའི་ལུས་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སུ་བརྟེན་ཀྱི། ལུས་འདི་ཉིད་ལ་གཟུགས་སྤྱིའི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོད་དོ། །སྤྱན་པ་དང་བཅས་པའི་བེ་རྩུབ་བཞིན་
རང་གི་རྣམ་རྟོག་གི་འཆིང་བས་བཅིང་སྟེ་ཡོན་ཏན་མི་མཐོང་ངོ། །བདག་ཉིད་

230 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

གྱི་འཛིང་བ་དང་བྲལ་བར་གཤམ་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་གྱི་སྐྱར་
འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་རྒྱས་པར་ཐེག་བསྐྱས་ལས།

གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་། གཟུགས་
གྱི་ཡུང་པོ་གནས་གྱུར་པའི་ཕྱིར། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དང་
ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པར་འགྱུར་རོ།

ཞེས་གསུངས་སོ།

བྱང་ཆུབ་གྱི་དོན་བཤད་པ་ནི།

བྱང་ཆུབ་ཉི་མེན་རིང་བ་ཡིན།

འགོ་མེན་འོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་།

ཉོན་མོངས་གཟེབ་གྱུར་འདི་ཉིད་ལ།

མཐོང་བ་དང་ནི་མ་མཐོང་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུས་དང་སེམས་གཉིས་གྱི་བྱི་མ་རྣམ་པར་དག་པས་བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་པོ་ཞེས་ཐ་སྟོད་དུ་བཏགས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ནི་ཉི་མ་མ་ཡིན་ཏེ།
རྟོག་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་འཛིང་བས་བསྐྱིབ་པ་ནི་ཐག་རིང་ཏེ་སྤང་མུན་
བཞིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་རིང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སེམས་གྱི་དག་པའི་ངོ་བོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་ཁྱད་པར་ཉོན་མོངས་པའི་བྱ་བ་ཉིད་ལ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་
པའི་ཁྱད་པར་ཅུ་ཟད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་

འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཙམ་སྟེ། སྟེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་བ་མེད་བ་སྟོས་པ་
ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་།

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས།།

སྟོང་བ་ཡིན་པས་དངོས་རྣམས་ཀྱི།།

རྟེན་འབྱུང་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས།།

མཚུངས་པ་མེད་པ་ཉེ་བར་བསྟན།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

མདོའི་དོན་བསྟན་པ་ནི།

ཤེས་རབ་མར་མེ་ལ་གནས་ནས།།

མཚོག་ཏུ་ཞི་བར་གྱུར་པ་ཡིས།།

བདག་ལ་བརྟག་པས་གནས་བྱ་ཞེས།།

མདོ་སྟེང་མཚོགས་ལས་གསུངས་པ་ལགས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་རིག་
ཅིང་། ཞི་གནས་དང་ལྟག་མཐོང་གི་རྒྱ་ཚོགས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོམ་པའི་
སྟོབས་ལས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ནི་མར་མེ་སྟེ། དེ་ནས་
མཚོག་ཏུ་ཞི་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་འབྱུང་བ་ནི། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་
དག་པ་ལ་བརྟག་པར་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཙུམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་མདོ་
ཐམས་ཅད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་

ལ་གནས་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་རྒྱ་ཆེར་སྒྲུ་ཞིང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་
སྟོན་པར་བྱེད་པས་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

སྟོན་དགོན་མཆོག་རི་ལྷར་སྒྲུང་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། མདོར་
བརྟན་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་མི་མཐོང་བའི་ཚུལ་དང་། མཐོང་བའི་ཚུལ་དང་།
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་འཕྲིན་ལས། བྱང་ཚུབ་ཉེ་རིང་མེད་པའི་དོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྟོབས་བརྩའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིས་པ་རྣམས།།

བྱིན་རྒྱབས་རྒྱ་བ་ཆོས་པ་བཞིན།།

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་མཐོང་ངོ་།།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཆོན་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྟོན་པ་མཆོན་པ་དང་། ཁམས་སྒྲ་ཆོགས་པ་མཆོན་པ་དང་། མོས་པ་
མཆོན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མཆོན་པ་དང་། དབང་
པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཆོན་པ་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་དང་། ལྷའི་
མིག་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་མཆོན་པ་དང་། ཀྱུན་ཏུ་འགོ་བའི་ལམ་མཆོན་པ་
སྟེ། འདི་ལྷར་སྟོབས་བརྩའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིས་ཀྱིས་རྒྱབས་པས་ཐོག་མར་རྒྱ་
བ་ཆོས་པ་ཅམ་དུ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལྷར་སྒྲུང་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
མཐོང་བར་འགྱུར་གྱི། གང་དག་རང་གི་སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱིབ་ན།

ཐ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་ནོ་སྤྲུལ་པ་ཡང་མི་མཐོང་ངོ་། །
དེ་ལྟར་ཡང་།

ངེ་ལྟར་ཚུའི་སྤྱོད་ཆགས་ན།
སྒྲིབ་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མི་སྤྲོད་བ།
དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་དཔན་པ་ལ།
སངས་རྒྱལ་གཟུགས་ཀྱང་མི་སྤྲོད་ངོ་།

ཞེས་བྱམས་པའི་ཞལ་སྤྲོ་ནས་ཀྱང་གསུངས་སོ།

སངས་རྒྱལ་མི་མཐོང་བའི་ཚུལ་ནི། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ལས།
སངས་རྒྱལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་དང་བྲལ་བ་མེད་ཀྱང་། སྒྲིབ་པའི་འཆིང་
བས་མི་མཐོང་བའི་དབེ་ནི།

ངེ་ལྟར་ཡི་དྲགས་ནམས་ཀྱིས་ནི།
རྒྱ་མཚོ་སྤྲུལ་པར་མཐོང་བ་ལྟར།

ཞེས་བྱ་བ་གང་དག་ཡིད་དྲགས་སུ་སྒྲེས་པ་ན། སྒོམ་པས་གདུངས་ཏེ་སྤར་
མིར་སྒྲེས་པ་ན་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཟད་པ་མེད་པ་ཡོད་པ་ཤེས་པས་དེར་ཕྱིན་པ་ན་
སྒྲིབ་པས་རྒྱ་མཚོ་སྤྲུལ་པར་མཐོང་གི་རྒྱ་མཚོ་ནི་གར་ཡང་མ་སོང་ངོ་། །དེ་
བཞིན་དུ།

དེ་བཞིན་མི་ཤེས་པས་བསྒྲིབས་པས།
སངས་རྒྱལ་ནམས་ནི་མེད་པར་བརྟག།

234 དབུམ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གི་རྒྱུད་ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་བྱིན་
རྒྱབས་མེད་ཅིང་མི་ཤེས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཤེས་རྒྱུད་ཚིག་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲལ་བ་མེད་དོ།

དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་ལ་ལར་མཐོང་བ་རིགས་སོ་ཞེན། མཐོང་ཡང་ཅི་
ཞིག་བྱ་སྟེ། མ་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་མཚུངས་སོ། །ཞེས་བརྟན་པའི་བྱིར།

དམན་དང་བསོད་ནམས་དམན་པ་ལ།

བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་བགྱིར་མཆིས།

ཅི་ལྟར་དམུས་ལོང་ལག་པ་བྲ།

རིན་ཆེན་མཆོག་ནི་བཞག་པ་འདྲ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་དག་དམན་པ་ནི་སྒྲིན་པོ་རན་འགོ་རྣམས་དང་། བདེ་
འགོ་ཡིན་ཀྱང་བསོད་ནམས་དམན་པ་གྲ་གྲོ་དང་། དམུས་ལོང་དང་། ལྟ་བ་
ལོག་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ། བཙོམ་ལྡན་འདས་མཐོང་ཡང་ཅི་ཞིག་
བྱ་སྟེ། སྒྲར་ལོག་ཐོན་ཅན་དུ་རྒྱུར་ཅིང་མ་དད་པས་ལས་རན་པའི་རྒྱུ་དུ་
འརྒྱུར་བ་མིད་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དམུས་ལོང་གི་ལྷག་དུ་བེ་རྒྱུ་བཞག་
པ་ལྟ་བུ། ཅི་ཡང་མི་ཐན་སྟོང་བར་བྱེད་པར་འརྒྱུར་དོ།

སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་རྒྱལ་བཤད་པ་ལ་ཡང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་
ལས། འདི་ཡང་རི་ལྟར་སྒྲར་བ་དང་། མཛད་པ་དང་། རོན་གང་ཡིན་པ་དང་།
མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱལ་བཞི་ཡིས་ཡེ་ཤེས་རྟོག་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི།

སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་བྱས་པ་ལས།

འོད་གྱི་རང་བཞིན་དཔལ་ལྡན་པའི།

སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་མཚན་འབར་བ།

སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་མདུན་ན་གནས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་དག་སེམས་ཅན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 ཚེས་ལྡན་དང་ལྡན་ཞིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ལས། འོད་གྱི་རང་བཞིན་
 དཔལ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲ། མཚན་དབུས་བརྒྱན་པ་མངོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ལ་མཚན་ནི།

བྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཚན་དང་རུ་སྤྲལ་ཞབས།

བྱག་དང་ཞབས་སོར་བྱ་བས་འབྲེལ་བ་དང་།

བྱག་ནི་ཞབས་བཅས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས།

འདི་ཡི་སྒྲ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་།

སོར་སོ་རིང་དང་རྟིང་ཡངས་སྒྲ་ཆེ་བ་དང་།

ཞབས་འབྱར་མི་མངོན་སྒྲ་ནི་ཁྱེན་དུ་ཕྱོགས།

ཕྱིན་པ་ཨོ་ན་ཡ་འདྲ་བྱག་རིང་མཛེས།

འདོམ་གྱི་སྒྲ་བ་སྒྲུབས་སུ་བྱུང་པའི་མཚན།

ལྷགས་པ་གསེར་མདོག་ལྷགས་པ་སྤང་བ་དང་།

སྒྲ་ནི་རེ་རེ་ནས་གཡས་ལེགས་འབྱུངས་དང་།

ཞལ་མཛོད་སྤྱུལ་བརྒྱན་རོ་སྟོད་སེང་གེ་འདྲ།

འདིའི་དཔུང་པའི་མགོ་རྒྱུམ་ཐལ་གོང་རྒྱས།

འདི་ལ་རོ་མི་ཞེས་པ་རོ་མཆོག་སྤྲང་།

སྤྱི་ནི་བྱ་གོ་ཏ་ལྟར་ཚུ་ཞེང་གཤམ།

གཙུག་ཏོར་ལྟར་ལྟན་ལྟགས་རིང་མཛེས་པ་དང་།

ཚངས་དབྱངས་འགྲུམ་པ་སེང་གེའི་འདྲ་དང་ཆོམས།

ཤིན་ཏུ་དཀར་དང་ཚད་མཉམ་ཐག་བཟང་དང་།

གྲངས་ནི་བཞི་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཚང་བ་དང་།

སྤྱན་ནི་མཐོན་འཐིང་སྤྱན་རྒྱུ་བ་མཆོག་གི།

འདྲ་བ་འདི་དག་སྤྱུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་མཆོན།

ཞེས་པ་རོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྤྲང་བར་འགྱུར་རོ།

དེ་སྤྲང་བས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན།

མགོན་པོ་དེ་ཡི་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱུལ།

སྤྱལ་བ་མང་པོར་བཞུགས་ནས་ཀྱང་།

གདུལ་བྱ་རྣམས་ནི་གདུལ་བའི་ཕྱིར།

དབྱིངས་ནི་ཐ་དད་གྱུར་མ་ལགས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་དག་ཡུན་རིང་བ་དང་སྤང་བ་རྒྱུད་རི་ལྟར་སྤྱིན་པར་

འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བཞུགས་ནས་གདུལ་བར་སྤང་སྟེ། རང་གི་རྣམ་པར་དཀར་

བའི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་ལ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཆ་རྒྱུད་ཟད་ཡོད་པས་དེ་
ལྟར་སྒྲུང་མོད་ཀྱི། རོན་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་ཐ་དད་དུ་ལྷུང་བ་ནི
མ་ཡིན་ནོ།།

དེའི་ཕྱིར། རོན་གང་ཡིན་བསྟན་པ་ནི།

སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ངེས་ཏྲོགས་ནས།།

དེར་ནི་ཤེས་པས་འཇུག་པར་འགྱུར།།

སོ་སོ་རང་རིག་རྣམ་དག་ན།།

ས་རྣམས་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་གནས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་བླ་མ་གྱི་སྒྲུ་མཐོང་ཞིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྣམས་
ཐོས་ལ། ཆུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་སྒྲོམ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བའི་རོ་མྱོང་ནས། ཉིང་ངེ་
འཛིན་ཀྱི་རེག་བྱ་རེག་ཏེ། ཞིབ་མོར་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་རྟོག་པའི་སྒོ་དུག་པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་ཡུལ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་བྱ་བ་ཡིན་པས།
དེར་ཤེས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཅིང་། སོ་སོ་རང་རིག་པ་རྣམ་པར་དག་
པ་འདི་ལ་རི་ལྟར་གོང་ནས་གོང་དུ་ཞུགས་ཅིང་གནས་པས་ས་ལམ་ཐམས་
ཅད་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་བཞུགས་པ་ནས་གནས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་བརྒྱུད་དོ།།

མཐར་ཐུག་པའི་ཆུལ་ནི།

དབང་ལྷུག་ཆེན་པོའི་གནས་མཆོག་དང་།།

འོག་མིན་ཉིད་དེ་རྣམ་མཛེས་པ།།

ཤེས་པ་གསུམ་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ།

འདྲེ་བར་འགྱུར་བ་བདག་སྒྲུའོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་གི་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་
དག་པ་མཐར་མོན་པའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དབང་ཟུག་ཆེན་
པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་དུ་ལོངས་སྟོད་
རྫོགས་པ་སྣང་བར་བཤད་པ་དང་། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་འོག་མིན་ཆེན་པོར་
སངས་རྒྱུ་ཡལ་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་ལྟར་བཤད་མོད་
ཀྱིས་ཀྱང་། ཡང་དག་པར་ན་དེ་ལྟར་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི།
རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྟིང་པོའི་དྲི་མ་དག་པ་དང་། མ་དག་པའི་ཆ་ལས་ཡེ་ཤེས་
ཡལ་ལྟར་སྣང་བ་དང་། ཡལ་ཅན་ལྟར་སྣང་བའི་ཆ་སྣང་བ་ཙམ་སྟེ། མཐར་
ཐུག་གི་དོན་དུ་ནི་ཤེས་པ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པས་སངས་རྒྱུ་ཐམས་
ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མཉམ་པ་ཡིན་པས། རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་ཤེས་
པ་ལ་སྣང་བ་ཡང་རང་ལས་གཞན་དུ་མེད་པར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་
ཁྲུ་སྒྲུབ་བདག་སྒྲུའོ།

དེ་ལ་ཤེས་པ་གསུམ་ནི། དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཀྱུན་
གཞི་ལ་གནས་པའི་ཡིད་དང་། ཀྱུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། རི་ལྟ་བུ་
ཞིག་འདྲེ་ཞེ་ན། མོས་པས་སྟོད་པའི་ས་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟོད་
བས་སྒྲུལ་པའི་སྒྲ་སྟོན་ཏོ། །ལྟག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་ས་ལ་ཞུགས་ནས་
ས་བདུན་གྱི་བར་ལ་ཀྱུན་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཡིད་སྟོང་བས་ལོངས་སྟོད་
རྫོགས་པའི་སྒྲ་སྣང་ངོ། །དག་པ་ས་གསུམ་ལ་ཀྱུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

དག་པས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་སྒྲུང་སྟེ། རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་བཞིན་འཐོབ་པར་འགྱུར། ཐོབ་
པས་དབང་འབྱོར་བ་ལ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་བརྗོད་
བ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བྱིན་ཡོད་པ་
ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡང་ཡིན་ལ། བྱི་རོལ་ཏུ་བདེན་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་
བྱིར་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་འོད་ཟེར་དང་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
འདི་ལྟར་ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བའི་རྒྱན་ཀྱི་མདོར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱད་སྟེ་མ་ལས་
ཀྱང་།

དེ་བཞིན་དད་སོགས་དྲི་མེད་ཅན།
དད་སོགས་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ་ཡི།
རང་སེམས་ལ་སྒྲུང་རྫོགས་སངས་རྒྱུས།
འཆག་པ་དང་ནི་བཞེངས་པ་དང་།
བཞུགས་པ་དང་ནི་གཟིམས་པ་དང་།
སྦྱོད་ལམ་སྒྲ་ཆོགས་མཛད་པ་ཅན།
ཞི་བའི་ཆོས་ནི་གསུངས་པ་དང་།
མི་གསུངས་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་བ།

ཆོ་འབྲུལ་རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་དང་།
མཛད་པ་གཟི་མདངས་ཆེན་པོ་ཅན།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར།
དེ་མཐོང་ནས་ཀྱང་འདོད་ལྡན་བ།

སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཅེས་རབ་སྦྱར་ཏེ།

དེ་རྒྱལ་ཡང་དག་སྒྲངས་ནས་ནི།

འདོད་པའི་གོ་འཕངས་འཐོབ་པར་བྱེད།

སྒྲང་བ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་།

རྟོག་མེད་གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད།

དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན།

དོན་ཆེན་པོས་ནི་ཉེ་བར་གནས།

འདི་ནི་རང་སེམས་སྒྲང་བ་ཞེས།

སོ་སོའི་སྒྱུ་པོས་མི་ཤེས་མོད།

དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཞུགས་མཐོང་སྟེ།

དེ་དག་ལ་ནི་དོན་ཡོད་འགྱུར།

འཇིག་རྟེན་དེ་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས།

ཐེག་པ་འདི་ལ་གནས་པ་རྣམས།

ནང་གི་དང་པོ་ཚེས་སྦྱར་ནི།

ཡེ་ཤེས་མིག་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ།

བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་འཕྲིན་ལས་བཤད་པ་ནི། ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་

གསུམ་སྟེ། ཐོག་མར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དོན་བརྟན་པའི་བྱིར།

བྱིས་པའི་ནང་ན་ཡོངས་མཁྱེན་དང་།

འཕགས་པའི་ནང་ན་སྣ་ཚོགས་ཉིད།

ཅེས་བྱ་བ་ནི། མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་
སྟོན་ཅིང་འདུལ་བ་དང་། འཕགས་པའི་ནང་དུ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་། སེམས་དག་པ་དབང་འབྱོར་བའི་
མཐུའོ། །གཞན་ཡང་།

དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཆོ་དཔག་མེད།

བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ཡི་རྒྱ་གང་ཡིན།

ཞེས་བ་ནི། འོག་མིན་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་དང་། འོག་མིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ནི།
བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་ཁྱི་རྒྱག་སྟོང་ཡིན་མོད་ཀྱིས། དེའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་ཡང་སྟོན་
ཅིང་དེ་བས་ཀྱང་ཆོད་མེད་པ་འདིའི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཉིན་ཞག་ཏུ་བགྱང་བ་དང་།
དེའི་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཉིན་ཞག་ཏུ་བགྱང་བ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དེ་བཅུ་གསུམ་
ལྟག་པར་ཕལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་ཡང་སྟོན་པའི་དབང་འབྱོར་
བས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་སྟེ།

བྱི་རོལ་སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱི་ཡང་།

དཔག་ཏུ་མེད་པའི་བསྐྱེད་པར་ནི།

ཆོ་ཡང་གང་གིས་བསྐྱུང་བ་ནི།

སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྟོག་གནས་པའི།

རྒྱ་ཡང་མི་ཟད་པ་དེ་ཉིད།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བྱི་རོལ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་རང་གི་ཡེ་ཤེས་མ་རྟོགས་པའི་ཆ་ལས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་ཏུ་མེད་པར་ཐོག་མ་དང་། ཐ་མ་མི་མངོན་པའི་བར་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁུབ་པའི་ཚའི་རྒྱན་གང་གིས་བསྐྱུང་བར་འབྱུང་ཞིང་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྟོག་ནི། ཡུལ་ཁེས་བྱ་བ་སྒྲེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་བྱིར། སྟོག་གནས་པའི་ཚུལ་ཡང་། མི་ཟད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པས་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་མཉམ་པར་ལས་འདས་པར་དབྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ།

དེའི་བྱིར།

གང་གིས་འབྲས་བུ་མི་བཟད་གང་།

སྒྲུང་བ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས།

ཤེས་རབ་དོན་དུ་རབ་ཏུ་འཇུག།

ཅེས་སྟོས་ཏེ། འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་མེད་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལས། དེའི་འབྲས་བུ་ཟད་མི་ཤེས་པས་འཁོར་བའི་སྒྲུང་མཚུངས་པར་འདོད་པས། སྒྲུང་བ་རྟོན་པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་མཐོང་བའི་ལམ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་འཇུག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་འཁོར་བ་

ཟད་པ་མེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཟད་པ་མེད་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འགག་
པ་མེད་པ་འདི་མཛོན་སྐྱམ་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་
པ་ཉིད་བསྟན་དོ།

རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།

སྲིད་པ་གང་གིས་ཤེས་པ་དེ།

ཐུང་ན་འདས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ།

སྲིད་པ་དང་ནི་ཐུང་ན་འདས།

ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་གསུངས་སོ།

དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་བྱང་ཆུབ་ཉི་འོད་མེད་པའི་ཚུལ་ནི།

བྱང་ཆུབ་རིང་བར་མི་བསམ་ཞིང་།

ཉི་བར་ཡང་ནི་བསམ་མི་བྱ།

ཡུལ་དུག་སྣང་བ་མེད་པར་ནི།

ཡང་དག་རི་བཞིན་རིག་གྱུར་པའོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་རྟོགས་
པ་ཡིན་པས་རིང་བར་མི་བསམ་སོ། །གཟུང་འཛིན་ཅན་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་གཏན་
མེད་པའི་ཐྱིར་ཉི་བར་མི་བསམ་སོ། །དོན་དུ་ཡུལ་དུག་གི་མཚན་མ་སྣང་བ་
མེད་ན་མེད་དོ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་སྣང་བ་མེད་ན་སྐྱེ་འགག་
མེད་པས་བདུན་པ་ཡིད་མེད་དོ།

ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་སྒྲུབ་པོ་བསྐྱེད་པའི་མེ།

ཞི་དེའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱལ་ནུམ་ས་ཆོས་སྐྱེ།

དེ་ཆོ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད།

སེམས་འགག་པ་དེ་སྐྱའི་མངོན་སུམ་མཛད།

ཅེས་བྱ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

སེམས་ལས་གཞན་མེད་པར་ནི་སྒྲོས་རིག་ནས།

དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས།

སྒྲོ་དང་ལྷན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས།

དེ་མི་ལྷན་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས།

ཞེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་ས་
བརྒྱད་པོ་དག་ཅིང་སྤང་བའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་
ངོ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ཡང་མེད་
དོ་ཞེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་རྒྱུན་དཀོན་མཆོག་སྤང་
ཚུལ་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

ད་ནི་དེ་ལྟར་གོམས་པ་ལས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཤིང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་
འབྱུང་བས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལྟ་སྟེ། སྤང་དོར་གྱི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་
བ་དང་། འཁོར་བའི་གཉེན་པོ་དང་། ཞི་བའི་གཉེན་པོ་དང་། ཁམས་རྒྱས་
པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་། ཚུལ་རྗེ་ལྟར་རྒྱས་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇི་ལྟར་འོ་མ་དང་འབྲེས་ཀྱི།

སྟོད་གཅིག་ལ་ནི་གནས་པ་ལས།

རང་བས་འོ་མ་འབྲུང་བྱེད་ཅིང་།

ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་དེ་བཞིན་གནས།

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཡོག་ནས།

ཡེ་ཤེས་ལུས་འདི་གཅིག་གནས་ཀྱང་།

རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིས་ཡེ་ཤེས་ལེན།

མི་ཤེས་པ་ཡིས་འདོར་བར་བྱེད།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་རང་བས་ཀྱི་ལས་འོ་མ་འབྲུང་ཅིང་འབྲུང་བ་ལྟར།
རང་གི་སེམས་དང་ལུས་ཉོན་མོངས་པའི་བྱ་བས་གཡོགས་པ་འདི་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཇི་ལྟར་བ་དང་། ཇི་སྟོད་བ་གནས་ཀྱང་དྲི་མས་མི་གསལ་ཞིང་
འབྲེས་པ་ལྟར་སྣང་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་རྒྱུན་རང་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་དྲི་
མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་རྒྱ་མཐུན་པ། སྤང་བྱ་དང་སྤང་
བྱ་རྣམ་པར་འབྲུང་པའི་ཚོས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྣལ་འབྱོར་བས་ཡེ་ཤེས་
ལེན་ཅིང་མི་ཤེས་པའི་དྲི་མ་འདོར་བར་བྱེད་པ་འབྲུང་སྟེ། འདི་ནི་སྤང་བ་དང་
དོར་བའི་རྒྱལ་སྣང་བ་ཡིན། འདི་ནི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྟོགས་ཤིང་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་འཁོར་བའི་གཉེན་པོ་བསྟན་པ་ནི།

བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་འཛིན་པས།

དེ་མིང་ཐྱི་རོལ་རྣམ་བཏག་པས།

བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་མཐོང་ནས།

མིང་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་
བདེན་པར་རྟོགས་པ་ན་འབྱུང་པའི་ཐྱིར་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་དང་།
འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་རྣམས་ལ་བདག་གི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐྱི་རོལ་ཏུ་
རྟོག་པས་བཏགས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་ཞེན་པ་གཞོམ་
པའི་ཐྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་གཉིས་དེ་ལྟ་བུར་
རྟོགས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་མིང་པའི་ས་བོན་འགག་ཅིང་། འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།

དེའི་ཐྱིར་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་འདི་ནི་འཕགས་པ་བཞི་ཀ་བསྐྱེད་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའོ། །རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ལ་བདག་མེད་པར་
རྟོགས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་འཛིན་རྟོག་དང་བཅས་པ་
དག་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་སྟེ། དེས་ན་ས་རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པ་ལས་ཀྱང་།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པ་
ཉན་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་སྒྲོབ་པར་འདོད་
པས་ཀྱང་། ཞེས་པའི་བར་དུ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་

248 དབུམ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པ་གདང་།

ཉིད་མེད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་པའི་ཚོགས་ལས་རྒྱ་ཆེར་
གསུངས་པ་ལྟར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ།།

དེའི་འོག་དུ་ཞི་བའི་མཐར་འགྲོ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་
དང་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཐེག་པ་སློན་མེད་པ་
སྟོན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་གསུམ་པ་ཞི་བའི་གཉེན་པོ་བསྟན་པ་ནི།

གང་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་རྩ་འདས།།

གཙང་བ་རྟག་པ་དགེ་བ་བཞི།།

གང་ཕྱིར་གཉིས་ནི་བྱིས་པས་བརྟགས།།

དེ་ཡིས་གཉིས་མེད་རྣལ་འབྱོར་གནས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་།
མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་དང་། ཡིད་ཀྱི་
རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་འཆི་འཕོ་བ་ཡོད་པས།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རྩུང་ཟད་མ་སོན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་གཙང་བ་དམ་
པ་དང་། བདག་དམ་པ་དང་། བདེ་བ་དམ་པ་དང་། རྟག་པ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་
དུ་ཕྱིན་པ་བཞིས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པས་འདི་ལ་ལྟོས་
ནས། མི་རྟག་སྟོང་པ་སྟུག་བསྐྱེད་བདག་མེད་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་འོག་གི་རྟོག་པར་
གསུངས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་དོན་ནི་ཟབ་པར་གནས་སོ།།

དེ་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཁོར་བ་དང་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཉིས་

གྱི་བྱིས་པས་བརྟགས་པ་སྟེ།སངས་རྒྱས་ནི་འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
རང་བཞིན་ཡིན་པས། དེའི་ནལ་འབྱོར་ལ་གནས་པར་གཤམ་པར་བྱའོ།།

འདི་ཡང་རྒྱས་པར་འདི་སྐད་དུ་དེ་ལ་དབང་བཅོམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་
དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ནི། མ་རིག་པ་བག་
ཆགས་གྱི་ས་མ་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་ར་བའི་བག་ཆགས་དང་ལྡན་
པའི་བྱིར། གཙང་བའི་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་མི་འཐོབ་པོ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
མཚན་མའི་སྒྲིས་པ་ཀླན་ཏུ་སྒྲོད་པ་ཕྱ་མོ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། བདག་གི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདུས་མ་བྱས་མི་འཐོབ་པོ། །རྒྱ་དང་རྒྱེན་དེས་ཀླན་ནས་
སྤངས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་
འབྱུང་བའི་བྱིར་དེ་འགག་པའི་ཤིན་ཏུ་བདེ་བའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་མི་འཐོབ་
པོ། །རི་མིད་དུ་དེ་ནམས་འགག་པའི་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པའི་ཁམས་མངོན་དུ་
མ་བྱས་པ་དེ་མིད་དུ། བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པར་བསྒྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་དང་།
མི་འབྲལ་བའི་བྱིར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་རྟག་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་མི་འཐོབ་
པོ། །ཞེས་དཔལ་འབྱེད་གི་མདོ་ལས་བྱུང་བ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་གྱིས་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་དངོས་པོའི་མཚན་མར་འཛིན་པའི་གཉིན་པོར་སྟོང་བ་ཉིད་
བརྟན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་སྟེ། དེ་ལ་རང་རིག་དང་། གཞན་རིག་དང་། སྐྱ་དང་
ཡི་གེས་ཀྱང་བདག་དང་། གཞན་དང་། གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལ་སོགས་པར་
སྒྲོས་སྒྲོ་བརྟགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པས་སྒྲས་ནས་འབྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་
བྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་བརྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་མཚན་ཏུ་བཟུང་

250 དབུམ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་བའི་རྣམ་པ་གདང་།

ནས། སོ་སོའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདོར་ན་བརྒྱུ་
བར་འབྱུང་ཏེ། དབུམ་ཅུ་བ་ལས།

སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན།

ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལྡན་སྤང་བར་འབྱུང་།

དཔེར་ན་སྦྱལ་ལ་བརྩུང་ཉེས་དང་།

འགྲུག་སྤྲུག་བསྒྲུབ་པ་ལོག་པ་བཞིན།

ཞེས་བ་དང་། འགྲུག་བ་དུག་རྩུབ་པ་ལས་ཀྱང་།

རྣམ་པར་དཔེན་དོན་མི་ཤེས་པར།

ཐོས་པ་ཅམ་ལ་འཇུག་བྱེད་ཅིང་།

གང་དག་བསོད་ནམས་མི་བྱེད་པའི།

སྒྲིས་སྤྱུ་ཐ་ཤལ་དེ་དག་བརྒྱུ།

ཅེས་གསུངས་སོ།

གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ཡིན་ཡང་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་གཅིག་ཏུ་དགའ་བ་
ཉན་རང་རྣམས་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་དང་། འཁོར་བས་དུབ་པ་དལ་
བསོ་བའི་བྱིར་བསྐྱོད་དཀར་པོར་བརྟན་པ་དང་། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་མཐོང་
ལམ་བ་དང་། ས་དུག་བ་དང་། ས་བརྒྱུད་པ་ལ་ཡང་ཞི་བར་མི་ལྟོང་བར་བྱ་
བའི་བྱིར། སངས་རྒྱུ་བཙུག་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲད་ཅིག་གཅིག་ལ་
བསྒྲུལ་བའི་དོན་ཡང་སྟོང་པོའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་སུམ་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལྷ་
དེས་ན།

སྒྲིན་མཐོང་མཁའ་ལ་ཉི་བཞིན་འདིར་ཁྱོད་ཕྱོགས་གཅིག་སྒོ་གྲོས་ཅན།
 སྒོ་མིག་དག་པའི་འཕགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐོང་མ་ལང་།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཆོས་སྐུ་གང་དག་སྒོ་གྲོས་མཐའ་ཡས་པ།
 ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་མཁའ་དབྱིངས་བྱུང་བ་དེ་དག་གིས་ཀྱན་མཐོང་།

ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲོས་པ་ཆོག་གོ།
 མདོར་བསྟུས་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སྟོང་པ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་དུ་མི་བྱའོ།

དེ་ནས་བཞི་པ་ཁམས་རྣམས་གནས་བྱུང་བར་དག་པ་དེ་རྒྱས་པར་བྱ་བ་
 བསྟན་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཁམས་རྒྱས་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལས་
 བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་པ་དང་། རྒྱལ་བས་བསྐྱུང་བར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ཆོགས་
 སྐུ་བཅད་པ་གསུམ་ལས། འདི་རྣམས་ཀྱང་ལ་འོལ་ཏུ་སྒྲིན་པ་བརྩའི་རང་གི་ངོ་
 བོས་དག་པ་དང་། ཐོབ་པའི་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་བསྟན་ཏེ། དེ་
 ཡང་ཁོར་བ་ཤུན་པ་གསལ་བས་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པ་ལྟ་བུ་ནི་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆུལ་གྱིས་ཤིང་འབྲས་ལས་ལྡོན་པ་འམ་ས་
 བོན་ལས་ལོ་ཐོག་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི་ཐོབ་པ་ཞེས་ཐ་སྟད་བྱས་ཏེ། འདི་གཉིས་
 དབྱེར་མེད་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཆོས་སྐུ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན།

དཀའ་སྤྱད་སྣ་ཆོགས་སྒྲིན་པ་དང་།

ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདུན་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཟང་
 ཟང་གི་སྒྲིན་པ་དང་། རྒྱབས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་རྣམས་ཆགས་
 པ་མེད་པའི་ཆུལ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེད་པའོ།

ཚུལ་ཁྲིམས་སེམས་ཅན་དོན་སྤྲད།

ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
དགེ་བ་ཆོས་སྤྲད། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རང་ཉིད་སྲིད་པའི་
བདེ་བ་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའོ།

སེམས་ཅན་པན་བྱེད་བཟོད་པ་སྟེ།

གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཁམས་རྒྱས་འགྲུལ་།

ཞེས་པ་ནི། གང་དག་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཇི་མི་སྟོམ་པ་དང་། དགེ་བའི་
ཚུགས་ཀྱི་སྤྲལ་བ་སྤྲལ་དང་དུ་ལེན་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
མི་སྤྲལ་བ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་པ་སྟེ། སྤྲལ་གཉིས་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པ་
སྟེ། དེ་ལྟར་གསུམ་པོ་འདི་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཟུགས་སྤྱིའི་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་
སོ།

ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་དང་།

བསམ་གཏན་སེམས་ལ་འཇུག་པ་དང་།

རྟག་ཏུ་ཤེས་རབ་བརྟེན་པ་སྟེ།

འདི་ཡང་བྱང་ཚུབ་རྒྱས་བྱེད་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོ་ཆ་དང་འཇུག་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བརྩོན་
འགྲུས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་ཀྱན་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་ནི་འཇིག་

རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་
གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། འབྲེལ་བ་གཞུགས་མེད་པ་ཡངས་མལ་འཇུག་པ་
དང་། ཤེས་རབ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་རྣམས་
རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་དང་། འཁོར་བ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འཇུག་
པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། འདི་ནི་བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་
ཅན་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཏེ། སྐྱ་གཉིས་ཀའི་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ།

དེ་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པ་དུག་པོ་འདི་རྣམས་ནི། གང་ཆེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟིན་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་འགྱུར་ལ། རོ་བོ་ནི་ཐྱིན་པ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་གཉིས་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སོ། །ཤེས་རབ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་སོ། །བཟོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་གསུམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ།

ཐྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསོད་ནམས་ཀྱི།

ཚོགས་ཡིན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི།

གསུམ་པོ་གཞན་ནི་གཉིས་ཀ་སྟེ།

ལྷ་ཆར་ཡང་ནི་ཡེ་ཤེས་ཚོགས།

ཞེས་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་སོ།

ཐབས་དང་བཅས་པའི་ཤེས་རབ་དང་།

སྟོན་ལམ་རྣམ་པར་སྦྱངས་པ་དང་།

སྟོབས་ལ་ངེས་གནས་ཡེ་ཤེས་ཏེ།

ཁམས་རྒྱས་བྱེད་པའི་ཚེས་བཞིའོ།

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཐབས་མཁས་པ་ནི་བསྟོད་བ་དང་། མོས་པ་དང་། ཡི་རང་
 དང་། ལུན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྦྱར་བ་དང་། རྒྱ་ཆེར་བྱེད་པའོ། སྟོན་ལམ་
 བྱི་ཟུང་མི་ཤེས་པར་སྟེལ་བ་དང་། སྟེ་བའི་ཐབས་མཁས་པ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་
 དག་དང་འབྲེལ་བའོ། །སྟོབས་ནི་སོ་སོར་རྟོགས་པ་དང་བསྟོམ་པའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་རྣམ་པར་རྒྱས་པར་བྱེད་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པས་རང་
 གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་འདི་བཞི་ནི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་རྒྱས་པར་
 བྱེད་པའོ། །འདི་རྣམས་ཚོགས་དང་སྦྱོར་བའི་ལམ་དུ་ནི། གོ་ཆ་དང་འཇུག་
 པའི་བསྐྱབ་པས་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྦྱོད་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ནི་ཡང་དག་པར་
 སྦྱོད་པ་སྟེ་མ་དག་པའི་ས་བདུན་ལ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །གསུམ་པ་
 ལ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ནི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་
 བརྗོད་དོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ལས་ནི། སྦྱོན་པས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྗེས་
 སུ་འཛིན་ཏོ། །རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་གཞོན་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བྱེད་དོ། །
 བཞོན་པས་ནི་ཐམས་ཅད་བཞོན་ལ། བརྟོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་འཕེལ་
 བར་བྱེད་ལ། བསམ་གཏན་གྱིས་རྒྱ་འཕྲུལ་ལ་སོགས་པས་འཇུག་པར་བྱེད་
 དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་གྲོལ་བར་བྱེད་ལ། ཐབས་ཀྱིས་མི་
 ཟུང་པར་བྱེད་ཅིང་། སྟོན་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་མཉེས་པ་ལ་རྟག་ཏུ་འཇུག་
 བར་བྱེད་ལ། སྟོབས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པ་ལས་རྒྱལ་བར་འགྱུར་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་

སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་
པ་ལས།

ལས་ནི་རྗེས་སུ་འཛིན་བྱེད་དང་།
གཞོད་མི་བྱེད་དང་དེ་ལ་བཟོད་།
ཡོན་ཏན་འཕེལ་དང་འཇུག་བྱས་དང་།
རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་དང་།
མི་ཟད་པ་དང་ཏག་འཇུག་དང་།
ངེས་པར་ཡོངས་སྒྲོལ་སྒྲིན་པར་བྱེད།

ཅེས་གསུངས་སོ།

འདིར་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ལས་བསྐྱུས་པས་བསྟན་ཏེ། རྒྱས་པར་
ནི་རིན་ཆེན་སྐྱེད་པ་དང་། མདོ་ཀླན་ལས་བརྟུས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་དཔའ་
པོས་ལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྐྱུས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་
སྐབས་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱུབ་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་འདུས་པས་ཁམས་རྒྱས་
པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཞེས་བཤད་དོ།

དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་འབྲུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་
ལས། དང་པོས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་རྒྱུར་བསྟན་ཏེ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཕྱག་མི་བྱ་ཞེས།
སྒྲ་བ་ངན་པས་སྒྲ་བས་སྟེ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་བྱུང་བར།།

ཚུལ་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲུང་མ་ཡིན།།

ཞེས་བྱང་ཆུབ་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་པ་དང་འཇུག་པས་མང་དུ་བྱུང་
བའི་སྟོན་པ་འབྲུབ་པ་ནི་སྟོན་པ་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་
གྱི་སེམས་ཏེ།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར།།

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད།།

ཞེས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་པ་སོ་
སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་སྟོང་བ་དང་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པ་རྟོགས་པར་
བྱེད་པ་འདི་ལ་འཇུག་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ། སྒྲུབ་པ་འདི་ལ་མི་
གྲས་ཤིང་བྱུག་མི་བྱེད་པ་ནི་བན་པར་སྒྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྟོང་
བར་བྱེད་པའོ།།

དེའི་ཕྱིར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་བྱུང་ན། ཚུལ་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་སངས་
རྒྱས་མི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་མེད་པར་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་
འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྟོན་འཇུག་རྟོག་པ་ཡིན་པས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྒྲུབ་མེད་པའི་གསར་དུ་ཐོབ་ཐོ་སྒྲུལ་དུ་རྟོག་ན་མི་
རུང་བས་བཤད་པ། སྟོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །འཇུག་པ་ནི་དེ་
འདོད་ནས་རྒྱ་ལ་འཇུག་པའོ། །རྒྱ་གཉིས་ཏེ་རྒྱ་དང་ཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱའོ། །དེ་ལ་
རྒྱ་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་པའི་སེམས་ཉིད་དེ་ཁམས་ཞེས་བྱའོ།།

ཀྱིན་གྱི་རྒྱ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་རྗེའི་འཕྲིན་ལས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དད་ཅིང་མོས་ནས་
 བསྐྱབ་བར་བྱ་བའི་ཡ་ཤོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ངེས་པར་རྟོགས་པ་དང་། རེག་པ་དང་
 རྗེས་སུ་དྲན་པའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ཏེ། འདི་གཉིས་ཀྱི་ཡང་གཅིག་མེད་ན་
 གཅིག་རྟོགས་པ་དང་། མངོན་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པས། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་
 རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་།

སེམས་དེ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བས་ན་ཉོན་མོངས་ངོ་བོ་
 མེད་གཟིགས་པ།

གང་དག་འགྲོ་ཀུན་བདག་མེད་མཐའ་ཞི་ཡང་དག་རྟོག་ནས་
 ཐམས་ཅད་ལ།

རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྗེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་སྒྲིབ་པ་མེད་
 བའི་སྒྲོ་མངའ་བ།

སེམས་ཅན་རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་ཅན་མཐའ་ཡས་གཟིག་
 མངའ་དེ་ལ་འདུད།

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེས་ན་གཉིས་པ་འདིས་དཔེ་བསྐྱབ་པ་སྟོན་ཏེ།

ལུས་ཤིང་ས་བོན་ལ་སོགས་གང་།

ཁ་ར་སྤྱད་པར་འདོད་པ་དེས།

ལུང་གིང་ས་བོན་མེད་པར་ནི།

ཁ་ར་འབྱུང་བར་འབྱུང་མ་ཡིན།

ལུང་གིང་ས་བོན་གང་བསྐྱུང་ན།

ཉེ་བར་གནས་གིང་བསྐྱུང་བ་ལས།

ལུང་མ་ཁ་ར་སོགས་རྣམས་ནི།

དེ་ལས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་ལྟར།

ཞེས་བརྗོད་ནས། དོན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལུང་གིང་ལྟ་བུ་བསྐྱུང་ན། ཡོན་
ཏྱན་གྱི་འབྲས་ལུ་ཐམས་ཅད་འབྱེན་པར་བརྗོད་པ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རབ་སྐྱུང་ན།

ཉེ་བར་གནས་གིང་བསྐྱུང་བ་ལས།

དགྲ་བཅོམ་རྒྱུན་རྟོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས།

དེ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བར་འབྱུང་།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ལ་བརྟེན་ནས། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཟད་པས་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་།
རྒྱུན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་ནས་རང་ཉིད་གྲོལ་བས་རང་སངས་རྒྱས་དང་།
མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ།
ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བའོ། །འདི་ལྟར་སྒྲོ་བ་
དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་།

ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱལ་འབྲིང་རྣམས་སྐབ་དབང་སྒྲེས།
 སངས་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྲུངས་ཤིང་།
 རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ནི་གཉིས་མེད་ཤེས་རབ་དང་།
 སྒྲིང་རྗེ་དང་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལས་བྱུང་།

ཞེས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།
 གཞན་ཡང་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཉན་རང་ཡང་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
 ཡིན་སྟེ་སྐྱེ་སྒྲུབ་སེམས་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་ཡིས།
 རྗོགས་སྐྱེ་རྒྱལ་པོས་རྗོགས་དཀར་བཞེད།

ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར་དབང་པོ་དམན་པས་དག་བཅོམ་པ་དང་། འབྲིང་པོས་
 རང་སངས་རྒྱལ་དང་། རྣོན་པོས་སངས་རྒྱལ་འཕྲོབ་པོ་ཞེས་སྤྲུགས་ཀྱིས་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོས་བསྟན་ཅིང་། དེ་ལ་
 ཉན་རང་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བྱུང་བར་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་དང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། ཉི་ཆེ་བ་མ་ཡིན་
 པ་དང་། མི་གནས་པ་དང་། གཏན་རྒྱུ་བ་ཉིད་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཉིད་དེ་བྱུང་
 བར་རྣམ་པ་ལྟོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ཉན་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་འཁོར་བ་
 སྤང་བྱ་དང་། ཞིབ་སྤང་བྱར་རྟོག་པ་དང་། བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་བསམ་
 ཉི་ཆེ་བ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་དང་། ལུང་པོ་ལྷག་མེད་རྒྱུན་ཆད་པ་
 དང་། སྒྲ་ན་ཡང་སངས་རྒྱལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

སངས་རྒྱལ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་རྣམས་
 རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་འདྲ་མོད་ཀྱི། བྱང་པར་དུ་འཁོར་འདས་མཉམ་པས་རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མ་ཁྱེན་པས་ཉི་ཆོ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་།
 སྤྱིད་ཞིག་ཉིས་ཀར་མི་གནས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་ནས་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་འཕྲིན་
 ལས་འཁོར་བ་ཐིམ་ཉིད་མི་ཟད་པས་རྟག་པ་དང་། དེ་ལས་གོང་ན་སྐྱེ་ཡང་མེད་
 པས་སྐྱེ་ན་མེད་པའོ། །འདི་ནི་ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་
 གསུངས་སོ། །

དེའི་བྱང་པར་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ངེས་པ་ཡང་། མདོ་ལས།
 ཁྱེད་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བའི་དཔེ་དང་སྐྱར་ནས། སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དེ་
 ལྷུང་ན་དཔེའི་དོན་ནི། མི་གཙང་བའི་དོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཁམས་གསུམ་པའི་
 ཚིག་སྒྲ་དྲགས་སོ། །འབྲུག་ཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་
 རྟེན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབྲུག་ཅིག་པ་
 ལྷུང་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་དང་གཉེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་དག་འཁོར་བའི་
 རྟག་བསྐྱེད་མཐོང་ནས་ཐུང་ན་དང་སྒྲེ་སྒྲགས་འདོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་
 དེ་ལས་འདོན་པའི་སྒྲོར་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་ནི་ཉན་རང་གི་ཐེག་པར་ཞུགས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་གོ། ཚོང་དཔོན་ཁྱིམ་བདག་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཞིག་གཙང་
 བ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ལ། དྲི་མ་མེད་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ། འདུས་མ་བྱས་
 ཀྱི་ཚོས་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 བསམ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་པར་མཚམས་སྒྲོར་བར་བྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ཚིག་སྒྲ་དྲགས་སོ། །སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་མཚམས་སྒྲོར་བ་ཐམས་
 ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་གྲོལ་ཡང་གྲིད་པར་སྒྲེ་བ་ལོན་པ་འདི་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་གཤམ་པ་གྱིས་ཡོངས་སུ་
 ཟིན་པས་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དག་གིས་མི་གཞོད་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་
 འཕྲིང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་དགོལ་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱང་
 ཉོན་པའོ། །ཞེས་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་མདོར་གསུངས་ཏེ།

རྒྱ་དེས་ན་རྒྱལ་བས་བསྐྱུང་བར་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་ནི།

རྗེ་ལྟར་ས་ལུའི་ས་པོན་ཆོགས།།

ཞིང་བས་བསྐྱུང་བར་བྱེད་པ་ལྟར།།

དེ་བཞིན་ཐེག་མཆོག་ལོས་རྣམས་ལའང་།།

འབྲེན་པ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱུང་བར་མཛད།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲས་ས་ལུའི་ས་པོན་ཞིང་ལ་བཏབ་ནས་ལགས་
 བར་བསྐྱུངས་པ་ལས་འབྲས་ལུ་འབྱུང་བ་བཞིན། ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ལོས་པ་ནི་
 ས་པོན་ཡིན་པས་དེ་དང་ལྡན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
 རྣམས་གྱིས་བསྐྱུང་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་ཕ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་ལས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་
 རྒྱས་པའི་ཟིམ་པ་ནི་བཞི་སྟེ། མོས་པས་སྟོད་པས་མཐོང་ཚུལ་དང་། ས་ལ་
 ལྷགས་པ་ཁོང་ཏུ་རྒྱས་པའི་དཔེ་དང་། མཐར་ཐུག་པར་དཔེ་མདོར་བསྟན་
 དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཇི་ལྟར་མར་ངོའི་བཙུ་བཞི་ལ།

ཟླ་བ་ཅུང་ཟད་མཐོང་བ་ལྟར།

དེ་བཞིན་ཐོག་མཚོག་མོས་རྣམས་ལའང་།

སངས་རྒྱས་སྐུ་ནི་ཅུང་ཞིག་མཐོང་།

ཞེས་གསུངས་པས། ཇི་ལྟར་མར་ངོའི་ཉི་ཤུ་དགའི་ཟླ་བ་སྣང་བ་ཙམ་འགྲིབ་
བ་དང་བཅས་པ་སྣང་བའི་དབེས་ལས་དང་པོ་བའི་མོས་པའི་ས་རྣམས་ཀྱི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། ཡང་མི་སྣང་སྟེ། ལྷ་པོ་ལས་
འདས་པར་སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། རང་གི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་ཅུང་
ཟད་སྣང་ཡང་། རྟོག་པའི་སྒྲིབ་པས་རང་གི་ཁམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་རྟོག་
པར་མ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྣང་ངོ་།

ས་ལ་ཞུགས་ནས་རྒྱས་པའི་དབེ་ནི།

ཇི་ལྟར་ཚེས་པའི་ཟླ་བ་ལ།

སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་རྒྱས་པར་མཐོང་།

དེ་བཞིན་ས་ལ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱང་།

རིམས་ཀྱི་རིམས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་མཐོང་།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཚེས་དང་པོ་ལ་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
སྣང་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཚེས་ཀྱི་སྐུ་སྣང་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཐུས་རྗེས་
ལས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཡང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་བརྒྱ་

མཐོང་བ་དང་། ཆོས་གསུངས་པ་ཡང་ཐོས་ཤིང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤང་
བར་འགྱུར་རོ།

དེ་བཞིན་ས་གནིས་པ་ལ་སྟོང་སྒྲག་བརྒྱ་དང་། ས་གསུམ་པ་ལ་འབུམ།
ས་བཞི་པ་ལ་འབུམ་སྒྲག་བརྒྱ་དང་། ལྷ་པ་ལ་ཁག་ཁྲིག་སྒྲག་བརྒྱ་དང་། རྩག་
པ་ལ་དེ་ཉིད་སྟོང་རྩ་བསྒྱར་བ་དང་། ས་བརྩན་པ་ལ་ཁག་ཁྲིག་འབུམ་རྩ་
བསྒྱར་བ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་སྟོང་གསུམ་སྒྲག་བརྒྱ་སྟོང་གི་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་
གངས་དང་། དགུ་པ་ལ་དེ་ཉིད་གངས་མེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་གི་གངས་དང་། བཅུ་
པ་ལ་དེ་ཉིད་གངས་མེད་པ་བརྗོད་རྩ་མེད་པ་སྤང་བར་གསུངས་སོ།

མཐར་ཐུག་པའི་དབེ་བརྟན་པ་ནི།

རི་ལྟར་ཡར་ངོའི་བཙོ་ལྷ་ལ།

ལྷ་བ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར།

དེ་བཞིན་ས་ཡི་མཐར་ཐུག་ན།

ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཡང་རྫོགས་ཅིང་གསལ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རི་ལྟར་ལྷ་བ་གང་པ་རང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་ཤིང་
འོད་ཟེར་འགྲུད་པ་ལྟར། གང་གི་ཆོས་བརྩའི་མཐར་ཐུག་པར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་དྲི་
མ་མེད་པ་རྫོགས་ཤིང་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་བཟོ་དང་སྒྲེ་བ་དང་
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་རྒྱལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དང་། མཉམ་
པར་འདྲེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་
མཉམ་པར་འགྱུར་རོ།

ད་ནི་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ་བརྟུག་ཅིག་སྟེ། མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་དང་།
རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། སྤི་མ་མེད་པ་དང་། འོད་བྱེད་པ་དང་། འོད་འཕྲོ་
བ་དང་། སྦྱང་དགའ་བ་དང་། མཛོན་དུ་གྱུར་བ་དང་། རིང་དུ་སོང་བ་དང་།
མི་གཡོ་བ་དང་། ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་དང་། ཚེས་ཀྱི་སྦྱིན་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི།

སངས་རྒྱལ་ཚུལ་དང་དག་འདུན་ལ།

རྟག་ཏུ་མོས་པ་བརྟན་པོ་ཡིས།

སེམས་དེ་ཡང་དག་བསྐྱེད་བྱས་ན།

ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཡང་ཡང་འབྱུང་།

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རི་ལྟར་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན། སྒྲ་ན་མེད་
པའི་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྦྱབས་སུ་སོང་ཞིང་། འདི་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་
དུ་ལྷོག་པ་མེད་པའི་མོས་པ་བརྟན་པོས་སྦྱོན་པ་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཡང་དག་པར་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་ཆ་
དང་འཇུག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱས་པས། ཚོགས་དང་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་ཕྱིར་མི་
ལྷོག་ཐོབ་པར་འབྱུང་ཞིང་། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཉེ་བའི་
རྟགས་འབྱུང་བར་འབྱུང་ཏེ། འདི་རྣམས་ནི་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་།
ཡང་དག་པར་སྦྱོང་བ་དང་། རྒྱ་འབྱུལ་གྱི་རྒྱུད་པ་དང་། དབང་པོ་ལྡན་དང་།
སྦྱོབས་ལྡེའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ།

དེ་ནས་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བར་འཇུག་པ་བརྟན་པ་ནི།

ནག་པོའི་གཞི་ནི་ཡོངས་སྤངས་ནས།

དཀར་པོའི་གཞི་ནི་རབ་བཟུང་བས།

དེ་ཆེ་དེ་ནི་རབ་རྟོགས་པས།

དགའ་བ་ཞེས་ནི་རབ་རྟུ་བརྗོད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ནག་པོའི་རབ་བཞིན་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དུག་སྟེ། དེ་ལ་
ལྟ་བ་ལ་རྣམ་པ་ལྡར་འགྱུར་བས་བཙུ་བོ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་འཕགས་
པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པས་སྤང་བ་ཡིན་ལ། དཀར་པོའི་གཞི་ནི་རེས་པར་
རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ་བརྟེན་པ། ཚུལ་བཞིན་རྟུ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཞི་ལྟག་གི་རྒྱ་སྟེ། དེ་བཟུང་བས་དེའི་ཆེ་རེས་པར་རྟོགས་པ་
ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མངོན་གྱི་ཚུལ་རྟུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་། ཉམས་སུ་
སྤྱོད་བ་སྟེ། འདི་རྟོགས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྲུབ་པའི་དགའ་བ་བྱེད་པར་
ཅན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར། ས་དང་པོ་རབ་རྟུ་དགའ་བ་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

བྱང་ཚུབ་ལ་ནི་ཉེ་བ་དང་།

སེམས་ཅན་དོན་གྲུབ་མཐོང་བ་དང་།

རབ་རྟུ་དགའ་བ་སྟེ་འགྱུར་བས།

དེ་སྤྱིར་རབ་དགའི་ས་ཞེས་བརྗོད།

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རབ་དགའི་དོན་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཉིད་གྱིས་
འདིའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། མིང་དོན་དང་། རོ་བོ་དང་། ཡོན་ཏན། ས་

266 དབུམ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པ་ཤད།

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་གིས་བསྐྱུས་པ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་
རྣམས་ནི། དེ་ལ་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགའ་བྱེད་ཅིང་།།

ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་ཤིང་།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སྟེས་ཕྱིར་།།

དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི།།

སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མཚོག་འགྱུར་།།

འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་བརྒྱ་གཡོ་ཞིང་།།

འཛམ་གླིང་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོར་འགྱུར་།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ནས་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་བཤད་པ་ནི།

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་སྣ་ཚོགས་པའི།།

དྲི་མས་རྟག་ཏུ་དྲི་མ་ཅན།།

དྲི་མ་མེད་པར་གང་དག་པ།།

དྲི་མ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་འཆལ་བའི་ཚུལ་

ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ།

འཆལ་ཚུལ་ཚུལ་བའི་དྲི་བུལ་བས།

དྲི་མ་མེད་བའི་ས་ཞེས་བརྗོད།

ཞེས་པ་དང་།

གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་ཅེས་བྱ།

ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་ཀྱི་ལས།

བརྩེ་ཆར་དྲི་མ་མེད་བའི་བྱིར།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི།

ཚུལ་ཁྲིམས་པ་རོལ་བྱིན་མཆོག་འགྲུར།

དཔལ་ལྷན་རིན་ཆེན་བདུན་གྱི་བདག་།

འགོ་པན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བར་འགྲུར།

ཞེས་འགྲུར་རོ།

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བཤད་པ་ནི།

ཉོན་མོངས་དྲི་མ་རབ་འགག་ནས།

དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་རབ་གསལ་བར།

ཆད་མེད་པ་ཡི་སྤྲོན་པ་དང་།

སེལ་བར་བྱེད་པས་འོད་བྱེད་པ་འོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ས་འདི་ལ་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་

མའང་པལ་ཆེར་འགག་ནས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་

268 དབུམ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

གྱིས་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྒྲིའི་ཐུན་བ་སེལ་བར་བྱེད་པས། ཆོས་
གྱི་སྣང་བ་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ཡང་།

ཆོས་གྱི་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ནི།

བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་བྱེད་པའོ།

ཞེས་པ་དང་།

ས་གསུམ་པ་ནི་འོད་བྱེད་པའོ།

ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་དབང་འབྱུང་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་།

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྣང་ཡོངས་ཟད་ཕྱིར།

དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ན།

བཟོད་པ་བཙོན་འགྲུས་ལྷག་པར་སྒྲོད།

ལྷ་ཡི་དབང་ཆེན་མཁས་པ་སྟེ།

འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་བསྐྱོག་པ་ཡིན།

ཞེས་སོ།

ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་པ་ནི།

རྟག་ཏུ་དགའ་བའི་འོད་གྱིས་གསལ།

འདྲ་འཛི་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ཡི།

ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས་རབ་བསྐྱོར་བས།

ས་དེ་འོད་འཕྲོ་ཅན་དུ་འདོད།

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་གྱིས་གཟུང་བ་
དང་འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གཡེང་གི་འདུ་འཛི་རིང་དུ་བྱས་པས་ཐ་དད་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་འཕྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ནོ། །དེ་ཡང་།

འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚོས།

རབ་ཏུ་བསྐྱེད་བྱེད་འོད་ལྟ་བུ།

དེ་དང་ལྡན་ཕྱིར་ས་དེ་ནི།

གཉིས་པོ་བསྐྱེད་པས་འོད་འཕྲོ་ཅན།

ཞེས་པ་དང་།

བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་ཅན་ཞེས་པ།

ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའི་བྱིར།

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་མ་ལུས་པ།

ཁྱད་པར་དུ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི།

འཐབ་བྲལ་ལྟ་ཡི་བདག་པོར་འགྱུར།

འཛིག་ཚོགས་ལྟ་བུར་རབ་འབྱུང་བ།

ཀྱན་ནས་འཛོམས་བྱེད་མཁས་པ་ཡིན།

270 དབུམ་ཆོས་དབྱིངས་བརྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

ས་ལྡ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ་ནི།

རིགས་དང་སྦྱ་རྩ་ལ་བཟོ་གནས་དང་།།

བསམ་གཏན་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཉིད།།

ཉོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་སྦྱང་དཀའ་ལས།།

རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་སྦྱང་དཀའ་གསུངས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྲིན་པར་བྱ་བའི་ཐབས་བཟོའི་གནས་
ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། ཞི་བའི་བསམ་གཏན་འགོག་
པ་ལ་སོགས་པའི་མི་མཐུན་པ་དུས་གཅིག་ཆར་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཡང་
སྦྱང་དཀའ་བ་ཡིན་ཀྱང་། གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྦྱང་དཀའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྤྲིན་བྱ་དང་།།

རང་གི་སེམས་ནི་བསྦྱང་བའི་ཕྱིར།།

སློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱངས་དཀའ་བ།།

དེ་ཕྱིར་སྦྱང་དཀའ་ཞེས་བྱའོ།།

ཞེས་པ་དང་།

ལྡ་པ་ཤིན་ཏུ་སྦྱང་དཀའ་བ།།

བདུད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་བྱུང་དཀའ་ཕྱིར།།

འཕགས་པའི་བདེན་སྟགས་ཕྱ་མོའི་དོན།

ཤེས་ལ་མཁས་པ་འབྱུང་བ་ཉིད།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི།

དགའ་ལྷན་གནས་པའི་ལྷ་རྒྱལ་འབྱུང་།

མུ་སྟེགས་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི།

ཉོན་མོངས་ལ་གནས་བསྐྱེད་བྱེད་པའོ།

ཞེས་གསུངས་སོ།

ས་རྒྱལ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ནི།

བྱང་ཆུབ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དང་།

ཕུན་སུམ་ཚྭ་གས་ཀྱན་བསྐྱུ་བ་དང་།

སྒྱེ་དང་འཛིག་པ་ཟབ་པ་ལས།

ས་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པར་འདོད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉན་རང་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོས་

མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པས་སྤྱིད་དང་ཞི་བ་བྱེད་མེད་དུ་

མངོན་དུ་གྱུར་ནས། སྒྱེ་བ་དང་འགག་པ་རབ་ཏུ་ཟབ་པ་རྟོགས་པ་སྟེ།

ཤེས་རབ་པ་པོལ་ཕྱིན་བརྟེན་ནས།

འཁོར་བ་དང་ནི་ཕྱ་ངན་འདས།

གཉིས་འདིར་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཞེས་བརྗོད།

ཞེས་པ་དང་།

དུག་པ་མངོན་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་བྱིར།
 ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གོམས་པ་ཡིས།
 འགོག་པ་ཐོབ་པར་རྒྱས་པའི་བྱིར།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་ནི།
 ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་རབ་འཕུལ་འགྱུར།
 ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པས།
 ལྷག་པའི་རྒྱལ་ཅན་ཞི་བྱེད།

ཞེས་གསུངས་སོ།

ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་ནི།

འཁོར་ལོའི་བཀོད་པས་རྣམ་ཀུན་ཏུ།
 འོད་གྱི་བྱ་བས་ཅེ་བ་དང་།
 འཁོར་བའི་མཆོ་ཡི་འདམ་བཤལ་བས།
 དེ་ལ་རིང་དུ་སོང་ཞེས་བྱ།

ཞེས་གསུངས་པས། གང་གིས་འདི་ལ་སངས་རྒྱུ་གྱི་གསང་བའི་གནས་ལ་
 ལྷགས་པའི་རྣགས་སུ་འཁོར་ལོའི་བཀོད་པ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་གྱི་དབྱིལ་འཁོར་
 དང་འདྲ་བའི་འོད་གྱི་བྱ་བས་ཅེ་ཞིང་སྒྲིབ་ཅིག་ལ་འགོག་པ་ལ་ཡང་སྟོམས་

པར་འཇུག་པས་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་ནས་རིང་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར་ན་འདས་
ལས་བཞུལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་།

བཞོད་ཅིག་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

རིང་ཏུ་སོང་བའི་སར་འདོད་དོ།

ཞེས་དང་།

བདུན་པ་རིང་ཏུ་སོང་བ་དང་།

གངས་ནི་རིང་ཏུ་སོང་ལྟར་ཞིང་།

གང་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ།

དེ་ནི་འགོག་པར་སྟོམས་པར་འཇུག།

དེའི་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི།

དབང་བསྐྱར་ལྟའི་བདག་པོར་འགྱུར།

འཕགས་པའི་བདེན་རྟོགས་ཤེས་པ་ཡིས།

སྟོབ་དཔོན་བླ་མཚོག་ཆེན་པོར་འགྱུར།

ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཐབས་མཁས་པའི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཏུ་གསུངས་སོ།

ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་བཤད་པ་ནི།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ངས་འདི་བརྩུང་ཞིང་།

ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་པ་དང་།

འབད་མེད་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་གྲུར་པས།

བདུད་ཀྱི་འཁོར་གྱིས་མི་གཡོ་བའོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཆོས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ན་ཡིད་དང་འཛིན་པ་དང་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་གནས་པར་གྲུར་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ངེས་པ་བཟུང་བ་
ནི། གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས། འདི་ཐོབ་ནས་འདོད་ན་
ཞག་བདུན་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་སྟོན་པར་གསུངས་
པས། འདིར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསང་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོར་
གནས་པར་གྲུར་པ་སྟེ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འཕྱིན་ལས་ལ། བདུད་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་མི་བསྐྱལ་བ་སྟོན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའོ། །དེ་ཡང་།

འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཡོའི་ཕྱིར།

མི་གཡོ་བ་ཞེས་ངེས་པར་བརྗོད།

ཞེས་འདུ་ཤེས་གཉིས་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་རྟོག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་
ལ་རྟོག་པའི་འདུ་ཤེས་ཏེ། གཉིས་ཀ་དག་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་བརྒྱད་པ་གཞོན་ནུའི་ས།

མི་རྟག་སྟགས་ཀྱིས་མི་གཡོའི་ཕྱིར།

མི་གཡོ་དེ་བཞིན་ལུས་དང་ནི།

ངག་སེམས་སྟོད་ཡུལ་བསམ་མི་བྱུང་།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི།

སྟོང་གི་བདག་པོའི་ཆངས་པར་འགྱུར།

སེམས་ཅན་བསམ་པ་དྲིས་པ་ལས།

དག་བཅོམ་སོགས་ཀྱིས་འཕྲོག་པ་མེད།

ཞེས་བྱང་བཤད་དོ།

ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་བཤད་པ་ནི།

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ཀྱན་ལ།

ཆོས་སྟོན་པ་ཡི་འབྲེལ་བའི་གཏམ།

རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་མཐར་སོན་པས།

ས་དེ་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་འདོད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ས་འདི་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ལྷན་སོ་སོ་ཡང་དག་
པར་རིག་པ་ཀྱན་མཐར་སོན་པ་སྟོན་པ་ནི། འབད་པ་མེད་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་གི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་མཐར་ཕྱིན་པ་
སྟེ། སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་།

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་སློ་བཟང་།

ས་དེ་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་འདོད།

ཞེས་བྱ་བ་དང་།

ས་དགུ་པ་ནི་ལེགས་པ་ཡི།

སློ་གྲོས་ཞེས་བྱ་རྒྱལ་ཆབ་བཞིན།

276 དབུམ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

གང་ཕྱིར་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག།

ཐོབ་པ་འདི་ལ་སྟོ་གྲོས་བཟང་།།

དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ན།།

སྟོང་གཉིས་བདག་པོའི་ཚངས་པར་འབྱུང་།།

ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

ས་བརྩུ་བ་ཚེས་ཀྱི་སྒྲིན་བཤད་པ་ནི།

ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་འདི་ཡི་སྒྲ།།

དྲི་མེད་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ།།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལས།།

ཚེས་ཀྱི་སྒྲིན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་།།

ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་མཐར་སོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད། སྒྲ་མཉམ་པའི་
འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་བརྩུ་གཉིས་རྒྱན་ཆད་མེད་པ་སྟོབ་མ་དུལ་པའི་ཚོགས་
མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ། རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་བ་ནམ་མཁའ་
དང་མཉམ་པར་གྱུར་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དེའང་།

སྒྲིན་བཞིན་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་ཚོས།།

ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ནི་ཚེས་ཀྱི་སྒྲིན།།

ཞེས་པ་དང་།

བརྩ་བ་ཚེས་ཀྱི་སྤྱིན་ཡིན་ཏེ།
དམ་པའི་ཚེས་ཀྱི་ཆར་འབབས་ཕྱིར།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི།
འོད་ཟེར་དབང་གིས་དབང་བསྐྱར་ཕྱིར།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པས་ནི།
གནས་གཙང་ལྷའི་བདག་པོར་འགྱུར།
བསམ་ཡས་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་གྱི་བདག།
དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་མཆོག་ཡིན་ནོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུང་རྒྱ་མ་རྣམས་ནི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་གིང་། ཕྱི་
མ་རྣམས་ནི་རིན་པོ་ཆའི་བྲང་བ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ནོ།

ས་བརྩ་བ་འདི་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་བསྐྱས་ཏེ་བརྟན་པ་འདི་རྣམས་ལ་སྤྱིབ་
པར་བྱེད་པ་ནི། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བའི་དོན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་
བརྩ་ལ། ཉན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ས་བརྩ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྤྱིབ་ཏེ། དེའི་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་།

ཀྱན་ཏུ་འགོ་དོན་མཆོག་གི་དོན།
རྒྱ་མཐུན་དོན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དང་།

ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་དོན་དང་།

རྒྱ་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པ་དང་།

ཉོན་མོངས་རྣམ་དག་མིན་དོན་དང་།

ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་ཉིད་དང་།

འབྲི་མེད་འཕེལ་བ་མེད་དོན་དང་།

དབང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡི་གནས།

ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་མ་རིག་པ།

ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་སྒྲིབ་པ་བརྟ།

ས་བརྩའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་བརྟ།

གཉེན་པོ་དག་ནི་ས་ཡིན་ནོ།

ཞེས་དབུམ་མཐའ་ལས་གསུངས་པ་ནི་གཤམ་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། འདི་སྦྱོད་པ་ལ་
ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ནི་པ་ལོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏོ།

མདོར་བསྟུས་ན་འདོད་པའི་ཁམས་བསྐྱུབ་པར་བྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་
དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་མུག་གིས་ཀྱན་ནས་ལྷང་བ་བྲག་པོ་ནི། མི་སྟག་པ་
ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དུག་གསུམ་བག་ལ་ཉལ་
གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་བསྐྱུབ་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
ཀྱི་སྤང་བར་བྱའོ།

ཉན་རང་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་།
མཐོང་བས་སྤང་བ་དང་། བསྐྱོམ་པས་སྤང་བ་དང་། མ་དག་པའི་ས་བདུན་

དང་། དག་པའི་ས་གསུམ་གྱི་སྤང་བ། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་།
སྒྲིམས་འབྲུག་གི་སྒྲིབ་པར་བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། སྤང་བྱ་དང་།
གཉེན་པོ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད། འབྲས་སུའི་མཚན་མ་བཞིའི་རིམ་པས་གཉེན་
པོར་བསྟན་ཏོ།།

དེ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཚས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱས་པའི་ཐ་སྟད་དེ་
དང་སྐྱེ་མ་ལྟ་སུའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཞུགས་སྐྱེ་བྱས་པའི་ཐ་སྟད་དུ་གསུངས་ཏེ།
རང་གི་ངོ་པོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དབྱེར་མེད་དུ་བརྟེན་དོ།།

གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་མཚུངས་པར་
བསྟན་པ་ཡང་། གཞུགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཁམས་གསུམ་དུ་སྤང་བའི་ཆ་ལ་
དགོངས་ནས་བསྟན་པར་རྟོགས་ཏེ། རྟོབས་ལྡན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ཚན་པོ་ཆེ་དྲི་མ་མེད་པའི་གཟི་བརྟེན་གྱིས་ཞུས་པ་དང་། འཕྲུ་
པ་རྟོ་འཕངས་ལས་ཀྱང་། བྱང་རྩལ་སེམས་དབའ་དང་། སངས་རྒྱུས་རྣམས་
གྱི་ཤེས་རབ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཚོགས་
བསགས་པའི་བསོད་ནམས་དང་། ལུས་དག་པའི་རྟོབས་ཏེ་བཞི་གསུངས་པ་
ལས། ལུས་ཀྱི་རྟོབས་ཀྱང་། སྤང་པ་ལ་དང་། སྐྱེ་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་།
པད་མ་དང་། ཀླ་སྟ་དང་། བལ་སྤང་དང་། རྩོས་སྤང་དང་། རི་འཕྱགས་
བྱེད་ཀྱི་སྤང་དང་། མཚོན་ཆའི་སྤང་མོ་ཅན་དང་། སང་གོ་ཐལ་པ་དང་། ཆེན་
པོ་དང་། ས་སྤའི་ལྟའི་སྤང་དང་། སྤང་ཐོགས་དང་། གཞོང་ཐོགས་དང་། རྟག་
ཚུལ་དང་། བི་སྤང་ཅན་དང་། ལུས་ངན་དང་། སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་དང་། དེ་
རྣམས་བརྩེ་འཇུག་དང་། བདུན་འཇུག་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་བརྒྱ་བྱིན་གཅིག་
དང་། ཡང་འཐབ་བྲལ་དང་། དགའ་ལྡན་དང་། འཇུག་དགའ་དང་། གཞན་

འབྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྟའི་སྤྲུལ་མས་བདུན་འབྱུར་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་བདུན་
 ཀྱི་ལྟ་གཅིག་དང་མཉམ་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་སྟེང་མེད་ཀྱི་སྤྲུལ་བ་
 གཅིག་དང་། དེ་གཉིས་ལ་སྤྲུལ་པོ་གཅིག་དང་དེ་བཅུ་དགྲ་བཙུམ་པ་སྟེང་བ་
 ཐམ་པ་དང་། དེ་བརྒྱ་སྟོང་གིས་རང་སངས་རྒྱས་བསེ་རྩ་ལྟ་སྤྲུལ་གཅིག་དང་།
 བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་འཕེལ་ལམ་ཐོབ་ནས་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ལོན་པ་གཅིག་
 ལ། རང་སངས་རྒྱས་བཅུ་འཛུལ་སྟོང་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱལ་པ་སྟོང་དང་།
 བྲི་དང་། འབྲུམ་དང་། ས་ཡ་དང་། བྱེ་བ་དང་། བྱེ་བ་བརྒྱ་དང་། སྟོང་དང་།
 བྲི་དང་། འབྲུམ་དང་། བྱངས་མེད་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་དང་། དགྲ་པ་
 དང་། བཅུ་པ་དང་། བྲི་པ་ཐམ་དང་། བཙས་པའི་འབྱུར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་བསོད་ནམས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་ཀྱན་བསོད་
 བམས། །འཛིག་རྟེན་བཞིན་དུ་དཔག་མེད་གང་། །དེ་བཅུར་བསྐྱེས་པར་གྱུར་
 པ་ཡིས། །བ་སྤྱིའི་སྤྲུལ་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་
 གསུངས་ཏེ། འདིར་ཡི་གེས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །ས་བཅུ་བརྟན་
 པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྱི་བརྟུ་བར་བྱའོ། །

བཞི་པ་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་བསྟོད་པ་ལ་བཞི་
 རྟེ། གནས་གྱུར་པའི་ཚོས་སྤྱི་རང་གི་དོ་བོ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་།
 རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། འཕྲིན་ལས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་གནས།

སྟོད་པའི་འབྲས་སུ་ཡོངས་འཛིན་པ།

གནས་ནི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ།

ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཚེས་བརྒྱུ་པོ་མཐར་ཐིན་ནས། རྡོ་རྗེ་ལྷ་པུའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱིས་ཀླུ་གཞིའི་རྣམ་པར་གྲུས་པ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་
བཙམ་པར་གྱུར་པ་ན། འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་
སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་
སྐབས་ས་རྒྱུ་མར་སྐྱུད་པ་སྐྱོད་པ་དབག་ཏུ་མེད་པས། ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་
དང་། གེས་པུའི་སྦྱིབ་པ་སྦྱིག་གྱུ་དང་འབྲུ་བ་སྐྱུངས་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་
འོད་གསལ་པའི་ཡོངས་སུ་གྱུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དེ་ནི་གནས་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལོ།

དོན་འདི་རྒྱས་པར་ཐེག་བསྟུས་ལས་གསུངས་པ་སྟེ། རི་ལྷར་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་
འདི་འཐོབ་ཅེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚེས་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་ལུ་ལེགས་པར་བསྐྱོམ་པས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཚོགས་ལེགས་པར་བསགས་པ་དང་། སྦྱིབ་པ་སྐྱབ་མོ་བཞིག་
པར་དཀའ་བ་བཞིག་པའི་ཕྱིར། རྡོ་རྗེ་ལྷ་པུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས། ཉིང་རེ་
འཛིན་དེའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་པའི་ཕྱིར། དེའི་
གནས་གྱུར་པས་ཐོབ་པོ།

ཡང་དབང་འབྱོར་པའི་དུས། ཚེས་ཀྱི་སྐྱེའི་དབང་འབྱོར་ཐོབ་ཅེ་ན།
མདོར་བསྟུས་ན་རྣམ་པ་ལྷན་ཐོབ་སྟེ། ༡) གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་གྱུར་པའི་
ཕྱིར། ཞིང་དང་། ལུས་དང་། མཚན་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་དང་།

ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱིས་གནས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱལ་པའི་སྐྱ་སྐྱ་ཚོགས་
ཀྱིས་གནས་པ་ནི་ཡལ་ཆེར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་མཛད་པའི་
ཕྱིར་རོ།།

སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་དུ་ཞིག་གིས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱས་པར་རིག་པར་བྱ་
ན། མདོར་བསྐྱས་ན་རྣམ་པ་དུག་གིས་བསྐྱས་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་རྣམ་
པར་དག་པས་ནི། ཀྱུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་ཡུར་ནས། ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་སྒྲིབ་པས་ནི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་གནས་ཡུར་
ནས། རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་པས་ནི་འདོད་པ་
ལ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་གནས་ཡུར་ནས། ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པས་གནས་པ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་འབྱོར་པས་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལས་སྐྱ་ཚོགས་
གནས་ཡུར་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སོགས་པ་མེད་པའི་
མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་འབྱོར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྙད་
པས་ནི་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཐ་སྙད་བརྗོད་པར་ཡུར་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཚིམ་
པར་བྱེད་པའི་བསྟན་པ་མཁྱེན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སེལ་བས་ནི་གཞོད་པ་དང་། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་ཡུར་ནས། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་འདི་དུག་གིས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱས་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ནི། ཚེགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ལས།

བག་ཆགས་ལས་གྲོལ་བསམ་མི་བྱལ།

ཅེས་བྱ་བ་ནི། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བག་ཆགས་ཡིན་པས། དེ་ལས་གྲོལ་བ་ནི་
བསམ་པར་བྱ་བ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར།

བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ཞེས་བསྟན་ནས། རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་བའི་བག་ཆགས་བསམ་དུ་ཡོད།

ཁྱེད་ནི་ཀུན་ཏུ་བསམ་མི་བྱལ།

གང་གི་ཁྱོད་ནི་ཤེས་པར་བྱས།

ངག་གི་སྟོད་ཡུལ་ཀུན་ལས་འདས།

དབང་པོ་ཀུན་གྱི་སྟོད་ཡུལ་མིན།

ཞེས་གསུངས་སོ།

འཁོར་བ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་ལྟ་སྟེ། དེའི་བག་ཆགས་ནི་བསམ་
པས་གཞལ་ན། རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་སྟེ། འདི་ནི། སོ་སོའི་སྟེ་བོ་སྟོ་དང་ལྡན་པས་ཀྱང་། བརྟག་ཅིང་བསམ་དུ་
ཡོད་མོད་གྱི། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཁྱོད་ནི་ཀུན་ཏུ་སྟེ། ཐོག་མར་དྲི་བཅས།
བར་དུ་དྲི་མ་སེལ་བ་ཞིན་པ་དང་། མཐར་དྲི་མ་བྲལ་ཡང་། འདུས་མ་བྲས་པ་
གསར་དུ་སྟེ་བ་མ་ཡིན་པ། འདུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ། དྲི་མས་གཏན་མ་ཡིན་པ།
རྒྱས་པ་དང་ཐུགས་རྟེན་མཐའ་མེད་པ་འདི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བོ།

དེས་ན་གང་གིས་ཁྱོད་ནི་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱེད་

མཉམ་པར་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱེད་ཐ་དང་པ་མེད་ན་
མིང་དང་། ཆོག་དང་། ཡེ་ཤེས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རག་གི་སྟོང་ཡུལ་ལས་
འདས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་སེམས་དང་། གང་གི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ནི། ལུས་
ཀྱི་ཆ་མ་ཡིན་པས། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་
བར་གྱི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་རྒྱུད་བླ་མར་ཡང་།

ཕྱ་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཡུལ་མིན་ཕྱིར་༥

དོན་དམ་ཕྱིར་ནི་བསམ་པའི་མིན་༥

ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་འཛིག་རྟེན་པའི་༥

བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་ཡུལ་མ་ཡིན་༥

གང་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་དཔུས་ལོང་བཞིན་༥

བྱིས་པས་དེ་སྟོན་མཐོང་མ་ཐོང་༥

ཞེས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་གཏན་ནས་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན།

ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་རྟོགས་བྱ་བ་༥

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་དྲི་མ་དག་ཅིང་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་ཏུ་རྒྱུར་པས་
སོ་སོ་རང་གིས་རིག་ཅིང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྟེ། སྤར་རི་སྐད་ཏུ་བསྟན་པ་
བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་བརྗོད་ཏུ་མེད་པ་ལ་གང་གིས་བྱུང་བརྗོད་པ་དང་བསམ་ཏུ་མེད་

286 དབུམ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

བ་ལ་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། བྱེད་པ་མེད་པ་ལ་འཁོར་འདས་
ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་སྟེ།

གང་ཡང་རུང་ལ་བྱུག་འཚལ་བསྟོད།།

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ།

བཅས་པའི་བྱིམ་གནས་སུ་རྒྱུད་གིས།།

ཉི་མའི་གཟུགས་བཞིན་འཕགས་པས་ཀྱང་།།

ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབལ་ས་ར་ཏ་པས་ཀྱང་།

ཡིད་གྱི་རྩི་མ་དག་ན་ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པ་སྟེ།།

དེ་ཚེ་མི་མཐུན་ལྷོགས་གྱིས་འཇུག་པ་མེད།།

ཅེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ནི་བཞི་ལས།
སེམས་དག་པའི་ཚུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་ལུས་རྫོགས་པ་དང་། དག་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་། ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ལུས་ཉིད་གྱི།།

སངས་རྒྱས་ལྷན་པོ་གྲགས་ཆེན་རྣམས།།

ཆོས་གྱི་སྤྱིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི།།

ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་མཐོང་གུར་ན།།

གང་ཆེ་སེམས་ནི་རབ་དགྲུས་པ།

ལའོར་བའི་གཟེབ་ལས་འདས་གྱུར་ནས།

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བརྩེ་པོ་ལ་ལེགས་པར་རིམས་
 གྱིས་ཞུགས་ཤིང་ཐོབ་པས་དབང་བསྐྱར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐོབ་པ་དེའི་
 ཆེ། རྣམ་མཁའི་མཐས་གྲས་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱགས་པས་ན།
 གྲགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་དཀར་པོའི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་མཁའ་དང་
 མཉམ་པའི་ཐུགས་རྗེའི་སྒྲིབ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲིན་
 ལས་ཀྱི་ཆར་འབད་བ་མེད་པར་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་པོ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། འབྲས་སུ་རྟོགས་
 པའི་མཚན་མ་སྟེ། བཞི་པོས་སྟོང་པར་གྱུར་མ་ཐག་ཏུ། གང་གི་ཆེ་མ་རིག་
 པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྟེན་གྱི་སེམས་རྒྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་
 ཅིང་གྲུབ་པ་སྟེ། འགག་པས་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་ནི་
 སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཞི་བ་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལྟར་སེམས་འགག་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ནི།

བདུ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས།

བསྟན་ལ་དེ་ནི་རབ་གནས་འགྱུར།

འདབ་མའི་རིན་ཆེན་རྒྱ་མའི་འོད།

འདོད་པར་བྱེད་པའི་ཟེལ་འབྱུ་ཅན།

བསྐྱེད་པ་རྒྱ་མཁའ་ཡིས།།

ནམ་པ་ཀུན་རྒྱ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཆེ་སེམས་འགག་པས་འཁོར་བའི་གཟེབ་ལས་གྲོལ་
བར་གྱུར་བ་དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་དེ་བཞུགས་པའི་གདན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ།
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ཚད་མེད་པ་ལས་གྲུབ་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་
ནོར་བུ་དྲི་མ་མེད་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན། དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་། བསམ་འཕེལ་
དང་། བརྒྱ་ཕྱིན་ཐོགས་དང་། བེ་རྒྱུ་དང་། སྒྲོན་ཁ་ཆེན་པོ་དང་། བསྐྱར་ར་ག་
དང་། སྐར་མ་དོག་དང་། རྒྱ་དང་། ས་དང་། སྒྲུག་དང་། རྩིའི་སྒྲིང་པོ་དང་།
འཛམ་བུའི་རྒྱ་པོའི་གསེར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མེད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་
པ། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། བཅས་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པ་
རྒྱས་པར་འགོངས་པའི་འོད་ཅན། རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲས་པ། མདོར་
བསྟུན་ན་དེའི་བསྐྱེད་པ་དང་བཀོད་པ་ནི་ཁ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་གིས་
བསྐྱེད་པ་གང་གའི་གྲུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་རྒྱ་བརྩོད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་པར་མི་
འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་མཁའ་ཡིས། ནམ་པ་ཀུན་རྒྱ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་
ལ་བཞུགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱས་པར་ནི་ཕལ་པོ་ཆེ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་སྐྱེའི་བཀོད་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་ལྷ་ས་ཀུན་རྒྱ་བཟང་པོས་ནི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་རྒྱ་ཟེགས་པའི་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིར་བརྩོད་ཀྱིས་མི་
ལང་ངོ་།།

ད་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ནི།

སྟོབས་བཅུ་པོ་ཡིས་ཡོངས་སུ་གང་།
 མི་འཛིགས་པ་ཡིས་ཡང་དག་ངོམས།
 བསམ་མི་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཆོས།
 སྟོས་མེད་རྣམས་ལ་ཉམས་མི་མངའ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ཙུག་གཉིས་ཏེ། སྟོབས་
 བཅུ་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་བཙུན་བརྟན་
 ཏེ། འདི་རྣམས་འཕགས་པ་ཆེན་པོ་བྱམས་པས་རྒྱུད་སྟེ་མར་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་
 འདིར་བརྗོད་པ།

གནས་དང་གནས་མིན་ལས་རྣམས་ཀྱི།
 རྣམ་སྒྲིབ་དང་ནི་དབང་པོ་དང་།
 ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་།
 གྲུག་འགྲོའི་ལམ་ནི་བསམ་གཏན་སོགས།
 ཉོན་མོངས་ཁྲི་མ་མེད་པ་དང་།
 གནས་ནི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་དང་།
 ལྷ་ཡི་མིག་དང་ཞིབ་ནི།
 མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ།

ཞེས་སྟོབས་བཅུ་པོ།

ཆོས་ཀྱི་རྗོགས་པར་བྱང་ཆུབ་དང་།
 གོགས་ནི་འགོག་པར་མཛད་པ་དང་།

290 དབུམ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད།

ལམ་སྟོན་པ་དང་འགོག་སྟོན་ལ།

མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་འཇིགས་པ་སྟེ། ལྟ་དང་། བདུད་དང་། དག་སྦྱོར་དང་། བཅ་
ཟེ་གཞན་གྱིས་འདི་མ་ཡིན་ཞེས་བརྟལ་དུ་མེད་པའི་བྱིར་མི་འཇིགས་པ་འོ།

འབྲུལ་དང་ཅ་ཅ་མི་མངའ་དང་།

སྟོན་པའི་དྲན་པ་ཉམས་མི་མངའ།

མ་ཉམ་པར་མ་བཞག་ཐུགས་མི་མངའ།

འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་མི་མངའ།

མ་བརྟགས་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་སྟེ།

འདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་དྲན་པ་དང་།

ཤེས་རབ་ཏིང་འཛིན་རྣམ་གྲོལ་གྱི།

ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ཉམས་མི་མངའ།

ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་འགོ་དང་།

དུས་ལ་ཡེ་ཤེས་སྦྱིབ་པ་མེད།

དེ་ལྟར་བཅོ་བརྒྱད་འདི་དང་གཞན།

སྟོན་པའི་མ་འདྲེས་ཡོན་ཏན་ཡིན།

ཞེས་པ་ནི་གཞན་དང་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཅམ་ཡང་འདྲེས་པ་མེད་པའི་མཚོག་ཏུ་
བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་རྣམས་རྒྱས་པར་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
བསྟན་པའི་མདོར་གསུངས་པས་ལྟ་བར་བྱའོ།

ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི།

ལེགས་པར་སྦྱད་པའི་ལས་ཀྱན་གྱིས།

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རབ་རྫོགས་པའི།

ཟླ་བ་ཉ་ལ་སྐར་མ་ཡིས།

ལའོར་དུ་ནམ་པ་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱར།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལེགས་པར་སྦྱད་པ་ནི་ནམ་པར་དཀར་པའི་ལས་བསོད་
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རབ་དུ་བསགས་པའི་ཕྱིར་སྐར་ལ་མཚན་
བཟང་པོ་སྐུ་ཙུ་ཅ་གཉིས་ཏེ། ནམ་གྲངས་ནི་སྐར་བསྟན་ཟིན་པ་ནམས་ཡིན་
ལ། འདིར་སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་དང་སྦྱར་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བར་
གསུངས་པ་ནི།

མཚན་རྟེན་མཚན་བྱས་འཕགས་པ་དང་།

གན་རབ་ནམས་ནི་ལེགས་བཀྱར་བས།

དཔལ་ལྷན་ཕྱག་ཞབས་ལའོར་ལོ་ཡིས།

མཚན་པའི་ལའོར་ལོས་བསྐྱར་བར་འགྱུར།

རྒྱལ་པོ་ཚེས་ལ་རྟག་པར་ནི།

ཡང་དག་སྒྲངས་པ་བརྟན་པར་མཛོད།

དེས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཞབས་གནས་པས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགྱུར་བ་ལགས།

སྦྱོན་དང་སྦྱོན་པའི་ཆོག་དང་ནི།
 བཅ་དང་དོན་གཅིག་སྦྱོད་པ་ཡིས།
 དབལ་ལྡན་ཕྱག་སོར་བྱ་བ་ཡིས།
 འབྲེལ་པའི་ཕྱག་རིང་ཅན་དུ་འགྱུར།

བཟའ་བ་དང་ནི་བརྟུང་བའི་མཆོག།
 རབ་རྟུ་མང་པོ་བྱིན་པ་ཡིས།
 དབལ་ལྡན་ཕྱག་དང་ཞབས་མཉེན་ཅིང་།
 སྦྱ་ཆེ་བརྟུན་ཡང་མཐོ་བར་འགྱུར།

འཆོ་མེད་བསད་བ་ཐར་བྱས་པས།
 སྦྱ་མཛེས་བྱང་ཞིང་ཆེ་བ་དང་།
 ཆོམས་རིང་སོར་མོ་རིང་བ་དང་།
 ཉིང་བ་ཡངས་པ་དག་རྟུ་འགྱུར།

ཡང་དག་སྒྲངས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྣམས།
 སྦྱེལ་བས་དབལ་ལྡན་མདོག་བཟང་ཞིང་།
 ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུ་མི་མདོན་དང་།
 བ་སྦྱ་བྱིན་དུ་སྦྱོགས་མཆོན་འགྱུར།

རིགས་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པའི་ལས།
 བྱས་པས་ལེན་དང་བྱས་སྦྱོན་པས།

ཨ་ན་ཡ་ཡི་བྱིན་པ་དང་།

ཡིད་ཚེ་ཤེས་རབ་ཆེན་པོར་འགྱུར།

རང་གི་འོར་དག་སྒྲུངས་གྱུར་ན།

སྒྱུར་དུ་བཏང་བའི་བརྒྱལ་ཤྱགས་ཀྱིས།

ཕྱག་ལེགས་བདེ་བ་འཛིག་རྟེན་གྱི།

རྣམ་པར་འབྲེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར།

བཤེས་གཉེན་པན་ཚུན་འབྲེད་པ་དག།

ཡང་དག་བསྐྱམ་པར་བྱས་པ་ཡིས།

དབལ་ལྡན་མདོམས་ཀྱི་སྤྲ་བ་ནི།

སྒྲུབས་སུ་རྩལ་བའི་རྣམ་པར་འགྱུར།

ཁང་བཟང་དང་ནི་གདིང་བ་དག།

བདེ་ཞིང་བཟང་བ་དག་སྦྱིན་པས།

གསེར་ནི་བཙོ་མ་དྲི་མེད་པ།

ཤིན་ཏུ་འཇམ་པའི་མདོག་འདྲར་འགྱུར།

སྒྲ་ན་མེད་པའི་དབང་བྱིན་ཅིང་།

རིགས་པས་སྒྲ་མའི་རྗེས་བཟུང་བས།

དབལ་ལྡན་བ་སྒྲ་ཉག་རེ་དང་།

ཞལ་ནི་མཛོད་སྒྲས་ཀྱན་པར་འགྱུར།

སྟན་ཞིང་དག་པར་སྒྲ་བ་དང་།
 ལེགས་པར་སྒྲས་དང་མཐུན་བྱས་པས།
 དབུང་མགོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་བྱས་དང་།
 རོ་སྟོད་སེང་གེ་འབྲ་བར་འགྱུར།

ནད་པ་རྣམས་ལ་རིམ་གྲོ་དང་།
 གསོས་པས་ཐལ་གོང་རྒྱས་བ་དང་།
 བདག་ཉིད་རྣལ་ཏུ་གནས་བ་དང་།
 རོ་བློ་བ་ཡི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར།

ཚེས་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་ལ།
 ཐོག་བྱངས་པས་ནི་དབུ་གཙུག་ཉིང་།
 ལེགས་གནས་བྱ་གོ་ཉ་ལྟ་བུར།
 རྒྱ་ཞིང་ག་བ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར།

ཆོག་ནི་བདེན་པར་འཇམ་པོ་དག།
 ཡུན་རིང་དུས་སྡུ་བརྗོད་པ་ཡིས།
 མིའི་དབང་པོ་ལྷགས་ཡངས་དང་།
 ཚངས་པ་ཡི་ནི་དབྱངས་ལྟན་འགྱུར།

བདེན་པའི་ཆོག་ནི་མཁྱེན་བགྱེས་ནས།
 སེང་གེའི་འགྲམ་འབྲ་བྱ་དག་འགྱུར།

ལེགས་པར་གྲུས་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་།

ཇི་ལྟར་རིགས་པ་རྗེས་འཇུག་པས།

ཆོས་ཀྱི་གིན་ཏུ་དཀར་བ་དང་།

མདོག་ལྡན་མཉམ་པའི་ཆོས་སྐུ་འགྱུར།

བདེན་དང་སྤྱ་མ་མེད་པ་ཡིས།

ཆོག་གི་ཡུན་རིང་གོམས་པ་ཡིས།

དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་བཞི་བརྒྱ་ཐམ།

མཉམ་པར་ཐགས་ཀྱང་བཟང་བར་འགྱུར།

ཆགས་དང་སྤང་དང་སྒྲོངས་མེད་ཅིང་།

བྱམས་པས་སེམས་ཅན་བལྟས་པ་ཡིས།

སྐྱོན་གི་བཀྱག་ཅན་མཐོན་འཐིང་ལ།

རྗེ་མ་བ་ཡི་ལྟ་བུར་འགྱུར།

དེ་ལྟར་མདོན་ན་རྒྱ་བཅས་པའི།

སུམ་རྩ་ཅ་གཉིས་དེ་དག་གི།

སྐྱེས་སུ་ཆེན་པོ་སང་གི་ཡི།

མཚན་རྣམས་ལགས་པས་མཁྱེན་པར་མཛོད།

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདིར་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་སེམས་ཀྱི་ཆ་དག་པའི་ཆ་ལུགས་

ལྟར། སྤང་བ་ལ་སྐྱོན་གྱི་རྒྱ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕགས་

པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བཤད་པ།

རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ལས་བྱུང་དང་།
 སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་ལས་བྱུང་དང་།
 འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་བསྟོད་ནམས་གྱུན།
 འཇིག་རྟེན་བཞིན་དུ་དཔག་མེད་གང་།

དེ་བཅུར་བསྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ཡིས།
 བ་སྤྲི་བྱ་ག་གཅིག་འགྲུབ་སྟེ།
 བ་སྤྲི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ཀྱི།
 བརྒྱ་འགྲུར་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གཅིག།

དཔེ་བྱད་གྱུན་ཀྱང་བརྒྱར་བསྐྱུར་བས།
 མཚན་ནི་སྤུལ་ཅུའི་གཅིག་གི་རྒྱལོ།
 དེ་གྱུན་སྟོང་བསྐྱུར་མཛོད་སྟུའོ།
 དེ་འདྲ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་བསྐྱེམས་བས།
 སྟོབ་པའི་གཙུག་ཏྲར་བསྐྱེད་པར་བྱེད།

ཅེས་གསུགས་སྤྲི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེར་བརྟན་བརྟོགས་པར་བྱའོ།
 འདིར་རྒྱ་བ་ཉ་བ་ལ་སྐར་མས་བསྐྱོར་བ་ཞེས་བཛོད་པ་ནི། འདི་ལྟ་བུ་
 སྐར་བའི་ཚུལ་ཏེ། རྒྱད་ལྔ་མ་ལས་ཀྱང་།

དེ་ལྟར་སྤྱིན་མེད་མཁའ་ཡི་རྒྱ་པའི་གསུགས།
 སྟོན་པའི་ཚུ་སྟོན་མཚོར་ནི་མཚོར་བ་ལྟར།

དེ་བཞིན་རྒྱལ་མཉམ་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་དག་གསུགས།
 རྫོགས་སངས་དཀྱིལ་ལོངས་ནང་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར།

ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

རྒྱལ་པར་ནི་ཁྱེའུ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཁྱས་པའི་མདོ་དང་། སངས་རྒྱལ་རྗེས་
 སུ་དྲན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ།

འཕྲིན་ལས་བཤད་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་པའི་
 སྒྲིལ་དབང་བསྐྱར་བར་བསྐྱེད་པ་དང་། འཁོར་བ་ན་འཕྲིན་ལས་མཛད་ཚུལ་
 དང་། ཞི་བ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དོན་དང་།
 འབད་བ་མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སངས་རྒྱལ་བྱུག་གི་ཉི་མ་དེར།

དྲི་མེད་རིན་ཆེན་འབར་འགྱུར་རྟེ།

སྒྲིལ་གྱི་སྤྱོད་པ་དབང་བསྐྱར་བས།

དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྐྱེད།

ཞེས་གསུངས་རྟེ། མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་པར་གྱུར་པ་དེ་ལ་
 མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་དབུགས་ཏུ་མེད་མོད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ནི་འདི་ཡིན་རྟེ།
 ཚུལ་གྱི་སྐྱེད་ལས་མ་གཡོས་པར་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེད་ཉིང་། །དེ་ལས་
 སྐྱེ་བའི་སྐྱེལ་པ་དག་ལ་ལྟན་གྱི་གནས་སུ་དམ་པ་ཉོག་དཀར་པོ་ལྟ་བུ་སྐྱེན་རྟོ།

དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱེལ་པ་གང་གིས་གྲིང་བཞི་པའི་འཛིན་རྟེན་
 བྱེད་པ་ལྟར་བསྐྱར་དུས་གཅིག་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་དབུགས་ཏུ་

298 དབུམ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པ་གདུ།

མེད་པའི་དོན་མཛད་མོད་ཀྱིས་ཀྱང་། གཙོ་བོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
བྱམས་པ་སྤྲས་ཀྱི་ཐུ་བོར་དབང་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་དང་། བལ་པོ་ཆེ་ལས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱི་བོར་བྱག་བཞག་སྟེ། དབང་བསྐྱར་
བར་བཞུན་པ་ལྟ་བུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་མར་བསྐྱིབ་
པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི་རིན་ཆེན་འབར་བས་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་རྒྱ་མཚོ་དབང་
བསྐྱར་བ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་སྟོལ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།

ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་ལས་མ་གཡོས་པར།

སྤྱུ་ལ་བའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས།

སྤྱི་བ་མངོན་པར་སྤྱི་བ་དང་།

དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་།

ལྷམས་སུ་འཇུག་དང་བལྟམས་པ་དང་།

བཟོའི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་།

བཅུན་མའི་འཁོར་ཀྱིས་རོལ་བ་དང་།

ངེས་འབྱུང་དཀའ་བ་སྤྱད་བ་དང་།

བདུད་སྟེ་འཛོམས་དང་རྫོགས་པར་ནི།

བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་།

ཐུ་ངན་འདའ་བར་གཤེགས་མཛད་རྣམས།

ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ།

སྤྱིད་པ་ཇི་སྤྱིད་གནས་པར་སྟོན།

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་ཁོང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི།

རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དེར་གནས་ནས།།

ཚྲོངས་པས་དམན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས།།

སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་གཡེངས་འཛིགས་པ་ལ།།

ལྷ་ཡི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་གུར་ནས།།

དེ་ཡི་སྐྱེ་ལས་འོད་ཟེར་རྣམས།།

འབད་པ་མེད་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར།།

ཚྲོངས་པའི་ཐུན་པར་ཞུགས་པ་དེའི།།

སྒོ་རྣམས་འབྱེད་པར་མཛད་པ་ཡིན།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཞིགནས་ལྷག་མཐོང་མཐར་སོན་པས་ན་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ལ་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ནི། ཚྲོངས་པ་ནི་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་མི་ཤེས་པ་དམན་པ་ནི་ངན་སོང་རྣམས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་གཡེངས་པ་འཛིགས་སུ་བྱུང་བ་རྣམས་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་ཡི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་པར་གྱུར་ནས། མཆོག་གི་སྐྱེ་ལས་ཆེན་པོ་དེའི་སྐྱེ་ལས་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་ཁག་ཁྲིག་བརྒྱ་ལྷུང་ལྷུང་པར་གྱུར་ནས་ཚྲོངས་པའི་ཐུན་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐར་པའི་ལམ་གྱི་སྒོ་བྱེ་ནས། ཞི་བའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་མཛད་དོ། །འདི་ཡང་རྒྱས་པར་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་ཁག་ཁྲིག་བརྒྱ་ལྷུང་པར་གྱུར་ནས་ཐུན་པའི་མཛོད་པ་ཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ།།

300 དབུ་མ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པ་གདང་།

གསུམ་པ་ཞི་བ་རྣམས་བསྐྱེལ་བའི་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་ནི།

ལྷག་བཅས་ཟུང་ན་འདས་པ་རྣམས།།

ལྷག་མེད་ཟུང་ན་འདས་པར་འདོད།།

ཅས་གསུངས་ཏེ། འདིར་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་མ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ལྷག་བཅས་ནི། ཉན་རང་གི་དབང་བཅོམ་པ་དང་། རང་
བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པ་སྟེ། རི་ལྟར་ན་དེ་ལྷག་མ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། ས་བོན་ཐམས་
ཅད་པའི་ཀྱུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་ལྷག་མ་དེ་ཉིད་
ཡོད་དོ།།

འདི་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་ཅན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཤེས་རབ་
གྱིས་བཅད་པས་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་ཞི་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཡིད་
ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཡོད་པས་ལྷག་བཅས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཟུང་ན་ལས་
འདས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་ཐམས་འགྲེལ་ལས།

སྤྱིད་པའི་ལམ་ལ་སྐྱོ་རྣམས་ལ།།

ངལ་བསའི་དོན་དུ་ཐེག་པ་ཆེར།།

འབྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་ཡང་།།

གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་མིན།།

རི་རྒྱིད་སངས་རྒྱུས་གྱིས་མ་བསྐྱེལ།།

ཉིང་འཛིན་ཚུལ་པས་བརྒྱལ་གྱིར་བཤམ།
 ཉན་ཐོས་དེ་དག་གནས་པར་འགྱུར།
 བརྒྱལ་ན་སྤྲོ་ཚོགས་གཞུགས་ཀྱིས་ནི།
 སེམས་ཅན་དོན་ལ་ཆགས་གྱུར་ཅིང་།
 བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་བསགས་ནས།
 སངས་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར།

ཞེས་བསྟན་ནས། འོ་ན་སྤྱིང་པའི་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་སྤྱད་པ་དེ་ཡང་སྤྱིང་པར་
 ལུས་རི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེན། རྒྱ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་དང་།
 རྒྱེན་སངས་རྒྱལ་གྱི་འོད་ཟེར་གཉིས་ཀྱིས་རུང་སྟེ།

གཉིས་ཀྱིས་བག་ཆགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 བག་ཆགས་ས་བོན་བརྗོད་པ་ཡིན།
 ས་བོན་དེ་དངོས་ཚོགས་པས་ནི།
 སྤྱིང་པའི་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད།

ཅེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང་།

མི་རྟག་སྤྱལ་བསྐྱལ་བདག་མེད་དང་།
 ཞི་བའི་སྤྱི་ལོ་ཐབས་མཁུན་ནས།
 ལྷ་དན་འདས་ལ་རབ་འཕྲུག་མཛད།
 ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པའི།

མི་རྟག་སྤྱུག་བསྐལ་བདག་མེད་དང་།

ཞི་བའི་སྤྱི་འཕེལ་མཐུན་ནས།

བྱ་ངན་འདས་ལ་རབ་འཇུག་མཛད།

ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པའི།

བྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འདུ་གཤམ་ཅན།

དེ་དག་སྤར་འཛིན་ལས་བསྐྱོད་ཏེ།

དམ་ཚེས་བསྐྱེད་དཀར་ལ་སོགས།

ཚེས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཡོངས་བཟུང་ཏེ།

ཐབས་དང་གཤམ་རབ་ཡོངས་བཟུང་ནས།

བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཏུ་ལུང་སྟོན་ཏེ།

ཟབ་དང་མཐུན་ནི་སྤྱི་ཚོགས་དང་།

བྱིས་པའི་དོན་མཐུན་ཉེར་འབྲེན་བས།

འདི་དག་གྲངས་བཞིན་ཟབ་བ་དང་།

རྒྱ་ཆེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བྱ།

ཞེས་གསུངས་པས། འདིའི་ལྷག་མེད་གྱི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སངས་རྒྱས་ཏེ།

འདི་ལ་འགོད་པ་ནི་འཕྲིན་ལས་སོ།

ཞི་བ་བྱང་འདས་དོན་བཤད་པ་ནི།

དེ་མཐོང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་པོ།

ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་ནམས་ཀྱི་ཕྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ནི་འདི་ལྟར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དྲི་མ་
མེད་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་བྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་
དགྲིས་པ་འདི། སྒར་བསྟན་པ་ལྟར་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་བསམ་པ་དང་། གཞལ་
བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་འདི་ནི། ཚུ་བླ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་སྟེ།
སློ་མཆོག་དེ་ཡི་སྟོང་(ཡུལ་)ཡིན་པས། དེ་མཐོང་ནས་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོ་
ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པའི་སྐུ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་།

སེམས་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད།

སངས་རྒྱས་གཞན་ཏུ་བསྟན་པ་མེད།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །སེམས་དང་ཡིད་དང་ནམ་པར་གཤམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་པ་ནི་
ནམ་པར་ཐམས་ཅད་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པས་དེ་མེད་པར་གྱུར་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་
བྱའོ།

འབད་པ་མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ནི།

དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོས་སྐུ་ལས།

ཡེ་གཤམ་རྒྱ་མཚོར་གནས་གྱུར་ནས།

304 དབུ་མ་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ཆུ་མ་བཤད།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དྲི་མ་མེད་པས་དེ་མེད་པར་གྱུར་ན་སངས་རྒྱུས་ཞེས་
བྱའོ།

འབད་པ་མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ནི།

དྲི་མ་མེད་པའི་ཚེས་སྐྱུ་ལས།

ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོར་གནས་གྱུར་ནས།

སྒྲ་ཚོགས་ནོར་བུ་ཇི་བཞིན་དུ།

དེ་ལས་སེམས་ཅན་དོན་རྣམས་མཛད།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དྲི་མ་མེད་པའི་ཚེས་ཀྱི་སྐྱུ་ལས་གནས་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཅི་ཡང་
མེད་པ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་རྟོག་པའི་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་
རྣམས་གནས་གྱུར་པ་སྟེ། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཚོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་
མཐར་མོན་པའོ། །དེ་ཡང་། རྣམ་པ་ཀུན་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་། སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་
པ་སྤར་བསྟན་པའི་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཚེས་ཐམས་ཅད་དོ། །དེའི་
མཚོག་གིས་གོང་ན་མེད་པའི་མཐར་མོན་པའོ།

སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་དག་པ་ཉིད་དུ་སོན་པས་དབྱེ་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཡང་རྒྱས་པར་ནི་རྒྱད་སྟེ་མར་རི་མོ་མཁན་ཕྱོགས་རེ་ཤེས་པ་
ཐམས་ཅད་མ་འཚོགས་ན་རི་མོ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་པའི་དཔེས་
བརྗོད་ནས།

དེ་རྣམས་དྲི་མེད་གང་དག་ཡིན།

སྦྱོན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྗོད་ལ་སོགས།

ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་འོད་དང་ཟེར།
 ཉི་མའི་དགྲིལ་ལའོར་ཉིད་དང་མཚུངས།

དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར།
 བྱ་ངན་འདས་པ་མི་འཐོབ་སྟེ།
 འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི།
 ཉི་མ་ལྟ་བར་མི་བྱས་བཞིན།

ཞེས་མཐར་ཐུག་པ་ན་འང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མངའ་བ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པའི་ཤེས་རབ་ནི། ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་པའི་ཐུན་པ་སེལ་བར་ཉི་བར་
 གནས་པའི་ཕྱིར། འོད་གསལ་ལ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་ལ། དེའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་
 པའི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པས་ན། འོད་
 ཟེར་གྱི་བྱ་བ་འཕྲོ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་སེམས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི། ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་ཅིང་འོད་གསལ་ལ་ཉིད་
 ཀྱིས་ཉི་མའི་དགྲིལ་ལའོར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་དང་དབྱེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་
 གསུམ་པོ་དེ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ཆོས་མཚུངས་པས་ན་གཅིག་མ་
 རྟོགས་ཀྱང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མི་རིགས་པས། འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ཉི་མ་མི་
 མཐོང་བའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་རྒྱལ་ཡང་། འབད་
 རྩེ་མེད་ཅིང་ལྷན་གྱི་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་ན། མཆོག་གི་སྐུ་ལ་བ་ཆེན་པོ་སྟོན་
 པར་མཛད་པ་ནི། བེ་རྒྱུ་ལ་ཤར་བའི་བརྒྱ་བྱིན་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་དང་།

རྟོགས་ཀྱང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མི་རིགས་པས། འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ཉི་མ་མི་
མཐོང་བའི་དཔེས་བསྟན་རྟོ།།

དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཚུལ་ཡང་། འབད་
ཚུལ་མེད་ཅིང་ལྷན་གྱི་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་ན། མཚོག་གི་སྒྲུལ་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་
པར་མཛད་པ་ནི། བེ་རྒྱུ་ལ་ཤར་བའི་བརྒྱ་ཕྱིན་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་དང་།
གསུང་གི་ལྷའི་ར་བོ་ཆེ་ལྟ་བུ་དང་། སྤིང་བ་ཐམས་ཅད་དུ་མཁྱེན་པ་དང་བཅེ་
བས་བྱབ་པ་སྤྲིན་ལྟ་བུ་དང་། འོངས་སྟོད་རྟོགས་པའི་སྒྲུ་ལས་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་སྟོ་
བ་ཚངས་པའི་དཔེ་དང་། ཡེ་ཤེས་འཕྲོས་ནས་སྤྲང་བར་མཛད་ཀྱང་དྲི་མས་མ་
གོས་པ་ཉི་མའི་དཔེ་དང་། ཐུགས་རྟོག་པ་མི་མངའ་བར་སེམས་ཅན་གྱི་རེ་བ་
སྐོང་བའི་འཕྲིན་ལས་འབྱུང་བས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བ་ལྟ་བུ་དང་། གསུང་
ཉིད་དུ་མི་མཛད་ཀྱང་སོ་སོའི་རྣམ་རིག་དང་མཐུན་པ་བྲག་ཆའི་དཔེ་དང་། སྒྲུ་
ཐམས་ཅད་དུ་བྱབ་ཅིང་རྟག་ལ་ཐོགས་པ་དང་བྲལ་བས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་
དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་དཀར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྟོན་མཛད་
བས་ས་ལྟ་བུ་ལྟེ། རྣམ་པ་དགུས་ཡེ་ཤེས་སྤྲང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་
གསུངས་པའི་དོན་བསྟན་ཏེ། བསྟན་ནས་ཀྱང་།

གང་ཞིག་བརྒྱ་ཕྱིན་ར་དང་སྤྲིན་བཞིན་དང་།།

ཚངས་ཉི་ཡིད་བཞིན་ཁོར་རྒྱལ་རིན་ཆེན་དང་།།

སྒྲུ་བརྟན་ནམ་མཁའ་ས་བཞིན་སྤིང་བའི་བར་།།

འབད་མེད་གཞན་དོན་བྱེད་དེ་རྣལ་འབྱོར་རིག།

ཚངས་བཞིན་ཟག་མེད་གནས་ལ་མ་བསྟོད་པར།

སྐུ་ལ་བ་རྣམ་པ་རྒྱུ་མ་རབ་ཏུ་སྟོན།

ཉི་བཞིན་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རབ་འཕྲོགས།

རྣམ་དག་དྲི་མེད་ཡིད་བཞིན་ནོར་འབྲེལ་ཐུགས།

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་དེ་བྲག་ཆ་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་མེད།

སྐུ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་བྱུང་དང་གཟུགས་མེད་ཉག་པ་ཉིད།

ས་བཞིན་འགྲོ་བའི་དཀར་པོ་ཀྱན་གྱི་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་པའི།

རྣམ་པ་ཀྱན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་ས་ཡིན་ནོ།

ཞེས་བུམས་པས་བསྐྱས་ཏེ་གསུངས་སོ།

འདི་ལ་སློ་གྲོས་དམན་པ་གང་དག་སློབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་ཡེ་
ཤེས་འདི་རྣམས་མི་འདོད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དབུ་མ་འཇུག་པ་
ལས།

སེམས་འགག་པ་དེ་སྐུ་ཡི་མངོན་སུམ་མཛད།

དེ་གང་ཞེན།

ཞི་སྐུ་དབག་བསམ་གྱིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིང་།

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཇི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག།

འགྲོ་གྲོལ་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་འཕྱོར་སྤྲད་ཉག།

འདི་ནི་སློས་དང་བུལ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར།

ཞེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་གསལ་བ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་

ཞི་སྐྱེ་དཔག་བསམ་གྱིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིང་།
 ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་ཅི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག་།
 འགོ་གོལ་བར་དུ་འཛིག་རྟེན་འབྱོར་སྤང་རྟག་།
 འདི་ནི་སྤྱོད་དང་བྲལ་ལ་སྤང་བར་འགྱུར་།

ཞེས་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་གིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་གསལ་བ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
 དང་། རྟག་པ་དང་། སྤང་བ་བཞིས་བསྟོན་ནས། དེའི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ཟབ་པའི་
 ཚེས་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུགས་ཡང་།

ཐུབ་དབང་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་དེ་རྒྱུ་མཐུན་།
 གཞུགས་སྐྱེ་སྤྲད་ཅིག་རང་གི་སྐྱེ་གནས་སྤྲུབ་ས།
 སྤར་འགག་གསལ་དང་མ་འཛོལ་འབྱུང་ཚུལ་ནི་།
 མ་ལུས་ཀྱིས་བཀྲ་མཐའ་དག་སྟོན་པར་མཛད་།

ཅེས་བྱ་བ་ནས།

ཇི་སྤྱིད་འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་མཚོག་ཏུ་ཞི་བ་མ་ཐོབ་དང་།
 ཇི་སྤྱིད་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་དེ་སྤྱིད་དུ།
 ཤེས་རབ་ཡུམ་དང་སྤྱིང་རྗེའི་མ་མས་བསྐྱེད་ཅིང་འཛིན་བྱེད་པས།
 རྒྱལ་བ་ཁྱོད་ལ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་གྱུར་པ་གང་ལ་མངའ་།

ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏོ།

མདོར་ན་འདི་རྣམས་ཇི་ལྟ་བར། སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་པོ་ཨ་རུ་དེ་བ་དང་།
 དཔའ་བོ་དང་། སུར་པ་ལྷི་དང་། རྒྱ་ཡ་ཀ་ར་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་ལ་སོགས་

ལུས་མེད་ན་ནི་རྣམ་པར་གྲུབ།
 ཡོད་མ་ཡིན་ཞེས་ཡོངས་རྒྱུགས་ནས།
 དེ་ནི་སོ་སོ་རང་རིག་ཉིད།
 རི་འབྲ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་གྱིས།

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དགག་པ་མཛད་པ་དང་། གནས་སྐབས་གྱིས་
 བརྗོད་པ་མི་འབྲ་བ་དག་ཡོད་གྱིས། དོན་གྱིས་གནས་ལུགས་ལ་ཐ་དད་པ་
 མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་།
 རྒྱུགས་ཤིང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཅིང་གེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉིང་རེ་
 འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་བསམ་མི་བྱེད།
 འཛིན་པ་ལས་ནི་གང་གནས་པ།
 དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མི་འཇུག་།
 གང་དག་སྐྱེ་ཡིས་བསྟན་པ་ཡིས།

ཚུལ་རྣམས་མང་པོ་བསམ་མི་བྱེད།
 སྐྱེ་དེ་ལ་ཡང་གང་ཆགས་པ།
 དགོངས་པས་བཤད་པ་མི་ཤེས་སོ།
 ཅི་ལས་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡི།

དགོངས་པ་དག་ནི་མི་ཤེས་པ།
 ཚུལ་ཉིད་ལ་ནི་མ་བསྐྱབ་པར།

ཚེས་རྣམས་མང་པོ་བསམ་མི་བྱེད།

སྒྲ་དེ་ལ་ཡང་གང་ཆགས་པ།

དགོངས་པས་བཤད་པ་མི་ཤེས་སོ།

ཅི་ལས་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡི།

དགོངས་པ་དག་ནི་མི་ཤེས་པ།

ཚེས་ཉིད་ལ་ནི་མ་བསྐྱབ་པར།

ཚེས་མ་ཡིན་པ་ཚེས་སུ་འཆད།

འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་སྟོང་དག་ཏུ།

ངས་ནི་མདོ་སྡེ་གང་བཤད་པ།

ཆོག་འབྲུ་ཐ་དད་དོན་གཅིག་སྟེ།

ཐམས་ཅད་བརྗོད་པར་རྒྱས་མ་ཡིན།

ཆོག་གཅིག་རྣམ་པར་བསྟོམ་ན་ནི།

དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྟོམ་པར་འབྱུར།

སངས་རྒྱས་ཇི་སྟེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།

ཚེས་རྣམས་མང་པོ་གང་བཤད་པ།

ཚེས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད།

མི་གང་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་།

ཆོག་འདི་བསྐྱབ་པར་གྱུར་པ་ལ།

འདི་ལ་བརྟགས་ལ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་
ཤེས་པར་བྱ། ཚེས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ། ལྷུ་གཉིས་དབྱེར་
མེད་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པར་བྱའོ།

ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་

འཕགས་པ་ཁྲུ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ཚོགས་སོ། །

ཞེས་འགྱུར་བྱེད་པས་བསྟན་པ་སྟེ་ལྷག་མ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །ཚེས་ཀྱི་
དབྱིངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་པོ་མདུ་བྱ་བྱང་བ་ལ་བསྟོད་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
འཕགས་པ་ཁྲུ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ལྷགས་མའི་
དུས་སུ་བྱང་ཕྱོགས་གངས་ཅན་ཀྱི་རྒྱད་དུ་བྱང་བ་རང་བྱུང་དོ་རྗེས་མོས་པའི་
མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅི་ལྟས་ཀྱིས་བྱས་པའོ། །

རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ།

འཛམ་པའི་དབྱངས་དང་མ་ཐམ་རྒྱལ་བའི་སྒྲས།

ནམ་མཁའི་ཁྱོན་དང་མཉམ་པར་འཛིན་པར་མཛད།

འཛམ་སུ་གླིང་འདིར་མཁས་སྐྱབ་དཔག་མེད་ཀྱང་།

ཀུན་གྱི་མཚོག་ཏུ་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ།

འཕགས་པ་ཁྲུ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་རྣམ་གཉིས་ཀྱི།

རྗེས་འབྲང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་མཚོག་བསྟན་པའི་གཉིན།

མདོ་དཔེ་རྣམས་མཛོད་འདུལ་བ་འགྲོ་བའི་དཔལ།

ནམ་མཁའི་ཁྱོན་དང་མཉམ་པར་འཛིན་པར་མཛད།
འཛམ་གྱི་ཁྱིའི་འདིར་མཁས་གྲུབ་དཔག་མེད་ཀྱང་།

ཀྱུན་གྱི་མཚོག་ཏུ་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ།
འཕགས་པ་ཀྱུ་སྐབ་ཐོགས་མེད་རྣམ་གཉིས་ཀྱི།
རྗེས་འབྲང་འཛམ་གྱི་རྒྱུ་མཚོག་བསྟན་པའི་གཉེན།
མདོ་དང་ཚུལ་མཛོན་འདུལ་བ་འགོ་བའི་དཔལ།

ལུང་རིགས་འོད་ཀྱིས་རྟོག་གའི་ཐུན་པ་སེལ།
ཐུགས་རྗེ་ཆ་ཤས་གངས་ཅན་རྒྱུད་དུ་ཤར།
སྐྱེས་པོ་སློ་ལྷན་སྐབ་ཅིང་སེམས་པར་བྱེད།
ཐོས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཅུ་ཅོ་འབྲིན།

རྒྱལ་བའི་སྟོང་པོ་དྲི་མེད་སྟོང་པོ་ལས།
བསྟོད་འདི་ས་བཅའི་དབང་ལྷག་ཀྱན་གྱིས་མཁྱེན།
ལྷ་རིགས་ལྷ་དང་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་།
དད་པའང་དཀའ་ན་ཤེས་པ་སྟོས་ཅི་དགོས།

རང་བྱུང་མིང་ཅན་ཐུན་པོ་བདག་འདྲ་ཡི།
སྟོད་ལུལ་མིན་ཀྱང་མོས་པ་ཆེར་སྐྱེས་ནས།
རྒྱ་ཆེའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྗེ་བཞིན་བཤད།
དགེ་བས་འགོ་ཀྱན་སྐབ་དབང་ལྷར་གྱུར་ཅིག།

073408

